

# Pražská vysoká škola psychosociálních studií



Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR.

Bc. Vladimíra Říhová

Diplomová práce

Studijní program: Psychologie, N7701, prezenční forma studia

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Eva Dubovská

**Praha 2020**

# Prague College of Psychosocial Studies



Experiencing the transition from public service to civilian  
employment by former Czech Army members

Bc. Vladimíra Říhová

The Diploma Thesis

The Diploma Thesis Work Supervisor: Ing. Mgr. Eva Dubovská

**Prague 2020**

## **Prohlášení**

1. Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 17.8.2020

Vladimíra Říhová

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala Mgr. Ing. Evě Dubovské za cenné rady a připomínky při zpracování mé diplomové práce. Také velmi děkuji všem účastníkům výzkumu za jejich ochotu a otevřenost.

## **Abstrakt**

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku prožívání kariérní změny u bývalých příslušníků Armády České republiky, kteří ze služebního poměru přechází do oblasti civilního trhu. Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. V teoretické části jsou vymezeny pojmy kariéra, specifika kariéry v AČR, změna a copingové strategie. Empirická část zahrnuje obeznámení s metodologií výzkumu, s cíli, výzkumnými otázkami a výsledky výzkumu. Výzkum je kvalitativního charakteru. Data byla získána s použitím polostrukturovaných rozhovorů a zpracována metodou tematické analýzy.

## **Klíčová slova**

Kariéra, změna, bývalý příslušníci Armády České republiky, copingové strategie

## **Abstract**

The present diploma thesis focuses on the issue of how do former members of the Army of the Czech Republic, who are moving from service to the civilian work, experience this career change. The work is divided into a theoretical and an empirical part. The theoretical parts define the concepts of a career, the specifics of the career in the ACR, principles of change and coping strategies. The empirical part includes presentation of research methods, with the research goals, research questions and research results. The research performed is of a qualitative nature. The data were obtained by way of semi-structured interviews and processed by way of elaboration of methodological topics.

## **Key words**

Career, change, former members of the Army of the Czech Republic, coping strategies

## OBSAH

Úvod.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST .....	8
1. Kariéra.....	8
1.1 Tradiční a současná koncepce kariéry .....	9
1.2 Kariéra jako jedna ze životních jistot.....	11
1.3 Specifika kariéry v AČR.....	12
1.4 Osobnost profesionálního vojáka.....	13
1.5 Rozdělení společnosti v pohledu na vojenskou kariéru.....	14
2. Změna a vyrovnávání se se změnou.....	15
2.1 Fáze změny .....	16
2.2 Změna jako zdroj stresu .....	18
2.3 Copingové strategie .....	19
II. EMPIRICKÁ ČÁST.....	21
3. Cíl výzkumu a výzkumné otázky .....	21
4. Metodologie výzkumu.....	21
4.1 Výzkumný design .....	21
4.2 Předporozumění zkoumanému tématu.....	22
4.3 Výběr výzkumného souboru .....	22
4.4 Etické aspekty .....	24
4.5 Typ a scénář rozhovoru.....	24
4.6 Průběh sběru dat.....	26
4.7 Metody analýzy dat.....	27
5. Výsledky výzkumného šetření .....	29
5.1 Představení respondentů .....	29
5.2 Popis společných témat.....	33
5.3 Závěr a shrnutí výzkumného šetření .....	68
Diskuze.....	71
Závěr.....	73
Seznam použité a citované literatury: .....	74
Přílohy: .....	77

## Úvod

V minulosti bylo často pravidlem, že pokud se jedinec rozhodl pro kariéru vojáka, pak byl vojákem až do důchodového věku, tedy zůstával po celý život v hierarchicky strukturované organizaci a jeho kariérní pohyb byl v rámci Armády České republiky (dále v textu také jen jako AČR) stabilní a vertikální. V současnosti je vzrůstajícím trendem horizontální směřování kariérní dráhy jedince mezi organizacemi (Kirovová, 2011), což platí právě i pro profesionální vojáky.

Pokud člověk přechází v rámci civilního sektoru z jedné organizace do druhé, i když jde o organizace podobného zaměření, může vnímat tuto změnu jako stresovou. A co teprve člověk, který sloužil od 18 let věku v armádě a po 20 letech služby odchází do jemu neznámého civilního prostředí, kde se uplatňují zcela jiné pracovní hodnoty, než na které byl doposud zvyklý? Co takový člověk v tomto období prožívá? S jakými problémy se v tomto životním období potýká a jak se s nimi vyrovnává?

Cílem této diplomové práce je zjistit, jak bývalí vojáci prožívají období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání. Práce je pro přehlednost rozdělena na teoretickou a empirickou část a obsahuje celkem 5 kapitol. Část teoretická zahrnuje první a druhou kapitolu, ve kterých jsou vymezeny základní pojmy a položen základ porozumění problematice kariérní změny u bývalých profesionálních vojáků AČR.

Třetí, čtvrtá a pátá kapitola tvoří empirickou část práce. Ta předestře cíle výzkumu a výzkumné otázky, metodologii výzkumu, výzkumné šetření samotné a jeho výsledky. V příloze jsou pak uvedeny přepisy rozhovorů všech respondentů, kteří se výzkumu zúčastnili.

# I. TEORETICKÁ ČÁST

## 1. Kariéra

Pojem kariéra je problematikou multidisciplinárního charakteru. Mezi vědní disciplíny a přístupy, které se tímto pojmem zabývají, patří například psychologie, sociologie, ekonomie, nebo právo. V psychologii se problematikou kariéry zabývá zejména obor psychologie práce a organizace.

Slovo kariéra je dle Českého etymologického slovníku odvozeno z francouzského slova *carrière* a znamená *dráha, cesta* nebo *pout'*. (Rejzek, 2001) Definice pojmu kariéra není vzhledem k jeho obsáhlosti mezi jednotlivými autory sjednocená. Zde jsou nastíněny zejména ty, které jsou podstatné pro doplnění kontextu této výzkumné práce.

Samotným pojmem kariéra můžeme zaštitit výčet jednotlivých zaměstnání a prací, které tvoří profesní dráhu jedince v části nebo průběhu celého jeho života. (Arnold et al., 2007) Kraus dodává, že kariéra může být chápána také jako úspěšná profesní dráha jedince spojená s úspěchy a s postupem po kariérním žebříčku. (Kraus et al., 2006)

Podle Bělohlávka, je kariéra přirozenou součástí lidského života. Jejím prostřednictvím má jedinec možnost rozvíjet své kompetence, obohacovat se o nové zkušenosti, vědomosti, často hledá sama sebe, svoji jedinečnost a svůj smysl života a realizuje vlastní potenciál. (Bělohlávek, 1994)

Bedrnová a Nový definují kariéru jako časově ohraničenou část života jedince, která začíná se vstupem do prvního zaměstnání a končí v momentě odchodu jedince do penze. (Bedrnová, Nový & Jarošová, 2012)

Kariéru lze rozdělit na vnější a vnitřní.

**Vnější** jinak také objektivní kariéra je tvořena výčtem všech absolvovaných škol, kurzů, výcviků, školení, předchozích zaměstnaneckých pozic a jinými pracovními změnami různého druhu. Vnější kariéra je v podstatě obsahem životopisu daného jedince. (Bělohlávek, 1994) S tímto externím aspektem kariéry pracuje zejména obor sociologie.

**Vnitřní** neboli subjektivní kariéra zahrnuje především význam jednotlivých událostí ve vztahu ke kariéře jako celkové profesní dráze z pohledu konkrétního jedince. Vnitřní kariéra je tedy



čistě subjektivním pohledem člověka, zahrnující jeho postoje, pracovní růst nebo naopak propad a zkušenosti. (Bělohlávek, 1994) Na problematiku vnitřní neboli subjektivní kariéry se zaměřuje především obor psychologie.

Pro ještě lepší orientaci v problematice navrhují Bedrnová, Nový a Jarošová vzít v úvahu i následující objektivní rozdělení 4 základních modelových typů pracovní kariéry:

**„Stálá struktura profesní kariéry** – vychází z trvalé shody mezi profesní přípravou a obsahem vykonávané práce, pracovník v průběhu života nemění profesi a v jejím rámci dochází k sociálnímu vzestupu pracovníka. Vyhraňuje se jako specialista.

1. **Stálá struktura pracovní kariéry provázená přechodem do manažerských funkcí** – východiskem je shoda mezi odbornou přípravou a obsahem vykonávané práce. Pracovník však postupně přebírá rostoucí řídicí odpovědnost. Na tomto základě dochází k jeho sociálnímu vzestupu. Je to převažující forma pracovní kariéry manažerů.
2. **Nestálá struktura pracovní kariéry** – pracovník vícekrát v průběhu života mění profesi, jeho sociální vzestup je vázán na změnu profese, je však touto skutečností zároveň omezen. Tento typ kariéry patří, vzhledem k různým změnám a inovacím v rámci organizací, k nejčastějším.
3. **Difúzní struktura pracovní kariéry** – odborná příprava neodpovídá obsahu vykonávané práce, dochází k časté změně pracovního zařazení. Tento typ kariéry je častý a objevuje se zejména u pracovníků s nízkou úrovní odborné přípravy a u pracovníků, kteří méně dbají o vzestup svého profesního a společenského uplatnění.“ (Bedrnová, Nový a Jarošová, 2012, s. 209)

## 1.1 Tradiční a současná koncepce kariéry

Kariéra je v rámci vědeckých disciplín, zejména psychologie a sociologie, zkoumána už od začátku 20. století. V průběhu jednotlivých dekad, tak, jak se měnilo společensko-kulturní nastavení a jak se rozvíjel průmysl, tak se měnilo i samotné pojetí a význam kariéry. (Kirovová 2011)

V současnosti bývají v odborné literatuře rozlišovány dvě základní koncepce kariéry, a to konkrétně koncepce tradiční a současná.

**Tradiční koncepce kariéry** označuje především pojetí kariéry známé z doby industrialismu. V tomto období fungovala většina organizací na základě principů vycházejících z taylorismu a

fordismu. Kariéra nebyla v rukou samotných zaměstnanců, ale její směr byl řízen byrokraticky zaměřenými a autokraticky řízenými organizacemi. (Kirovová, 2007)

Kariéra v této době byla celoživotní, tzn. jedinec se rozhodl o svém profesním směřování na začátku kariéry, aby poté nastoupil do konkrétní organizace a v té stejné často setrval po celý svůj profesní život. (Kirovová, 2011)

Kariéra měla hierarchickou strukturu, ve které jedinec postupoval v rámci dané organizace vertikálně, tzn. postupoval po pomyslných stupíncích zejména vzhůru na vyšší pozice a zároveň tímto způsobem získával vyšší společenský status. (Kirovová, 2007) Nejčastějším kritériem pro povýšení pracovníka je v konceptu tradiční kariéry princip seniority. Na základě tohoto principu jsou povyšováni pracovníci, kteří pracují v organizaci již po delší časové období, pracují dle byrokratických postupů a jsou loajální vůči svému zaměstnavateli. (Kirovová, 2007, Baruch, 2004)

Součástí tradiční koncepce kariéry je také nepsaná psychologická smlouva, která obsahuje očekávání mezi organizací a jejími zaměstnanci. Náplní této smlouvy je například vysoká produktivita zaměstnanců, výměnou za jistotu zaměstnání a pravidelné povyšování ze strany příslušné organizace. (Malinová, 2011)

K největším změnám v rámci kariéry a posunu k **současné koncepci kariéry** došlo především v období 80. až 90. let 20. století s nástupem post-industrialismu a velkým nárůstem v rozvoji informačních technologií. (Kirovová, 2007)

V zájmu zachování konkurenceschopnosti a možnosti reagovat na stále rychleji se měnící trh, se zákonitě muselo změnit také fungování jednotlivých organizací. Z původně autokratické organizace firemní kultury musely moderní podniky začít klást důraz na rozšíření pracovní náplně, kompetencí a na větší autonomii jednotlivých pracovníků, dále na týmovou práci a v neposlední řadě na větší flexibilitu a mobilitu zaměstnanců. (Kirovová, 2007)

V rámci této koncepce často převažuje horizontální rozvoj kariérní dráhy jednotlivce nad vertikálním postupem z nižší pozice na vyšší (Kirovová, 2011) Pracovníci také už neseťvávají v jedné organizaci v rámci celé své kariérní dráhy, ale mění zaměstnanecké pozice mezi organizacemi. V současnosti je možno sledovat tento trend čím dál častěji. Ještě na začátku 90. let střídal zaměstnanec pracovní pozici za místo v jiné organizaci zhruba po 8 letech, v roce 2007 už tomu tak bylo zhruba po 2,5 letech. (Bartoníčková, 2007)

Také psychologická smlouva se v rámci současné koncepce kariéry mění, protože její dosavadní obsah přejatý z tradiční koncepce již nevyhovuje okolnostem a moderním nárokům kladeným jak na zaměstnance, tak na organizaci. Smlouva v rámci této koncepce stojí především na základech partnerského vztahu mezi zaměstnancem a organizací. (Baruch, 2004) Zaměstnanec v tomto pojetí už nemá jistotu pravidelného povyšování, naopak se předpokládá, že bude po určitém časovém období chtít uplatnit nabyté zkušenosti a znalosti v rámci pozice v jiné organizaci.

Odchod zaměstnance z organizace je v tomto pojetí předem určován uzavřením pracovní smlouvy na dobu určitou. (Thite, 2001)

Zaměstnanci očekávají, že práce bude v rovnováze s jejich osobním životem a realizací představ o životním stylu, který preferují. Jejich kariérní volby proto směřují primárně k saturaci potřeby sebenaplnění. (Wilson a Davies, 1999)

Jak už bylo výše naznačeno, organizace se snaží udržovat se zaměstnancem partnerský vztah. V důsledku toho a v zájmu současné koncepce kariéry nadřazeným v rámci organizace už nestačí být pouze manažery, kteří rozdávají úkoly a hlídají plnění pracovního plánu. Musí také ovládat moderní leadership, což je nenásilný styl vedení, jehož podstatou je zaměstnance motivovat a inspirovat, pomáhat mu v rozvoji vlastních dovedností a podporovat jeho pracovní i osobnostní růst. (Sturges & Guest, 2004)

## **1.2 Kariéra jako jedna ze životních jistot**

Výzkumy zabývající se kvalitou života byly zpočátku zaměřeny především na souvislosti kvality života se zdravím a nemocí. Tyto výzkumy se soustředily převážně na souvislosti s efektivitou léčebných metod a jejich dopad na zdraví a kvalitu života pacientů. Později se při výzkumech začalo ukazovat, že do kvality života je třeba zahrnout i širší rámec lidského života, jakým je kromě zjištěných vnějších faktorů i subjektivní prožívání smyslu života daného jednotlivce.

Jedním z takových výzkumů je výzkum Kvality života dlouhodobě nezaměstnaných, který provedla v letech 2001-2002 Buchtová.

Ze závěrů výzkumného šetření mimo jiné vyplývá celkem 9 životních oblastí, které jsou stejně důležité jak pro zaměstnané, tak nezaměstnané jedince. Těmito oblastmi jsou v pořadí od nejpodstatnější po méně, ale stále podstatné 1. rodina, 2. zdraví, 3. práce, 4. duševní pohoda, 5.

mezilidské vztahy, 6. koníčky, zájmy a hobby, 7. práce na sobě, 8. peníze a finance, 9. bydlení. (Buchtová, 2004)

Jak můžeme z uvedeného výzkumu vidět, práce potažmo **kariéra je** ze subjektivního pohledu jedinců **3. nejpodstatnější dimenzí celkové kvality života jedince** (Buchtová, 2004). Lze tedy říci, že práce a rozvíjející se kariéra patří k nejdůležitějším základním životním jistotám v životě moderního člověka.

Práce jakožto životní jistota saturuje nejen potřeby finanční nezávislosti prostřednictvím obstarávání finančních prostředků, ale také úzce souvisí s potřebami seberealizace, s potřebou jistoty budoucnosti, sociálního zázemí a mezilidských vztahů, s potřebami v oblasti emoční odezvy jako je například potřeba ocenění nebo potřeba úspěchu a v neposlední řadě s potřebami životního řádu, tedy ovlivňuje denní režim a náplň času člověka. (Buchtová, 2004)

Pokud tuto jistotu člověk ve svém životě postrádá, může to negativně ovlivňovat jeho psychiku. U jedince v důsledku statutu nezaměstnaného nebo při opakovaných neúspěších při hledání zaměstnání či při opakované ztrátě práce, může docházet ke snižování až ztrátě sebevědomí. Tato situace může také ovlivnit jeho vnímanou osobní zdatnost neboli *self-efficacy*. Jedinec pak může pociťovat pocity méněcennosti, pocity vlastní neschopnosti ve smyslu nezabezpečení základních materiálních a finančních potřeb pro sebe a pro svoji rodinu. Dlouhodobá nezaměstnanost se může pro jedince stát významným stresorem, který může vést k prožívání pocitů skleslosti, smutku až deprese, může vyvolávat existenciální frustraci a v těch horších případech může vést i k pokusům o sebevraždu až přímo k dokonání sebevraždy. (Buchtová, 2004)

### 1.3 Specifika kariéry v AČR

Dne 1.1.2005 se po zrušení povinné vojenské základní služby na území České republiky stala Armáda České republiky plně profesionální složkou. Vojáci ve všech hodnostních sborech a útvech jsou vůči AČR ve **služebním poměru**, tedy mají uzavřený smluvní vztah jakožto zaměstnanci se zaměstnavatelem, kterým je v tomto případě stát.

Předmětem tohoto smluvního vztahu je pracovní činnost, kterou se zaměstnanec zavazuje vykonávat pro zaměstnavatele za určitou výši platu. Služební poměr je v ČR upravován příslušnými právními předpisy, konkrétně zejména zákonem o státní službě (č. 234/2014 Sb.),

zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (č. 361/2003 Sb.) a dále je kariéra vojáka z povolání upravována v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

Služební poměr může být stejně jako běžný pracovní poměr uzavřen na dobu neurčitou, anebo na dobu určitou. Služební poměr má však v porovnání s běžným pracovním poměrem velmi specifické nároky zahrnující jak různá zákonem stanovená omezení, tak i určité výhody z tohoto závazku pro vojáky plynoucí.

Zákony zabývající se služebním poměrem vojáků upravují nároky na vojáky v souvislosti s vojenským kázeňským právem, péči o vojáky, zabezpečení vojáků, výsluhové náležitosti, limitace vojáků ve výkonu práva shromažďovacího a sdružovacího, dále upravují svobodu projevu náboženství nebo víry vojáka, stanovují, že voják nesmí být členem politické strany, hnutí, nebo odborové organizace.

V neposlední řadě zákony zahrnují i omezení občanských práv vojáka, která v současnosti na rozdíl od výhod plynoucích z tohoto závazku nejsou zejména civilní společností registrována a reflektována.

## 1.4 Osobnost profesionálního vojáka

Kromě nároků, které na osobnost profesionálního vojáka kladou výše zmíněné zákony, každý voják musí navíc disponovat nezbytnými měkkými dovednostmi (tzv. **soft skills**) a odbornými znalostmi (tzv. **hard skills**).

Mezi **soft skills**, jimiž profesionální vojáci disponují, řadíme například dovednosti komunikační, tvůrčí nebo kreativní, schopnosti sebereflexe a sebeovládání, schopnost řešení konfliktů a vyjednávání, ochotu zvyšování vlastní kvalifikace prostřednictvím studia, schopnost rychlé orientace v nových informacích a nových prostředích, ochotu za určitých okolností riskovat, schopnost myslet konstruktivně (tzn. rozpoznat, pochopit, a najít řešení problému), schopnost efektivně plánovat a organizovat, schopnost jednat samostatně ale být i schopný pracovat v týmu a v neposlední řadě schopnost projevovat striktní kázeň a loajalitu. (Heckman & Kautz, 2012)

Jak už bylo naznačeno, **Hard skills** jsou odborné znalosti a dovednosti, které se vedle reálných pracovních zkušeností dají osvojit především prostřednictvím intenzivní studijní přípravy, kurzů nebo školení. Do této kategorie můžeme zahrnout například jazykové znalosti na vysoké úrovni, znalost různých počítačových programů, znalost příslušných zákonů a práv, specifické

technické dovednosti, řídičské oprávnění k řízení motorových vozidel nebo pracovních strojů, znalost bezpečnosti práce, a Hard skills se často osvědčují rozličnými průkazy, certifikáty nebo osvědčeními o způsobilosti anebo o absolvování studijních nebo učebních oborů. (Kulhavý, Lysoňková, Procházka a Wyrobková, 2014).

Povolání vojáka kromě soft skills a hard skills zahrnuje také speciální vojenské schopnosti a dovednosti neboli **army skill set**. Jedná se o velmi specifické zkušenosti a dovednosti, které obvykle ani nelze získat v prostředí civilního pracovního trhu.

Profesionálnímu vojákovvi, který odchází ze služebního poměru do civilního zaměstnání, tedy může army skill set poskytnout určitou výhodu v očích zaměstnavatele při hodnocení způsobilosti a vhodnosti bývalého vojáka do nového zaměstnání.

Army skill set může zahrnovat například dovednosti a zkušenosti vojáků ve velících funkcích, kteří musí umět efektivně a rychle řídit ostatní vojáky i ve velmi vypjatých až život ohrožujících situacích, nebo zkušenosti a dovednosti vojáků zařazených na pozici odstřelovače, kteří musí ovládat střelecké a technické dovednosti na expertní úrovni v kombinaci se sebeovládáním a rychlým a efektivním vyhodnocením dané situace.

## 1.5 Rozdělení společnosti v pohledu na vojenskou kariéru

Pohled veřejnosti na vojenskou kariéru, potažmo Armádu České republiky lze obecně rozdělit na 2 skupiny s diametrálně odlišnými postoji.

První skupina zaujímá vůči profesionálním vojákům veskrze **pozitivní** postoje. Vojenskou profesi vnímají jako vysoce prestižní. Profesionální vojáci jsou vnímáni jako hrdinové, zejména v souvislosti s účastí vojáků AČR na zahraničních operacích, tzv. mezinárodních misích.

Na druhé straně pak stojí část obyvatel, která vůči profesionálním vojákům zaujímá spíše **negativní** postoje. Tato skupina lidí je často ovlivňována stereotypy spojovanými s povoláním a kariérou profesionálního vojáka a často přehlíží, nebo má zkreslené informace o tomto povolání. Profesionální vojáky vnímají spíše jako žoldáky, tedy ty, kteří vykonávají profesi vojáka výhradně pro peníze a také pro výhody, které vojákovi plynou ze služebního závazku.

Tyto skutečnosti potvrzuje i longitudinální průzkum veřejného mínění Armáda a veřejnost, který je realizován od roku 2006 pod záštitou Univerzity obrany v Brně a který se zabývá mimo

jiné právě identifikací postojů české veřejnosti k armádě a profesionálním vojákům, obranou a bezpečností a celkově vojenskou problematikou. (Ballová, 2010)

Z výsledků za sledované období v letech 2006-2009 lze vyčíst, že **důvěra** veřejnosti ve schopnosti profesionálních vojáků potažmo AČR má **vzrůstající trend**. Jde například o souhlas s tvrzením, že armáda je dobře vycvičena nebo že profesionální vojáci disponují vysokou morálkou a kázní. (Ballová, 2010)

Naopak **klesajícím trendem** se vyznačují **negativní postoje** veřejnosti vůči profesionálním vojákům. Zde se jedná například souhlas s tvrzením, že profesionální vojáci se účastní zahraničních operací pouze pro peníze. (Ballová, 2010)

**Samotné rozdělení společnosti** v pohledu na vojenskou kariéru a s tím spojené stereotypy se pak promítají i do chování jednotlivců, kteří se např. teprve v průběhu pracovního pohovoru dozvídají, že jedná s bývalým vojákem, a podle svého osobního postoje na tuto informaci reagují. Zkušenost s tímto chováním civilní veřejnosti a očekávání často vyhraněné reakce pak má ať už přímo nebo nepřímo **vliv i na psychiku vojáků**, potažmo **i bývalých příslušníků AČR**.

## **2. Změna a vyrovnávání se se změnou**

Změnu obecně lze charakterizovat jako odklon nebo úpravu stávajícího stavu. (Kubíčková & Rais, 2012) Změnu lze také vykládat jako proces, při kterém jedinec v přítomném čase na základě zkušeností z minulosti stanovuje kroky určitého volního úsilí, aby vytvořil lepší budoucnost. (Armstrong 2008) Změnu můžeme definovat i na základě jejích charakteristik, a to například na změnu samovolnou nebo změnu řízenou.

**Samovolná změna**, jak už z názvu vyplývá, je změna probíhající bez zásahu jedince nebo objektu, kterého se změna týká. Samovolnou změnu iniciují vnější, náhodné, umělé, nebo deterministické vlivy. (Machan, 2012) Příkladem může být například proces stárnutí nebo některé přírodní jevy, například povodně.

**Změna řízená**, jinak také cílená, je naopak změnou záměrnou, která probíhá na základě záměrného úsilí a činnosti člověka. (Machan, 2012) Příkladem této změny může být právě kariévní změna, která je ústřední problematikou této práce.

Změnu řízenou lze dále členit na změnu reaktivní a změnu proaktivní.

**Reaktivní změna** je taková změna, při které jedinec neměl možnost ovlivnit cíl změny a tak probíhá jako reakce jedince na událost. Příkladem může být například obdržení výpovědi ze strany zaměstnavatele. (Machan, 2012)

**Proaktivní změna** je takový typ změny, při které jedinec, který stojí ve středu dění změny, má možnost ovlivnit zejména její cíl a do jisté míry i průběh změny samotné. Příkladem může být například opuštění zaměstnání z vlastní vůle zaměstnance. (Machan, 2012)

V neposlední řadě lze změnu dělit dle kritérií rozsahu změny na změnu **elementární** a změnu **komplexní**, nebo také dle kritéria velikosti posunu na změnu **inkrementální** neboli přírůstkovou a změnu **transicionální** neboli skokovou či strategickou.

Cíle výzkumu této diplomové práce se soustředí především na **kariérní změnu**, kterou můžeme charakterizovat jako řízenou změnu horizontálního typu, přesněji horizontálního pohybu mezi organizacemi.

Změna kariéry v sobě zahrnuje změnu schopností, změnu oblasti znalostí a zájmů jedince. (Bolles 1998) Změnu kariéry lze vnímat jako kariérní rozvoj nebo kariérní pohyb, při kterém jedinec mění pracovní působiště. (Bělohávek, 1994)

## 2.1 Fáze změny

Změna je procesem, který je složen z několika fází. Pro členění těchto fází existuje více modelů, jako například **Lewinův třífázový model změn** (Lewin's Three-Stage Model of Change), který se skládá ze tří kroků:

1. **Rozmrazování.** V této fázi dochází k prvotním impulzům k samotné změně. Stávající podmínky a vzorce chování, ve kterých jedinec doposud fungoval, vedou k nespokojenosti a motivují jedince ke změně. Dochází k destabilizaci současného rovnovážného stavu, kterým jedinec disponuje.
2. **Změna.** V této fázi dochází jedincem k identifikaci cílů změny a k určení činností, které je třeba provést v průběhu samotné změny, aby došlo k naplnění identifikovaných cílů.
3. Poslední fází modelu je **Zmrazování.** V této fázi dochází k posilování a především fixování nově naučených vzorců chování a stabilizaci jedincova stavu, který se nyní opět stává rovnovážným právě díky nově zafixovaným vzorcům chování. (Marshak, 1993; Wirth, 2004)



Lewinův model je lineárního, spíše progresivního charakteru, tedy je orientován zejména na cíle změny a nabízí pouze směr vpřed, postupující od předcházejícímu kroku k dalšímu v pořadí. Pokud při změně dojde k navracení se od dalšího kroku v pořadí k předchozímu, je to v rámci tohoto modelu vnímáno jako selhání, nebo chození v kruzích, nikoliv jako přirozená součást pokroku ke změně v rámci metody pokus – omyl.

V důsledku tohoto je proto přílehavějším modelem členění fází změny pro kariérní model **Kolo změny** neboli *Wheel of Change* autorů **Prochasky** a **DiClementeho**. Tento model je cyklického a procesního charakteru, tedy je orientován spíše na způsob cesty k cíli. V rámci tohoto modelu je pro změnu přirozené a charakteristické, že jedinec se navrácí od dalšího kroku v pořadí k předchozímu a jednotlivými fázemi tak projde i více než jednou. (Marshak, 1993)

Model Kola změny je primárně používán pro členění fází změny u lidí odvykajících si od závislého chování, ale je použitelný i pro osobní změnu jiného druhu, tedy i pro změnu kariérní. (Miller & Rollnick, 2003)

Tento model zahrnuje 6 fází:

1. Fáze **prekontemplace**, která je vstupní bránou do procesu změny. V této fázi jedinec ještě o možné změně ani neuvažuje, jedná se o fázi předběžnou. V této fázi může mít jedinec určité negativní problémy spojené s vlastním chováním a jednáním. Tyto problémy však nepovažuje za dostatečně závažné, aby ho motivovaly ke zvážení uskutečnění změny. V této fázi má klient malou nebo nulovou motivaci ke změně svého chování, protože nastalou situaci nepovažuje za problém.
2. Fáze **kontemplace** je fáze, v níž jedinec ještě neinvestoval žádné úsilí do změny svého chování, ale už si plně uvědomuje problém a začíná nad změnou uvažovat. Tato fáze je charakteristická přemítáním ambivalentních myšlenek, kdy jedinec zvažuje důvody pro a proti změně.
3. Třetí fáze je fáze **přípravy**, jinak také nazývána fáze **rozhodovací**. Jedinec v této fázi vymezuje cíle změny, uvažuje nad možnostmi, které má k dispozici, shrnuje své dosavadní znalosti a zkušenosti a tvoří plán jednotlivých kroků samotné změny.
4. V další fázi, kterou je **realizace změny**, dochází k samotnému provedení změny. Do této fáze lze zahrnout veškeré chování a aktivitu jedince, která vede k realizaci změny. Nicméně samotný fakt, že se jedinec dostane až do fáze realizace změny, sám o sobě ještě nezaručuje, že změna bude zdárně dokonána.

5. Fáze **udržovací** je fází, ve které se jedinec snaží zachovat, ustálit a zafixovat nově nabyté vzorce chování.
6. Fáze **relapsu** je fáze, k níž může a nemusí jedinec dospět a to v podstatě při kterékoliv fázi změny. Tato fáze, resp. její možnost, vystihuje cyklickou podstatu tohoto modelu, neboť relaps způsobí, že jedinec se navrací od další fáze v pořadí k fázi předchozí. (Miller & Rollnick, 2003)

## 2.2 Změna jako zdroj stresu

Přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání je velkou kariérou změnou, která zahýbe celým životem nejen dotyčného jedince, ale ovlivňuje i jeho okolí – zejména blízké rodinné příslušníky. Častým doprovodným jevem takové změny je stres, který se může projevovat nejrůznějším způsobem.

Obecně rozlišujeme stres dvojího typu, konkrétně eustres a distres.

**Eustres** je takový typ stresu, který se vyznačuje přiměřenou intenzitou zátěže, kterou je jedinec schopen zvládnout bez trvalejších psychických nebo fyzických následků. Přiměřená intenzita stresu je v některých situacích lidského života nezbytná, neboť zvyšuje fyzický a psychický výkon jedince, motivuje jej k další činnosti a v neposlední řadě vede k osobnostnímu růstu a zrání. (Dziaková, 2009, s. 189)

Naproti tomu **distres** je takový typ stresu, který se vyznačuje nepřiměřenou intenzitou až škodlivou dávkou zátěže, která ve své lehčí formě může mít za následek snížení imunity člověka či propuknutí nemocí jako jsou například akutní migrény, nebo bolesti zubů bez jasné somatické příčiny, až po formu těžší až závažnou, kdy je organismus distresem ohrožován na zdraví a životě. Distres vede ke snížení výkonu jedince, brání mu ve vykonávání i běžných denních činností a bez včasné intervence zanechává chronické následky jak psychického tak fyzického rázu. (Dziaková, 2009, s. 191)

To, jestli bude změna kariéry jedincem jako zdroj stresu vnímána a tedy i vyhodnocena jako situace stresová je závislé na konkrétních dispozicích jednotlivce a zejména na jeho subjektivním vyhodnocení závažnosti dané situace v čase a místě jeho života. (Mareš, 2012, s. 45)

## 2.3 Copingové strategie

Klíčem ke zvládnutí stresu a stresových situací, jakou se může stát právě i kariérní změna, je úspěšné použití strategií využívaných pro zvládání stresových podmínek a situací - tzv. copingových strategií.

Slovo coping je přebíráno do mnoha jazyků z původního řeckého výrazu *colahops* v překladu znamenajícího *přímý úder na ucho*. Samotný termín coping je pak přejímán z jazyka anglického. Význam tohoto termínu lze volně přeložit jako *zvládání něčeho, vědění si s něčím rady*. (Koehler, Baumgartner, Stamm, & Richardson, 2001)

V české psychologické literatuře je často místo termínu copingové strategie užíváno sousloví techniky zvládání stresu, nebo mechanismy zvládání stresu.

Jak uvádí Nolen-Hoeksema (2012, s. 820), obecně lze copingové strategie lze rozdělit na dva typy, mezi kterými člověk nejčastěji volí a to:

### 1. Copingové strategie zaměřené na problém neboli problem-focused coping:

Tyto copingové strategie jsou charakteristické tím, že jedinec se pokouší vyvíjet volní úsilí zaměřené přímo na konstruktivní a efektivní řešení dané situace, která je původcem stresu.

### 2. Copingové strategie zaměřené na emoce neboli emotion-focused coping:

Tento typ copingových strategií a mechanismů je volen častěji v těch situacích, kdy se jedinec domnívá, že není v jeho kompetencích danou situaci nijak ovlivnit. Jedinec se pokouší vyvíjet volní úsilí zaměřené na efektivní regulaci emocí a změnu emočního stavu, vzniklého v důsledku nastalé stresové situace.

Úspěšné zvládnutí stresové situace vyžaduje většinou využití více copingových technik či strategií v těsném časovém sledu. Úspěšná volba konkrétních copingových strategií vyžaduje složitý kognitivní proces, který ovlivňuje mnoho faktorů.

Typ konkrétních copingových strategií a postupů, které se jedinec rozhodne využít pro zvládnutí stresové situace, závisí na typu dané situace, tedy například jedná-li se o zátěž krátkodobou či dlouhodobou. Odvíjí se také od pomyslného balíčku copingových strategií, které člověk už někdy v minulosti použil, tedy je si jist, že je bezpečně ovládá. Dále na osobnostních charakteristikách, jakými může být například postoj ke světu a jeho přesvědčení,

jeho temperament, nebo charakteristické volní vlastnosti, projevující se zejména v chování. (Křivohlavý, 1994) Jistou roli hraje i kvalita sociální podpory ze strany nejbližšího okolí jedince. V neposlední řadě je volba copingových strategií závislá na individuálním rámci kontextu životního příběhu člověka a také na jeho aktuálním emočním stavu, který výrazně ovlivňuje jeho schopnosti a dispozice adaptace na situaci.

## **II. EMPIRICKÁ ČÁST**

### **3. Cíl výzkumu a výzkumné otázky**

Cílem výzkumu, který je předmětem této diplomové práce je prostřednictvím hloubkové analýzy prožívání porozumět a zmapovat, jak bývalí příslušníci AČR prožívají období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání.

Výzkumné otázky:

1. Jak bývalí vojáci prožívají přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání?
2. S jakými problémy se bývalí vojáci v tomto životním období potýkají?
3. Jaké jsou jejich nejčastější copingové strategie v tomto životním období?
4. Jak bývalí vojáci vnímají přístup civilních zaměstnavatelů při přijímacích pohovorech?

### **4. Metodologie výzkumu**

V této kapitole popisují vybrané metody a postupy použité pro výzkum, který je předmětem této diplomové práce. Smyslem jednotlivých podkapitol je mimo jiné seznámit čtenáře podrobně s výzkumným designem, metodami a průběhem sběru dat, s etickými aspekty výzkumu, anebo s výběrem výzkumného vzorku.

#### **4.1 Výzkumný design**

Cílem tohoto výzkumu je hloubková analýza prožívání jednotlivých respondentů a porozumění jejich zkušenosti. Z tohoto důvodu je praktická část této diplomové práce kvalitativního charakteru. Tento typ výzkumu neumožňuje výsledky generalizovat na celou populaci. Jeho předností je především detailní popis, vhled a porozumění danému tématu výzkumu (Hendl, 2008). Vzhledem k cíli této diplomové práce považují kvalitativní formu výzkumu za pro tyto účely nejvhodnější volbu.

Pro samotné vyhodnocení dat jsem zvolila metodu tematické analýzy (viz kapitola 4.7 Metody analýzy dat).

## **4.2 Předporozumění zkoumanému tématu**

Při volbě tohoto výzkumného tématu jsem vycházela především z bezprostředních příběhů, které mi již byly z okolí známy, a z vedlejších informací získaných od respondentů při uskutečňování výzkumu při bakalářské práci.

V souvislosti se svými koníčky (sportovní střelbou) jsem dlouhodobě v neformálním kontaktu s lidmi sloužícími u ozbrojených složek a zejména pak se současnými i bývalými vojáky, tzv. novodobými veterány. Prostředí této problematiky je mi tedy poměrně dobře známé.

Uvědomuji si přitom, že pro kvalitní výzkumné šetření je důležité, aby výzkumník nebyl ovlivněn svými domněnkami a hypotézami, nebo teoriemi. Je tedy nutné, aby měl výzkumník dostatečně rozvinutou schopnost sebereflexe a přistupoval k získaným datům v co největší možné míře nezaujatě. (Hendl, 2016)

Jsem si vědoma, že vzhledem k výše zmíněnému sociálnímu prostředí, ve kterém se pohybuji, by mohly být závěry mého výzkumného šetření lehce ovlivněny. Proto považuji krok předestření vlastního předporozumění zkoumanému tématu za více než nutný, a umožňující jak mně samotné, tak čtenáři jeho další objektivizaci.

Před započítím výzkumu se domnívám, že bývalí vojáci přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání budou vnímat jako velmi obtížné období svého života.

Očekávám, že největším problémem při přechodu bude pro respondenty negativistický přístup potenciálních budoucích civilních zaměstnavatelů.

Dále předpokládám, že důležitou copingovou strategií bude pro respondenty účast na rekvalifikačních kurzech.

## **4.3 Výběr výzkumného souboru**

S ohledem na zaměření výzkumu na speciální skupinu obyvatel, kterou tvoří bývalí příslušníci AČR, byl výzkumný soubor vybrán prostřednictvím nepravděpodobnostního výběru, tedy pomocí záměrného (účelového) výběru.

Tato metoda výběru je pro výzkum kvalitativního typu přiměřená, neboť umožňuje záměrné vyhledávání účastníků výzkumu na základě předem stanovených kritérií (Miovský, 2006)

Při přípravě této výzkumné práce byly určujícími charakteristikami výběru respondentů následující kritéria:

- a) Respondenti jsou bývalými příslušníky AČR, tedy v minulosti byli ve vztahu k AČR ve služebním poměru.
- b) Délka období, po které byli v minulosti respondenti ve výkonu služby u AČR, jsou minimálně 4 roky.
- c) Časový odstup respondentů od odchodu nebo propuštění ze služebního poměru u AČR je nejméně 1 rok před uskutečněním výzkumného rozhovoru.

Potenciální respondenty výzkumu jsem nejprve oslovovala v rámci vlastního okruhu známých a přátel z oblasti komunity sportovní střelby, kterou z části tvoří současní i bývalí příslušníci AČR, a dále pak s pomocí doporučení dalších kontaktů jednotlivými respondenty výzkumu. Individuální oslovení probíhalo prostřednictvím emailové konverzace, telefonického hovoru, nebo formou osobního setkání.

Získala jsem přibližně 40 kontaktů na potenciální respondenty, které jsem oslovila a z nichž se 3/4 odmítly z nejrůznějších důvodů výzkumu účastnit. Nejčastěji uváděné důvody přitom byly:

1. Nedůvěra v povolání psychologa.
2. Obava o dodržení anonymity potažmo osobní bezpečnost.
3. Doživotní bezpečnostní prověrka/povinnost mlčenlivosti a tedy nemožnost se jakýmkoliv způsobem vyjadřovat k tématům týkajících se AČR.

Oceňuji upřímnost oslovených potenciálních respondentů a jejich rozhodnutí o odmítnutí účasti na výzkumu plně respektuji.

Do výzkumného souboru se mi podařilo získat respondenty různých věkových kategorií, konkrétně 10 mužů ve věkovém rozpětí 35 - 65 let.

Jednou z charakteristik profese vojáka z povolání jsou i zvýšené nároky na určitou míru fyzické zdatnosti a síly. Z biologického hlediska je tedy přirozené, že vojákem z povolání se ve větší míře stávají muži než ženy. Zastoupení mužů ve služebním poměru je cca 87% oproti cca 13 % žen. (Oficiální data Ministerstva obrany, 2019) Jsem si vědoma, že skutečnost, že je ve výzkumném souboru zastoupeno pouze mužské pohlaví, může do jisté míry ovlivňovat výsledky výzkumu. Nicméně vzhledem k výše zmíněné charakteristice povolání

profesionálního vojáka a poměru zastoupení žen ve služebním poměru, není výsledné složení výzkumného souboru nikterak překvapivé.

#### **4.4 Etické aspekty**

Vzhledem k povaze výzkumu jsem se rozhodla tento provádět jako anonymizovaný. S respondenty jsem se sice osobně sešla a jejich identitu znám, v přepisu později analyzovaného rozhovoru ovšem identifikační údaje záměrně chybí. Jakékoli informace, které byly v průběhu rozhovoru respondentem sděleny a které by samy osobě nebo ve spojení s dalšími informacemi mohly vést k identifikaci respondenta, byly při přepisu rozhovoru anonymizovány formou záměrné randomizace.

Identita respondentů z hlediska kvality výsledků prováděného výzkumu nehraje roli a zachování anonymity tak kvalitu výsledků negativně neovlivňuje. Naopak, jsem toho názoru, že zvolený přístup, o němž byli respondenti dopředu informováni, přispěl k ochotě respondentů se výzkumu zúčastnit, vyjádřit své názory, odpovídat upřímně a bez zábran a v průběhu rozhovoru se otevřít.

Všem participujícím respondentům byla na začátku rozhovoru předána informace o dobrovolnosti účasti na výzkumu, o možnosti výzkumný rozhovor kdykoli ukončit a o způsobu zpracování získaných údajů (viz Příloha č.1) v tištěné formě a následně byla tato informace ještě přečtena do audiozáznamu na začátku každého rozhovoru.

V úvodu informace bylo respondentům sděleno, jakému tématu se výzkum věnuje, jakou formou bude rozhovor prováděn a zaznamenáván. Dále byli respondenti informováni o skutečnosti, že v zájmu zachování ochrany jejich osobních údajů bude z audiozáznamu pořízen neprodleně po ukončení rozhovoru anonymizovaný přepis určený k dalšímu zpracování a samotný audiozáznam rozhovoru bude výzkumníkem archivován, ale nebude veřejně přístupný. V neposlední řadě bylo zdůrazněno anonymizování osobních a identifikačních údajů respondentů. V závěru informovaného souhlasu bylo respondentům zdůrazněno, že mají právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit.

#### **4.5 Typ a scénář rozhovoru**

K samotnému sběru dat posloužil polostrukturovaný rozhovor. Tento typ rozhovoru mi poskytl jistotu, že se díky předem stanovenému jádru interview dotkne všech potřebných témat pro výzkum. Polostrukturovaná forma zároveň není zcela svazující a poskytuje prostor i pro kladení



doplňujících otázek, které přispěly k rozvíjení dialogu s respondenty a hlubšímu pochopení jednotlivých sdělení. (Miovský, 2006) Díky této možnosti, kterou typ polostrukturovaného rozhovoru poskytuje, působil rozhovor na respondenty a nakonec i na mne přirozeněji.

Jako jádro interview byly použity následující otázky:

1. Povezte mi, jak u Vás probíhal přechod z armády do civilu?
2. Jak jste se vyrovnával s takovou změnou?
3. Jaké byli největší problémy, se kterými jste se potýkal?
4. Co Vám pomohlo se přes tyto problémy dostat?
5. Měl jste v tomto období nějaké pochybnosti?
6. Vzpomenete si, co se Vám v tomto období honilo hlavou?
7. Jak jste se cítil fyzicky v tomto období?
8. Co pro Vás tato změna znamenala v osobním životě?
9. Jak reagovalo Vaše okolí?
10. Jak probíhalo hledání Vašeho nového zaměstnání?
11. Jak Vás vůbec napadlo podnikat?
12. Jaké pro Vás bylo rozhodnutí jít do podnikání?
13. Je něco konkrétního, co Vám při změně zaměstnání pomohlo?
14. Je něco konkrétního, co Vás při změně zaměstnání brzdilo?
15. Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte, že Vám pomohly získat a uspět v civilním zaměstnání?
16. Přemýšlel jste po odchodu z armády o tom, zda byl odchod do civilního zaměstnání správná volba?
17. Umíte si představit něco, co by pomohlo lidem v tomto přechodném období?
18. Myslíte si, že by AČR měla v tomto období něco pro odcházející vojáky dělat? Jestli ano tak co konkrétně?
19. Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům, kteří se chystají nebo opouští armádu?
20. Kolik je Vám let?
21. Jak dlouho jste byl ve službě AČR?
22. Můžete mi říct, na jaké pozici jste sloužil?
23. Jak je to dlouho, co jste z armády odešel?

Všechny otázky byly pečlivě vybírány tak, aby byla respondentům poskytnuta možnost vyjádřit se co nejvíc ke všem aspektům prožívání přechodového období.

Otázky č.1 a č.2 v úvodu jsou otázky otevřené, které poskytují respondentovi co největší prostor k vyjádření všech jeho pocitů, myšlenek a zkušeností.

Otázky č.11 a č.12 byly pokládány pouze respondentům, kteří v úvodu rozhovoru uvedli, že v období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání začali, nebo zkoušeli podnikat.

Otázky v závěru rozhovoru č.20 až č.24 byly do jádra interview zařazeny z důvodu získání konkrétnějších dat pro ještě lepší pochopení individuálního kontextu průběhu přechodu jednotlivých respondentů.

Po prvním rozhovoru, v návaznosti na zpětnou vazbu respondenta Johana, jsem se rozhodla zařazovat pravidelně před otázkami týkajícími se konkrétnějších dat respondentů následující doplňující otázku:

„Je ještě něco, na co jste si v průběhu rozhovoru vzpomněl, co byste třeba chtěl říct; co třeba v průběhu našeho rozhovoru nezaznělo, ale myslíte si, že by zaznít mělo?“

Dodatečným zařazením této doplňující otázky jsem se pokusila poskytnout respondentům ještě větší volnost a prostor pro vyjádření se k tématu výzkumu celkově, což se ve většině rozhovorů ukázalo jako dobrý krok.

Všem respondentům byla na začátku rozhovoru předána informace o způsobu zpracování dat v tištěné formě a následně byla ještě přečtena do audiozáznamu (viz 4.4 Etické aspekty).

## **4.6 Průběh sběru dat**

Sběr dat probíhal prostřednictvím rozhovorů od prosince 2019 do února 2020 napříč celou Českou republikou. Jednalo se o rozhovory, které probíhaly formou osobního setkání s respondentem. Každý rozhovor byl zaznamenáván na audionosiči. Z audiozáznamu byl vždy neprodleně po skončení rozhovoru pořízen přepis, který byl pak dále zpracováván, tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek.

Volbu času a místa rozhovorů jsem nechávala na rozhodnutí jednotlivých respondentů tak, aby bylo především vyhověno jejich potřebám, možnostem a preferencím.

Mou snahou bylo v co největší možné míře zajistit, aby se respondenti cítili bezpečně, uvolněně a aby měli co nejvíce času na samotný průběh rozhovoru. Polovina respondentů volila pro uskutečnění rozhovoru místo svého současného zaměstnání nebo podnikání. Tři respondenti si zvolili jako bezpečný prostor kavárnu či restauraci v místě jejich bydliště a se dvěma respondenty jsem se sešla přímo u nich v pohodlí jejich domova.

## **4.7 Metody analýzy dat**

Pro analýzu dat tohoto výzkumu jsem zvolila metodu tematické analýzy. Ta je Virginíí Braun a Victorií Clarke (2012) charakterizována jako metoda, která výzkumníkovi umožňuje systematickou identifikaci, organizaci a analýzu témat v rámci celého souboru kvalitativních dat. Jedny z hlavních výhod tematické analýzy jsou flexibilita a možnost využití této metody při větším počtu kvalitativních dat.

Postup tematické analýzy je podle Braun a Clarke členěn do 6 fází, které jsou spíše cyklického charakteru, kdy výzkumník postupuje dopředu a podle potřeby se vrací zpět, což umožňuje hloubkové porozumění a popis výzkumných dat.

Jednotlivé fáze tematické analýzy rozdělují Braun a Clarke takto:

### **1. Seznámení s daty**

Tato počáteční fáze zahrnuje transkripci rozhovorů do vhodné a přehledné formy, dále opakované pročitání přepisů rozhovorů, opakovaný poslech audiozáznamů, případně také opakované pozorování videozáznamů. Opakovaným aktivním procházením záznamů a přepisů rozhovorů výzkumník postupně proniká pod povrch dat. Obecně se doporučuje věnovat této fázi dostatek času a úsilí, neboť v ní si výzkumník tvoří pevné základy pro následující fáze analýzy.

### **2. Generování počátečních kódů**

Tato fáze se vyznačuje generováním počátečních kódů. Braun a Clarke (2012) vysvětlují důležitost této fáze na přirovnání, že tak jako při stavbě domu poskytují cihly základ stěnám, jednotlivé kódy při tematické analýze tvoří pevný základ pro další fáze analýzy. Výzkumník pomocí kódů identifikuje a pojmenovává data, která mohou být potenciálně důležitá pro zodpovězení výzkumných otázek. Výsledkem této fáze obvykle bývá seznam kódů, se kterým výzkumník dále pracuje v následujících fázích.

### **3. Hledání kategorií a témat**

Třetí fáze tematické analýzy je aktivním procesem, kdy se výzkumník věnuje hledání a tvorbě témat prostřednictvím práce se seznamem kódů. Výzkumník hledá vzorce kódů, spojuje kódy do skupin podle společných znaků, porovnává je a třídí. Témata pak vznikají spojováním příslušných skupin kódů.

### **4. Přezkoumávání témat**

V této fázi výzkumník opakovaně témata reviduje, hodnotí jejich kvalitu. Pokud výzkumník zjistí, že něco opomenul, vrací se zpět k předchozí fázi. Výsledkem této fáze by měl být seznam, výsledná mapa či tabulka s tzv. kandidáty na témata, se kterými se pracuje v další fázi.

### **5. Definování a pojmenování témat**

Ve fázi definování a pojmenování témat se výzkumník ujišťuje o relevanci témat ve vztahu k výzkumným otázkám. Dále tato fáze zahrnuje podrobné zkoumání charakteristik jednotlivých témat, výstižné pojmenování výsledných témat, revidování vzájemných vztahů mezi tématy a případnou tvorbu subtémat.

### **6. Vypracování zprávy**

Posledním krokem je vypracování zprávy, kde jsou výsledná témata nejen vyjmenována, ale především popsána a interpretována ve vztahu k výzkumným otázkám.

Vzhledem k nedostatku předchozích zkušeností s metodou tematické analýzy jsem si nejprve na základě doporučení nastudovala odbornou literaturu a poté postupovala v souladu se získanými informacemi.

Proces analýzy jsem na provedený výzkum aplikovala následovně:

Nejprve jsem se seznamovala s daty prostřednictvím opakovaného pročitání rozhovoru paralelně s poslechem audiozáznamů. Pro celý proces analýzy jsem přitom používala počítačové prostředí, konkrétněji dva počítačové programy Microsoft Word a Microsoft Excel, které jsou součástí kancelářského balíku Microsoft office.

V rámci těchto programů jsem si vytvořila z jednotlivých přepisů rozhovorů tabulky. Takto upravený vzhled rozhovorů mi umožnil přehledně vygenerovat počáteční kódy. Poté jsem

s odstupem několika dnů opakovaně pročítala jednotlivé rozhovory a znovu jednotlivé kódy revidovala. Pro ještě lepší přehled jsem přiřadila každému z rozhovorů vlastní barvu jednotlivých kódů. Z těchto kódů jsem pak vytvořila celkový seznam, ze kterého jsem dále třídila a porovnávala příslušné kódy a vytvářela jejich skupiny. Z těchto skupin postupně vyvstávala témata a subtémata, která jsem opakovaně revidovala a verifikovala jejich relevanci k výzkumným otázkám. V závěrečné fázi tematické analýzy jsem definovala a pojmenovala finální subtémata a témata, která jsou blíže specifikována a interpretována v kapitole 5.

## **5. Výsledky výzkumného šetření**

Tato kapitola je věnována výsledkům, které byly z výzkumného šetření získány. Pomocí metody tematické analýzy (viz 4.7 Metody analýzy dat) jsem identifikovala 9 témat a 22 subtémat. Tato výsledná témata v této kapitole blíže představuji a interpretuji.

### **5.1 Představení respondentů**

Následující odstavce se věnují představení jednotlivých respondentů. Tento text slouží především jako podklad k lepšímu pochopení kontextu výsledků výzkumu této diplomové práce.

Jak už bylo zmíněno v kapitole etika, za současného dodržení etických pravidel v rámci etického kodexu APA a v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů jsou, stejně jako v ostatních částech diplomové práce, v představení použita pozměněná jména respondentů, a to za účelem zachování anonymního charakteru zpracování rozhovorů a ochrany soukromí respondentů.

#### **Johan**

Johan je 44letý bývalý voják z povolání, který sloužil v AČR 10 let na pozici střelec-operátor. Z armády odešel v roce 2010, tedy před 10 lety. Johan má středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou. Při hledání nové práce musel zohledňovat i to, že má ženu a dva syny, které je třeba zajistit. V průběhu přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání, který u Johana trval přibližně 1,5 roku, vyzkoušel práci v bezpečnostním sektoru, nebo jako zaměstnanec ve 12hodinových nebo 8hodinových provozech ve firmách různého zaměření. V současnosti Johan spolu se společníkem podniká, konkrétně provozuje střelnici.

## **Mirek**

Mirek je 35letý bývalý voják z povolání, který sloužil v AČR 8 let na pozici střelec. Jeho období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání bylo komplikované. Z armády se rozhodl odejít rok poté, co nastoupil zpět do plnění služebního poměru po rodičovské dovolené s dětmi; v tomto období přehodnotil své životní priority. K samotnému odchodu z armády došlo v roce 2013, tedy před 7 lety. Mirek před nástupem do armády vystudoval střední pedagogickou školu a rok pracoval jako pedagog. Tyto předešlé zkušenosti se při hledání nového zaměstnání rozhodl využít a v současnosti tedy působí jako učitel v mateřské školce.

## **Štefan**

Štefan je 37letý bývalý voják z povolání, který sloužil v AČR 8 let na pozici střelec. Povolání vojáka ho přestalo naplňovat a tak se v roce 2012, tedy před 8 lety, rozhodl odejít. Štefan v době kdy ještě sloužil v AČR, podnikal bokem a toho po odchodu z armády částečně využil. Také byl po odchodu 10 měsíců veden na úřadu práce, přičemž si přivydělával na různých pokoutně prováděných vedlejších řemeslnických pracích a věnoval se stavbě vlastního domu. Poté si s pomocí známého našel stálou práci, ve které setrvává dodnes. Má přítelkyni, se kterou vychovávají společně syna. V současné době se živí jako strážník u městské policie.

## **Daniel**

Daniel je 38letý bývalý voják z povolání, který sloužil u AČR 5 let na pozici starší střelec. Jeho období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání bylo doprovázeno zdravotními komplikacemi. Je jedním ze dvou respondentů z výzkumného souboru, kterým byl ukončen služební poměr ze strany AČR. Konkrétně u Daniela se tak stalo v roce 2009, tedy před 11 lety. Služební poměr mu byl ukončen v souvislosti s tím, že se u něj rozvinula cukrovka. Daniel tedy zejména na začátku období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání řešil především své zdravotní problémy. Později se zkoušel uplatnit v různých odvětvích civilního sektoru od redaktora časopisu přes logistiku v letecké dopravě až po podnikání v neziskovém sektoru. V současnosti působí jako učitel angličtiny v jazykové škole.

## **Xaver**

Xaver je 65letý bývalý voják z povolání, který sloužil u Československé lidové armády a následně u AČR 20 let na pozici vojenského úředníka. Jeho přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání byl zapříčiněn provozními změnami, kdy jeho působiště v armádě

k určitému datu zaniklo a byla mu tak nabídnuta alternativní místa na jiných pracovištích v rámci AČR. Pro Xavera byla tato místa ale v nevhodné dojezdové vzdálenosti od místa bydliště, a tak svůj služební závazek před 18 lety nechal uplynout a již neprodloužil. V důsledku toho se ocitl na Úřadu práce, kde strávil celkem 3 měsíce. Poté se mu podařilo díky kontaktům sehnat místo strážníka u Městské policie v místě jeho bydliště. Po dalších 4 letech vzhledem k přibývajícimu věku a ubývající fyzické kondici si našel místo na Městském úřadě jako referent krizového řízení. V současnosti je již v důchodu a naplno se věnuje rodině, zejména vnoučatům.

### **Zikmund**

Zikmund je 45letý bývalý voják z povolání, který vystudoval vojenskou střední školu, po jejímž absolvování bezprostředně nastoupil do služebního poměru v AČR. Postupně se vypracoval na pozici velitele roty a současně vystudoval magisterský titul na vysoké škole vojenského zaměření. Ve vojenském prostředí se tedy pohyboval po většinu svého života. K odchodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání tedy se Zikmund rozhodl po 20 letech aktivní služby v AČR. Stalo se tak na konci roku 2013, tedy před 7 lety. Hlavní hybnou silou k odchodu v jeho případě byla osobní nehoda s nadřízeným. Během hledání stálého zaměstnání Zikmund vyzkoušel různé pozice jako například operátora kamerového systému v galerii nebo vychovatele ve výchovném ústavu pro nezletilé chlapce. V současnosti je Zikmund na pozici ředitele Městské policie.

### **Ctibor**

Ctibor je 50letý bývalý voják z povolání, který sloužil u AČR 22 let na pozici velitele čtyř personálního oddělení. Z armády odešel v roce 2010, tedy před 10 lety. Pro odchod se rozhodl na základě obav o budoucnost, které souvisely s případným výsluhovým příspěvkem, jehož výši měla v plánu tehdejší vláda upravovat směrem dolů. Ctiborův přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání v prvních měsících nebyl tak komplikovaný jako u jiných respondentů. Ihned po odchodu začal pracovat ve firmě jeho bývalé tchýně a nemusel si tedy lámat hlavu s hledáním. Firma ale začala mít problémy, a tak se Ctibor po půl roce ocitnul na Úřadě práce. Bohužel nemohl najít žádné zaměstnání, nakonec se tedy rozhodl pro podnikání. Ctibor v současnosti stále podniká, konkrétně provozuje vlastní taxislužbu.

## **Bořek**

Bořek je 43letý bývalý voják z povolání, který sloužil u AČR 12 let na pozici vojenského policisty a vykonával funkci zbrojře - střeleckého instruktora. Pro odchod se rozhodl v roce 2015, tedy před 5 lety. Přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání byl pro Bořka jednodušší než u jiných respondentů, protože Bořek sloužil u speciálního útvaru v částečném utajení a bylo tedy potřeba, aby jako jeho člen žil do značné míry civilním životem ještě v době služebního poměru. Také měl ihned po přechodu do civilu zajištěné pracovní místo, které je svou náplní práce velmi blízké práci, kterou vykonával v armádě. V současnosti je zaměstnaný v prodejně zbraní a střeliva jako prodejce zbraní.

## **Oskar**

Oskar je 43letý bývalý voják z povolání, který sloužil u AČR 15 let na pozicích jako například velitel družstva, velitel skupiny, nebo zástupce velitele čety. Je jedním ze dvou respondentů z výzkumného souboru, kterým byl ukončen služební poměr ze strany AČR. Konkrétně u Oskara se tak stalo v roce 2010, tedy před 10 lety. Služební poměr mu byl ukončen v souvislosti se zánikem útvaru, u kterého v té době sloužil. Z počátku přechodového období se Oskar soustředil na výběrové řízení na konkrétní místo u policie, které si vyhlédl. Datum výběrového řízení bylo ale stanoveno až na dobu 4 měsíců od jeho odchodu z armády. Oskar byl tedy po tuto dobu veden na Úřadu práce. Bohužel výběrové řízení na jeho vysněné civilní místo bylo za podivných okolností zrušeno den před jeho samotným konáním. Oskar poté během následujícího roku a půl vystřídal poměrně dost prací různého zaměření. Pracoval například jako podavač na stavbách, nebo vyskladňovač kuřat z hal. V současnosti podniká, konkrétně je spolujednatel obchodu se zbraněmi a střelivem.

## **Mikuláš**

Mikuláš je 50letý bývalý voják z povolání, který sloužil u AČR 20 let na pozicích jako například chemik odmořovač, řidič chemického vozidla, nebo vedoucí praporčík. Konkrétně Mikuláš se k odchodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání rozhodl v roce 2018, tedy před 2 lety. Aby uživil rodinu, bezprostředně po odchodu z armády začal pracovat v jedné firmě, pro kterou rozvážel krůty. Mikuláš před nástupem do armády vystudoval střední lesnickou školu. Tyto předešlé zkušenosti se později při hledání nového zaměstnání rozhodl využít a v současnosti tedy působí u Lesů České republiky jako revírník.



## 5.2 Popis společných témat

Cílem této části je popsat jednotlivá výsledná témata a subtémata spolu s jejich ilustrací konkrétními příklady citací z jednotlivých rozhovorů s respondenty. Z představení respondentů výzkumu je zřejmé, že každého z nich při přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání provázely rozdílné kontexty životních okolností a událostí; tedy i prožívání tohoto přechodného období pociťoval, vnímal a reflektoval každý jedinec velmi individuálně. Při čtení této části práce je tedy nutné brát kontext životního pozadí jednotlivých respondentů v potaz.

Pro větší přehlednost jsem se rozhodla představit jednotlivá témata a jejich subtémata v samostatných subkapitolách.

**Tabulka č. 1:**

<b>Téma</b>	<b>Subtéma</b>
Army skill set	Army skill set jako překážka
	Army skill set jako přednost
Přístup civilních zaměstnavatelů	Bývalý voják je plus
	Diskriminování civilními zaměstnavateli
Různé trajektorie změny	Přechod jako hurikán
	Změna běžná součást života
Obavy a pochybnosti	Pochybnosti a vtíravé myšlenky
	Obavy a strachy
Fyzický aspekt prožívání	Fyzické trampoty
	Fyzická pohoda
Reakce okolí	Okolí jako podpůrná síť

	Smíšené reakce druhých
Armáda versus civil	AČR jako sociální systém
	AČR je jiný svět
	Voják je v civilu nahraný
Copingové strategie	Zaměření na činnost
	Zužitkování civilní zkušenosti
	Práce přes známosti
	Hledání na vlastní pěst
	Rekvalifikační kurzy
Být zaměstnaný nebo podnikat?	Podnikání
	Zaměstnání

### 5.2.1 Téma: Army skill set

Většina respondentů v rozhovorech zdůrazňovala, že vojenské schopnosti nebo dovednosti, které se vojáci v armádě učí a kterými vojáci na konkrétních pozicích disponují (dále jen army skill set), jsou v porovnání s dovednostmi civilních povolání často velmi specifické. Respondenti v rozhovorech uváděli, že army skill set buď potenciálně civilní zaměstnavatele a pracovníky Úřadu práce odrazuje nebo jej naopak oceňují, někdy dokonce i vyhledávají a upřednostňují. Způsob, jak se k army skill setu stavěli samotní potenciální zaměstnavatelé nebo pracovníci Úřadu práce, ovlivňoval u každého respondenta celkové naladění prožívání přechodového období buď pozitivním, nebo negativním směrem.

V rámci tématu dále vystupují 2 subtémata. Subtéma **Army skill set jako překážka** popisuje právě negativní přijímání army skill setu ze strany potenciálních civilních zaměstnavatelů. Subtéma **Army skill set jako přednost** naopak přijímání pozitivního rázu.

Sami respondenti v rozhovorech zdůrazňovali, že army skill set nezahrnuje jen dovednosti a schopnosti, které by byli specifické čistě pro armádní prostředí. Profesionální vojáci musí disponovat i dovednostmi, které jsou využitelné i v civilním sektoru. Jedná se například o schopnost rychle činit rozhodnutí v podmínkách extrémní zátěže a stresu, schopnost ovládat umění leadershipu (moderního, pozitivního stylu vedení), schopnost seberegulace, nebo schopnost komunikace včetně pokročilého stupně ovládnutí cizích jazyků.

Na schopnost ovládat na pokročilém stupni cizí jazyk upozorňoval v rozhovoru například Bořek:

*„A k tomu když to vezmu že většinu těch věcí jedete v angličtině tak jako já jako jsem měl jako dycky poměrně dobrý jazykový schopnosti, ale ta armáda mě pošoupla na úplně jiné komunikační level i na ty neformální úrovni. [...] ale rozumíte lidem i z oboru. Což je ve slovníku nenajdete že jo většinu těch věcí, tak je to dost důležitý, jo a i to Vám najednou hrozně pomůže. Jo protože prostě fakt, teď řeknou: "Hele já sem se teď díval na youtubu na video a to fakt, co tam dělá? Já to nechápu jako jo." A Vy si to pustíte a řeknete přesně, vim jako. To zapadá jo, tomu rozumím jo, protože vim přesně co dělá. A zase to je vo tom že nebejt toho že to spojíte dohromady ty zkušenosti z ty armády s těma interakcema s těma jinejma jednotkama, kde si ty zkušenosti vyměnil, tak je to zas tak jako ojedinělá příležitost kterou ty jiní lidi nemaj že..“ (Bořek, 00:32:59)*

Civilní zaměstnavatelé však často o tom, jakými dovednostmi bývalí vojáci skutečně disponují, nemají povědomí a po zjištění že respondent je bývalým příslušníkem AČR se často nechávají ovlivňovat vžitými stereotypy dob minulých. Takovou zkušenost v rozhovoru popisoval například Oskar:

*„Si pamatuju do dneška se mi ptali vlastně na to co umim nebo co jsem dělal za práci a co bych chtěl dělat tak, tak jenom, když zjistili že sem z armády a že umim někde jako běhat, ležet a někde něco nosit a možná z něčeho vystřelit a někam koukat a něco zapsat, tak, jako řekli: „Co s Váma čoveče?“ (Oskar, 00:08:31)*

Oskar zde popisuje schopnosti týkající se převážně fyzické zdatnosti a zručnosti, jež jsou v prostředí armády velmi důležité a které jsou po celou dobu služby v armádě dále podporovány a rozvíjeny. Nicméně při přechodu do civilního sektoru zažil situaci, kdy pracovníci Úřadu práce nevěděli jak s ním, jakožto bývalým vojákem disponujícím převážně právě specifickými

vojenskými dovednostmi, efektivně naložit a jaké pracovní místo v civilním sektoru mu nabídnout, neboť se nechali ovlivnit zažitými stereotypy.

Johan popisuje, že zažil obdobnou situaci jako Oskar a dodává, že civilní trh práce ještě bohužel není na přijmutí bývalých profesionálních vojáků připraven:

*„Člověk, eeeh, protože skončí u armády, teď neví co s tím [...] Takže de na úřad práce, přihlásí se na úřadu práce, tam na něj koukaj chvílku trošku zděšeně teď úplně nevědí co Vám nabídnout, protože prostě ta armáda je natolik specifická, že to civilní odvětví na to moc připravený není [...]“ (Johan, 00:15:00)*

### **Subtéma: Army skill set jako překážka**

Respondenti v rozhovorech často uváděli, že paradoxně army skill set vede k nižší možnosti uplatnění v oblastech civilního trhu práce se zaměřením odlišným od samotného zaměření armády. Tato skutečnost v mnohých případech respondentům značně zužovala reálnou možnost se uchytit v civilním zaměstnání, což respondentům ztěžovalo celkově proces hledání nového zaměstnání v civilním sektoru a odráželo se to v jejich prožívání celého přechodového období.

Například Zikmundovou největší předností vždy byla schopnost efektivního umění leadershipu, která byla rozvíjena roky praxe v řídicích funkcích. Vzhledem ke kombinaci se skill setem pozice armádního chemika byl Zikmund v možnostech volby nového civilního zaměstnání z počátku velmi omezen:

*„Vzhledem k tomu, že já jsem chemik, armádní chemik, ale to je chemie nechemie.[...] No a kam s tímto můžete jít jo. A já jsem celej život, ani sem nebyl úplně ten chemik kterej by to dělal, ale já vždycky řídil lidi. Já od svejch 20 let co jsem byl v Liberci jsem měl četu rotu a pohyboval jsem se jenom jako v řídicích funkcích. [...] A největší problém je co s vojákem.[...] Co s vojákem. Protože manažerů je v naší republice strašně moc. To je každej druhej. A eh takže kam posíláte životopisy tak nikdo Vám neodpovídá. Protože pokud nemáte známý v týhle době tak Vás nikdo vlastně ani nevosloví.“ (Zikmund, 00:14:22)*

U Xavera se k omezeným možnostem uplatnění v civilním sektoru v důsledku skill setu vojenského úředníka navíc přidal i faktor vyššího věku v době odchodu, který celou jeho problematiku přechodu ještě umocňoval:

*„Já jsem byl hodně vomezenej s tím předchozím zaměstnáním že jo. Co se týče, co se týče uplatnění teda potom v tom civilním sektoru. Protože co jim člověk může nabídnout v tomhleto věku? [...] Už co se týče prostě věku tak už nejsem perspektivní, že jo v 47 to už.. Nejsem víceméně žádný odborník. I když vojáci z povolání můžou být odborníci samozřejmě že jo. To sou různý technici a tak, jo. Ale já teda ne. [...] Coby člověk z úřadu že jo. Úředník jak se říká. Úředník vojenskej. No takže, takže tohleto mě omezovalo.“ (Xaver, 00:46:13)*

Johan v rozhovoru uvedl, že kromě army skill setu vidí potenciální zaměstnavatele u bývalých vojáků jako další problém nedostačující praxi v příslušném civilním oboru:

*„Pekelně. Kamkoliv jsem přišel, komu jsem řek že, že s eh jako a co umíte? Nabíjet pušku, udělat parakotoul, maskovat se... Tak nemělo nic společnýho s tím co požadovali no, tak jako bylo to takový jako docela problém no.. [...] ale hlavně tam chtěj praxi která není no. Takže sehnat tu práci ..mmmm.. v tom oboru co by člověk chtěl nebo čím se já nevím vyučil jako mladej, tak je dost nereálný no, protože prostě tam chybí ta praxe no. Bez tý praxe je to.. je to problém no.“ (Johan, 00:13:36)*

### **Subtéma: Army skill set jako přednost**

Někteří respondenti naopak uváděli, že díky army skill setu jsou bývalí vojáci navíc oproti lidem, kteří nikdy služebním poměrem u AČR neprošli, v jisté výhodě, protože mohou potenciálním civilním zaměstnavatelům v rámci zkušeností a dovedností nabídnout něco navíc.

Army skill set mnohým z těchto respondentů pomohl při získání zaměstnání v civilním sektoru a usnadnil jim tak celkově přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání.

Většina těchto respondentů i v důsledku toho prožívala samotné období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání spíše kladně a to jak po stránce psychické, tak i fyzické.

Jedním z těchto respondentů je například Bořek, který se v rozhovoru k tomuto tématu vyjádřil následovně:

*„Dělal jsem něco co prostě nedělá 99 procent příslušníků armády, to znamená nedělá to 99,99 procenta Český republiky, což z Vás dělá svýho druhu výjimečnýho člověka, byť to těch 99 procent třeba vůbec nezajímá, je jim to úplně jedno že jo. Prostě se jich to netýká ale furt je tady nějaká skupina lidí, který to třeba zajímat může, tak proč to jako nevyužít, jo.“ (Bořek, 00:31:54)*

Bořek v armádě pracoval jako zbrojář, tudíž nabyl velmi specifické, v jeho případě až expertní dovednosti zejména týkající se oblasti zbraní, střeliva a ostatního souvisejícího příslušenství, což mu nakonec pomohlo v civilním sektoru získat práci v prodejně zbraní a střeliva jako prodejce zbraní:

*„To je prostě fakt tak tak jako specifickéj obor, že v takovým rozsahu jako tak vopravdu jako intenzivně jinde než v armádě nemáte šanci si na to šáhnout, jo. Takže za tohle já sem tý armádě defakto vděčnej.“ (Bořek, 00:32:59)*

Později pak v rozhovoru konkrétněji vyzdvihoval konkrétní přednosti vojáků, které by mohli potenciální civilní zaměstnavatele zajímat:

*[...] ty lidi co z armády odcházej tak jako sou jako dobrý jako jo. Prostě maj naučený věci, sou pořádný, prostě maj systém v práci, uměj poslouchat prostě, sou dochvilný protože prostě fakt to nebylo že hele a musíš chodit včas. Ne prostě nebyl včas na tom nástupu tak dostal tak hroznej céres, že prostě už to nikdy neudělal jako. A to v těch lidech zůstane zvlášť když je to jako k tomu formulujete od těch 19, 20 do nějakých 27.“ (Bořek, 00:54:30)*

Štefanovi při ucházení se o místo policisty pomohlo kromě jiného například i to, že byl z armády zvyklý nosit uniformu:

*„[...] dyž jsem šel dělat, to co dělám tak jako prostě tak mě nevadí unifroma, mě nevadí prostě chodit mezi lidma v uniformě a tak dále jo. Takže, takže samozřejmě to že jsem na to byl zvyklej, tak prostě to asi jako někomu to třeba vadí jako asi. [...] Jako vim že se mě na to tenkrát, jakože šéf ptal že jo jako, dyž sem tenkrát dělal s nim ten pohovor nákej, tak že se mě na to ptal samozřejmě jako jesi mi to vadí. Sem říkal: " Sem si na to docela zvyklej takže mi to jako fakt jako nevadí." Takže třeba to fakt jako někomu vadí prostě nosit nějakou uniformu nebo nějakou stejnokroj nebo něco takovýho, ale tak, nevím... Jsem za ty roky na to byl docela zvyklej takže mi to jako.. Kontakt s lidma mi taky kolikrát nevadí. I když, co si budem povídat. (smích) [...] Jo tak nějak, nějaká fyzická zdatnost tenkrát. Ještě prostě z tý armády jako. Nějaký v uvozovkách nějakou sebeobranu nebo něco takovýho jsme měli taky že jo. Ale prostě to bylo spíš takový, takový jako jednou za čas prostě něco. [...] Spíš že se člověk nebojí nebo něco jako.“ (Štefan, 00:19:42)*

V rámci rozhovorů jsem se s respondenty bavila i o tom, co vše v oblasti army skill setu si myslí, že by případně potenciální zaměstnavatelé mohli na bývalých vojácích oceňovat.

Například Mirek uváděl fakta, která měl dokonce přímo potvrzené od jeho civilního zaměstnavatele:

*„Jak už jsem řek. Jakože, za.. jako služba u armády s sebou nese..eeh, u ostatních lidí nějaký dojmy. [...] jak už jsem říkal, typu prostě toho, eeh tý odvahy, eeh..jak jsem uváděl předtím no. Toho.. toho vlastně, eeh..odhodlání..[...]..disciplíny, nějakým způsobem že jo, já jsem vlastně měl prověrku, eeh.. takže i nějaký jako legislativní spolehlivosti bezpečnosti, protože u Hradní stráže jsme měli prověrku druhé stupeň utajení myslím to bylo. Jo, druhé stupeň. Tak je to taková jistota. Vlastně že ten člověk, eeh je jako prověřený. Což jsem, to si nevymýšlím. Tohle mi přímo i říkal potom to vedení. A byť jako věděli že nemám moc zkušeností s těma dětma tak, tak prostě viděli že se to nějak zvládne no. Že to nějak prostě dopadne. Není to jednoduchý vybrat, eeh k těm dětem někoho kdo je způsobilý.“ (Mirek, 00:29:11)*

### **5.2.2 Téma: Přístup civilních zaměstnavatelů**

Toto téma, jak už z názvu vyplývá, blíže popisuje výpovědi respondentů vztahující se k tomu, jak k nim v přechodném období přistupovali jednotliví potenciální civilní zaměstnavatelé.

Do tohoto tématu jsem zařadila 2 subtémata. Subtéma **Bývalý voják jako plus** pojednává o pozitivním přístupu zaměstnavatelů vůči respondentům. Subtéma **Diskriminování civilními zaměstnavateli** naopak zahrnuje negativně zabarvené zkušenosti respondentů, vztahující se právě k přístupu potenciální civilních zaměstnavatelů.

Celé téma Přístup civilních zaměstnavatelů také velmi úzce souvisí s tématem Army skill set, které je blíže popsáno v předešlé části kapitoly.

#### **Subtéma: Bývalý voják je plus**

Část respondentů v rozhovorech uváděla, že civilní zaměstnavatelé vnímali jejich předchozí vojenské povolání jako přednost, která respondentům v očích zaměstnavatele přidávala na kredibilitě, byla vnímána jako záruka spolehlivosti respondentů a v některých případech dokonce vyrovnávala či převyšovala respondentovu chybějící praxi v příslušném civilním odvětví. Tato skutečnost významně ovlivňovala prožívání přechodového období těchto respondentů v pozitivním slova smyslu.

Například Mirek v rozhovoru popisoval situaci, kdy přišel na pracovní pohovor na pozici učitele v mateřské školce a k jeho příjemnému překvapení místní ředitelka vnímala jeho bývalé pracovní zkušenosti jako záruku kvalit jeho osoby:

*„[...] když jsem tam přišel, tak ta pani ředitelka říkala: "No! No voják!" [...] Ale, eeh takže to bylo spíš jako pozitivum pro to přijetí. Jo že viděli prostě někoho jako synonymum.. zase armáda je synonymem kázně, poctivosti, důstojnosti.. [...] Já nevím čeho všeho jako, eeh.. v odhodlanosti a... [...] V tom civilu najednou jsem viděl že, že to má kredit vlastně, no.“ (Mirek, 00:25:56)*

Bořek v rozhovoru zmiňoval, že na počátku přechodového období cítil nejistotu, úzkost a obavy, zda vůbec najde uplatnění v nějakém civilním zaměstnání. Ty se ale rozplynuly ve chvíli kdy zjistil, že se o něj přetahují 3 firmy:

*„Až na to že, byť sem jako byly chvílky kdy sem říkal ty jo, a teď jako místo a co já budu kde.. A pak mě jako spousta lidí jako uklidnila a říká: "Ty vopravdu jako máš poměrně dost unikátní schopnosti nebo znalosti. Těch lidí moc není. Ty tu práci najdeš kdykoliv kdekoliv." Jo a najednou fakt jako já sem vodušel a najednou se přetahovali vo mě tři firmy jako jo. Až jsem z toho měl, z toho sem měl hlavu jako jo.“ (Bořek, 00:26:03)*

### **Subtéma: Diskriminování civilními zaměstnavateli**

Respondenti v rozhovorech popisovali také svoje zkušenosti se zaměstnavateli, kteří fakt že někdo je bývalým vojákem, považovali za problém a často tak docházelo ze strany zaměstnavatelů až k diskriminaci respondentů.

Tento druh přístupu ze strany zaměstnavatelů negativním způsobem ovlivňoval prožívání přechodového období těchto respondentů, kteří pak i díky tomu toto období vnímali jako psychicky a fyzicky náročné.

Daniel se osobně s diskriminačním chování ze strany zaměstnavatelů nesetkal. Nicméně toto téma zná zprostředkovaně od svých bývalých kolegů a tak se v rozhovoru k tématu vyjádřil takto:

*„No když jde voják do civilu, co umí? [...] Já myslim že právě s tím, že tuto otázku si klade každěj tendleten zaměstnavatel. [...] To je voják v civilu. Co umí? Střílet. To tady nepotřebujem. Jo je to, měli by bejt vstřícnější s tím že, on může se naučit cokoliv, voják. Si myslim, že se naučí*



*cokoliv. Vopravdu. Protože musí, jo. Voni tam dycky říkali, to nám tloukli do hlavy a je to docela dobrý, kdyby, když někdo řekl že něco nejde tak vždycky řeknu že tady neexistuje nejde. Jenom neumím nebo nechci. Tak si vyber. Bud' to neumíš, nebo nechceš. [...] A takhle to berou ty vojáci i v civilu jo. Že voni neřeknou nejde. A proto by jim měli důvěřovat i ty potencionální šéfové.“ (Daniel, 00:53:54)*

Bořek popisoval vnímání civilními zaměstnavateli velmi barvitě:

*„[...] Vás ty lidi berou jako vyžírku, kterej se nechal tady nalejt, je to guma, zelenej mozek, vlastně celou dobu nic nedělá jenom z Vašich daní je placenej a ted' ještě chce práci jako. Nákou. A to je mi jasný že ten ani nebude chtít dělat jako jo. To je jako špatný že jo. Pak v tomhlenctom jakoby vnímání hledat práci.“ (Bořek, 00:54:30)*

Mikuláš se svěroval přímo se svojí osobní zkušeností, kdy byl zaměstnavateli odsuzován nejen za to, že je bývalým příslušníkem AČR, ale i za svůj vyšší věk:

*„No a co se týče toho přechodu můžete posílat životopisy kam chcete a von Vám nikdo nevodpoví. Když tam napíšete že jste byla 20 let v armádě. [...] Nebo skoro nikdo Vám nevodpoví. A nebo Vám vodpoví že nemaj zájem. I když sem se přihlásil na řidiče. Vobyčejnýho nějakýho řidiče dodávky, takže, ani ani to ne. (smích) Takže, ale pak se ozvala jedna firma, takže dobrý. Ale taky si Vás prolustrujou, protože je jim strašně divný, že dete ve 47 z armády. Jo, takže co jste zač a tak.“ (Mikuláš, 00:02:46)*

### **5.2.3 Téma: Různé trajektorie změny**

Téma, které se prolínalo napříč všemi rozhovory, bylo celkové subjektivní prožívání a vnímání samotného období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání jednotlivými respondenty. Pro některé respondenty byl přechod velmi převratným obdobím, se kterým se ruku v ruce změnili i další aspekty jejich života. Bližší popis těchto výpovědí je zahrnut v subtématu **Přechod jako hurikán**. V subtématu **Změna běžná součást života** jsou pak blíže popsány výpovědi respondentů, kteří přechod vnímali jako nevyhnutelnou a přirozenou součást věčného koloběhu života.

#### **Subtéma: Přechod jako hurikán**

Jak už bylo řečeno v úvodním popisu tématu, pro některé respondenty byl přechod velmi těžkým obdobím. Když se člověk rozhodne pro změnu zaměstnání, musí počítat s tím, že tato

změna potenciálně může způsobit sled dalších změn v jeho životě. Se změnou práce totiž přirozeně přichází například i změny denního režimu. Změna zaměstnání ovlivňuje celkové prožívání člověka, ale také ovlivňuje jeho chování.

Například Johan v rozhovoru popisoval, že změna zaměstnání způsobila zároveň i rapidní změnu jeho denního harmonogramu a že tedy nyní strádá jeho společenský život mimo zaměstnání:

*„[...] Prostě jdeš na pivo? hmm.. já jsem v práci. Cože? Ty seš v práci? No a ještě další dvě hodiny budu. A tak jednou prostě mi to sebralo ten, jakoby, ten společenskej život, sebralo mi to ten čas, kterej já sem normálně jakoby ..eeehhhh.. po práci s kámošema prostě buďto do fitka nebo prostě na pivko a potom v klidu za rodinou, tak teď už vlastně kámoši tam vypadli a už to je jenom urvanej za rodinou no.“ (Johan, 00:12:20)*

I Mirek vnímal toto období jako velmi převratné:

*„[...] No změnil jsem práci.. už v delší době. Takže ta práce prostě, je důležitá a..ee..začal jsem..v těch skoro 30 letech, eeh.. prostě novou kariéru. Tak to je velká změna v životě. Myslím že dyž člověk jako, si ve 20 řekne: „Já teďka budu už navždy..třeba tím vojákem.“ A pak to najednou votočíte a vrátíte se zpátky k nějaký třeba studovaný profesi nebo, čemusi diametrálně rozliš, eeh.. rozdílnýho, jo.. se všichni dycky divěj jako: "Učitel ve školce jo? Ty jsi byl v armádě jo? A tak dlouho jo?" To je takový jako zvláštního no. (Mirek, 00:19:23)*

Pro Mirka bylo toto období zásadní až do té míry, že se mu také významně přerovnal žebříček životních hodnot:

*„[...] Změnil se náhled.. asi pokora přišla? Přišlo takový to..eeh, taková ta zodpovědnost velká. A, eeh.. začal jsem prostě nad tím sss.. životem uvažovat jinak. Jinak, uplně. Najednou pro mě nebylo důležitý ve společnosti.. kdo má jaký svaly, kdo uzvedne víc na bench, jo.. a kdo víc uběhne, ale najednou to byli jiný hodnoty. Změnila mi hodnoty. [...] Hodnoty vnímání společnosti... jo. To mi to změnilo hodně, no.“ (Mirek, 00:20:57)*

Zikmund v armádě strávil většinu svého života a to včetně 4 let studia střední školy. I proto je jedním z respondentů, kteří období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání prožívali velmi těžce. Zikmund se hned na začátku rozhovoru svěchoval, že se s touto profesní změnou dodnes vlastně nevyrovnal:

*„No řekl bych osobně že do dneška jsem se s tím nevyrovnal. [...] Já jsem si myslel že ten kruh nějak uzavřu. A hodně jsem, hodně jsem jako nad tím přemýšlel ale já si myslím že do dneška ten kruh nemám uzavřen protože jsem si vlastně, já jsem se rozhodl pro odchod. Jsem soutěživý typ takže jsem s tím dotyčným prohrál a pro ten odchod jsem se rozhodl v měsíci září a na konci vlastně prosince jsem odcházel což po 20 letech přímý aktivní služby a po ještě tý střední škole čtyřleté, tak, eh jsem se s tím jako vyrovnával strašně špatně. [...] Každý rok nebo každý rok kterej uplyne od toho mého odchodu se to pomalu uzavírá. Ale vevnitř v člověku se to uzavírá strašně pomalu když tam jako obětoval řekněme ani ne nejlepší léta života, ale strašně velký kus období toho života.“ (Zikmund, 00:03:09)*

### **Subtéma: Změna běžná součást života**

Někteří respondenti období přechodu pociťovali jako přirozenou součást života. Jak sami reflektovali, v rámci tohoto období neprožívali žádné obavy, strachy, nejistoty ani pochybnosti. Naopak - změna měla převážně pozitivní dopad na kvalitu jejich životů.

Tak jako tomu bylo například zejména prvního půl roku přechodu u Ctibora:

*„Tak, já říkám, to je to už skoro 10 let jako přes 9 let to je. Ale já se, já sem byl vopravdu v pohodě. Já jsem neměl z, strach z budoucnosti vůbec žádnéj, právě tím že už jsem práci měl. Věděl jsem že budu mít stejný peníze, mám práci, budu mít víc volnýho času a šéfem mi byla tenkrát potažmo bejvalá tchýně že jo. Takže úplně v pohodě, jo. Takže já jsem strach ani obavy z ničeho vůbec nic neměl a jesi se mi něco vážnýho honilo hlavou. [...] Takže jako žádný obavy, žádný problémy. 194 Já jsem viděl svoji budoucnost krásně tenkrát jo. Já jsem věděl že se budu mít líp než tam, než v armádě teda.“ (Ctibor, 00:12:50)*

I pro Štefana byl přechod do civilu spíše pozitivním obdobím, kdy spíš než jakýkoliv tlak pociťoval úlevu:

*„Jako první když to jako, když jsem končil tak pro mě to byla spíš jakoby úleva jako no.“ (Štefan, 00:07:57)*

Zároveň v tomto období nepociťoval ani pochybnosti nebo strachy jako jiní respondenti:

*„[...] Já jsem se nikdy jako nebál vo to jako že bych jako se nějak neuživil nebo že bych jako... Nebo že bych nebyl schopnej sehnat nějakou práci nebo něco prostě jako. Toho jsem se jako nikdy nebál.“ (Štefan, 00:07:05)*

U Štefana v období přechodu nedošlo ani k žádným převratným změnám v rámci osobního života:

*„Já myslím že ne. Já sem přítelkyni měl tu samou předtim, tu samou vlastně potom, ted'ka vlastně manželku. Takže pak jsem měl akorát, se narodilo dítě, ale jako jinak že by z toho byla nějaká změna... Asi, u mě asi ne.“ (Štefan, 00:11:24)*

Štefan se zkrátka v tomto období po všech stránkách cítil dobře:

*„[...] Já jsem prostě nikdy se na žádnéj inzerát jakoby nevozyval prostě vůbec nic. Akorát jediný co bylo tak tenkrát jsem volal prostě kamarádovi který tam dělá, tady, 20 let. Takže..takže to bylo jediný vlastně moje hledání, hledání zaměstnání jako jo. Takže já jsem jako nějaký, zklamání nebo krizi v hledání, to jsem nikdy neměl no.“ (Štefan, 00:15:12)*

#### **5.2.4 Téma: Obavy a pochybnosti**

Přechodové období je samo o sobě plné změn, kompromisů a podle délky jeho trvání je zdrojem akutního nebo chronického stresu. Důsledkem takového stresu mohou být nejen projevy fyziologické, které jsou dále popisovány tématu **Fyzický aspekt prožívání**, ale i behaviorální a především psychologické. Ty zahrnují nejrůznější psychické obsahy, které jsou předmětem tohoto tématu.

Každý z respondentů období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání prožíval velmi subjektivně vzhledem ke kontextu jeho životního příběhu, jeho celkovému osobnostnímu nastavení, temperamentu, schopnosti seberegulace, nebo schopnosti úspěšně využívat copingové strategie. Nicméně některé typy obav, strachů, pochybností a vtíravých myšlenek měla většina respondentů v tomto období společně.

V rámci tohoto tématu jsem určila subtéma **Pochybnosti a vtíravé myšlenky** a subtéma **Obavy a strachy**, která blíže popisují právě konkrétní psychické obsahy respondentů v přechodovém období.

#### **Subtéma: Pochybnosti a vtíravé myšlenky**

Toto subtéma se věnuje popisu pochybností a myšlenek vztahujících se ke konkrétním aspektům přechodu, se kterými se respondenti v tomto období obvykle setkávali.

Nejčastěji zmiňovanou myšlenkou, se kterou se v tomto období respondenti potýkali, byla úvaha, zda by nebylo lepší vrátit se zpět do služebního poměru k armádě. Například Johan zmiňoval, že jej tato úvaha opakovaně trápila v souvislosti s tíživou finanční situací, která mu v důsledku přechodu nastala:

*„No, jestli se nevrátit zpátky k armádě. Ehh protože při zjištění ehh reálného stavu toho co člověk umí a toho co člověk očekává a toho čím by měl být nějakým způsobem po zásluze odměněn, se trošičku vymyká realitě. Takže takový ty povídání o tom, že u nás hrubá mzda a minimální mzda a příjem je takový a makový, tak se nedivím dneska těm běžnejm pracujícím lidem že, že se to velmi vymyká realitě toho co je opravdu pravda. Takže dost často se mně honilo hlavou právě otázka jestli se nevrátit zpátky k armádě a tím pádem jako řešit otázku zase veškerých tědle věcí.“ (Johan, 00:09:33)*

Dále Johana trápili v tomto období i další konkrétní pochybnosti a to zejména když zvažoval, zda má podstoupit další finanční riziko v souvislosti se záměrem začít podnikat se společníkem:

*„Bylo tam hodně ale. Samozřejmě vstupní investice.. eeh.. do toho nejistota toho jestli to vůbec bude nebo nepude, jestli, jestli to je dobrej záměr není to dobrej záměr. Mmm? Jako nejistot tam bylo víc než.. eeh.. víc než dost no. Jako, ale samozřejmě jakoby při, přitom jak se to pomalinku dávalo dohromady votvíralo a podobně tak sme zjistili že ten koncept, kerej sme vymysleli s kolegou že má hlavu patu a ..a..mm.. takže ty obavy se rozplynuly velice rychle no.“ (Johan, 00:22:17)*

I Mírek se v rozhovoru svěřoval s další velmi často zmiňovanou pochybností napříč rozhovory a to pochybností, zda najde v civilním sektoru nové zaměstnání a zda tedy vůbec bude moct být ještě někdy prospěšný společnosti:

*„No..to už je..pár let. Asi mě nejvíc trápilo ta práce co budu dělat. Jestli se někde uchytím, ee.. protože 8 let je 8 let, nebo jak dlouho. Už ani nevím. A..To je velká část života. Kort když je to vod 19 vlastně skoro do 30. Vy poznáváte, učíte se nový věci a..přitom ste to..v uvozovkách zavřenej v kasárnách no...Takže asi toho že nebudu prospěšnej. Že se nikde neuchytím. Že se.. že si všichni budou říkat: "Jo ty voe to je ten voják prostě..no jo, zelenej mozek, guma a tak...“ (Mírek, 00:15:59)*

Respondenti často také v rozhovorech uváděli, že byli v rámci přechodového období zahlceni úřednickou byrokracií v souvislosti s ukončováním závazků vůči AČR.

Tak tomu bylo například i u Daniela, kterého kromě jeho zdravotního stavu trápila v tomto období právě především zmiňovaná byrokracie. Sám sebe ochraňoval před přemírou stresu tím, že se v té době myšlenkách upínal hlavně k vizi do budoucnosti:

*„Hm, co jsem si myslel? Asi jsem si hlavně myslel už aby to bylo za mnou jako no. Nějakým způsobem jsem si myslel že tam je nějaký horizont, pomyslný, kterej až překonám tak už to bude všechno v pohodě. Ani nevím co to mělo bejt za horizont. Asi spíš jako abych, abych úplně spřetrhal s tou armádou veškerý jako pouta nebo aby už mě prostě přestali otravovat že potřebujou něco podepsat.“ (Daniel, 00:27:04)*

### **Subtéma: Obavy a strachy**

Respondenti v rozhovorech nejčastěji zmiňovali, že prožívali v tomto období především obavy o užití rodiny a strach či pochybnosti o získání nového zaměstnání v civilním sektoru.

Jedním z těchto respondentů byl i Johan, který se vyjádřil takto:

*„Tak to určitě. To jako eeh pochybnosti jsou tam vždycky ehh spíš de vo užití rodiny a vůbec jakoby vo to co člověk bude dělat dál [...] Ty pochybnosti tam samozřejmě byly ehh leckdy, leckdy vo tom člověk přemýšlel víc než bylo zdrávo ale ano. (Johan, 00:08:20)*

I Mirek prožíval v tomto období zejména pocity strachu z odchodu. Trápily ho především obavy o finanční zajištění nejen jeho ale především jeho dětí do budoucna:

*„[...] Pro mě to nebylo složitý, ale, ehh.. myslím si že, bál jsem se toho vovedít. Bál jsem se toho. Určitě. Hodně. Protože už v té době to pro mě.. měl jsem taky rodinu. Znamenalo to pro mě finanční jistotu, nákou a, ehm... taky prostě práce no. Jako, sta.. stabilní taky. To, to je důležitý když má člověk už někoho na starosti. [...] Živí rodinu prostě no. [...] bál jsem se co budu dělat. Strašně jsem se bál.“ (Mirek, 00:07:10)*

Později v rozhovoru zmiňuje, že se v tomto období potýkal s pocitem vnitřní prázdnoty:

*„[...] Měl jsem pocit jak už jsem řek prázdnoty, toho že jsem k ničemu, měl jsem pocit že jsem outsider..“ (Mirek, 00:15:00)*

A ke konci rozhovoru se svěřuje, že prožívání přechodu do nového zaměstnání bylo pro něj osobně opravdu velmi těžké až krizové období jeho života:

*„[...] Já jsem se tohodle bál. Skoro až jako bych řekl, jako existenční problém že to pro mě byl jo.“ (Mirek, 00:27:13)*

Zároveň se část respondentů shodla, že žádné problémy, obavy nebo pochybnosti v tomto období neprožívali. Respektive respondenti většinou spíše tuto skutečnost při položení přímé otázky popírali, jako například Xaver:

*„No, nějaký problémy tady, jesi, jesi sem pochyboval vo něčem nebo ne. Tak ani snad ne. [...] Nesmíte se tomu zas tak podávat že jo. To prostě tak to je a..“ (Xaver, 00:33:50)*

I přes toto své tvrzení dále v průběhu rozhovoru vyjádřil, že se v tomto období nejvíce obával přechodu administrativního zápisu z listinné podoby do zápisu prostřednictvím informačních technologií a dále ho trápila obava, zda se uplatní vzhledem ke svému již pokročilému věku v době odchodu:

*„[...] A teď, zrovna v tom období prostě to všechno přecházelo z té listinné podoby nebo do té digitální, takže práce s počítači a tady to všechno, to pro mě byla novinka. Takže i tohleto. I když na té městské policii kam já sem nastoupil tak to nebylo, s tím já jsem se zase až tak jako nemusel potýkat. Ale potom tady už na, na Městském Úřadě to už ano. To už zase, to já jsem se musel taky učit i když jsem předtím nějaké kurzy měl, vod armády že jo, placené, kde byl kurz počítačový ale to zdaleka nebylo dostačující. [...] Takže samozřejmě obavy jsem měl ale na druhou stranu prostě že jo. A taky to nesl ten věk. Prostě 47 let to určitě, to mělo taky vliv.“ (Xaver, 00:14:26)*

### **5.2.5 Téma: Fyzický aspekt prožívání**

S prožíváním psychickým úzce souvisí i prožívání tělesné. Pro toto téma jsem určila 2 subtémata. Subtéma **Fyzické trampoty** zahrnuje výpovědi respondentů, které v přechodovém období postihly fyzické obtíže. Oproti tomu stojí subtéma **Fyzická pohoda**.

#### **Subtéma: Fyzické trampoty**

Přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání je velká kariévní změna, která zahýbe celým životem dotyčného jedince. Tuto změnu často doprovází stres, který se může projevat nejrůznějším způsobem. V tomto subtématu jsou obsaženy zejména somatické projevy stresu, které respondenti v rozhovorech zmiňovali.

Například Johana trápila celková tělesná únava, která byla dána nejen prožíváním stresu z přechodu samotného, ale i náhlou změnou režimu dne:

*„Dost utahaně. Dost utahaně protože prostě hromada nervozity, hromada.. hromada prostě stresu eeh přechod na jinou pracovní dobu, úplně jiný pracovní zatížení co se týče toho, takže člověk byl dost unavený no takovej jako..jo. Znechucený, unavený.. Bylo to takový, bylo to takový jako docela, docela..docela těžký no.“ (Johan, 00:10:41)*

Změna zaměstnání způsobuje i změnu časového harmonogramu dne. Respondenti často uváděli, že byli v novém zaměstnání či podnikání natolik časově vytíženi, že jim na sportovní aktivity nezbyval čas. Toto v důsledku způsobuje snižování fyzické kondice, potažmo přibírání na váze jako tomu bylo například u Oskara:

*„[...] A po tom odchodu do toho civilu tak já jsem jako říkam. Snažil jsem se tu fyzičku držet kvůli tej práci, kam jsem měl nastoupit. Pak mě to jako zlomilo a úplně jsem přestal. No a pak samozřejmě teda jako dochází k tomu že ten civilní život že jo, je takovej darebáckej a je to těžký se k tomu dostat. Takže já mam dneska vo 10 vo 11 kilo než jsem měl.“ (Oskar, 00:36:06)*

Také Bořek se v rozhovoru zmiňoval, že se v přechodovém období v souvislosti se zvykáním si na nový pracovní režim necítil fyzicky dobře:

*„No, takže jak říkám. Tam jediný že jo mě dohnala potom ta únava jako jo. Že prostě z těch novejšch věcí, že prostě člověk byl nespavej a to bylo přechodný období než sem si to jako srovnal že takhle ne. Je potřeba si to začít jako porcovat pěkně a neuhnat se úplně že jo.“ (Bořek, 00:19:41)*

Respondenti také často uváděli, že se v tomto období potýkali s nedostatkem spánku, tak jako například Mirek:

*„No, pár bezesnejch nocí tam bylo.“ (Mirek, 00:15:00)*

Speciálním případem byl Daniel, u něhož je k diskuzi, zda byla jeho ztráta tělesné hmotnosti v tomto období způsobena stresem z přechodu do civilního zaměstnání, nebo z faktu, že mu byl těsně před tímto obdobím diagnostikován diabetes:

*„[...] Tak to bylo takový jako trošku takový jako.. bylo to v podstatě docela jako těžký. Na jednu stranu tam byl takovej ten zvonec, jako v G.I. Joe na konci toho filmu, když někdo jakoby*



*selže prostě v tom výcviku nebo nedává to, tak může zazvonit sám. Sám zazvoní prostě a bude. A je pravda že já jsem zazvonit nechtěl, a právě proto jsem třeba dva měsíce, během dvou měsíců jsem vlastně shodil 12 kilo.“ (Daniel, 00:10:15)*

Daniel se zde sám vyjadřuje, že skončit nechtěl a domnívá se tedy, že zhubnul právě z tohoto důvodu. Vzhledem k samotnému vyjádření respondenta jsem se proto rozhodla jeho vyjádření do tohoto sub tématu zařadit.

### **Subtéma: Fyzická pohoda**

Jiní respondenti naopak období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání vnímali velmi pozitivně nejen po stránce psychické, ale právě i po fyzické stránce. Mnoho z nich se v rozhovorech jasně vyjadřovalo o tom, že díky odchodu a tedy změně režimu dne a návyků se s odchodem do civilu jejich celkový zdravotní stav zlepšil.

Například respondent Štefan mluvil v rozhovoru o tom, že po fyzické stránce v rámci služby u AČR v některých aspektech, například v rámci narušení jeho cirkadiálního rytmu, významně strádal, což se právě s odchodem do civilu zlepšilo:

*„[...] Ale spíš to tělo si asi ulevilo tím že prostě, tak my jsme chodili že jo jsme měli ty čtyřadvacítky. Vono to bylo dokonce skoro až sedmadvacet hodin když jsme byli v tý práci. Takže jako tam toho fakt jako člověk jakoby moc nenaspal za těch, za těch čtyřadvacet hodin.. [...]..tý služby. Takže jako, určitě ňáký. Tenkrát vim že jsem měl z toho rozhozený zažívání prostě, jak člověk spí po hodinách a podobně. Takže jako tenkrát, tady, tady..tady z toho pohledu jakoby asi zdravotního, já si myslim že se to určitě zlepšilo než aby se to zhoršilo. [...] Protože tenkrát to bylo fakt uplně hrozný jako. Kord dyš člověk šel po dvou službách prostě, kdy za 4 dny naspal, zjistil třeba 11 hodin tak to nebylo uplně jako nic moc super příjemného.“ (Štefan, 00:09:43)*

Ctibor v rozhovoru shrnoval, že neměl vzhledem k pozici armádního úředníka a časově náročného dojíždění prostor pečovat o svoji tělesnou schránku tak, jak by si představoval a popisoval, jak se cítil po fyzické stránce ještě za doby služby v rámci armády:

*„No to sem, to sem prostě já už jsem byl hrozně unavenej. Protože říkám. Právě že nemáte pohyb teď každý ráno, říkám ve 4 vstávat v 6 přijedete domu. To cestování do Liberce zpátky. Teď tam celej den. Já byl utahanej už jenom z toho, jo. Takže to sem toho měl taky právě dost.“ (Ctibor, 00:15:06)*

A zároveň dodal, že přechod do civilu mu tedy pomohl vylepšit fyzickou kondici:

*„[...] Takže já jsem teďkon aktuálně na tom fyzicky určitě líp než sem byl v armádě, i dyž to zní smutně teda jo, tak je to pravda. (smích) A cejtím se i líp fyzicky.“* (Ctibor, 00:14:01)

### **5.2.6 Téma: Reakce okolí**

Dalším tématem jsou reakce okolí respondentů na vzniklou situaci přechodového období. Toto téma zahrnuje především reakce rodinných příslušníků respondentů, ale i jejich přátel a známých. To, jakým způsobem okolí reagovalo na samotný fakt, že respondenti již měnili nebo oznamovali, že se chytají měnit v podstatě celý směr svojí kariéry, v mnoha případech významně ovlivňovalo, zda respondenti prožívali celé toto období spíše pozitivně nebo negativně.

Toto téma pro lepší přehlednost rozdělují na subtéma **Okolí jako podpůrná síť** a subtéma **Smíšené reakce druhých**.

#### **Subtéma: Okolí jako podpůrná síť**

Okolí respondentů na celou situaci přechodu reagovalo různě. V těch ideálnějších případech vyjadřovalo veškeré okolí respondentům podporu a pochopení. U některých respondentů se jim dostávalo podpory pouze ze strany blízkých rodinných příslušníků. Pozitivní reakce okolí respondentům dodávaly pocit jistoty, tolik potřebný v tomto období plném změn.

Například Mirek měl velkou oporu ve své manželce, tak v širší rodině a od kamarádů. Hlavní impulz podpory mu ale dodala jeho jedna konkrétní kamarádka, díky níž získal odvalu jít reálně žádat o místo učitele v mateřské škole:

*„Samotná.. Jo no.. ta, ta holka že mi vlastně dala stimul a rodina mě podržela no. [...] To, to mi pomohlo nejvíc protože, víte vono se říká, je to teda pravda jo, že když je člověku nejhůř, ať už jakkoliv, tak ta rodina Vám pomůže no.“* (Mirek, 00:27:13)

Daniel zažívá od tohoto období až doteď dokonce až přehnanou starost ze strany bližší rodiny, což souvisí i s tím že se v tomto období potýkal s čerstvě diagnostikovanou chorobou:

*„Je no. Ale jako jdu na krev a v podstatě třeba oni potřebujou vědět všichni výsledky má krve. [...] Rodina. Hlavně rodina se ptá dycky. "Tak co? Máš to lepší?"“* (Daniel, 00:34:34)

Také ho překvapilo ho, že se mu v tomto přechodovém období dostalo podpory od starých známých, od kterých by to čekal nejméně, neboť se neviděli několik let:

*„V tomhle případě vopravdu mi pomohli staří známí. Staří známí. Vopravdu staří známí. Který jsem třeba už roky neviděl, protože jsem byl pořád v práci. (Daniel, 00:46:48)*

Někteří respondenti se zmiňovali, že v rámci jejich okolí je v odchodu z armády podporovali především jejich partnerky, jako tomu bylo například u Johana:

*„[...] Doma, doma to bylo v pohodě. Doma sme to probírali ňákou dobu předtim, takže tam s tím probléem nebyl, to sme s manželkou spolu probírali naprosto v pohodě, jsme si řekli prostě jak se věci maj a co to může vobnášet.“ (Johan, 00:12:20)*

### **Subtéma: Smíšené reakce druhých**

Ne vždy mělo okolí pro rozhodnutí respondentů opustit armádu pochopení. Do tohoto subtématu jsem proto zařadila výpovědi respondentů, kteří v tomto období zažili reakce okolí rozporuplné, nebo vyloženě negativního, odmítavého charakteru.

Například Johan v rozhovoru uvedl, že vnímal, že na rozdíl od jeho partnerky, která ho bezvýhradně podporovala, že jeho kamarádi pro jeho rozhodnutí odejít z armády neměli pochopení:

*„No dost se divili. Dost se divili, hlavně, hlavně kamarádi.“ (Johan, 00:12:20)*

Daniel uvedl, že se jeho okolí snažilo rozporuplné reakce na oznámení jeho odchodu do civilu skrýt za rady, jak by se mohl v armádě nadále udržet:

*„No většinou se snažili jakoby hledat nějaký možnosti, jak: "Ty tam můžeš bejt jako občanský zaměstnanec. Nebo můžeš tam bejt i s tím né?" nebo tak. Jako snažili se dycky. Ale dycky jsem řekl jakože: Ne. Já tam už nechci bejt. Nebo prostě: Zas tolik mi to nebude chybět určitě. Takže..“ (Daniel, 00:35:13)*

Xaver zaznamenal spíše neutrální reakce okolí, kterými se nenechal rozhodit:

*„Asi nijak. Prostě brali to takový jaký to je. To je můj život že jo, tak ty si rozhoduj, jak jak uznáš za za optimální, no takže. Že by mě od toho někdo zrazoval nebo doporučoval, jo něco tak to ne.“ (Xaver, 00:37:59)*

Štefanovi se v rámci tohoto období dostalo negativních reakcí především ze strany jeho rodičů:

*„[...] Tak protože je to starší generace takže já si myslím že když končí prostě kdokoliv v jakýkoliv práci tak voni na to prostě pohlížej úplně jinak že jo no na tu práci. [...] jako určitě voni na to jakoby na to měli ten pohled jak: " Jéžiš ted'ka nebudeš mít co dělat!" že jo, prostě, "Ted' co budeš dělat dál?" že jo tak prostě. Voni asi na to jako měli.. měli nákej svůj úhel pohledu ale prostě je to... Já jsem se rozhodl tenkrát prostě, takže jsem, já už jsem to věděl delší dobu dopředu že jo..“ (Štefan, 00:13:26)*

U negativních reakcí okolí hrozí riziko, že se pro respondenta v důsledku toho stane situace odchodu komplikovanější a těžší, neboť si bude připadat, že ztrácí další životní jistotu – oporu v rodině, a může si připadat, že je na celou situaci sám. Situace se tak pro něj může stát bezvýhodná a hrozí tak větší sklon k rizikovému chování.

Štefan, jak sám později v rozhovoru dodává, ale reakci svých rodičů bral čistě jako jejich názor, na který mají právo. Nijak jej to více nezasáhlo a od odchodu ho to nijak neodrazovalo:

*„Ne to, to ne. Tak já jsem se rozhodl, takže tak je to můj život, tak (smích) já se, se přece nebudu rozhodovat abych dělal podle toho co se líbí našim, jako rodičům jako jo.“ (Štefan, 00:14:27)*

### **5.2.7 Téma: Armáda versus civil**

Respondenti v rozhovorech často popisovali i způsob života v armádě a zejména pak přístup armády a jejich členů k respondentům ve chvíli, kdy se respondenti rozhodli pro odchod. To, jak respondenti na roky strávené ve službě armády vzpomínají, jakým způsobem armáda respektive nadřízení k respondentům přistupovali při podání výpovědi, to vše značně ovlivnilo, jakým způsobem respondent později prožíval přechodové období do civilního sektoru.

Například Mirek v rozhovoru zmiňoval, že k němu konkrétně se při odchodu armáda nezachovala dobře. Cítil, že k němu nadřízení nepřístupují tak, jak by si zasloužil, že si ho nikdo ani po letech služby neváží a to mu sráželo jeho sebedůvěru ve vlastní schopnosti:

*„Huh, já si myslím že by k nim měla bejt jako milá a vstřícná. Já jsem vodcházal, bylo to dost bouřlivý. Byli na mě hnusný, kopali mě do zadku za to.. já neříkam že jsem sloužil jako nějak jako hrozně moc let. Ale na tu dobu co jsem tam byl jsem sloužil dobře. Jo, a v momentě když jsem vodcházal, tak se se mnou jednalo tak jako kdybych tam nikdy nebyl. [...] Voni Vás*

*nepotřebujou tak Vás kopnou, prostě do zadku. A běž jo. Takže..myslim si že by si měli těch lidí vážít, měli k nim jinak přistupovat.“ (Mirek, 00:35:52)*

Později v rozhovoru zmiňuje, že na jednu stranu tento přístup chápe. Na straně druhé je mu líto že takový přístup ve svém útvaru zažil, protože ví, že na jiných útvarech AČR jsou vztahy lidštější:

*„[...] Na jednu stranu to chápu že je to armáda že tam se nediskutuje plněj se rozkazy ale, tak prostě ty jo sou to taky jenom lidi. [...] A když jsem viděl jak fungovali u chemiků nebo 601. skupině speciálních sil. Ty jo tam ráno přijdou do práce a normálně si mezi sebou tykaj, ale eeh bez uvozovek voni by, voni maj před sebou jako, eeh oni si sami sebe váží protože nejenom v rámci těch misí kde se spolíhá jeden na druhýho.. ale to je prostě, to je to bratrství. To je to přátelství, ty to pracovní. A to teda u útvarů kde jsem sloužil já a byly tři, to jsem ani v jednom neviděl.“ (Mirek 00:39:10)*

Toto téma pro lepší přehlednost dělím na subtéma **AČR jako sociální systém**, dále subtéma **AČR je jiný svět** a subtéma **Voják je v civilu nahraný**.

### **Subtéma: AČR jako sociální systém**

Většina respondentů se shodovala, že AČR vlastně funguje jako takový sociální systém, který se o vojáky v době, kdy jsou vůči AČR ve služebním poměru, stará takzvaně od A až po Z:

*„Armáda za mě řešila spousta věcí, na který sem nemusel myslet. Každýho dvanáctýho v měsíci přistály peníze na účtu. Chodil jsem si do práce na pevnou pracovní dobu. Nemusel sem řešit spousta věcí jenž dneska lidi řešej, dvou směnej tři směnej pracovní provoz tisíce věcí s tim spojených, prostě úplně jiná realita.“ (Johan, 00:01:16)*

Mirek přístup armády popisoval obdobně jako Johan:

*„ [...] Prostě hromada lidí.. je zvyklá na to, že jim někdo něco dá. A v tý armádě je to dost podobný jo. To je vlastně takovej socialismus. Voni Vás tam voblíknou, voni Vám daj najíst. [...] Oni Vám řeknou kam máte jít a koho máte zabít, nebo komu co máte přinýst koho zachránit. A to je vlastně jako v pořádku to je armáda, [...]“ (Mirek, 00:42:02)*

Daniel v rozhovoru uvedl, že armáda za vojáky často řeší i takové životní jistoty, jakými je strava nebo bydlení:

*„Jo, a spousta kluků právě potom žili i s, jakoby z těch služeb. Protože když dete do služby tak vlastně bydlíte někde a oni Vám, voni Vám tu stravu přivezou jako, voblečený jste, vyspíte se. Takže to potom bylo takový přežívání zase v těch strážích jako. Ale.. jako nestěžuju si. Byla to zkušenost. Prostě zkušenost.“ (Daniel, 00:21:21)*

V době, kdy je voják ve služebním poměru je jistě tento druh péče ze strany armády výhodný. Voják má díky tomu více času a prostoru pro plnění úkolů v rámci svého povolání. V minulosti bylo zvykem, že voják se stal vojákem na celé jeho pracovní období života, tedy zvolil si tuto kariéru a v ní setrval až do důchodového věku.

Dnes je častějším trendem, že voják po nějaké době odchází do civilního sektoru. Často se tak stává, že si voják neumí po odchodu do civilu poradit se základními věcmi, které za něj v době služebního poměru řešila právě armáda.

Část respondentů se shodla, že právě pro úspěšnou resocializaci bývalých vojáků by bylo potřeba, aby jim ze strany armády nebo Ministerstva Obrany bylo nabízeno víc než jen rekvalifikační kurzy s omezeným výběrem zaměření. V ideálním případě by měl podle respondentů existovat pro bývalé vojáky nějaký resocializační program.

Jedním z těchto respondentů je například Oskar, který se k dané problematice vyjádřil takto:

*„Jo. Nějakej systém kterej je podobnej tomu armádnímu a jako myslí to, myslí to jakoby vážně s těma lidma. Jde jakoby do tý hloubky kde.. Neni to jenom tím že se někde zaregistrujou a řeknou: „Dobrý, tak já tě tady pošlu pro práci.“ A tak dále. Protože tam já myslím že obecně v armádě jakoby, eh nějaká psychologická podpora a potom následně třeba při, eh při tom odchodu do civilu, že to jako chybí.“ (Oskar, 01:15:20)*

A později dodává, že ho mrzelo, že on žádný resocializační program k dispozici neměl:

*„A já jsem vlastně když jsem skončil v armádě tak malinko jsem jako doufal že něco takovýho jako bude. Že se jakoby k něčemu dostanu a že, že mně někdo řekne: „Hele tak kámo, bacha, tady ted'ka, ty jo situace.“ Jako že mi to někdo popíše. Já sem si to musel uvědomit sám. [...] A samozřejmě to možná zní jakoby blbě že jako by mě někdo měl vodit takle za ručičku. To nemyslim ale myslim si jako by mít možnost něco takovýho navštívit nebo se ně, na někoho v tomhleto směru jakoby obrátit, aby mi jako ty voči vovedvřel a dokázal mě připravit na ten, na ten jakoby civilní, civilní svět no.“ (Oskar, 01:18:10)*

Johan v závěru rozhovoru také dodává, že mu chybí nějaký systém, který by odcházející vojáky připravil při přechodu na začleňování do civilního života:

*„[...] chtělo by to v armádě postavit nějaký.. systém začleňování do reálného života. A teď to řeknu natvrdo, něco jako pro děti vodchod z dětského domova při dovršení plnoletosti...“*  
(Johan, 00:32:19)

Tento návrh odůvodňuje takto:

*„[...] protože ti kluci vůbec nevědí do čeho dou. Ti kluci prostě jako najednou zjistě jakože na telefonu napípnulo dvanáctýho ten příjem na kerej sou zvyklí a najednou zjistě že prostě jim volá majitel bytu a nebo prostě tajdle správce nemovitostí že nemaj zaplaceněj nájem a tydlencty věci a těm klukům to nedochází prostě ty kluci to maj nastavený nějak, [...] á tam je, tam je problém že by měl bejt nákej sociální program v uvozovkách kterej by byl schopnej tědlenctěm klukům pomoct se začlenit [...]do běžnýho života že jo.“* (Johan, 00:32:52)

Že by bylo optimální vytvořit resocializační program si myslí i Mikuláš:

*„ Měl by bejt nákej program. Určitě se vytvořit pro ty vojáky co dou z armády do civilu a nákej program určitě. Já nevim. Nějaký sezení s někym, s psychologem nebo s někym prostě. Někdo, kdo jim bude umět poradit, i je někam navede protože, já nevim. Tak pro ty civily to je asi takový jiný. Ale dyž ten člověk slouží 20 let v armádě z toho je já nevim, vodslouží 6 let na misích, je úplně jinde. Vůbec nemá pojem vo tom životě a najednou někam má jít.“* (Mikuláš, 00:19:58)

Naopak Štefan těmto názorům svých bývalých kolegů respondentů ve své podstatě oponuje a dodává, že předně by se měl každý dospělý člověk spoléhat především sám na sebe, a nespoléhat se na to, že se o něj bude starat někdo jiný:

*„Ale co by měla jako armáda dělat navíc jako. Já myslim že jsme všichni svéprávný lidi ne, tak by jsme se jako měli dycky náky stylem vo sebe postarat sami jako že jo. Tak přece do tý armády jsme si taky vybrali pudeme sami.[...]Ale já nejsem zastáncem toho že by měl někdo někoho vodit za ručičku. Takže já si myslim že jako, každej by měl hlavně sám.“* (Štefan, 00:32:46)

## Subtéma AČR je jiný svět

Jak už bylo zmíněno v předešlých částech této kapitoly, respondenti v rozhovorech často zmiňovali, že život v armádním prostředí, jeho kultura a zvyklosti se od těch civilních v mnoha aspektech výrazně liší.

Mirek prostředí armády vnímal jako prostředí, kde se jeho myšlení nerozvíjelo:

*„[...] Tam tak člověk, strašně mu zakrní ten mozek a paměť a všechno je to hrozně tak jako, eeh..úzko, úzkoprofilový, mmm.. že to prostě tam nemůže jako někdo vydržet a jestli jo tak zákonitě ho to semele a může.. musí se z něho stát prostě pochodující jako mumie jo. [...] To prostě, to je můj jako názor. Pokud někde nesloužíte ve speciálních jednotkách, kde se rozvíjíte, jezdíte do těch akcí a ty lidi prostě jsou vysokoškolsky vzdělaný, což je taky jako není záruka ale prostě.. tam ty chlapy musej přemejšlet jo...“ (Mirek, 00:09:56)*

Profese vojáka ho přestala naplňovat a měl pocit, že je bezvýznamný:

*„[...] A to..to je to co bych jako co bych chtěl říct, co je velká jako velkej omyl tý armády. Že nepry, nepracuje s těma individualitama. To je ten starej sovětskej model no. Prostě je nás mnoho a..lidí je na světě jako sraček prostě no. To je, to mě taky ubíjelo hrozně. Že jsem měl pocit že sem nic.“ (Mirek, 00:43:34)*

Také ale dodává, že na službu v armádě i přes to všechno vzpomíná rád, především na kamarádské vztahy se svými kolegy:

*„[...] Víte já rád vzpomínám.. na to, jak jsme se ráno sešli na tý šatně. Jak jsme si, eeh prostě to byla sranda jo. Od začátku do konce směny byla sranda. Jasně že nás někdo buzeroval a křičel na nás a bylo to nepříjemný jo. Ale my v tom vlastně v tý četě nebo v potažmo v tom družstvu, jsme měli dobrý kluky a když prostě nám bylo uouvej tak jsme si řekli: "Nasrat! Prostě. A deme dál!" Nebo jsme šli do posilky nebo jsme šli běhat do Stromovky a..a bylo nám vlastně dobře. A potom mě se stejská.“ (Mirek, 00:31:24)*

Štefan popisoval na konkrétní situaci, která vyústila vykopnutím dvěří v afektu, že v armádě zažíval pocity nesvobody a zoufalství:

*„No tak protože dyž máte něco domluvenýho na druhej den a prostě, oni to eště dělali tak, že vlastně jsme končili třeba ve 2 hodiny vodpoledne, kdy ve 2 hodiny přejel člověk zase jakoby*



*na ten v uvozovkách, tomu říkali barák že jo, jako by na ty kasárna kde, kde máte vlastně tu svoji šatnu a tady to, no a tam prostě vidíte že ste druhej den napsanej znova do služby, když vlastně člověk měl bejt doma, schválně nikdo nikde že jo. To tenkrát prostě jako. Jo tak to byly prostě věci který mi vadily jako. Který mi vadily hodně že jo.“ (Štefan, 00:12:33)*

Štefan se k tomu jak se v armádě necítil dobře v rozhovoru velmi často vracel:

*„No prostě blbákov jako jo. Prostě, když se Vás tam prostě snažej jako, prostě, říkam. To byl snad naposledy, to bude 8 let jako. Prostě všechny ty věci jsou prostě cca stejný. Co se máte naučit. Co máte znát prostě všechno. A teď se Vás tam prostě na tom, po 7 letech prostě snažej na něčem jakoby dostat, prostě. Já jsem se jim vždycky vysmíval jak jo. Pak, chodil jsem si dejchat že jo, prostě jestli jako nejsem pod vlivem alkoholu, že se jim tam směju že jo, prostě. Já jako, mě to prostě přišlo úplně prostě.. Já nevím. Na jednu stranu prostě mně to přišlo směšný jako. Ale na druhou stranu prostě pro nějakýho nezaujatýho člověka je to prostě trapný jako. Že se Vás tam prostě snažej dostat prostě, na něčem. A jestli umíte tohleto a neumíte tohleto. Samozřejmě, takže prostě.. [...] Já už sem se pak i hádal se zástupcem velitele útvaru prostě. Mě už to bylo prostě jako úplně jedno jo. (smích) ...“ (Štefan, 00:26:26]*

Naopak Xaver měl na roky odsloužené v armádě převážně dobré vzpomínky:

*„No tak. Já se asi budu opakovat znova s tím že my jsme byli takovej jako nejlepší kolektiv tady z toho co jsem měl možnost poznat. [...] my jsme byli opravdu dobrej kolektiv i díky tomu že jsme prostě sss, nebyli nebyli omezeni jenom těmi pracovními povinnostmi jo těmi úkoly. Ale tam spousta z nás třeba sportovala a když nesportovala tak se tak byli velice vstřícní třeba při tom organizačním zajišťování různých těch akcí jo. Takže my jsme my jsme hráli vopravdu teda docela dobře nohejbal nebo i volejbal takže my jsme se vopravdu hodně účastnili nejenom že jsme tady organizovali teda ty, to byli většinou většinou teda já nevím ty sportovní dny zaměřený na volejbal nebo plážovej volejbal nebo tak jo. Ale dyž jsme potom díky tomu nohejbalu kterej jsme hráli docela slušně tak jsme, tak jsme jezdili i na různý akce já nevím jo, tajdle různě to byly, to byly tenkrát, to byly vojenské velitelství, jo. Nebo nebo vojenský okruhy vlastně tak tak to byl, jeden byl v Táboře druhej byl ještě v Trenčíně myslim no. Tak. Takže jsme jezdili třeba i na tydlecty jen takový ty armádní hry až jo.“ (Xaver, 00:56:38)*

## **Subtéma: Voják je v civilu nahraný**

Jak již bylo zmíněno v Subtématu AČR jako sociální systém, armáda se o vojáky stará se vším všudy, což je svým způsobem pro vojáky výhodné. Problém ale může nastat ve chvíli, pokud voják odchází z tohoto armádního sociálního systému do civilu, kde se musí o vše, co mu předtím zajišťovala armáda, najednou starat sám. Obzvlášť velký problém to může být pro ty vojáky, kteří jsou s armádou spjati už od období studií střední vojenské školy a tedy neměli ani šanci jiné než armádní prostředí poznat.

Xaverovi dělala potíže nejasnost komunikace a oproti armádě nepřehledné vztahové hierarchie v rámci civilního zaměstnání:

*„Takovej sevřenější jak na tý vojenský správně, tak i teda u tý Městský policie. A musím říct že, že jsme si tam jako víc rozuměli jo. Tady potom, eh na tom Městském úřadě, já říkám. Prostě nejraději vzpomínáme na tu éru co jsme byli teda na tý Územní vojenský správě. Takže to bylo, těžko, těžko se to jako vyjadřuje ale, sss... Takový prostě nejprjemnější co se týče vztahů, jo. I Byť to byly vojenský, byť to bylo, eh.. Prostě, byly tam povely samozřejmě že jo, ne. Rozkazy a tak. Ale pořád to bylo, pořád to bylo, všechno bylo jasnější než třeba potom na tady na radnici kde já jsem si kolikrát říkal, jak je možný že to tady vůbec funguje. Jo. [...] No takže. Takže to je, to je takový prostě ten přechod v tohletom. Co se týče armády, tam to bylo jasný že jo. Tam tam byla prostě nějaká, jak to teďka říct. To, to řízení a to všechno tam tam bylo daný zcela jasně že jo. To vo nařízeních, rozkazech se nediskutovalo“ (Xaver, 00:17:46)*

I Zikmund především na začátku období přechodu v civilním prostředí tápal. Připadal si izolovaně a ve své podstatě se neuměl postarat sám o sebe, neboť od stření školy za něj veškeré náležitosti vyřizovala AČR:

*„[...]a největší problém je ta izolace. Protože já jsem se pohyboval v určitý sociální skupině a ta sociální skupina držela jenom při sobě a my jsme jako do venku nikdo neviděli. Jo takže pro mě byl třeba přechod a jít si vyřídít sociální a zdravotní pojištění, to sem nevěděl ani kam. Protože všechno to vod těch 14 mě defakto jsem byl, jak jsem byl v tom uzavřeným celku, všechno co řešila armáda. Já sem neřešil vůbec nic. Jak co se týče, jak běháte po úřadech, já jsem neřešil nic. Nic. [...] Tak tohle bylo. Ta izolace.“ (Zikmund, 00:15:26)*

## 5.2.8 Téma: Copingové strategie

Každý z respondentů v rámci kontextu jeho životního příběhu přistupuje k vyrovnávání se se stresovými situacemi a přechodem do civilu jako takovým různým způsobem a využívá různých typů technik a postupů. V rozhovorech se ale často objevovaly copingové strategie podobného typu, jež jsou blíže popisovány v následujících subtématech.

Téma copingových strategií respondentů při přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání je velmi obsáhlé. Děním jej proto na 5 dalších subtémat.

### Subtéma: Zaměření na činnost

Někteří respondenti se v rozhovorech zmiňovali, že jim s vyrovnáním se se stresem v tomto období velmi pomáhalo zaměřit se na nějakou konkrétní činnost. Okruh těchto činností byl velmi pestrý.

Například Mirek se od mladého věku věnuje hře na hudební nástroj, a tedy nebylo překvapením, že jako jednu z copingových strategií v období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání zvolil právě hudbu:

*„Já jsem dycky měl útěk do té reality.. od té reality nebo do té reality... (smích) Když jsem byl v armádě tak jsem měl útěk do reality prostřednictvím hudbou a když jsem byl.. ted'ka tak říkám útěk od reality všední.“ (Mirek, 00:11:33)*

Mirek se později v rozhovoru zmiňuje i o tom, že mu také pomohla samotná změna kariérní dráhy a to, že se znovu začal vzdělávat v rámci studia na vysoké škole:

*„[...] Hodně mi pomohlo to že jsem začal znovu studovat a tak nějak že jsem změnil tu práci.. vlastně že jsem odešel! To mi pomohlo hrozně. Strašně.“ (Mirek, 00:15:11)*

Podobnou taktiku vyrovnání se stresem spojeným s přechodovým obdobím volil i Xaver:

*„No a pak samozřejmě díky tomu že jsem musel absolvovat pořád nějaký, nějaký zkoušky které u mě spíš byly cíl tak potom teda tady. No tak se člověk musel učit že jo. Takže, takže i todlecto. Já jsem měl tu práci měl i sám. To já třeba jsem si voprašoval jazyky který jsem, který jsem dělal na škole eště a tak. Takže jsem se sám učil.“ (Xaver, 00:24:58)*

Další z Xaverových copingových strategií zaměřených na činnost byla fyzická aktivita prostřednictvím kolektivních míčových sportů, cyklistiky a v neposlední řadě zvyšování fyzické kondice v prostředí posilovny, díky němuž ostatně později získal i civilní zaměstnání:

*„Tak já jsem sportoval pořád že jo. Já sem, já jsem dělal chodili jsem do toho, do té posilovny, pravidelně. Dělal jsem nohejbal, jo jsme hráli. [...] Takže nohejbal cyklistika jo taková ta cykloturistika. A pak potom problémy zdravotní v tom roce 2013 tohodle, já sem všechno musel teda vopustit, takže. Mě prostě tadyhle ten sport vždycky pomáhal jako. Nejenom v pracovním životě ale i v osobním životě jo. [...] To, to prostě tady to nevyjímaje že jo, v tomhletem období.“*  
(Xaver, 00:24:15)

Dalším z respondentů, kterému v rámci přechodu pomáhalo soustředit se na nějakou konkrétní činnost, byl Daniel:

*„No tak..vim že jsem se snažil pocho, pokoušel jsem se napsat scénář, jo. Že jsem si jako hrál z, jako s tím.. To jsem dostal takovou knížku od svojí ex přítelkyně, jak napsat scénář. Takže jsem si to přečet, hned jsem věděl jak napsat dobrý scénář. (smích) Takže jsem se pokoušel napsat dobrý scénář. A vlastně jsem se soustředil na takovou abstraktní věc jako trošku. [...] Eh to byl horor. Mršina.“* (Daniel, 00:13:15)

Jsem si vědoma skutečnosti, že Daniel v rámci psaní scénáře nazvaného Mršina zpracovával jak téma odchodu do civilního zaměstnání, tak pravděpodobně i nově diagnostikovaný diabetes. I přesto jsem se jeho techniku rozhodla do tohoto subtématu zařadit, neboť velmi dobře dokresluje možnosti copingových strategií, které jednotliví respondenti volili.

### **Subtéma: Zužitkování civilní zkušenosti**

Další copingovou strategií, kterou respondenti často v rozhovorech uváděli, bylo zužitkování předchozí civilní zkušenosti.

Jednalo se například o studium nějakého civilního zaměření, nebo pracovní zkušenost v civilním sektoru, kterou respondenti získali ještě před samotným nástupem do služebního poměru k AČR. Tato zkušenost respondentům poskytla určitou výhodu, díky které byl průběh jejich přechodu o něco snazší.

Například Mirek vystudoval střední pedagogickou školu a výkonu povolání učitele se již věnoval rok předtím, než nastoupil do služebního poměru k AČR:

*„Pak jsem šel pracovat. Já jsem učil, rok.. a protože ty peníze byly tak strašně mizerný.. a to bylo v roce 2003 a sem učil rok.“ (Mírek, 00:04:16)*

Tento fakt mu jeho hledání nového civilního zaměstnání značně usnadnil, neboť už měl v tomto směru předchozí zkušenosti.

Obdobně na tom byl i Mikuláš. Ten nejprve po odchodu z armády nastoupil ve firmě zpracovávající maso a zhruba po roce, na základě podnětu od bývalého vojenského kolegy, (v té době lesníka) se rozhodl využít svých předešlých civilních zkušeností a přihlásil se na místo revírníka:

*„[...] jako zajímám se o ten obor pořád jo, vod tý doby co jsem tu školu udělal. I sem v tom lese pracoval než jsem nastoupil do armády. A zajímám se o to pořád o ten vývoj a o všechno. No tak jsem napsal ten životopis a, ono to tak nějak shodou okolností všechno vyšlo a během roku co sem byl u tý firmy, necelej rok tak jsem nastoupil vlastně u lesů.“ (Mikuláš, 00:04:25)*

Mikuláš jako revírník pracuje dodnes a tvrdí, že je tak velmi spokojený.

### **Subtéma: Práce přes známosti**

Civilní trh práce je velmi široký a rozmanitý. Pro bývalé vojáky je často obtížné se v takto široké nabídce volných míst zorientovat, zejména pokud nemají konkrétní představu, kam chtějí v civilním sektoru směřovat. Respondenti v rozhovorech často uváděli, že v tomto ohledu jim pomáhali známí a příbuzní.

Například respondenta Ctibora zaměstnala jeho tchýně:

*„No to právě byla výhra, výhoda toho že my jsme měli, tenkrát bejvalá tchýně že jo tak ta podnikala už leta letoucí že jo. Takže já jsem, jsme byli furt v kontaktu a věděl jsem že, že tam ňák že to volný místo vona tam má, že jo. Takže jsem se s ním o tom tak nějak bavil, protože.. Dyž jsem už byl skoro skoro, říkám v těch dvou dnech co sem se rozhodoval tak v jednom dni sem právě s ní mluvil ne. A říkám že bych chtěl vodešet, vodejít pryč a jestli by teda to místo mi da, eh dala. Jestli bych tam moh jít k ní pracovat. Hned vod 1. ledna. Řekla že jo, že není problém, no takže.. to bylo v pohodě.“ (Ctibor, 00:19:22)*

I Daniel měl podobnou zkušenost, kdy se mu snažili pomoci jeho známí:

*„[...] Jako když máte známý tak, tak Vám něco dohoděj třeba. Většinou když teda se dozvídali, v podstatě na základě toho, že se dozvěděli že z tý armády odcházím tak, mi třeba něco nabídli.“*  
(Daniel, 00:41:54)

Konkrétně Daniel v jednu dobu v rámci přechodového období i podnikal právě společně se svojí partnerkou:

*„No a pak jsem měl vztah. Dost takovej divokej. Ale každopádně byl to vztah, díky kterému vlastně jsme otevřeli školku. Takže jsem potom byl ve školce.“* (Daniel, 00:40:17)

Xaver zkoušel hledat nové zaměstnání sám. Osobně obcházal zaměstnavatele, ale neuspěl. V rozhovoru zmiňoval, že poté nové zaměstnání získal díky tipu od známého z posilovny, kam v té době pravidelně docházel:

*„Takže tam jsem teda neuspěl a posléze teda jsem i díky těm mým aktivitám že sem, že sem chodil teda do posilovny tak jsem se tam se setkával teda s kluky který, kteří teda pracovali tady u městské policie a jeden z nich říkal: "Tak pojd' dělat k nám." Že ted' tam zrovna v současné době nabírají asi na 5 teda míst. Nevím jestli tam rozšiřovali nebo co, jesi někdo vodošel. A já jsem mu říkal že v té době už mi bylo 47 takže už jsem na to starej. On říkal ne, to jsou prostě taky v tomhleto věku, nebo dokonce tam byl teda ještě starší. No takže takže jsem se díky tomuhleto rozhovoru potom dostal na městskou policii.“* (Xaver, 00:03:48)

### **Subtéma: Hledání na vlastní pěst**

Respondenti se v rozhovorech často zmiňovali, že i samotné zaměření se na hledání nové práce jim pomáhalo vyrovnat se se vzniklou situací.

Xaver zpočátku hledání svého nového zaměstnání byl přihlášen na Úřadě práce. Nicméně i přes to pokoušel hledat nové zaměstnání sám a obcházal potenciální zaměstnavatele:

*„Obcházel jsem zaměstnavatele hledající teda zaměstnance na své pracovní pozice tak aby to teda vyhovovalo mně a bylo to trošičku aspoň příbuzné tomu mému předchozímu zaměstnání.“*  
(Xaver, 00:02:46)

I Mikuláš hledal prostřednictvím rozesílání životopisů:

*„No. Hledal jsem to už dyž jsem byl v armádě. Jak jsem říkal. Psal jsem životopisy všude možně.“* (Mikuláš, 00:12:22)

Danielovo hledání práce v civilním sektoru bylo navíc limitováno zdravotním omezením:

*„V podstatě to zaměstnání potom už bylo na základě toho omezení který nastalo vlastně. Že jsem byl diabetik tak tam už máte určitý omezení, že by třeba neměli dělat noční směny.. [...] Takže vlastně jsem asi hledal práci která by byla.. Tak nějak jako denní směna a, a je pravda že jsem tenkrát vlastně nehledal práci která by mi musela tolik, dávat tolik peněz.“ (Daniel, 00:03:24)*

### **Subtéma: Rekvalifikační kurzy**

Velmi často využívanou copingovou strategií byli i rekvalifikační kurzy, ať už ty nabízené přímo armádou, Úřadem práce, nebo kurzy nabízené komerčními subjekty, které si respondenti sami vyhledali.

Štefan je jedním z respondentů, kteří možnost rekvalifikačních kurzů aktivně využili:

*„A tenkrát, samozřejmě jsem svůj kvalifikační kurz tenkrát vyhodil za nějakýho, kurz svářeče jako. I dyž jako chodil jsem tam, jo. Něco jsem se naučil taky prostě. [...] Jsem si říkal tenkrát jako, jo když bude nejhůř, tak to prostě dělat budu dělat jako jo.“ (Štefan, [00:29:37])*

Daniel je jedním z respondentů, který si našel vlastní rekvalifikační kurz úplně mimo možnosti, které nabízela armáda:

*„Konkrétně jako že by vyloženě to nabízeli, to ne. Asi bych se musel ptát. [...] Ale třeba jsem šel na mini kurz, jak to bylo? Mini kurz herectví. Zkoušel jsem jiný úplně. To co mi absolutně armáda nemohla nabídnout.“ (Daniel, 00:08:51)*

Daniel v rozhovoru uvedl, že si nevzpomíná, že by mu armáda aktivně nabízela jakékoliv rekvalifikační kurzy a uvažuje, co by v tomto ohledu mohla armáda v rámci jejího systému zlepšit:

*„Měli by nabízet ty kurzy čehokoliv. Ať už to jsou cizí jazyky nebo účetnictví nebo jiný schopnosti, který by mohly získat, kurzy, tak by jim to měli sami nabízet. Sami. Normálně jim to vnucovat, v podstatě. [...] Měli by to sami nabízet. Ty lidi když odcházejí nemaj chuť, nebo prostě náladu jako, něco shánět nebo tak. Takže by jim to měli sami...“ (Daniel, 00:56:50)*

Naopak Mirek vzhledem k předešlému studiu na střední škole žádné rekvalifikační kurzy podstoupit nepotřeboval:

*„Jo! Kurzy nes..takže jsem nepotřeboval. Nepotřeboval jsem, vzali mě hnedka to byla výhoda. Že jsem mohl hnedka nastoupit.“ (Mirek, 00:25:39)*

## **5.2.9 Téma: Být zaměstnaný nebo podnikat?**

Jak již název tohoto tématu napovídá, v období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání řešila většina respondentů otázku, zda bude lepší jít po odchodu v rámci civilního sektoru cestou podnikání anebo zda se stát zaměstnancem. Někteří respondenti si vyzkoušeli obě možnosti, jiní měli jasno již od začátku období přechodu a jako zaměstnanci nebo podnikatelé pracují až dodnes.

V rámci tématu jsem analyzovala 2 subtémata. Subtéma **Podnikání** detailněji popisuje zkušenosti respondentů, kteří se rozhodli pro podnikání. Subtéma **Zaměstnání** pak zahrnuje převážně respondenty, kteří se rozhodli v rámci civilního sektoru pro pozici zaměstnance.

### **Subtéma: Podnikání**

Toto subtéma popisuje nejčastější důvody, pro které se respondenti rozhodli jít cestou podnikání v civilním sektoru.

Podnikání pro mnohé z respondentů znamenalo možnost cítit se konečně naplněně.

Například Johan se rozhodl podnikat právě ve chvíli, kdy už byl zaměstnaný v bezpečnostním sektoru, ale práce ho nenaplňovala:

*„[...] takže je to tvárná práce, která Vás ve své podstatě nenaplňuje, protože těm lidem je to vlastně úplně jedno. Takže..eeh.. volba, volba byla buďto..eeh.. se smířit s tím že těm lidem je to úplně šumák a nebo jít dělat prostě něco co by člověka mohlo začít bavit no.“ (Johan, 00:21:11)*

Ocitl se tak, jak sám říká, v bezvýhodné situaci na trhu práce. Na úřadu práce mu byli nabízeny kurzy v odvětví, které ho nelákalo. Jako jediné řešení z této zdánlivě bezvýhodné situace tedy uviděl v rozhodnutí začít podnikat:

*„[...] co mě k tomu donutilo bylo vopravdu bezvýhodná situace, eeh, na trhu práce a vůbec jakoby toho co poskytuje Úřad práce a veškerý ty věci i ty sebezdokonalovací programy a podobně. Masážní kurzy, já nevím kadeřníka jsem moh udělat nebo někýho holiče a podobně.“*



*Tak úplně si nejsem zcela jistý že to je to pravý ořechový, no. Samořejmě, komunální služby Vás zaměstnají vždycky to problém není.“ (Johan, 00:19:13)*

Oslovil tedy svého kamaráda, také bývalého vojáka a společně se rozhodli, že zkusí podnikání v oboru, ve kterém se vzhledem ke zkušenostem z armády cítí nejjistěji a vidí v této práci smysl:

*„[...] Ve finále sem se domluvil s kolegou a začli sme nějakým způsobem, eeh, podnikat, eeh, v oblasti bezpečnosti a nějakýho, nějaký oblasti, eeh, výuky ve střelení a takovýdle věci, provozování nějakých zážitkových, eeh, kurzů a takovýdle věci a vlastně jsem se vrátil v civilním životě k tomu co sem dělal v armádě.“ (Johan, 00:18:36)*

Štefan začal podnikat v podstatě načerno již v době, kdy byl ještě ve služebním poměru vůči AČR:

*„[...] uplná kravina prostě, hokejový kartičky, takže prostě. Tenkrát jsme, eště, to byli eště takový ty eshopy zadarmo. Prostě jako když si to člověk vytváří prostě na nějakým bestashopu a podobně. Třeba znáte asi. Takže jako už tenkrát jsme to tam jako zkoušeli jako prostě tak to byla spíš taková jako ze sranda, ze srandy nebo prostě.. Já jsem tenkrát tomu vůbec nevěřil že by to jako by mohlo, mohlo něco jakoby vynýst, nebo že by to mohlo jakoby nějak nějakým stylem fungovat. [...] A vono to docela funguje za ty, za těch pár let se to trošku jako už rozrostlo takže...“ (Štefan, 00:16:30)*

Dále v rozhovoru pak uvádí důvody, proč se tedy neživil po odchodu do civilního sektoru jen podnikáním, ale je zároveň zaměstnán jako policista:

*„[...] Jako, tam de pak vo to jestli Vás to prostě dokáže uživit takováhle, uplně blbost jakoby že jo nebo, nebo nedokáže jo a.. Mě by to neuživilo ani doted' jako jo. [...] Asi, asi dybych to dělal 8 hodin denně, tak by mě to třeba uživilo ale já sem moc na to líněj. To se mi zas jako nechce dělat 8 hodin denně jo. Takže prostě to máme spíš takový jakoby v uvozovkách přilepšení jo, takže...“ (Štefan, 00:18:41)*

K důvodům proč respondenti začali po odchodu do civilního sektoru podnikat, patřila často i potřeba pocitu svobody a možnost být svým vlastním pánem a mít vše pevně pod kontrolou, jako tomu bylo například u Ctibora:

*„Jo. I dyž říkám, někdo si řekne: "Podniktel ty jo, co máš?" No jednoho taxika a sám sebe jako zaměstnance. Jo. (smích) Jenže dneska se zaměstnancema sou jenom trable a problémy, jo.*

*Protože dneska sehnat kvalitního zaměstnance prostě kterej Vás nebude vokrátat, ničit Vám auto a podobně to prostě není možný. Jo takže já sem říkal, nebudu se s nikým zlobit, jo. Já si budu dělat sám si sám na sebe pěkně v klidu a tak to funguje a..“ (Ctibor, 00:21:44)*

Ctibor tedy začal podnikat v taxislužbě, která má jednoho zaměstnance, kterým je on sám a je velmi spokojený:

*„[...] Já sem rád že všechno to mám za sebou a není nic víc než svoboda. A rozhodovat si a být pánem svého času. To je nejvíc. A to nevyměním za nic.“ (Ctibor, 00:31:34)*

Také Daniel jednu dobu podnikal a to s přítelkyní. V rozhovoru uvádí, že rozhodnutí podnikat pro něj vlastně nebylo tak těžké učinit právě proto, že věděl že do podnikání půjde s partnerkou, která mu v případě potřeby poskytne oporu a dodává, že se tedy rozhodnutí začít podnikat neobával:

*„Já nevím. Já, my jsme se nebáli nebo, já asi strach neměl jako. Nevím. Asi jsem měl mít větší strach jo. Protože to bylo založeno na našem vztahu, nás dvou. Takže.. Ale nevím jesi bych to dokázal sám. Jakmile prostě ste s někým, tak to asi to je jednodušší.“ (Daniel, 00:45:05)*

### **Subtéma: Zaměstnání**

Toto subtéma popisuje nejčastější důvody, pro které se respondenti rozhodli jít cestou zaměstnanecké pozice v civilním sektoru.

Xaver se v rozhovoru zmiňoval, že ho ani nenapadlo podnikat a zaměstnání pro ně po letech služby u AČR bylo mnohem přirozenější volbou:

*„[...] Ale zas prostě když člověk nechce být dlouhodobě nezaměstnaný tak mu nic jinýho nezbyvá, že jo. Eště začít podnikat což já jsem teda si vo tom vůbec neuvažoval, nevěděl jsem teda co bude dál a nebo teda se nechat zaměstnat no. Takže jsem se prostě, našel zaměstnání a v tom jsem setrval no.“ (Xaver, 00:15:07)*

Mírek nastoupil ihned po odchodu zaměstnání, ve kterém našel nové naplnění a smysl a setrvávají na této pozici dodnes:

*„[...] vzali mě hnedka to byla výhoda. Že jsem mohl hnedka nastoupit. [...] No dalo by se říct během jednoho dne. Protože mi obě dvě ty školky se mi ozvaly.. jedna mě vzala vzápětí během toho, když jsem tam přišel, tak ta pani ředitelka říkala: "No! No voják!"“ (Mírek, 00:25:39)*

Daniel, vystřídali v rámci přechodu několikero zaměstnaneckých pozic v různých odvětvích trhu práce, než se na některé z pozic pevně usadili:

*„[...] a vlastně teda abych řekl práci kterou jsem dělal jako první tak to byl redaktor[...] Nebo, oni tomu říkali redaktor, ale spíš jsem byl takovej nastrčeněj (smích) jakoby reportér pro jeden plátek místní. [...] Pak jsem začal dělat v logistice. Eh, letecký přepravy, pro zboží pro firmy jsem zařizoval vlastně.. [...] To už potom šlo časem dál. To už mluvím v rozpětí třeba 5 let od odchodu z armády takže to už.. [...] Po tom vane dál a dál. Ted' dělám učitele.“*

(Daniel, 00:04:49)

A část respondentů v civilním zaměstnání chvíli setrvala a později se z různých důvodů rozhodla pro podnikání. Jako například Ctibor, který byl nejprve zaměstnán ve firmě patřící jeho bývalé tchýni, což mu pro začátek jeho přechodného období poskytlo důležitý pocit životní jistoty a stability, díky kterému prožíval odchod do civilu velmi pozitivně:

*„A já jsem měl hned vod novýho roku jsem měl vlastně práci sehnanou, jo. Protože moje tenkrát tchýně měla firmu takže já jsem hned vlastně posledního prosince skončil v armádě a vod 1. Ledna sem šel hned do jiný práce, takže ten přechod byl úplně v pohodě, nebyl problém, jo.“*

(Ctibor, 00:02:30)

Později tato firma zkrachovala a tak se Ctibor ocitl na Úřadu práce. V této době se mu nedařilo najít žádnou pozici, kde by ho přijali jako zaměstnance. Na Úřadě práce mu později poradili, aby zkusil podnikat, což se pro Ctibora ukázalo jako správná volba, neboť díky podnikání znovu získal pocit stability, svobody a nezávislosti, která mu v armádě tolik chyběla:

*„[...] já jsem 22 let poslouchal jak na mě někdo řve, eh někdo mi velí co mam dělat a kdy mam co dělat a toho už mam dost, jo. Já říkam já nebudu dělat někde ve fabrice aby kdejakej trouba na mě ječel, aby mi někdo zapískal, já vim že můžu jít na záchod, zapískal že můžu se jít.. No tak to ne jako! Řikam, to už rozhodně ne. Takže jsem se právě pustil do toho že jsem, eh že jsem začal soukromě podnikat a nemam žádný zaměstnance nic prostě sám si sám, jo. Milionáře to ze mě neudělá rozhodně ale abych byl nezávislej, mohl si nakládat se svym volným časem jak chci, tak mi to bohatě stačí.“* (Ctibor, 00:04:42)

### **5.3 Závěr a shrnutí výzkumného šetření**

Pomocí tématické analýzy bylo z rozhovorů zjištěno **9 témat**, která byla dále rozdělena na celkem **22 subtémat**.

Jak již bylo zmíněno v předešlých kapitolách, vzhledem ke kvalitativní povaze toho výzkumu nelze získaná data zobecnit na celou populaci. Tento výzkum má sloužit spíše pro zmapování dané problematiky a jako případný podklad pro pozdější výzkum kvantitativního charakteru.

Cílem výzkumu bylo zjistit, jak bývalí příslušníci AČR prožívají přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání. Na základě získaných dat se nyní pokusím odpovědět na stanovené výzkumné otázky:

#### **1. Jak bývalí vojáci prožívají přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání?**

Polovina respondentů se shodla, že byl pro ně přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání těžkým obdobím, plným psychických těžkostí jako je prožívání obav a strachů, pochybností, nebo přemítání konkrétních úzkostných myšlenek. Tito respondenti také pociťovali v tomto období obtíže po fyzické stránce, kdy se nejčastěji v důsledku stresu cítili celkově vyčerpaní.

V druhé polovině výzkumného souboru byli i respondenti, kteří se shodli, že pro ně přechod nebyl nikterak závažným obdobím, prožívání ať už psychických nebo fyzických potíží popírali a celé přechodové období hodnotili jako bezproblémové a pohodové.

A nakonec část respondentů uvedla, že se v rámci odchodu do civilu kvalita jejich života zlepšila. Respondenti neprožívali žádné obavy, strachy, nejistoty ani pochybnosti, naopak spíše prožívali úlevu. Také se mnoho z nich cítilo v tomto období lépe po stránce fyzické, především v důsledku změny denního režimu, kdy docházelo k úpravě a stabilizaci cirkadiálního rytmu. Odchod tedy zlepšil jejich celkový zdravotní stav jak po stránce psychické, tak fyzické.

#### **2. S jakými problémy se bývalí vojáci v tomto životním období potýkají?**

Problémem v přechodovém období, se kterým se potýkala převážná část respondentů, bylo ztížené hledání zaměstnání v oblasti civilního sektoru. Tento problém vznikal zejména v důsledku chybějící praxe respondentů v civilním odvětví, nebo při nedostatečné kvalifikaci pro konkrétní povolání.

Respondenti uváděli, že problémem bylo i to, že se o sebe někteří po odchodu do civilu neuměli postarat, neboť armáda za ně v době služebního poměru řešila většinu zásadních věcí, jako například komunikaci s úřady, ale i základní náležitosti jako je zajištění stravy nebo bydlení.

Další problémy, se kterými se respondenti v tomto období potýkali, byla například finanční nejistota v rámci snížení výše platového ohodnocení v důsledku přechodu do civilního sektoru, nebo nedostatek volného času v důsledku hodinové sazby nového zaměstnání.

### **3. Jaké jsou jejich nejčastější copingové strategie v tomto životním období?**

Výčet nejčastějších copingových strategií respondentů v tomto období je velmi rozmanitý. Nejčastějšími copingovými strategiemi respondentů bylo zaměření se na nějakou konkrétní činnost, například studium cizího jazyka. Dále zužitkování civilní zkušenosti, kterou respondenti získali ještě před samotným nástupem do služby AČR, což zahrnovalo například předchozí zaměstnání v civilním sektoru, nebo využití znalostí potažmo získaných titulů v rámci předchozího civilního studia. Dále respondenti v rozhovorech uváděli, že hojně využívali rekvalifikační kurzy ať už ty, které jim byli nabízeny ze strany armády či Úřad Práce, nebo ty které si sami vyhledali. V neposlední řadě se copingovou strategií stalo samotné hledání nového zaměstnání v civilním sektoru. Respondenti buď hledali nové zaměstnání sami, nebo jim s touto činností pomáhali od příbuzní a známí buď formou přímé nabídky práce anebo doporučením prostřednictvím kontaktů.

### **4. Jak bývalí vojáci vnímají přístup civilních zaměstnavatelů při přijímacích pohovorech?**

Část respondentů se shodla, že být bývalým vojákem je vnímáno v očích potenciálních civilních zaměstnavatelů jako plus. Civilní zaměstnavatelé vnímali jejich předchozí vojenské zkušenosti jako přednost, která respondentům v očích zaměstnavatele přidávala na kredibilitě, byla vnímána jako záruka spolehlivosti respondentů a v některých případech dokonce vyrovnávala či převyšovala respondentovu chybějící praxi v příslušném civilním odvětví.

Naopak část respondentů vnímá postoje potenciálních zaměstnavatelů jako odmítající a v některých případech až diskriminující. Zaměstnavatelé dle respondentů často nemají přehled či vůbec povědomí o tom, jakými dovednostmi bývalí vojáci skutečně disponují, a po zjištění že respondent je bývalým příslušníkem AČR se často nechávají ovlivňovat vžitými stereotypy.

Tento druh přístupu ze strany zaměstnavatelů negativním způsobem ovlivňoval prožívání přechodového období těchto respondentů, kteří pak i díky tomu toto období vnímali jako psychicky a fyzicky náročné.

## Diskuze

Výzkumný soubor tvořilo 10 mužů, bývalých příslušníků AČR, kteří odešli po několika letech služebního poměru v AČR do civilního sektoru pracovního trhu. Primární data byla získána za použití polostrukturovaného rozhovoru a následně zpracována prostřednictvím tematické analýzy. Analýza výzkumu odhalila 9 hlavních témat.

Interpretace dat umožnila úspěšně zodpovědět všechny výzkumné otázky.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že jsou osobnostní rozdíly v tom, jak respondenti prožívají přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání. Nicméně i přes tyto rozdíly se polovina respondentů shodla, že pro ně byl tento přechod obtížným obdobím, plným psychických těžkostí a problémů. Druhá polovina respondentů se pak shodla na tom, že pro ně přechod nikterak závažným obdobím nebyl a část z nich dokonce uvedla, že se v rámci odchodu do civilu kvalita jejich života zlepšila.

Výsledky také odkryly problémy, se kterými se respondenti v tomto období potýkali. Nejčastěji uváděným problémem v rozhovorech bylo, že se o sebe někteří po odchodu do civilu neuměli postarat, neboť armáda za ně v době služebního poměru řešila většinu zásadních věcí, jako například komunikaci s úřady, ale i základní náležitosti jako je zajištění stravy nebo bydlení.

Dále výsledky přináší výčet nejčastějších copingových strategií respondentů v tomto období, který je dle očekávání velmi rozmanitý, protože volba těchto strategií se v zásadě odvíjí od osobnostního nastavení jednotlivce.

Jak je z výsledků dále zřejmé, část respondentů se shodla, že být bývalým vojákem je vnímáno v očích potenciálních civilních zaměstnavatelů jako plus. Předchozí vojenské zkušenosti vnímají někteří civilní zaměstnavatelé jako přednost, která respondentům v očích zaměstnavatele přidává na kredibilitě, je vnímána jako záruka spolehlivosti a v některých případech dokonce vyrovnává nebo převyšuje chybějící praxi v příslušném civilním odvětví.

Naopak část respondentů vnímá postoje potenciálních zaměstnavatelů jako odmítající a v některých případech až diskriminující. Tento druh přístupu ze strany zaměstnavatelů negativním způsobem ovlivňoval prožívání přechodového období těchto respondentů, kteří pak i díky tomu toto období vnímali jako psychicky a fyzicky náročné.

Jako přednost výzkumu lze vyzdvihnout velké věkové rozpětí jednotlivých respondentů, které se do výzkumného souboru podařilo zařadit.

Za možné limity tohoto výzkumu lze považovat aspekt genderového složení výzkumného souboru, který byl tvořen pouze muži. Vzhledem k zastoupení mužů ve služebním poměru v AČR, který je cca 87% oproti cca 13 % žen (Oficiální data Ministerstva obrany, 2019) ale neshledávám výsledné složení výzkumného souboru jako překvapivé, nicméně připouštím, že absence žen ve výzkumném souboru mohla do jisté míry výsledky výzkumu ovlivnit.



## **Závěr**

Cílem této diplomové práce bylo prozkoumat, jak bývalí vojáci prožívají období přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání.

Vzhledem k problematice výzkumu jsem pro práci zvolila kvalitativní výzkum. Výzkumný soubor tvořilo 10 mužů, bývalých příslušníků AČR, kteří po více letech služebního poměru v AČR přešli do civilního sektoru pracovního trhu. Data byla získána s použitím polostrukturovaného rozhovoru a následně zpracována pomocí tematické analýzy, která odhalila 9 hlavních témat. Při interpretaci dat byly zodpovězeny všechny výzkumné otázky.

Podrobné výsledky ilustrují, jak respondenti prožívali přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání, s jakými problémy se jako bývalí vojáci v tomto životním období potýkají, jaké copingové strategie v tomto životním období nejčastěji volí a jak vnímají přístup civilních zaměstnavatelů při přijímacích pohovorech.

Tato práce mi umožnila získat hlubší vhled do tematiky změny kariéry z perspektivy samotných bývalých vojáků. Jejich pohled se ukazuje jako přehlížený, ale velmi přínosný k pochopení, že tematika služebního přechodu se jeví jako velmi problematická, ale přitom v praxi málo řešená.

Výzkum poskytuje zajímavé psychologické poznatky, které mohou sloužit jako hlubší vhled do problematiky jak samotným bývalým vojákům, tak stávajícím profesionálním vojákům, pracovníkům Ministerstva obrany, pracovníkům sociálních služeb a zejména psychologům.

Pokud mi to okolnosti dovolí, ráda bych se této problematice dále věnovala ve výzkumu kvantitativního charakteru.

## Seznam použité a citované literatury:

### Publikace:

Alizor, J. O. (2013). *Leadership: Understanding theory, style, and practice: Things you need to know about leading an organization*. WestBow Press.

Armstrong, M., & Stephens, T. (2008). *Management a leadership*. Praha: Grada Publishing.

Arnold, J., et al. (2007). *Psychologie práce: pro manažery a personalisty*. Brno: Computer Press.

Bartoníčková, M. (2007). *Kariérový koučink*. Praha: Alfa Publishing.

Bedrnová, E., Nový, I., & Jarošová, E. (2012). *Manažerská psychologie a sociologie*. Praha: Management Press.

Bělohávek, F. (1994). *Osobní kariéra*. Praha: Grada.

Bischof, A., & Bischof, K. (2003). *Aktivní sebeřízení: jak získat kontrolu nad svým časem a prací*. Praha: Grada Publishing.

Bolles, R. (1998). *Jaké barvy je tvůj padák? Praktický manuál jak si najít práci a novou kariéru*. Praha: Pragma.

Dziaková, O. (2009). *Vojenská psychologie*. Praha: Triton.

Hartl, P., Hartlová, H. (2015). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.

Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál.

Kirovová, I. (2007). *Kariéra v souvislosti s přechodem k postindustrialismu*. Ostrava: VŠBTUO.

Kirovová, I. (2009). Současné koncepce kariéry. In Pauknerová, D., Kirovová, I., Mohaupt, Z., & Šafránková, P. (Eds.) *Manuál vysokoškolského profesního poradce: pracovní postupy*. Praha: Oeconomica.

Kocianová, R. (2012). *Personální řízení-Východiska a vývoj, 2., přepracované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing.

Koehler, L., Baumgartner, W., Stamm, J.J., & Richardson, M.E.J. (2001). *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. Leiden: Brill.

Kraus, J. et al. (2006) *Nový akademický slovník cizích slov A – Ž*. Praha: Academia.

Křivohlavý, J. (1994). *Jak ovládat stres*. Praha: Grada Avicenum.

Kubíčková, L., & Rais, K. (2012). *Řízení změn ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing.

Kulhavý, V., Lysoňková, E., Procházka, J., & Wyrobková, A. (2014). *Slovník vybraných pojmů z oblasti řízení lidských zdrojů*. Brno: Masarykova univerzita, Elportál.

- Machan, R. (2012). *Management změny*. Praha: VŠEM.
- Malinová, L. (2011). *Rozvoj profesní kariéry*. Praha: Oeconomica.
- Mareš, J. (2012). *Posttraumatický rozvoj člověka*. Praha: Grada Publishing.
- Mikuláščík, M. (2007). *Manažerská psychologie*. Praha: Grada Publishing.
- Miller, W., & Rollnick, S. (2003). *Motivační rozhovory: příprava lidí ke změně závislého chování*. Tišnov: Sdružení SCAN.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing.
- Monroe, J. (2007). *Ideální kariéra a zaměstnání: osobní poradce pro výběr nejlepší práce a kariéry*. Praha: Grada Publishing.
- Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie*. Praha: Academia.
- Noelle-Neumann, E. (1968). *Výzkum veřejného mínění: úvod do metod demoskopie*. Praha: Nakl. Svoboda.
- Nolen-Hoeksema, S. (2012). *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Praha: Portál.
- Plamínek, J. (2008). *Sebezpečení, sebeřízení a stres: praktický atlas sebezvládnání*. Praha: Grada Publishing.
- Rejzek, J. (2001) *Český etymologický slovník*. Praha: Leda.
- Roušar, J. (2006). *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky.
- Špaténková N. (2004). *Krize: Psychologický a sociologický fenomén* Praha: Grada Publishing
- Štikar, J., & Rymeš, M., (2003). *Psychologie ve světě práce*. Praha: Karolinum.

#### Odborné články a periodika:

- Ballová, N. (2010). Výzkum „Armáda a veřejnost. *Vojenské rozhledy*, 19(51), 206-213.
- Baruch, Y. (2004). Transforming careers: from linear to multidirectional career paths: Organizational and individual perspectives. *Career Development International*, 9(1), 58-73.
- Buchtová, B. (2004). Kvalita života dlouhodobě nezaměstnaných. *Psychológia práce pred vstupom Slovenska do Európskej únie*, 75-91.
- Burnes, B. (2004). Kurt Lewin and the planned approach to change: a re-appraisal. *Journal of Management studies*, 41(6), 977-1002.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). Thematic analysis. I APA handbook of research methods in psychology, Vol 2: Research designs: Quantitative, qualitative, neuropsychological, and

biological (s. 57–71). Washington, DC, US: American Psychological Association. *Washington, DC, US: American Psychological Association.*

Braun, V., Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.

Heckman, J. J., & Kautz, T. (2012). Hard evidence on soft skills. *Labour economics*, 19(4), 451-464.

Kirovová, I. (2011). Od tradiční kariéry k současným kariérním koncepcím. *Československá psychologie*, 55(4), 316-331.

Marshak, R. J. (1993). Lewin meets Confucius: a review of the OD model of change. *The Journal of applied behavioral science*, 29(4), 393-415.

Mitchell, G. W., Skinner, L. B., & White, B. J. (2010). Essential Soft Skills for Success in the Twenty-First Century Workforce as Perceived by Business Educators. *Delta Pi Epsilon Journal*, 52(1).

Sturges, J., & Guest, D. (2004). Working to live or living to work? Work/life balance early in the career. *Human Resource Management Journal*, 14(4), 5-20.

Thite, M. (2001). Help us but help yourself: The paradox of contemporary career management. *Career Development International*, 6(6), 312–317.

Wilson, T. & Davies, G. (1999). The changing career strategies of managers. *Career Development International*, 4(2), 101.

Wirth, R. A. (2004). Lewin/Schein's change theory. *Retrieved from.*

#### Další zdroje:

Kvantitativní genderová analýza k 1. lednu 2019, oficiální data Ministerstva obrany.

Dostupné z: [http://www.mocr.army.cz/assets/informacni-servis/povinne-informace/1-rovne-prilezitosti/kvantitativni-genderova-analyza-k-1--1--2019\\_1.pdf](http://www.mocr.army.cz/assets/informacni-servis/povinne-informace/1-rovne-prilezitosti/kvantitativni-genderova-analyza-k-1--1--2019_1.pdf)

## **Přílohy:**

Následující přílohy jsou vzhledem k jejich rozsahu uvedeny v samostatné vazbě přiložené jako nedílná část této práce:

Příloha č.1: Informace pro respondenty

Příloha č.2: Rozhovor s Johanem

Příloha č.3: Rozhovor s Mirkem

Příloha č.4: Rozhovor se Štefanem

Příloha č.5: Rozhovor s Danielem

Příloha č.6: Rozhovor se Xaverem

Příloha č.7: Rozhovor se Zikmundem

Příloha č.8: Rozhovor se Ctiborem

Příloha č.9: Rozhovor s Bořkem

Příloha č.10: Rozhovor s Oskarem

Příloha č.11: Rozhovor s Mikulášem

## SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ

Jméno a příjmení autora: Bc. Vladimíra Říhová  
Studijní program: Psychologie, prezenční, N7701  
Název práce: Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního  
zaměstnání u bývalých příslušníků AČR.  
Vedoucí práce: Ing. Mgr. Eva Dubovská  
Rok dokončení práce: 2020  
Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)  
Přímé citace: 1200  
Ostatní text: 136696  
Celkový počet znaků: 137896  
Názvy souborů umístěných na doprovodném CD:  
Text práce ve formátu PDF: DP\_Rihova\_Prozivani.pdf  
Text práce ve formátu DOCX: DP\_Rihova\_Prozivani.docx

— P Ř Í L O H Y —

k diplomové práci na téma „Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního  
zaměstnání u bývalých příslušníků AČR“

Bc. Vladimíra Říhová, 2020

## Příloha č.1: Informace pro respondenty



### **Informace pro účastníka výzkumu a jeho souhlas s účastí na výzkumu**

Výzkum k diplomové práci na téma „*Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR*“ je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván, tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje, které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci.

Účastník má právo kdykoli rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit.



## Přepisy rozhovorů

### Použité zkratky:

V – výzkumník  
R – respondent  
Č - číšník

### **Příloha č.2: Rozhovor s Johanem (délka rozhovoru 39 minut, prosinec 2019)**

**V:** [00:00:01] Tak, tady Ti dám informovaněj souhlas. Já ho ještě do záznamu přečtu nahlas.. Takže, výzkum k diplomové práci na téma prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR, je prováděn formou polostrukturované anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audio nosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván, tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audio záznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje, které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoli rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit.

**V:** [00:01:04] Všechno jasný?

**R:** [00:01:05] Mhmmm..

**V:** [00:01:07] Tak mi pověz, jak probíhal ten přechod s armádou.. z armády do civilu.

**R:** [00:01:16] Přechod ..eéh.. Vod armády do civilu pro mě bylo probuzení se do reality. Armáda za mě řešila spousta věcí, na který sem nemusel myslet. Každýho dvanáctýho v měsíci přistály peníze na účtu. Chodil jsem si do práce na pevnou pracovní dobu. Nemusel sem řešit spousta věcí jenž dneska lidi řešej, dvou směnnej tří směnnej pracovní provoz tisíce věcí s tím spojenějch, prostě úplně jiná realita.

**V:** [00:02:02] Mhmm..a jak jsi se s takovou velkou změnou vyrovnával? Celkově.

[00:02:12] No, docela.. docela složitě za pochodu. Ale nicméně eeh..samořejmě spousta přátel, kamarádů, známejch mi nabízelo práci. Samozřejmě ta práce vždycky spočívá v odvětví armády, nebo odvíjí se od zaměření v armádě takže většinou to byl bezpečnostní sektor ať to byly civilní bezpečnostní agentury, nebo něco podobnýho tomu. Já jsem chtěl jít formou úplně něčeho jinýho, takže to bylo trošičku složitější ale ehh.. nákyjm způsobem sem se k tomu dopracoval a bylo takový, byl to takovej průchod jakoby bych řek k přechodu školáka do prvního zaměstnání.

**V:** [00:03:09] Mhmm.. A dělal jsi při tom přechodu něco konkrétního? Co Ti jako pomáhalo?...Třeba i mimo toho hledání toho zaměstnání třeba nějakěj sport nebo..

**R:** [00:03:19] Tak samozřejmě ten sport eehh to dělám dodnes, protože ten sport na tom ta armáda je trošku založená na psychický fyzický připravenosti, takže bez něj by to nešlo a bez toho to tělo nějakým způsobem trpí. Takže sport samozřejmě ano. Nicméně člověk se k tomu upínat úplně moc nemůže k těmdle věcem protože musí reálně řešit danou situaci. A to prostě musí řešit s tím aby měl prostě na živobytí a né v tu chvíli na to aby moh cvičit. Je to.. je to takový trošičku skloubit tudle dohromady není až tak úplně jednoduchý.

**V:** [00:04:12] A jaký byly největší problémy s kterými si se setkal v tomhle období? Ty už si teda řekl něco o těch penězích...

**R:** [00:04:19] Arogance zaměstnavatelů. Z mé strany ehh naivita o ehh zaměstnanci. Protože v armádě máte jasně přidělenou práci, neboli zaměstnání, máte na to určitej čas máte tam čas na nákyj sebezdokonalování máte tam čas na nákyj volnočasový aktivity právě v rámci toho sebezdokonalování. Takže jsem si mocht chodit cvičit v práci a takovýdle věci, což samozřejmě v běžném zaměstnání nejde protože za prvé ty zaměstnavatelé na to nemaj vůbec čas a navíc prostě ehh úplně jsem nepochopil eeh jejich logistiku, Což znamená že u nich je zaměstnanec Ferda Mravenec kdy musí zaměstnanec pro zaměstnavatele dělat dvanáct hodin denně a za minima vlastně platu úplně všechno co si zaměstnavatel zamane, v tom civilním sektoru. V tý armádě je to prostě vo něčem jiným. Tam je to..tam je to vo tom že každej má přidělenej svůj úsek, svoje zaměstnání, čas na svoje zdokonalování. Tady se vás nikdo neptá. Postavili vás ke stroji ať je to pásovej stroj ať je to prostě věc eeh toto nějaká výrobní linka nebo prostě cokoliv a máte za úkol udělat prostě určitej počet kusů za hodinu. Jesli ho uděláte nebo neuděláte to Zaměstnavatele zajímá a zajímá ho to ve své podstatě ve chvíli kdy je neuděláte. Nezájímá ho proč to neuděláte jestli ste na to dobře vyškolenej nebo nevyškolenej jesli to zvládáte nezvládáte. Ale jakoby není tam moc času na to zapracování a vůbec jako..je to takový vyhození neplavce do vody a.. a dělej co umíš a hlavně mi vydělávej peníze tak abych já se měl dobře a ty seš vlasně podřadnou špínou. Což v tý armádě prostě neexistovalo. To bylo úplně jiný no.

**V:** [00:06:41] Mhmm..A jak jsi to řešil tady ty problémy? Při tom přechodu...

**R:** [00:06:46] No hehe docela, docela problematicky protože s určitou arogancí některějch zaměstnavatelů se nejde ztotožnit, takže těch prací sem samozřejmě vyměnil několik, dokonce hmmm to končilo i vobčas jakoby nákejma hádkama se z

zaměstnavatelem, no a musel jsem hledat práci která mě prostě bude živit, ale částečně i naplňovat, no takže sem skončil ve finále stejně jakoby na náhou dobu u civilního sektoru v ehvh v oblasti bezpečnosti managementu..

V: [00:07:33] Hm...

R: [00:07:33] ..takže jsem se podílel na vývoji nákejh ehv zabezpečovacích zařízení a montáže zabezpečovacích zařízení do soukromejch objektů a věcí s tím spojenejch kde eeh nejenom že to je teda určitá branže, který člověk rozumí, ale kde jsem si připadal i potřebnější a kde to bylo takový i lidštější v přístupu nejenom vod těch zaměstnavatelů ale i vod těch klientů pro kerý se to dělalo, protože tam to prostě bylo vo něčem jinym no. Mhmm

V: [00:08:11] Mhmm a měl jsi v tomhle období nějaký pochybnosti? Třeba že neu.. neuživíš rodinu nebo že se ti nepovede sehnat tu práci v civilním sektoru nebo..

R: [00:08:20] Tak to určitě. To jako eeh pochybnosti jsou tam vždycky ehv spíš de vo uživení rodiny a vůbec jakoby vo to co člověk bude dělat dál a ehv to já si myslím že člověk sežene když chce ale problém je vysvětlit tomu zaměstnavateli že člověk byl určitejch pár let za jakoby v zajetejch kolejích něčeho, co von absolutně neuznává protože mmmm.. u nás zákoník práce a kdokoliv kdo funguje ve státní sféře, nikoliv u soukromníka. Soukromníka to absolutně nezajímá a prostě je to problém no. Je to problém a ten problém prostě se musí vždycky řešit nějakým způsobem. Ty pochybnosti tam samozřejmě byly ehv leckdy, leckdy vo tom člověk přemějšlel víc než bylo zdrávo ale ano.

V: [00:09:26] Ehm, vzpomeneš si co se Ti v tom období honilo hlavou? Nějaký myšlenky...

R: [00:09:33] No, jesli se nevrátí zpátky k armádě. Ehv protože při zjištění ehv reálného stavu toho co člověk umí a toho co člověk očekává a toho čím by měl být nějakým způsobem po zásluze odměněn, se trošičku vymyká realitě. Takže takový ty povídání o tom, že u nás hrubá mzda a minimální mzda a příjem je takový a makový, tak se nedívím dneska těm běžnejm pracujícím lidem že, že se to velmi vymyká realitě toho co je opravdu pravda. Takže dost často se mně honilo hlavou právě otázka jesli se nevrátit zpátky k armádě a tím pádem jako řešit otázku zase veškerejch tědle věcí.

V: [00:10:34] Mhmm.. A co fyzicky? Jak si se cítil fyzicky v tom období? Jestli si vzpomeneš...

R: [00:10:41] Dost utahaně. Dost utahaně protože prostě hromada nervozity, hromada.. hromada prostě stresu eeh přechod na jinou pracovní dobu, úplně jiný pracovní zatížení co se týče toho, takže člověk byl dost unavenej no takovej jako..jo. Znechucenej, unavenej.. Bylo to takový, bylo to takový jako docela, docela..docela těžký no.

V: [00:11:12] Mhmm.. a co pro Tebe znamená tahle změna v osobním životě? Změnilo se, změnilo se v tom osobním životě něco tou změnou? Tím přechodem?

R: [00:11:22] No jasný. Změnilo se toho hodně, zjistil jsem že, ehv, díky vodchodu vod armády najednou nemam čas na svoje koničky, eeh, nemam čas na, eeh, já nevím, běžnej sport a takovýdle věci, protože ten normálně pracující člověk na to nevím kde bere čas. Jako to sem úplně nepochopil, protože pokud máte v uvozovkách stát osm až dvanáct hodin někde u pásu, nebo někde v nějakym, jakoby zaměstnání á podáváte nějakej, nějakej výkon za kterej máte bejt minimálně vhodnocenej, tak pak ano. Tak tam ten problém je no. To je jako úplně jednoduchý.

V: [00:12:14] A co Tvoje okolí? Co třeba rodina a kamarádi, jak reagovali na tu změnu?

R: [00:12:20] No dost se divili. Dost se divili, hlavně, hlavně kamarádi. Doma, doma to bylo v pohodě. Doma sme to probírali náhou dobu předtím, takže tam s tím problém nebyl, to sme s manželkou spolu probírali naprosto v pohodě, jsme si řekli prostě jak se věci maj a co to může vobnášet. To sem teoreticky tušil. Pár mejch kamarádů do civilu vodešlo, takže nějaký informace byly, ale spousta kamarádů najednou zjišťovala, protože moji kamarádi z devadesátí procent pocházeli ze stejného útvaru jako jsem byl já nebo prostě z podobnejch útvarů eeh u armády a najednou zjišťovali že prostě, čau! Prostě jdeš na pivo? hmm.. já jsem v práci. Cože? Ty seš v práci? No a eště další 2 hodiny budu. A tak jednou prostě mi to sebralo ten, jakoby, ten společenskej život, sebralo mi to ten čas, kterej já sem normálně jakoby ..eeehmmm.. po práci s kámošema prostě buďto do fitka nebo prostě na pivko a potom v klidu za rodinou, tak teď už vlastně kámoši tam vypadli a už to je jenom urvanéj za rodinou no.

V: [00:13:30] Hm. A to hledání toho novýho zaměstnání mmm.. vzpomeneš si jak probíhalo? Tenkrát?

R: [00:13:36] Pekelně. Kamkoliv jsem přišel, komu jsem řek že, že s ehv jako a co umíte? Nabíjet pušku, udělat parakotoul, maskovat se... Tak nemělo nic společného s tím co požadovali no, tak jako bylo to takový jako docela problém no..Ehmmmm, samozřejmě, člověk je něčím vyučenej, praxi v tom vyučení nemá, kterou všude požaduju...

V: [00:14:08] Hm...

R: [00:14:10] Když chce dělat něco jinýho, tak prostě může dělat někdo nákýho, já nevím, dneska makléře nemovitostí, eeh, bez znalostí jakoby předchozích, může dělat nákýho pojišťováka, nebo sekuritáka a zbytečně někde nějaký prostě minimální vzdělání, což není problém, ale hlavně tam chtěj praxi která není no. Takže sehnat tu práci ..mmmm.. v tom oboru co by

člověk chtěl nebo čím se já nevím vyučil jako mladej, tak je dost nereálný no, protože prostě tam chybí ta praxe no. Bez tý praxe je to.. je to problém no.

**V:** [00:14:56] A absolvoval jsi třeba nějaký, ehm, dodatečný kurzy abys mohl teda někam do toho novýho zaměstnání?

**R:** [00:15:00] No tak samozřejmě. Člověk, eeh, protože skončí u armády, teď neví co s tím, eeh, samozřejmě má nějaký, eeh, povědomí o tom že sociální zdravotní... Takže de na úřad práce, přihlásí se na úřadu práce, tam na něj koukaj chvilku trošku zděšeně, teď úplně nevědí co vám nabídnout, protože prostě ta armáda je natolik specifická, že to civilní odvětví na to moc připravený není, takže vás posílají na takový..mmm.. v uvozovkách programy..mmzzz.. Já nevím úplně jak to nazvat, programy se menujou tuším Kryštof nebo něco podobného tomu, tam přídete prostě zkoušej, zkoušej vám tam dávat ,echm echm, do hlavy rádoby náky magistry nebo bůhví co to je, náky holčiny prostě z úřadu vám zkoušej dávat do hlavy jak byste se měli chovat, eeh, před zaměstnavatelem, eeh, co byste tomu zaměstnavateli mohli nabídnout, co byste měli nějakým způsobem dělat, tak abyste tu práci dostali. Dyš vo tom chvíli uvažujete, tak najednou zjistíte že vás akorát učeť jak se, eeh, podržít, vohnout, vohrbít, tak abyste mohli pracovat za minimální mzdu a nechat na sebe řvát a vlastně,eeh, bejt poslušný za to, že ste rádi že ste zaměstnaný no. No, nepochopil sem úplně sociální program jakoby tohodle charakteru, nicméně, ehmm, asi je to nějaká forma výuky v Evropský unii nebo vůbec nařízení,eeh, Evropský unie ale, ale, eeh, todle sem jakoby nepobral, takže ty kurzy samozřejmě by člověk rád, ale ..mmm.. realita, eeh, vod toho co se vypráví všude možně jakoby nebo co vám vyprávěj nebo nabízej letáky na úřadech a podobně, tak, eeh, je absolutně neslučitelná s tím co, co,eeh, vám nabízí potom realita, protože ta vám akorát jako nabízí abyste vopravdu poslouchali, vohnuli záda a dělali to co dělat máte,eeh, nečekali žádný vyšší vyhodnocení, eeh, prostě.. Nevim. Nepochopil sem to úplně.

**V:** [00:17:36] Jak dlouho vlastně todle všechno trvalo? Jak dlouho si hledal to nový zaměstnání než si se někde jakoby ustálil po všech těch kurzech a tak?

**R:** [00:17:45] No, skoro rok a půl. Skoro rok a půl už jsem hledal nějaký zaměstnání, samozřejmě s přestávkama protože vždycky jsem někde v dobré víře nastoupil na nákou zkušební dobu nebo na nákou, prostě, rádoby dobu, pak jsem zjistil že..mmm.. to není to pravý vořechový co by člověk chtěl dělat, hlavně to finanční vyhodnocení je úplně někde jinde. Ehh, samozřejmě přístup zaměstnavatele versus zaměstnanec o tom se asi hovořit normálně, já nevím jestli dá nebo nedá, to každej musí zjistit úplně asi sám, ale, eeh, nevím no. Nepřišlo mi to moc, nepřišlo mi to úplně jednoduchý. Protože, protože to byla dlouhá doba.

**V:** [00:18:30] Mhmmm..A teďka vlastně teda podnikáš...

**R:** [00:18:36] Ve finále ano. Ve finále sem se domluvil s kolegou a začli sme náky způsobem, eeh, podnikat, eeh, v oblasti bezpečnosti a nákyho, náky oblasti, eeh, výuky ve střelení a takovýdle věci, provozování nějakých zážitkových, eeh, kurzů a takovýdle věci a vlastně jsem se vrátil v civilním životě k tomu co sem dělal v armádě.

**V:** [00:19:08] Mhmmm..A jak tě vlastně vůbec napadlo podnikat takhle?

**R:** [00:19:12] Bezvýhodná situace?

**V:** [00:19:13] Jo...

**R:** [00:19:13] Bezvýhodná situace. Vopravdu nic jinýho protože,eeh, odchodem z armády samozřejmě máte náky, eeh, náky léta odsloužený, takže máte buďto nějakou výsluhu nebo máte nějaký vodlučný a tydle věci. Vám náky peníze zůstanou, což je, což je dobrý. S těma penězma když neděláte náky..mm.., vysloveně večírky a čachry a tisíce nesmyslů nebo je špatně investujete, tak se dá nějakou dobu vyžít a nebo je uschovat na počáteční kapitál jakoby pro to podnikání. No a to je to co sem náky způsobem teda udělal já, no ale eeh..pfff.. co mě k tomu donutilo bylo vopravdu bezvýhodná situace,eeh, na trhu práce a vůbec jakoby toho co poskytuje úřad práce a veškerý ty věci i ty sebezdonalovací programy a podobně. Masážní kurzy, já nevím kadeřníka jsem moh udělat nebo nákyho holiče a podobně. Tak úplně si nejsem zcela jistý že to je to pravý ořechový, no. Samozřejmě, komunální služby vás zaměstnají vždycky to problém není.

**V:** [00:20:37] Jasně..

**R:** [00:20:38] Ale, eee, se středoškolským vzděláním a podobně a zaměřením co člověk dělal, si nejsem úplně ..sss.. jakoby zcela, zcela přesvědčen že bych měl dělat někde v náky slintavý piči a... a měl bych tam vyvážet lidem vodpady no.

**V:** [00:21:00] Takže to rozhodnutí podnikat vlastně přišlo až když si nemohl najít vhodný zaměstnání pro sebe.

**R:** [00:21:11] Tak to já jsem dělal ve své podstatě v tom oboru bezpečnosti chvíli že jo, ale ..mmm..nebylo to furt vono. To je prostě jako ta bezpečnost v tom civilním sektoru je trošku vodlišná ..eeh.. než cokoliv jinýho. Samozřejmě ty lidi, protože ta bezpečnost moc nepálí..ehh.. náky způsobem všechno je u nás postavený pouze na doporučení pojišťovny a zvýšení bonitace v případě vyplacení pojistky. Takže voni toho moc nepouč..eeh.. jakoby nepotřebujou, takže je to tvárná práce, která vás ve své podstatě nenaplnuje, protože těm lidem je to vlastně úplně jedno. Takže..eeh.. volba, volba byla buďto..eeh.. se smířit s tím že těm lidem je to úplně šumák a nebo jít dělat prostě něco co by člověka mohlo začít bavit no.

**V:** [00:22:10] A bylo to těžký rozhodnout se takhle proto podnikání?

**R:** [00:22:17] Mmmm..částečně jo. Bylo tam hodně ale. Samozřejmě vstupní investice..eéh.. do toho nejistota toho jestli to vůbec bude nebo nepude, jestli, jestli to je dobrý záměr není to dobrý záměr. Mmm? Jako nejistota tam bylo víc než..eéh.. víc než dost no. Jako, ale samozřejmě jakoby při, přitom jak se to pomalinku dávalo dohromady votvíralo a podobně tak sme zjistili že ten koncept, kerej sme vymysleli s kolegou že má hlavu patu a ..a..mm.. takže ty obavy se rozplynuly velice rychle no.

**V:** [00:23:02] Takže by se dalo říct že ste s kolegou vlastně pomohli navzájem.

**R:** [00:23:07] Mmm..Částečně ano. Částečně ano, bylo to takový jakoby příjemnější, protože spousta jakoby, nejenom teďka můj jakoby parťák v oblasti podnikání, ale i spousta kamarádů a spousta, spousta známějších prostě jakoby do toho přineslo svoje rady a svoje nějaký znalosti, ať to bylo k technický části, právní otázky nebo prostě ať to byli nějaká psychická podpora prostě a tydlencty věci tak..eéh..tak ano. Spousta..eéh..bez tědleh lidí bych se do toho asi nepustil takže, takže spoustě lidem jakoby..mm.. dluhy, dlužím díky za to že to vůbec jako...

**V:** [00:23:50] Mhmm..

**R:** [00:23:51] ...šlo dál no.

**V:** [00:23:52] A je něco konkrétního, co Tě při změně zaměstnání pomohlo?

**R:** [00:23:56] (Kašle a přemýšlí)

**V:** [00:24:02] To může bejt i konkrétní člověk nebo konkrétní situace nějaká cokoliv, co Tě napadne.

**R:** [00:24:06] Mmmm..co mně u toho pomohlo? Pomohlo mně to u toho ..mmm.. seberealizace a ve své podstatě hlavně mi pomohlo to otevřít voči do nějakýho spektra toho, že to co se uvádí v tabulkách a médiích a zprávách je jedna velká nafouklá bublina, že realita je úplně jiná. A co mně, co mě pomohlo? Pomohlo mě hodně to, že sem se musel naučit otáčet se zpátky, a vyhodnocovat každé den. Eéh..přesně to co jsem udělal. Takže..eéh.. jestli to mělo smysl, nemělo to smysl tydlencty věci takže, takže určitě jakoby..mmm.. kamarádi, lidi, lidi s kerejma sem probíral spousta těch situací a podobně. Eéh..nebejt jich tak to, tak prostě ..mmm..je to to, natuty v pytli. Ty kamarádi samozřejmě nejsou jenom v uvozovkách mužského pohlaví, jo samozřejmě i ženského, takže i kamarádkám. Eéh.. ale furt jsou to kamarádi jako obecně. Tak jenom aby to nevyznělo že mam jenom kamarády, tak jako těm kamarádkám taky patří ten díky no.

**V:** [00:25:29] Mhmm.. A je něco konkrétního co Tě při té změně zbrzdilo?

**R:** [00:25:34] Papírová byrokracie Evropský unie. Neuvěřitelnej, neuvěřitelnej voser, cokoliv v týdle republice spapírovat, cokoliv udělat, na všechno potřebujete miliardu povolení, žádostí, ehmm..já nevím, vyjadřujou se vám k tomu organizace, který sou dneska div né na seznamu já nevím teroristické skupin a rádoby lidí z řad prostě ekologické aktivistů a podobně. Vůbec jsem nepochopil prostě tudlenctu, tudlenctu smečku, smečku magorů, když to řeknu takle, že se vám vyjadřuje vůbec do podnikání. Jo, protože ústava nám dneska zajišťuje nějakým způsobem svobodu ..mm.. já nevím slova a podobně ale i to podnikání, ale bohužel ve spousta brandží vám to podnikání prostě omezujou, zakazujou, nařizujou a to všechno jenom z důvodu toho že sou nějaký nařízení vod Evropský unie, který nemá nic společnýho s našema zákonama a prostě tam ta byrokracie teda je jako neuvěřitelná no. To řeknu narovinu že prostě jako a je to myslim si že v každým oboru podnikání no, že prostě dneska to sahá úplně všude.

**V:** [00:27:04] Mhmm...

**R:** [00:27:06] Je jedno jestli bych měl dneska vobčerstvení nebo bych provozoval hospodu nebo bych já nevím měl nějakou firmu na práci nebo na nějaký výrobky prostě..to je jako.. myslim si, že.. pokud jednou něco zabije Českou republiku tak to bude papírování no.

**V:** [00:27:28] Máš.. napadaj Tě nějaký konkrétní zkušenosti z armády, který Ti pomohli uspět v tom civilním sektoru? Získat tu práci?

**R:** [00:27:36] Sebeovládání.

**V:** [00:27:36] Jo.

**R:** [00:27:42] Sebeovládání..mmm..zachovat klidnou hlavu..eéh.. rozvaha a veškerý tydlencty věci, protože když bych ..eéh..všechno dělal, hrál jako je nastavená dneska tadle hektická doba, pak si myslim že to daleko nedejde no.

**V:** [00:28:04] Mhmmmm...

**R:** [00:28:05] Ty lidi moc nemá volbu na to..eéh.. v běžným životě se rozhodovat. Ty lidi prostě jsou postavený na to makej, plat' a drž hubu..eéh.. nebo sou z devadesáti procent nějakým způsobem zatížený nějakýma půjčkama hypotékama a podobně, takže prostě voni ani nemůžou prostě přijít za tím zaměstnavatelem a říct mu, hele ty poslouchej chováš se ke mně jako prase, mně se to nelíbí, proč mi nedáváš to co je zákonem stanovený nebo proč já nedělám to co prostě tady nařizuje zákon. Ty lidi

prostě se nemůžou vzpat no, protože von jim řekne no tak co vole, se seber vypadni vole já jich tady mám před bránou další dvacet a ty si zaplať prostě svoje hypotéky půjčky a svoje, svoje živobytí z čeho chceš jo. A to je prostě, to je u nás jako fak peklo no.

**V:** [00:28:58] A přemýšlel jsi potom jestli ten odchod z armády byl správná volba? Měl jsi vlastně vůbec možnost se rozhodnout jestli odejít nebo Ti to bylo vlastně nařízený odejít?

**R:** [00:29:08] Tak..eeh.. jsou určitý, jsou určitý věci který jsou spjatý. Já jsem ještě vodcházal v době kdy..eeh.. sem měl možnost se v klidu rozhodnout..eeh.. takže to bylo před ve své podstatě nákou reorganizací Armády České republiky, kdy ..mmm.. služební poměr přecházel ve své podstatě do pracovně právního vztahu, kdy s váma dneska je podepsanej nákej kontrakt o práci na nákou dobu určitou a..eeh.. buďto, buďto..eeh.. s váma ta armáda ten kontrakt vobnoví a nebo, nebo prostě máte smůlu. Takže já jsem nechtěl riskovat to že bych..eeh.. třeba ve 40 letech..eeh.. že by mi armáda řekla po náky době vypršení to čtyřletýho kontraktu, aby mi řekla jo, podívej se ty už seš pro nás nepotřebnej tak, tak di. Takže..mmm.. volba byla nad tím být čtyři roky v klidu a posledního půl roku bejt v nejistotě a nebo vzít nějakou vyšší sumu odchodného a..eeh.. zkusit se postavit na vlastní nohy. Takže... jako ale dneska to těm klukům nezavidím no dneska, dneska prostě maj podepsanej kontrakt vod dvou do čtyř let podle toho, podle zařazení..eeh.. u armády a ..mmm.. taky se jim lehce může stát že po čtyřech letech jim někdo řekne no, podívejte se vaše místo je zrušený, my vás nepotřebujeme, kontrakt vám vypršel. Mějte se krásně a nashledanou. A tam je ten problém protože ty lidi jsou zaměstnaný a.. najednou prvního první následující rok zistěj že jsou na úřadu práce no.

**V:** [00:31:17] Mhmmm...

**R:** [00:31:17] A to pro ně musí bejt daleko těžší no si myslím.

**V:** [00:31:20] A přemýšlel si teda v tom svym kontextu odchodu jestli to byla správná volba?

**R:** [00:31:25] No jasný. To člověk vyhodnocuje pokaždý. Já samozřejmě svejch činů nelituju takzvaně nebo svejch rozhodnutí..eeh.. neměním je za předpokladu že to někomu neublíží nebo popřípadě že to není vysloveně zhovadilost. Tak, člověk nedělá věci narychlo, takže má čas vo tom přemýšlet. Ale samozřejmě jsou věci který člověk zpátky v určitejch chvílích rekapituluje no a přemýšlí vo tom jestli je to dobře nebo ne no. Takže...

**V:** [00:32:05] Mhmm.. Umíš si představit něco co by pomohlo lidem v tomhle přechodným období těm co teďka z tý armády vlastně taky budou odcházet? Něco co bys jim třeba doporučil?

**R:** [00:32:19] No..eeh.. nechodit na úřad práce. Nechodit na úřad práce a nečekat to, že to za vás někdo vyřeší. Eeh.. chtělo by to v armádě postavit nějaký.. systém začleňování do reálného života. A teď to řeknu natvrdo, něco jako pro děti vodchod z dětského domova při dovršení plnoletosti...

**V:** [00:32:49] Mhmm...

**R:** [00:32:52] ...protože ti kluci vůbec nevědí do čeho dou. Ti kluci prostě jako najednou zistěj jakože na telefonu napípnulo dvanáctýho ten příjem na kerej sou zvyklí a najednou zistěj že prostě jim volá majitel bytu a nebo prostě tajdle správce nemovitostí že nemaj zaplacenej nájem a tydlencty věci a těm klukům to nedochází prostě ty kluci to maj nastavený nějak, všechno to maj nastavený vod toho příjmu v tý armádě a ten příjem v armádě a příjem v civilním sektoru.. naprosto nesrovnatelnej. Naprosto nesrovnatelnej.. a tam je, tam je problém že by měl bejt nákej sociální program v uvozovkách kterej by byl schopnej tědlenctěm klukům pomoct se začlenit ..dd..do..mmm..do běžnýho života žejo. Ty kluci jsou přeci jenom jakoby..eeh.. celej život naučený dělat jednu věc, dělat jí pořádně ať je to obsluha techniky nebo ať je to prostě s tou technikou nákykym způsobem pracovat a..eeh.. měnit jeho návyky když..eeh.. já nevím.. Blbě to řeknu. Když celej život řídíte tank můžete přejít tajdle já nevím do provozovatele..mmm..hromadný dopravy a řeknete mu já sem řídil tady deset let tank, teď budu řídit autobus. To je trošku nereálný, že jo. Takže ..eeh.. to, to zaměření u tý armády je natolik specifický, že se prostě nedá využít v tom civilním sektoru. Takže..eeh.. pokud, pokud ty lidi něco tak by v tý armádě měl fungovat nějaký program na začlenění toho člověka do..eehmm..reálnýho běžnýho života což je nákej rekvalifikační kurz, což je náká nabídka náky práce a takovýdle věci.

**V:** [00:35:10] A nevíš jestli to tam teďka teda funguje? Protože ty si vlastně říkal, že jsi odcházal už před nějakou dobou a teď nevíš jestli tam teď...

**R:** [00:35:17] Mhmmm... Myslim si že to tam nefunguje. Myslim si že to nefunguje nebo aspoň nemám, nemám zprávy že by tam něco takovýdlehého fungovalo, prostě máš podepsanej kontrakt a ..mmm.. až ti vyprší tak buďto, buďto se snaž a..eeh.. když budeš dobrej a potřebnej tak ho obnovíme, když ne no tak prostě vypadneš že jo. Tak jako samozřejmě v tý armádě jako kdekoliv v..eeh.. těch státních složkách ať je to mám já nevím zdravotnictví, ať je to policie ať je to.. jsou to hasiči a chybí tolik lidí že prostě je to jedno ale.. když máte prostě zálibu dělat kinologa třeba.. celej život cvičíte psa..eeh.. a pak vám řeknou podívejte se vaše pracovní místo je zrušený, můžete jít dělat údržbáře já nevím podvozku helikoptéry. No tak asi vás to bude strašně bavit.

**V:** [00:36:16] Mhmm..Takže ani asi nenabízej žádný třeba kurzy armáda jakože by šla, doporučila ti, můžete jít tam udělat si kurz a pak získáte...

**R:** [00:36:25] No jo, vona Vám doporučí, vona jako, jako státní organizace vám doporučí státní organizaci že jo. Jo voni Vám řeknou prostě jděte na Úřad práce tam se o Vás postaraj no. Potom si sednete mezi hromadu neetablovaných prostě pologramotnějších lidí..no a... Přijdete tam. Chvilí koukáte na tu paní co po vás vlastně chce, protože..eeh.. ste jeden z milionu, kterej jí slušně pozdraví, dokáže jí odpovědět..mmm.. souvislou větou na to co by chtěl.. a ona mu řekne: „Podívejte se ale my sme tady pro sociálně slabý, to je pro, pro ve své podstatě..eeh.. tu spodní část..eeh..naší populace, negramotnou, v uvozovkách.. a my vůbec nevíme co s Váma, jako. Vy byste mohl dělat pomalu mojí práci nebo bejt mym nadřízeným a Vy sem přídete a já vám hledám práci že jo. Kde Vám mám sehnat práci jako? Co jste dělal?“ Běhal se samopalem. „No, tak Vám můžu nabídnout prostě nějakou neziskovou organizaci nebo já nevím nějak, nějak prostě...“ Ta práce je natolik specifická že prostě ty, ty státní úřady vůbec nevědí co co s nima. Jo je prostě jako co s hasičem no, dát ho údržbářem vodního díla nebo já nevím to prostě jako...

**V:** [00:38:09] Jasně. Mhm...

**R:** [00:38:12] No je to problém. To je prostě jako, ty lidi mají zažitý něco, celý život dělaj něco a pak..eeh.. když vovede do civilu z nějakýho důvodu, tak to zaměření jako je natolik specifický, ať je to záchranář, hasič policista voják..eeh.. nebo právě úředník nějakýho sociálního úřadu a podobně, že prostě jako tam ty jeho schopnosti se velmi špatně jakoby uplatňujou u toho běžícího pásu nebo prostě v tom nákupním centru nebo prostě..

**V:** [00:38:50] Jasný. No a co by si vzkázal nebo doporučil ostatním vojákům kteří se teď chystají armádu opustit?

**R:** [00:38:58] Po rozmyslete si to chlapi. (Smích)

**V:** [00:39:03] Dobře. A..a na závěr se ještě zeptám na takovejch pár údajů. Kolik je Ti let?

**R:** [00:39:07] 40 asi 3.

**V:** [00:39:08] A jak dlouho si byl ve službě AČR, jestli to můžeš říct?

**R:** [00:39:13] Eeh.. přes 10 let.

**V:** [00:39:15] Můžeš mi říct na jaký pozici jsi působil?

**R:** [00:39:18] Eeh..střelec-operátor.

**V:** [00:39:20] A jak je to dlouho co si z armády odešel?

**R:** [00:39:23] 10 let.

**V:** [00:39:26] Supr, tak jo. Moc děkuju za rozhovor.

**R:** [00:39:28] Není zač.

### Příloha č.3: Rozhovor s Mirkem (délka rozhovoru 46 minut, leden 2020)

**V:** [00:00:01] Takže, tady máte informovaný souhlas a já ho ještě přečtu do záznamu.

**R:** [00:00:06] Mhm mhm..

**V:** [00:00:06] Eee.. výzkum k diplomové práci na téma prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR, je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovorů zaznamenávaného na audionosiči. Z audio záznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude eeh dále zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archiván výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během hovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anon.. anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci.

**R:** [00:00:45] Hm...

**V:** [00:00:45] Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit.

**R:** [00:00:52] Souhlasim.

**V:** [00:00:54] Supr!

**R:** [00:00:58] (smích)

**V:** [00:00:58] Tak mi povězte jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:01:05] Hm... Heh, ja to probíhalo... Já jsem to měl malinko složitější protože jsem, eeh během poměru, eeh.. služeb během toho služebního poměru, eeh.. byl vlastně na rodičovský dovolený s dětma..

**V:** [00:01:20] Hm...

**R:** [00:01:20] Takže vlastně to, eeh.. rozhodnutí odejít, eeh.. se stalo až na základě toho, že jsem byl doma s dětma a... nebudu mluvit spisovně nevádí to?

**V:** [00:01:32] Ne, to vůbec nevádí.

**R:** [00:01:36] Ten přepis bude doslovný ale..

**V:** [00:01:39] Úplně v pohodě.

**R:** [00:01:39] Eeh a...Já jsem si vlastně, eeh.. vypěstoval averzi vůči tý armádě, protože jsem tam byl.. už takových let, nebo.. v porovnání s jinými jako příslušníky asi tak ne dlouho ale.. já jsem sss... začal postrádat smysl toho všeho.

**V:** [00:01:55] Hm...

**R:** [00:01:55] A mě najednou nebylo devatenáct a najednou mi by bylo, já nevím 26. 20..né 28 a, eeh.. už mě nebavilo poslouchat takovou tu každodenní buzeraci... A tak. Takže pozvolna, eeh.. to ke mně takle jako ne mě naléhalo, abych Vám odpověděl na tu vaši otázku jaký to bylo. No, prostě rozhodl jsem se že vovedu a to bylo asi to nejdůležitější, protože potom, co následovalo, to už tak náh všechno šlo samo. Jako že jsem si našel druhou práci a tak.. a věděl jsem co budu dělat, protože jsem se chtěl vrátit k té profesi toho učitele.

**R:** [00:02:33] No. A během té mateřský, nebo rodičovský jsem získal ještě větší kontakt s dětmi, se svými dětmi, takže jsem zjistil že mě to vlastně naplňuje víc než běhat s puškou po lese.

**V:** [00:02:44] Mhm...

**R:** [00:02:44] No. A to jsem to měl hodně rád, jsem střílel jako s dalekohledem, já jsem střílel i s dragounama, takže prostě.. ostřelovač. To byl dycky jako.. můj sss..takovej jako sen ale... Ale pak už jsem nechtěl se válet prostě někde a čekat, čekat na terč jesli se zvedne. Mě to prostě nebavilo. A hlavně já jsem neměl možnost vy..cestovat do mise. Což beru jako takovou perličku na dortu, když se prostě šest, pět let připravuješ na něco.. připravujete... Tak pak, eh... to potřebuje ten člověk nějak zužitkovat ty zkušenosti, nebo ty zkušenosti vlastně to co se naučil. Tak, aby to mělo nákej smysl a nákej výstupní cíl, abych tak řekl. No a potom, potom se to nějak nestalo. Eeh..já jsem chtěl do té mise, ale pak se mi narodily děti, tak jsem tam zase nechtěl a..a pak už to nějak nešlo, protože jsem sloužil u útvaru kam neposílaj lidi, protože jsme potřebovali zajis..eeh.. ten útvar potřeboval zajistit chod směn. No, to je ale úplně mimo tu otázku. Takže jaký to bylo? No bylo to strašně osvobozující. Bylo to skvělý. Já jsem si to užíval, a .. nelituju toho že jsem té armádě byl, a ..jako jeden ze svejch životních dobrejch nápadů, krom toho že jsem se třeba voženil, nebo měl děti..

**V:** [00:04:04] (Smích)

**R:** [00:04:04] ..bylo to, že jsem z té armády.. já bych skoro řek vypad jako. (Smích)

**V:** [00:04:09] Takže to vlastně bylo tak, že Vy jste studoval nějakou pedagogickou jako střední?

**R:** [00:04:12] Jo, střední pedagogickou školu no.

**V:** [00:04:14] A pak jste šel teda do armády že jste chtěl?

**R:** [00:04:16] Pak jsem šel pracovat. Já jsem učil, rok.. a protože ty peníze byly tak strašně mizerný.. a to bylo v roce 2003 a sem učil rok.. v roce 2004.. to asi víte,eeh.. že začali dělat nábor, velkéj, protože vod ledna 2005 byla armáda plně profesionální, takže všude letáky. Eeh... "I want you in Army!" (smích)

**V:** [00:04:41] (Smích)

**R:** [00:04:41] Prostě takový šš..šilenosti. Dělalí spoty v kině před filmama... Bylo to dobrý. No a já jsem chtěl jít k hasičům, jenomže hasiči na tom nebyli o moc lépe, a ta armáda představovala jako z hlediska, eeh..teda těch financí, eeh.. jako.. řekněme lukrativnější pohled, nebo.. to zázemí.A co si budeme říkat, v tom roce 2005 ty platy nebyly takový. A když Vám někdo řek že vám dá 30 tisíc čistýho měsíčně, nebo 28. Lákali na 27 s maturitou..28 na základních funkcích... (Kašle) A ve školce jste měl 7, 8 tisíc čistýho...

**V:** [00:05:17] Hm...

**R:** [00:05:17] Tak to ste si prostě vybrala no, jako tohle. A byla to výzva! Mně bylo 19. Navíc, u nás v rodině všichni byli v armádě a učili.

**V:** [00:05:28] Hm...

**R:** [00:05:28] Takže to..ňák tak sem si říkal že asi i já. Tak takle no.

**V:** [00:05:33] A aby jsme se teda vrátili zpátky k tomu přechodu z té armády, teda do, eeh.. k tomu učitelování..

**R:** [00:05:40] Hm...

**V:** [00:05:40] Jak jste se s takovou, vlastně jako velkou změnou vyrovnával?

**R:** [00:05:47] Já myslím že, eeh.. potom z té armády do toho školství?

**V:** [00:05:52] Hm...

**R:** [00:05:52] Myslím že je naprosto jako nasnadě říct, že v armádě.. a armáda si je toho velmi vědoma.. dochází po velmi krátký době k takzvaný institucionalizaci. Ten člověk vlastně vlivem toho prostředí,který na něj neustále působí a nic po něm nechce..

**V:** [00:06:13] Hm (souhlasně)...

**R:** [00:06:13] ..nebo, respektive nechce aby moc přemejšlel. Nechce aby, mmm.. se bouřil, prostě voják nemá přemejšlet, voják má plnit rozkazy. Mmm.. sice svědomitě ale je to furt v tom uzavřenym vokruhu. Takže, mmm.. oni jsou si o tom, toho dobře, eeh.. vědomi a proto myslím po pěti letech, eeh.. nabízej rekvalifikační kurzy.

**V:** [00:06:36] Hm...

**R:** [00:06:36] Je to taková problematika, jako komparativní napříč jako různými státy. Vidíme v Americe třeba že se vracej ty vojáci.. jsou na dvou misích třeba v Afghánistánu, nebo Vietnam že jo ten to ukázal hodně.. že pak jsou prostě v podstatě, eeh společensky nezařaditelný do společnosti.

**V:** [00:06:53] Hm...

**R:** [00:06:53] Zajímavý bylo, to je taky k tomu, když jsem nastoupil na vojnu v těch 19 letech, tak všichni říkali, ti kluci: Já můžu vovedít kdy budu chtít!" .. prostě jo. "Já, já tady na to kašlu!" ..jo.. A.. pak jsme tam byli 3 roky, 5 let, voni měli najednou děti, rodiny, hypotéky..

**V:** [00:07:10] Hm...

**R:** [00:07:10] Už to nebylo tak jednoduchý. A ty mí kamarádi jsou tam do dneška. A nechci vo nich říkat nic špatnýho ale jako semlelo je to. Kor dyž jsou v takovejch těch, na těch funkcích velitelů družstev u čestnejch stráží, u Hradní stráže a ta práce je monotónní. Prostě furt jen u těch služeb tech třicítek, nic nikam nejezdíte, eeh.. jako dobře, cvičení ale..mhmm.. ne.. nemá to smysl vůbec a ty kluci jenom řešej prachy, prachy a... No, takže, ehmm... Zas abych vodpověděl na tu otázku. Eeh..Pro mě to nebylo složité, ale, ehh.. myslím si že, bál jsem se toho vovedít. Bál jsem se toho. Určitě. Hodně. Protože už v



tý době to pro mě.. měl jsem taky rodinu. Znamenalo to pro mě finanční jistotu, nákou a, ehm... taky prostě práce no. Jako, sta.. stabilní taky. To, to je důležitý když má člověk už někoho na starosti.

V: [00:08:09] Hm...

R: [00:08:09] Živí rodinu prostě no. Eeh.. jak zněla ta otázka?

V: [00:08:12] Eeh..jak jste se s tou změnou vyrovnával?

R: [00:08:17] Se změnou jsem se vyrovnával přechodně, protože jsem byl na tý mateřský a to..eeh.. takže jsem už jako, potom jsem se vrátil na rok, ten finální v kuse. Ten poslední rok, který jsem tam byl, tak byl už pro mě náročnej, někdy i kritickej, že jsem se z toho prostředí těch dětí a tý filozofie prostě, to tý výchovy a.. jsem se vrátil zase tady k něčemu jako někoho zabijet a střilet na někoho... Tak se vlastně, eeh.. jsem na to získal takovej pacifistickej náhled až, eeh... No a došel jsem do toho stádia, že se mi to tak znechutilo. Najednou má člověk jiný hodnoty jo. Jste otec vod rodiny a někdo tam na vás pořád řve. Já jsem to jako, já jsem to nák neunes a bál jsem se co budu dělat. Strašně jsem se bál.

V: [00:09:04] Hm...

R: [00:09:04] Ale... potom jsem si vzpomněl na svoji původní profesi. Trošku jsem zapátral, že už to není tak hrozný a, eeh.. tak jsem vodstoupil no. Prostě jsem to podal a, eeh šel jsem pryč. Šel jsem, šel jsem, vodevzdal jsem co všechno a strašně jsem si ulevil. Hrozně jsem si ulevil. Protože to je, to je taková koncentrace blbců. Že to sem nikdy v životě tak nesetkal.

V: [00:09:31] (Smích)

R: [00:09:31] Fakt.

V: [00:09:33] Já Vám věřim.

R: [00:09:34] (Smích) Jsme byli s dětma v Jincích tady, jo a jenom v, eeh... v rychlosti. A já jsem říkal těm dětem : "Děti tak a tohle je samo..hybná houfnice, nevím, Dana něco.." tak co jsem věděl. "No a tohle to je samopal děti a tady voják Vám vo něm něco poví." A tam byl kluk a vůbec nic nevěděl jo..

V: [00:09:56] (Smích)

R: [00:09:56] ..a já jsem si vzpomněl že já jsem taky nic neviděl. Bylo mi 20 a mě prostě vůbec nezajímalo jakou to má ráži, jo, to jsem asi věděl, ale nezajímalo mě jakou to má účelnej dostřel.. náká rozborka zborka... Tam tak člověk, strašně mu zakrní ten mozek a paměť a všechno je to hrozně tak jako, eeh..úžko, úzkoprofilový, mmm.. že to prostě tam nemůže jako někdo vydržet a jestli jo tak zákonitě ho to semele a může.. musí se z něho stát prostě pochodující jako mumie jo.

V: [00:10:26] Hm...

R: [00:10:26] To prostě, to je můj jako názor. Pokud někde nesloužíte ve speciálních jednotkách, kde se rozvíjíte, jezdíte do těch akcí a ty lidi prostě jsou vysokoškolsky vzdělaný, což je taky jako není záruka ale prostě.. tam ty chlapy musej přemejšlet jo...

V: [00:10:37] Hm...

[00:10:37] Co si budem říkat jako. Jesi.. tak votom něco víte tak.. nebo koukáte na ty filmy.. některý jsou jako dobře točený tak... Jsou chlapi který si uměj spočítat jedna a jedna a jde vo kejhák jo. To já jsem dycky obdivoval. A to..naše armáda nebo tam kde jsem sloužil já, to s tím nemá vůbec nic společnýho. A zažil jsem hromadu cvičení kde se to tvářilo jako pod hlavičkou NATO a to.. doufám že jéžišmarja, nebudu někde v DVTV pak. (smích)

V: [00:11:06] Ne, to je vopravdu čistě anonymní.

R: [00:11:07] No, no dobrý tak...

V: [00:11:10] Kromě teda toho že jste vlastně, hm.. si aktivně vzpomněl na to co jste dělal a šel jste do toho školní, školství dělat, je ještě něco jinýho v rámci tý změny co Vám třeba jako pomohlo? Se s tím jako vyrovnat...

R: [00:11:26] Jo asi určitě no. Jedna věc je rodina, druhá věc je.. já se věnuju profesionálně muzice. Takže..

V: [00:11:31] Hm...

R: [00:11:33] Já jsem dycky měl útěk do tý reality.. od tý reality nebo do tý reality... (smích) Když jsem byl v armádě tak jsem měl útěk do reality prostřednictvím hudbou a když jsem byl.. teďka tak říkám útěk od reality všední. Já hraju já se profiluju.. vlastně se tomu profesionálně věnuju řadu let, takže.. to je taková moje..druhá práce. Tak. Tady prostě kariéru dělat nelze. Nebo jako lze ale za, ee ..za pár.. tisíc no.

V: [00:11:56] Hm... A ehm..

**R:** [00:12:01] Chlast to nebyl ani automaty, ani drogy (smích).

**V:** [00:12:05] Na to jsem se zeptat úplně nechtěla.

**R:** [00:12:09] Jo..jo...

**V:** [00:12:09] Ale..ee..To vlastně souvisí s mojí další otázkou. Že, že jo, vobčas maj ty lidi v rámci tý změny nějaký problémy. Tak jestli jste měl nějaký problémy?... Nemusí to být úplně tohle co jsme nakousli.

**R:** [00:12:19] Psychický ne. Měl jsem obrovské pocit prázdnoty.

**V:** [00:12:28] Hm...

**R:** [00:12:28] Nic mě to nedávalo. Jako, skoro bych to přirovnal.. ale to je drsný přirovnání, jako k vězení. K vězení. Jako, někde kde vyloženě ráno vstanete, jdete na nástup, tam je to boro.. vlastně bojový rozdělení do zaměstnání, někam jdete, pak Vás někam naložej, jo, jako vězeň, prostě.. nic po vás nechtěj. Ráno jsem si dokonce i na nástěnce přečetl co si mám vobléknout jo. Dneska prostě ústroj, tam.. jo velitel roty dycky vydal nařízení. Huh, vůbec když teďka Vám vo tom vyprávím mi běhá mráz po zádech no. A byly tam i hezký věci. Třeba se k tomu dostanem. No, ale Vám jde asi primárně vo ten přechod, eeh.. jak too ty vojáci zvládaj no. Hale, jak říkám, já jsem s tou armádou nebyl zas tak úzce spjat, protože jsem jí po pěti letech přerušil, eeh.. těmi třemi lety rodičovský dovolený a.. ale těch pět let co jsem tam byl předtím, tak jsem to jako hodně baštil. Jo.. dobrovolně jsem se přihlašoval..

**V:** [00:13:32] Hm...

**R:** [00:13:32] ..na různě jako akce a kurzy... Dělal jsem to MUSADO. To mě taky bavilo. No, jako v těch hodnotách jak člověk stárne no.

**V:** [00:13:44] Hm... A bylo něco co Vám pomohlo dostat se přes.. jakoby prázdnotu?.. teda...

**R:** [00:13:52] Mám to trochu zdramatizovat? (smích).

**V:** [00:13:55] Jo, klidně to zdramatizujte jako...

**R:** [00:13:55] Eeh... Asi rodina..to hraní moje... A vlastně každej kdo mě znal.. (smích) ..každej kdo mě znal tak mi říkal: ty jo, jako proč už ss.. to neudělal dávno. No...

**V:** [00:14:11] Hm...

**R:** [00:14:11] Hodně těch vojáků, ee.. těch kluků ve služebním poměru se bojí že nezvládnou ten civil. A vono se není čemu divit, protože v civilu se sakra musíte votáče jo.

**V:** [00:14:23] Hm...

**R:** [00:14:23] To je neuvěřitelný, prostě. Jak je to úplně jinej svět. Já jsem sloužil... Jé pardon, mě volá syn..jenom. V pohodě? (Rozhovor přerušen, respondent vyřizuje telefon) ..a mě pohlcuje ta technika no.

**V:** [00:14:40] Ee, já myslím že na tamtu otázku jste mi odpověděl, takže se můžu ptát nějak dál asi.

**R:** [00:14:47] Hm...

**V:** [00:14:48] Mm..nevím jestli tohle už jsme částečně nezodpověděli, ale radši se zeptám znova, jestli jste měl v tomhle období nějaký pochybnosti?

**R:** [00:14:55] Pochybnosti..jesli jako jsem byl prospěšnej společnosti třeba?

**V:** [00:15:00] Dejme tomu, to může bejt cokoliv..

**R:** [00:15:00] To jsem měl no. No, pár bezesnejch nocí tam bylo.

**V:** [00:15:06] Hm...

**R:** [00:15:06] Měl jsem pocit jak už jsem řek prázdnoty, toho že jsem k ničemu, měl jsem pocit že jsem outsider..

**V:** [00:15:11] Hm...

**R:** [00:15:11] A myslím si že jsem měl správněj pocit.(Smích) To je Vám k ničemu že umíte střílet a ovládat zbraně a.. mít nějakou uniformu. To si můžu koupit ve vobchodě. No, takže měl a, mmm...Hodně mi pomohlo to že jsem začal znovu studovat a tak nějak že jsem změnil tu práci.. vlastně že jsem odešel! To mi pomhlo hrozně. Strašně.(Smích) To by mě zajímalo co vyprávěj ty ostatní, protože já jsem tak rád že jsem vošel. Vopravdu.

**V:** [00:15:40] To Vám bohužel zprostředkovat nemůžu. (smích).

**R:** [00:15:41] Ne to ne. Já to jenom tak, prostě říkám že jo.

**V:** [00:15:45] Aa.. vzpomenete si co se Vám honilo třeba hlavou v tom období?

**R:** [00:15:59] No..to už je..pár let. Asi mě nejvíc trápilo ta práce co budu děla. Jestli se někde uchytím, ee.. protože 8 let je 8 let, nebo jak dlouho. Už ani nevím. A..To je velká část života. Kord když je to vod 19 vlastně skoro do 30. Vy poznáváte, učíte se novy věci a..přitom ste to..v uvozovkách zavřenej v kasárnách no...Takže asi toho že nebudu prospěšne. Že se nikde neuchytím. Že se.. že si všichni budou říkat: "Jo tyvoe to je ten voják prostě..no jo, zelenej mozek, guma a tak..." Ee.. Já nechci aby to vypadalo že na tu armádu nadávám. Já myslím že koncept armády jako je dobrej a je v pořádku, jo. Problém je ten že u nás je to..ta instituce je pořád zkostnatělá na.. ne na všech útvarech ale.. na drtivý většině z nich. A ten model toho jednání.. je takovej ještě post-sovětskej. Sou tam hodně jako hloupý lidi který si.. já nechci aby to vypadalo že.. těma lidma pohrdám, nebo těma školama jo ale.. jako u nás si dodělávali vysokou školu lidí který (smích) neuměli mluvit..jo, který byli já nevím cukráři vyučený. To co říkali, vydávali rozkazy absolutně nedávalo smysl..

**V:** [00:17:27] Hm...

**R:** [00:17:27] ..j..Jak plácali pátý přes devátý, nedokázali ani popsat jednotlivý,eeh.. části samopalů. Pak tydlety lidi najednou studovali Palestru..to je nejoblíbenější vysoká škola teda v armádě jo. Nebo, tak to bylo za mě. Soukromá fakulta tělesné výchovy a sportu. A najednou měli poručíka jo. Tak i to je takový jako.. šéfa si musíte vážit. Já jsem si.. musí bejt pracovitej, musí Vám jít vzorem. Já jsem si svejch velitelů nevážil..

**V:** [00:17:54] Hm...

**R:** [00:17:54] ..potože to byli.. prostě... Prostě hloupí lidi no.

**V:** [00:17:59] Hm...

**R:** [00:17:59] Hloupí lidi.

**V:** [00:18:03] A..eeh... Můžete mi říct, jestli si teda vzpomenete, když už je to takhle dýl, jak jste se v tom období toho přechodu cítil po fyzický stránce? Jestli jste měl třeba nějaký nemoci nebo...

**R:** [00:18:17] Ne neměl. Armáda je dobrá v tom že Vám,eeh.. to je jedna z pozitivních věcí, že Vám vlastně,eeh.. Vás naučí, to je vlastně v povinnostech vojáka, neustále se připravovat k boje schopnosti a zvyšovat svojí tělesnou, fyzickou..pardon, i psychickou kondici. Takže to je to co mi zůstalo. I když teďka nemám pekáč.. buchet jak se říká lidově.. tak prostě, ten sport mi zůstal a, eeh.. rád chodím na vycházky do lesa, takže to je to co mi ta armáda jako naopak dala musím říct, jako tu.. tu jako.. tu přípravu, coby přípravu tělesnou.. je to supr no.

**V:** [00:18:56] Hm...

**R:** [00:18:56] Takže jsem se necejtíl dobře samozřejmě že jsem.. jako vypad z toho trochu.. už neběhám deset kilometrů denně ale, eeh.. cejtím se dobře. Myslim že je to dobrej jako, ten prvek (luská prsty) jako toho vojáka, toho vojenství.

**V:** [00:19:14] A.. co tahle změna znamenala pro Vás v osobním životě?

**R:** [00:19:20] Eee.. (přemýšlí)

**V:** [00:19:20] Vy jste říkal že máte vlastně ženu že jo, děti...

**R:** [00:19:23] Hm hm, to sem měl vlastně i v armádě tu samou, zaplat' pánbůh, i děti. Eeh.. v osobním životě? No změnil jsem práci.. už v delší době. Takže ta práce prostě, je důležitá a..ee..začal jsem..v těch skoro 30 letech, eeh.. prostě novou kariéru. Tak to je velká změna v životě. Myslim že dyž člověk jako, si ve 20 řekne: Já teďka budu už navždy..třeba tím vojákem. A pak to najednou votočíte a vrátíte se zpátky k náky třeba studovaný profesi nebo, čemusi diametrálně rozliš, eeh.. rozdílnýho, jo.. se všichni dycky divěj jako: "Učitel ve školce jo? Ty jsi byl v armádě jo? A tak dlouho jo?" To je takový jako zvláštního no.

**V:** [00:20:16] Hm...

**R:** [00:20:16] Myslim si že nás moc není... Ale, eeh je zajímavý.. zajímavý že čím dál jsem vod tý armády pryč, tak tím ra..na ni rád vzpomínám, eeh.. na ty dobrý věci. Přesto to zmiňuju, já mám děti v tom věku kdy se zajímaj vo to vojenství tak se mě ptaj a.. tak jako.. to jsou ty jako hezký věci. Ty vzpomínky. Mám tam..měl jsem hodně kamarádů, no. Měl jsem spoustu, jako tam bylo fajn kluků. No, v tom mužstvu no.

**V:** [00:20:48] Hm...

**R:** [00:20:48] Někteří ti velitelé. Takže mi to změnilo tu práci, to je zásadní, prostě.

**V:** [00:20:53] Hm... A nic jiného se teda nezměnilo? Žena je stejná, děti jsou stejné? (smích).

**R:** [00:20:57] (smích) No, to je stejné. Jo, změnilo se. Eeh.. málem bych zapomněl. Změnil se náhled.. asi pokora přišla? Přišlo takový to..eeh, taková ta zodpovědnost velká. A, eeh.. začal jsem prostě nad tím sss.. životem uvažovat jinak. Jinak, úplně. Najednou pro mě nebylo důležitý ve společnosti.. kdo má jaký svaly, kdo uzvedne víc na bench,jo.. a kdo víc uběhne, ale najednou to byli jiný hodnoty. Změnila mi hodnoty. To je to správný slovo.

**V:** [00:21:39] Hm...

**R:** [00:21:39] Hodnoty vnímání společnosti... jo. To mi to změnilo hodně, no.

**V:** [00:21:47] A.. jak reagovalo Vaše okolí na tu změnu?

**R:** [00:21:50] Jak už jsem řekl. Mmm...že už jsem to neudělal dávno, říkali že..kdo mě znal. Eee..moje pani, tak..to..ta byla..ta byla ráda. A,eeh..no. Takže vesměs pozitivně, bych to, tak abych to zkrátil.

**V:** [00:22:11] Hm... A..tohle je taková otázka na kterou nevim jestli neni zbytečný se ptát, ale jak probíhalo hledání toho Vašeho nového zaměstnání?

**R:** [00:22:19] To je zajímavý a myslím že to je..to je dobrá otázka. Probíhalo jednoduše. Já jsem jel s,eeh.. výpovědí, eeh.. na.. personální oddělení, eeh..armády do Dejvic a potkal jsem spolužačku ze školy, ze střední pedagogický školy. Říkal jsem: "Hele zrovna jedu to, přemejšlim co budu dělat, nevim prostě." A vona říká: "Běž do školky."

**V:** [00:22:44] Hm...

**R:** [00:22:44] Já jsem říkal: "Hele to mě jako asi nebude bavit. Víš co jsem dělal 8 let. To prostě nejde jako." Ale byl jsem na tý mateřský, tak jsem nad tím jako přemejšlel právě.. ruku v ruce s tím. Řek..řekl jsem jí že mě to jako napadlo a že mám z toho strach. A ona mi dala ten impuls během těch pár zastávek! Nikdy na to nezapomenu. Ona řekla: "Hele ty jo, ty jsi supr. Ničeho se neboj. Máš dvě děti. To je podobný, prostě protože jsi na mateřský a voni za tebe budou rádi." A pak říkala: "A ty peníze už jsou taky trochu lepší!" No,eeh.. já jsem za celou.. takže, takže eeh.. to mi hodně pomohlo. Velmi. A hnedka, následující týden jsem roznes osobně asi 15 životopisů po Praze 5 a 6 a vzali mě v 5 školkách a já jsem nastoupil do jedny z nich, no. Ale zajímavý je že já jsem vdešel vlastně ze školství do armády.. a během těch 8 let se ten (smích).. plat můj snížil na takovou částku jakou teďka beru ve školce jo. Protože to bylo tenkrát, to byl rok 2013 a to bylo nějaký to reo.. redy.. co byla, což byla reorganizace a tam se jednalo vo tom.. to víte že maj vojáci příspěvek na bydlení?

**V:** [00:23:54] Ano.

**R:** [00:23:54] Že je to nezdaněný, nějakých 10 300 to bylo a k tomu byl plat. Jenomže voni si stěžovali, že na vlastně.. na pojištění nebo do na důchod se počítá jenom z toho malýho platu a.. takže oni to nějak zro.. zorganizovali celý.. zreorganizovali a teďka už berou víc, teďka už myslím že, co jsem..protože mám vazby s kamarádama pořád se s..dvouma stýkám.. tak říkali, že berou snad kolem 35 tisíc. Na tý základní funkci. Jo ale.. nevim to jako jestli to tak je totožný s ostatníma jednotkama, nevim. Ale, eeh..vlastně v momentě dyž já jsem vodcházel, tak jsem se bál i vo ty peníze, a když jsem se dozvěděl že v tý školce je vo 1000 nebo 2000 jenom míň, tak jsem si řek: No ty jo! Zbytek si dohraju. Jako od bubňů no.

**V:** [00:24:39] Hm...

**R:** [00:24:39] No, to je prostě dobrý.

**V:** [00:24:42] Hm...

**R:** [00:24:42] To je taky důležitý že jo. Prostě ty kačky no.

**V:** [00:24:46] A šel jste vlastně takhle žádat teda s téma životopisema.. jen tak? Nebo jste si dělal jako nějaký kurz nebo...

**R:** [00:24:54] Ne. Já jsem na,eeh.. učitele předškolní vzdělávání stačí střední pedagogická škola. Takže to co studuju teďka navíc jenom abych se náč.. nějakým způsobem ještě doplnil vzdělání. Je to prostě prima. To víte sama. Že stimuluje ten mozek a ..to prostě, je to báječný. No,eeh.. navíc vám to umožňuje.. a to je právě hrozně hezký jako nad tím,eeh studiem nad tím oborem dál přemýšlet a vytvářet si svůj vlastní názor. Což, to středoškolský vzdělání tam to nestihnete. Jednak protože je krátký třeba, ale druhak že jste tele jako jsme.. byly jsme děti že jo eště. No pardon ta otázka?

**V:** [00:25:37] Mě jenom zajímalo jestli..jestli jste měl nějaký kurzy.

**R:** [00:25:39] Jo! Kurzy nes..takže jsem nepotřeboval. Nepotřeboval jsem, vzali mě hnedka to byla výhoda. Že jsem mohl hnedka nastoupit.

**V:** [00:25:50] Hm...Takže vlastně..to jste to zaměstnání našel vcelku rychle, že jo?

**R:** [00:25:54] Během týdne.

**V:** [00:25:56] Během týdne?

**R:** [00:25:56] No dalo by se říct během jednoho dne. Protože mi obě dvě ty školky se mi ozvaly.. jedna mě vzala vzápětí během toho, když jsem tam přišel, tak ta pani ředitelka říkala: "No! No voják!" Jo, to prostě (smích)..

**V:** [00:26:09] (Smích)

**R:** [00:26:09] Spoustu lidí neví co se tam děje jako jo. Takže vlastně.. tady když řeknu že jsem byl voják tak.. děti jsou třeba z toho unešený, vobčas přijdu v uniformě jo. Ale,eeh takže to bylo spíš jako pozitivum pro to přijetí. Jo že viděli prostě někoho jako synonymum.. zase armáda je synonymem kázně, poctivosti, důstojnosti..

**V:** [00:26:31] Hm...

**R:** [00:26:32] Já nevím čeho všeho jako, eeh.. v odhodlanosti a...

**V:** [00:26:38] Ty jo tak to musel bejt ale supr pocit když takhle někdo jako...

**R:** [00:26:39] Jo, jo! V tom civilu najednou jsem viděl že, že to má kredit vlastně, no.

**V:** [00:26:45] Hm...

**R:** [00:26:45] Přes všechny ty černý barony a tankový prapory a tydlety filmy, který vlastně (smích) tu armádu,eeh shazujou tak,hmm.. asi jsem zřejmě sloužil už v době, kdy jsme byli ověnčený ovacema s tima.. z těch misí byť jsem žádnou neabsolvoval. Tak si to jako už prošlapalo tu cestičku no. Ale kdo byl uvnitř tak ví, no.

**V:** [00:27:09] A je něco vyloženě konkrétního co Vám při tý změně zaměstnání pomohlo? V tý přechodný fázi...

**R:** [00:27:17] Samotná.. Jo no.. ta, ta holka že mi vlastně dala stimul a rodina mě podržela no. Takže...

**V:** [00:27:25] Jo.

**R:** [00:27:25] To, to mi pomohlo nejvíc protože, víte vono se říká, je to teda pravda jo, že když je člověku nejhůř, ať už jakkoliv, tak ta rodina Vám pomůže no. Já jsem se tohodle bál. Skoro až jako bych řek, jako existenční problém že to pro mě byl jo.

**V:** [00:27:43] Hm...

**R:** [00:27:43] Je Vám 28, máte dvě malý děti a začínáte to vod nuly. No, to prostě a nic neumíte.

**V:** [00:27:54] Hm...

**R:** [00:27:54] No, takže tak no. Rodina.

**V:** [00:27:56] A je něco konkrétního co Vás jako brzdilo? Při tý změně? Co tomu bránilo třeba? Nebo...

**R:** [00:28:04] Tomu v tý školce potom? Nebo...

**V:** [00:28:06] Ne. Tomu jako přechodu...

**R:** [00:28:10] Abych vodešel?

**V:** [00:28:11] No (souhlasně)...

**R:** [00:28:12] No asi ten pocit toho strachu ale..já jak jsem říkal. Já jsem to měl proložený tou mateřskou kdy už jsem jako dost pochyboval vo tom, eeh že..mm.. to zvládnú prostě se vrátí že..že bych tam jako moh bejt dál. Já už jsem to věděl že to nechci. Ale bál jsem se toho že.. nebudu moct to no... Víte, já jsem měl tu výhodu tu, že jsem už tenkrát jako profesionálně hrál. Takže já jsem měl jako penízky jistý. Ale to víte. To je sezonní záležitost prostě.

**V:** [00:28:41] Hm...

**R:** [00:28:42] V létě máte festivaly a jezdíte a v zimě ty plesy prostě..já jsem plesy nikdy moc nehrál. Takže, to bylo tak napůl. Potřeboval jsem někde, jak se říká, kde bych ulil zdravotní a sociální.. pojištění no.

**V:** [00:28:53] Hm...

**R:** [00:28:55] Sem to pak takhle vyřešil, no. Tak to je.

**V:** [00:29:01] A..jsou nějaký konkrétní zkušenosti se armády, který, ehh.. si myslíte že Vám třeba pomohly získat to zaměstnání v tý školce?

**R:** [00:29:11] Jak už jsem řekl. Jakože, za.. jako služba u armády s sebou nese..eeh, u ostatních lidí nějaký dojmy. A převážná většina, která absolutně neví která bije tak to u ní nese dojmy..jak už jsem říkal, typu prostě toho, eeh tý odvahy, eeh..jak jsem uváděl předtím no. Toho.. toho vlastně,eeh..odhodlání..

**V:** [00:29:37] Hm...

**R:** [00:29:37] ..disciplíny, nějakým způsobem že jo, já jsem vlastně měl prověrku, eeh.. takže i nějaký jako legislativní spolehlivosti bezpečnosti, protože u Hradní stráže jsme měli prověrku druhý stupeň utajení myslím to bylo. Jo, druhý stupeň. Tak je to taková jistota. Vlastně že ten člověk, eeh je jako prověřený. Což jsem, to si nevymýšlím. Tohle mi přímo i říkalo potom to vedení. A byť jako věděli že nemám moc zkušeností s těma dětma tak, tak prostě viděli že se to nějak zvládne no. Že to řák prostě dopadne. Není to jednoduchý vybrat, eeh k těm dětem někoho kdo je způsobilej..

**V:** [00:30:19] Hm...

**R:** [00:30:19] ..jednak jako, eeh třeba právně. Jo, že lidi se jako neznaj. Já kdybych byl ředitel školy, tak bych se strašně bál, protože ten nese plnou zodpovědnost za všechny děti a já bych se bál koho, eeh koho vezmu jo. Musíte lustrovat. Dneska už to jde trochu třeba v rámci těch sociálních sítí jo. Ale.. dřív to tak nebylo a myslím si že je to jeden z těch, eeh benefitů nebo jako těch kritérií pevných, že si člověk řekne: "Hele von byl hasič, von byl policajt!" Prostě.. třeba jo. Tak to jako nebude uplnej magor (smích) jo, rozumíte mi jo?

**V:** [00:30:57] (smích) Jasně no. Já, já rozumím no.

**R:** [00:30:57] No.

**V:** [00:30:57] Jasně no... A,eeh potom odchodu z té armády,ehm.. přemýšlel jste vlastně jestli byl ten odchod z armády zpátky do civilu jako správná volba?

**R:** [00:31:12] Přemýšlel. A můžu Vám říct že se mi vobčas votom i zdá. A nedávno se mi o tom zdálo. Je vidět že to někde v tom, jak by řekl Freud, mě je to v tom nevě.. nevědomí ještě jako.. je ve mně.

**V:** [00:31:24] Hm...

**R:** [00:31:24] Protože já jsem vopravdu tu práci měl rád, těch 5 let. Velmi. No a, ehm..vobčas se mi zdá, že jsem se tam vrátil a že je mi tam dobře. Představte si to. No. Ale to je třeba jeden sen do roka. Víte já rád vzpomínám.. na to, jak jsme se ráno sešli na tý šatně. Jak jsme si, eeh prostě to byla sranda jo. Od začátku do konce směny byla sranda. Jasně že nás někdo buzeroval a křičel na nás a bylo to nepříjemný jo. Ale my v tom vlastně v té četě nebo v potažmo v tom družstvu, jsme měli dobrý kluky a když prostě nám bylo ouvej tak jsme si řekli: "Nasrat! Prostě. A deme dál!" Nebo jsme šli do posilky nebo jsme šli běhat do Stromovky a..a bylo nám vlastně dobře. A potom mě se stejská. Protože já jsem tady jenom v ženským kolektivu a mě ty chlapy chyběj.

**V:** [00:32:24] Hm...

**R:** [00:32:24] Prostě si s někým říct jako: "Tyvole to je v prdeli!" prostě jo. "Já na to seru!" Jo další věc kterou mi to vzalo, zaplat' pánbůh. Já jsem byl strašně sprostěj na tý vojně. Mluvil jsem vulgárně, nevybíravě..

**V:** [00:32:38] Hm...

**R:** [00:32:38] ..a najednou jsem pochopil že ve světě se takhle jako ve společnosti se takhle nemluví. No. Ta vojna je na todle hrozná. Včera sem koukal na Vetřelce na dvojku. (smích) Viděla jste to? Jak tam ty vojáci mluvěj. No to je hrozný. Tak jsem si na to vzpomněl. No a na Moravě ještě hůř.

**V:** [00:32:58] (smích)

**R:** [00:32:58] Jsem sloužil v Opavě, to bylo šílený. To bylo za každým slovem bylo dámské přirození. Tam lítalo vzduchem.

**V:** [00:33:07] A vlastně teda to byla Vaše volba toho přechodu. Vy jste měl tu možnost volby z té armády? Nebylo vám to jako.. přikázáno?

**R:** [00:33:15] Ne ne né, nebylo. Já jsem splnil vlastně služební poměr, jsem byl ukončený.. nebo, mi skončil služební poměr a já jsem ho neprodloužil. Já jsem ani nemusel žádat vo nějaký přerušeni nebo... Vůbec. No.

**V:** [00:33:34] A.. umíte si představit něco, co by třeba pomohlo ostatním vojákům, vojákyním, který odcházej z té armády v tom přechodným období? Co by jim jako mohlo pomoci?

**R:** [00:33:47] Když to vezmu z toho praktickýho hlediska, tak jsou dobrý ty rekvalifikační kurzy..

**V:** [00:33:55] Hm...

**R:** [00:33:55] ..že nabízej. To si myslím že je v pořádku. Ale nejsem schopnej eeh nevím jak a do jaký míry je to kvalitní. Ale líbí se mi že to personální oddělení, eeh vojska s tím takhle nějak laboruje a že jsou, že to vědí. Myslím že je přímo i ve vojenský nemocnici je oddělení pro vojáky z povolání pro nemoci z povolání. Jakože tam můžou docházet ty kluci z misí nebo.. když jsou prostě dlouho na těch útvarech a že to s nima konzultují.

**V:** [00:34:23] Hm...

**R:** [00:34:23] Líbí se mi otevřenost církve. Že k tomu přistupují, i když je to všechno v rámci jako armády a dycky narazíte na blba, tím nemyslím ze strany kněží ale velení. (odfrknutí) Pardon. No, co jim může pomoci jo? Strašně rychle sehnat práci a zapomenout. Eeh, zapomenout na ten strach že to nedokážu. Jo.

**V:** [00:34:44] Myslíte strach že nedokážou najít to nový zaměstnání?

**R:** [00:34:47] No (souhlasně), no no no no no. To je hrozně důležitý a, eeh.. Ty jo. Takže tohle a po tý psychický stránce asi nějaký jako co by mohlo pomoci? Někej psycholog? Povídání? Absolutně si nemyslím že je to něco špatnýho, jako chodit k psychologovi.

**V:** [00:35:06] Hm...

**R:** [00:35:06] Takže tohle a to si myslím že armáda má tydlety oddělení a že to takhle jako funguje. Jenomže v Úvéence když jsem byl ve Střešovicích, kolikrát že jsem viděl že ty kluci tam choděj si popovídat, protože byli půl roku někde, vrátili se a manželka jim utekla s jiným.

**V:** [00:35:24] Hm...

**R:** [00:35:24] Jo, vono to fakt není sranda jako. Prostě, jste furt jenom prostě v prdeli. No, tak to si myslím že je správný.

**V:** [00:35:35] Hm... Á myslíte si že je něco co by, eeh měla třeba v tomhle období pro ty odcházející vojáky dělat jako sama armáda? Třeba ještě něco dalšího teda? Kromě jste zmínil ty rekvalifikační kurzy vlastně.

**R:** [00:35:52] Huh, já si myslím že by k nim měla být jako milá a vstřícná. Já jsem vodcházel, bylo to dost bouřlivý. Byli na mě hnusný, kopali mě do zadku za to.. já neříkam že jsem sloužil jako nějak jako hrozně moc let. Ale na tu dobu co jsem tam byl jsem sloužil dobře. Jo, a v momentě když jsem vodcházel, tak se se mnou jednalo tak jako kdybych tam nikdy nebyl.

**V:** [00:36:16] Hm...

**R:** [00:36:16] A to mě hrozně vadí jo. To teďka třeba udělali tomu Stehlíkovi. A já ho neznám osobně, ale čet jsem, eeh jeho nějaký, nebo jednu knihu a zajímám se vo tu historii taky a myslím si že to byl člověk na správným místě. A to je přesně jako krásně ukazuje, deklaruje tu ukázkou toho, jak se k Vám vlastně postavěj. Voni Vás nepotřebujou tak Vás kopnou, prostě do zadku. A běž jo. Takže.. myslím si že by si měli těch lidí vážit, měli k nim jinak přistupovat. Jenomže vono je to tak provázaný.. to je vlastně armáda je politika. Tam se všichni derou vysoko, chtěj všichni jako něčeho dosáhnout, jako asi všude, ale tam mi přijde že, eeh jak je to ta vysoká koncentrace těch neempatickejch jako prostě škůdců, eeh tak to jde přes mrtvolu kolikrát no.

**V:** [00:37:11] Hm...

**R:** [00:37:11] Takže ten Stehlík je krásným, krásnou ukázkou toho čeho by se podle mě ta armáda měla vyvarovat, jako lidsky. Že prostě dobře tak chete jít. Heleďte se.. děkuju. Tady třeba máte medaili já nevím, něco jo.

**V:** [00:37:25] Hm...

**R:** [00:37:25] A..třeba nastoupit, rozloučit se s tím člověkem jo. Vůbec!

**V:** [00:37:31] Hm...

**R:** [00:37:32] A to von je podplukovník? Von je plukovník. Já jsem byl, desátník.

**V:** [00:37:38] To nevím.

**R:** [00:37:38] A víte vo kom mluvím?

**V:** [00:37:40] Jo jo. To jako jo, ale nevím jaká je to hodnost.

**R:** [00:37:43] No, no. Takže to je škoda. Tady se mi líbí, že vodchází školník. Přijde Helena, ředitelka řekne: "Hele, ty jo! Tak.. něco.. složíme se jo. A složíš mu nějakou písničku?" Tak jsem složil nějakou básničku. Tak jsme se s ním celá školka rozloučili jo.

**V:** [00:37:59] Hm...

**R:** [00:37:59] Jo, samozřejmě nikdo mu tady nemyl zadek jo, ale.. tady všichni přišli a rozloučili se a bylo to hezký. A to je právě důležitý! Že ten akt samotnej, utváří tu společnost. No. Ehh, že vlastně každé si řekne: "Co? Já mu tady nebudu dávat 20 korun!" Jo. Nebo: "Co? Jo Nejezchleba jo? Ten byl..ten to švejkoval, jako kašlu na něj!" To si umí říct každé. Ale vlastně i když se tam pak všichni sejdem, a eeh vidíme to jak ten člověk je dojatéj, jakou má radost a jak my všichni jsme se podíleli na tom vodchodu, důstojnym.. tak to je vlastně to gró tý společnosti co je vlastně výsledkem toho nějakýho jako počínu a je to tak v pořádku. A ne ňáký: "Tak si běžte." Jo. A dali mi seznam věcí k tý armádě, kde já jsem musel oběhat a velitel roty mi řek: "Tak Nejezchleba," a ještě mě nesklouňoval. To jsem, v tý armádě prostě neuměj sklouňovat. " Nejezchleba, kurva tady to máš," jo, cituju přímo "a běžte si s tím někam!" jo.

**V:** [00:38:59] Hm...

**R:** [00:38:59] Takže já jsem vobíhal posádkový velitelství aby mi dali štemply, že jsem neměl nikdy žádnou pušku přitom jsem nikdy žádnou neměl. Pak jsem musel na byt.. ubytovací zařízení, kde jsem v životě nebyl..

**V:** [00:39:10] Ježišmarja!

**R:** [00:39:10] ..ale musel jsem to voběhat, pak jsem musel... Prostě takový jako spoustu debilních věcí. Musel jsem jít na regionální finanční ještě kvůli něčemu, k doktorovi... (oddechuje) No, prostě. Já neříkám že mi tam měli rozvíst pohotovostním řidičem ale.. prostě je to takový že se tam s těma lidma nepárou no. Na jednu stranu to chápu že je to armáda že tam se nediskutuje plně se rozkazy ale, tak prostě ty jo sou to taky jenom lidi.

**V:** [00:39:41] Hm...

**R:** [00:39:41] No. A když jsem viděl jak fungovali u chemiků nebo 601. skupině speciálních sil. Ty jo tam ráno přijdou do práce a normálně si mezi sebou tykaj, ale eeh bez uvozovek voni by, voni maj před sebou jako, eeh oni si sami sebe váží protože nejenom v rámci těch misí kde se spolíhá jeden na druhýho.. ale to je prostě, to je to bratrství. To je to přátelství, ty to pracovní. A to teda u útvarů kde jsem sloužil já a byly tři, to jsem ani v jednom neviděl.

**V:** [00:40:14] Hm...

**R:** [00:40:14] Vůbec. Neexistuje.

**V:** [00:40:21] A je něco co byste doporučil nebo vzkázal ostatním kteří se tu armádu chystají opustit?

**R:** [00:40:28] Nebojte se svět na Vás čeká! Jo. Běžte do toho po hlavě a buďte pracovití. A pozorujete okolí a buďte pracovitý protože tak nejrýchlejc se zpátky zařadíš vlastně do toho systému. Normálního pracovního, jo. To je pracovní poměr prostě (smích), ne služební jo. Pracovní. Jako je to podobný jako když člověk vychází tu základku nebo pardon tu ten učňák nebo střední a de prostě do toho pracovního procesu, tak mi táta říkal "Hele, v klidu. Koukej se kolem sebe, pozoruj vostatní co jak dělaj, buď pracovitej, chod' včas do práce, jo, pomáhej. Ať si tě lidi začnou všímat a vážit jako." Jo. To v armádě vůbec nikoho nezajímalo. Tak jako, to říkám v globálu. Možná je to špatnej nápad ale, já jsem z toho měl takovej pocit.

**V:** [00:41:24] Hm...

**R:** [00:41:24] No.

**V:** [00:41:27] Mm..je ještě něco co byste k tomu přechodu chtěl třeba sám říct? Něco co Vás ještě napadá?

**R:** [00:41:33] Já sem vlastně rád že jste mě s že jste se mě na to zeptala protože já jsem na to období zcela zapomněl, a byt' teda je to někde v tom mym povědomí až nevědomí tak mm.. ted'ka jsem si uvědomil že to vlastně bylo docela jako důležitý období mýho života. Byť jsem mu nevěnoval tak pozornosti, takže i myslím si že je to dobrá jako dobrá myšlenka. Dobřej jako počín že to bude. A že to má ten jako výzkumnej potenciál no.

**V:** [00:42:01] Děkuju (smích).

**R:** [00:42:02] No fakt, vopravdu. A ehh doufám že se to podaří a no a co bych ještě sss ještě jako k tomu řek asi no. Prostě eeh je to jako s těma voličem jo. Prostě hromada lidí.. je zvyklá na to, že jim někdo něco dá. A v tý armádě je to dost podobný jo. To je vlastně takovej socialismus. Voni Vás tam voblíknou, voni Vám daj najíst.

**V:** [00:42:28] Hm...

**R:** [00:42:28] Chtěl jsem říct nažrat. (smích) Daj Vám najíst. Oni Vám řeknou kam máte jít a koho máte zabít, nebo komu co máte přinést koho zachránit. A to je vlastně jako v pořádku to je armáda, ale na druhou stranu někdy takhle funguje trochu i ta společnost naše. Takže eeh možná by se to tam mohlo někde vo.. objevit. Já nevím ale..eeh vzít ten život pevně, jako za vlasy. A říct si: "Ne prostě. Já jsem tady jako pro Tebe." jo, nebo jako: " Ty seš tady pro mě." pardon. "A já se pokusím s tím jako něco udělat sám a já to dokážu." prostě. Jo a ne si furt stěžovat fňukat a volit to, co je jednodušší..

**V:** [00:43:17] Hm...



**R:** [00:43:17] ..a pak prostě, eeh se divit že se mam stejně blbě jako. (Smích) Protože, voni ty lidi,eeh... To je prostě politika. To je jak v tý armádě. Jasně, já Ti všechno tady zařídím, ale nečekej že Tě povýším, prostě. Jo.

**V:** [00:43:34] Hm...

**R:** [00:43:34] Takovejch lidí je tam hromada co čeká na povýšení. Ale jenom dělaj to, že si ráno vyčistěj podrážku i s botama a maj perfektně zaplý všechny kapsy. Ale to není to co dělá sakra jako člověka člověkem a vojáka vojákem! To je úplně něco jinýho. To je, to je prostě takovej osobní jako nadhled a přemýšlení. A to..to je to co bych jako co bych chtěl říct, co je velká jako velkej omyl tý armády. Že nepry, nepracuje s těma individualitama. To je ten starej sovětskej model no. Prostě je nás mnoho a..lidí je na světě jako sraček prostě no. To je, to mě taky ubíjelo hrozně. Že jsem měl pocit že sem nic.

**V:** [00:44:21] Hm...

**R:** [00:44:21] Mm, tady přijdu do třídy, a 20 dětí mě vítá. Vobejmou mě. A rodiče mě maj rádi, někteří ne ale tak to už v životě se každému neza, nezavděčíte. Ale já du domu s pocitem že.. že to má smysl. No. A to je asi tak celý no.

**V:** [00:44:41] Hm...

**R:** [00:44:44] To mi ta armáda nedávala.

**V:** [00:44:44] Ještě pár takových dodatečných otázek..

**R:** [00:44:46] Sem s nimi.

**V:** [00:44:47] ..jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

**R:** [00:44:50] 35 mi je.

**V:** [00:44:52] A jak dlouho jste byl v tý službě armády?

**R:** [00:44:57] Huh, léto 2014 až konec roku 2013.

**V:** [00:45:05] Jo?

**R:** [00:45:05] Počkat. 2012 pardon. 2012 asi. Vono už je to dlouho. Se omlouvám. Omlouvám se.

**V:** [00:45:16] V pohodě.

**R:** [00:45:17] 2 12 to bylo. Ne 2 13! Protože.. 2 13, 2 13. Protože jsem začal učit v roce 2014 takže 2 13.

**V:** [00:45:26] Hm...

**R:** [00:45:26] No, tak je to dlouho. Moc ne. (Smích)

**V:** [00:45:33] (Smích) Můžete mi říct na jaký pozici jste působil?

**R:** [00:45:37] Hm, určitě. Nejdřív jsem byl v, eeh Opavě, útvar asi nechcete že jo (smích). Tam jsem byl, eeh to bylo výcvikový středisko logistiky, tam jsem byl kulometčík, mladší střelec nebo střelec se to menuje, pak jsem byl eeh starší střelec u Hradní strážě, to jsem střílel s tou Dragunovkou, pak jsem byl střelec a pak jsem byl střelec. No vlastně jsem byl furt jenom střelec. No. A (smích) eeh.. jo a hodnost jsem měl nejvyšší jsem měl rotmistr. Pak mě jenom degradovali až jsem skončil na svobodníkovi.

**V:** [00:46:20] A jak je to dlouho co jste z tý armády odešel?

**R:** [00:46:21] Po 13? To znamená 14 15.. 6,7 let? Je to, je to pravda? Jo, no.

**V:** [00:46:31] Asi jo. Já to kdyžtak pak dopočítám. (smích)

**R:** [00:46:31] Jo 6, 6 let. 14 ty jo, 15 16 17 18 19 20, 7 let tyjo. 7 let je to, vlastně no to bude na konci roku. Letí to jak voda.

**V:** [00:46:48] No, to je asi všechno.

**R:** [00:46:49] Hm...

**V:** [00:46:49] Tak já moc děkuju za rozhovor.

**R:** [00:46:51] Rádo se stalo.

**V:** [00:46:53] No.

**R:** [00:46:53] Děkuju za podnět k přemýšlení.

#### Příloha č.4: Rozhovor se Štefanem (délka rozhovoru 39 minut, leden 2020)

**V:** [00:00:02] No. Já Vám tady dám informovaný souhlas. A.. ještě to přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR, je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který pak bude teprve dále zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během hovoru i neúmyslně sděleny budou při zpracování přepisu rozhovorů anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Všechno jasné?

**R:** [00:00:57] Jasný.

**V:** [00:00:59] Tak jo. Tak eeh mi povězte jak u vás probíhal ten přechod z armády do civilního zaměstnání?

**R:** [00:01:08] Tak já jsem si, já teda, vlastně když jsem skončil, tak jsem byl chvílku na pracáku. Ale bylo to taky tím že já už vlastně tenkrát jsem podnikal nebo měl jsem e-shop vlastně už když jsem byl na vojně..

**V:** [00:01:22] Hm...

**R:** [00:01:22] ..Samozřejmě ne napsanej na sebe muselo to bejt napsaný na někoho jinýho že jo, že sme nemohli podnikat. To je jasné. A tenkrát mě to prostě ještě neuživilo, takže tenkrát ještě vlastně já byl jakoby na tom na pracáku, a pak jsem klukům tady pomáhal s elektronikou a solárkama a hodně jsem dělal furt ten e-shop, co máme pořád vlastně. Takže tak jako. Pro mě to jako nebylo nic jako, eeh něco těžkýho nebo něco nepohodlnýho já myslím že já jsem se jakoby nikdy vod tý reality prostě jako nevodřízнул, takže...

**V:** [00:01:54] Jo.

**R:** [00:01:54] ...mě to jako nepřišlo nějaký... Tehdá jsem byl vlastně v armádě, když to vezmu jako profík 8 let, takže.. A mě už to tam fak ne bavilo.

**V:** [00:02:06] Hm... Hm, to je docela dlouho 8 let no (smích).

**R:** [00:02:10] (smích) Jó tak já jsem prostě dodělal ten závazek kterej jsem měl prostě. Tak jsem si ho prostě dosloužil a tím jsem skončil jako. Už bych se k tomu teda nikdy vrátil jako. Aspoň teda k Hradní strážci no.

**V:** [00:02:20] Jo. Vy jste dělal u hradní stráže?

**R:** [00:02:24] No no.

**V:** [00:02:27] Hustý.

**R:** [00:02:27] Popravdě jsem měl ještě nějaký možná, možná vobčas ještě 2 roky potom ještě vobčas nějaký noční můry jako.

**V:** [00:02:34] A, ehm jak jste se s takovou změnou vyrovnával? Vlastně jako s tou změnou, toho pracovního poměru na ten, na to civilní zaměstnání?

**R:** [00:02:47] Tak já, pro mě to nebylo jako nic jako divnýho jako. Já jsem pak vlastně, jako dyž to vezmu tak vlastně pak jsem byl zaměstnanej tady tak. Ted' co dělám že jo, u městský policie. Takže vlastně jako zase uniforma. i když samozřejmě jako není to služební poměr je to prostě klasickéj zaměstnanec jako, takže jako úředník nebo cokoliv jinýho že jo. Takže vlastně to, tss.. Takže není, nic, nejsem v žádném služebním poměru, ale jako, tak já jsem byl zaměstnanej i předtím, takže mě to prostě nepřijde nějak divný.

**V:** [00:03:14] Jo.

**R:** [00:03:14] Mě to spíš teda přijde kolikrát divný prostě v tom, v tý armádě, že si tam prostě někdo hraje na co není prostě a snaží se Vás na něčem dostat prostě a dělá z Vás schválně blbce prostě a takový věci. Což jako samozřejmě, jako tady v tom civilním, pro mě civilním životě jako nikdy jako nějak nebylo jako prostě. Já sem se s tím jako nějak nesetkával. Já jsem tedy nikdy nedělal v žádný velký korporaci, v něčem takovým, takže jako...

**V:** [00:03:39] Tak já se ptám protože někdy ty lidi třeba, eeh když hledaj to nový zaměstnání tak, já nevím, hm..jako oběhávaj že jo různý ty zaměstnance nebo třeba začnou víc nějak sportovat, nebo...

**R:** [00:03:54] To já jsem ani jako nemoh. To já jsem jako nic neoběhával. Já jsem vlastně tady, tady to vlastně všechno jsem tady většinou dělal svépomocí (ukazuje na svůj dům). Takže já jsem aspoň na to měl čas. Takže já se prostě s klukama, v uvozovkách když to řeknu blbě, načerno (smích) prostě jim pomáhal s elektrikou, tím jsem se tady nějakou elektriku naučil, když sem si zas tady něco mohl udělat prostě. Voni maj firmu vlastně. Dělej solární studia a tady ty věci.

V: [00:04:20] Hm...

R: [00:04:20] Takže prostě já jsem si..když to řeknu úplně blbě jako vydělal nějaký prachy bokem, že jo, takže prostě, eeh to.. A pak vlastně jsem dostal vod známého nabídku vlastně tady k městský policii že tady někoho sháněj, a jelikož tam prostě taky vlastně dva kluky znám, mraky mraky let, tak vlastně pak mi říkali na konci roku, tady to vlastně bylo někdy v říjnu a pak vlastně, mě kámoš zavolal a říká že někoho sháněj, že jesi teda bych šel? Říkám : "Tak jo." A, a vlastně během, za 14 dní se vodjížděl tenkrát vlastně nakonec do Mělníka, takže to bylo úplně fakt, úplně super rychle. Ale jakoby já jsem, jako by šel dělat někam.. tady máme jako montovnu jak jste třeba říkala jako Vy, nebo tady prostě, ubytovna třeba.

V: [00:05:10] (Smích)

R: [00:05:10] (Smích) Takže jako, to jako že bych tam někdy šel dělat asi jako kdyby byla fakt nouze tak bych šel. Ale jelikož já jsem měl docela dost peněz tenkrát i našetřenejch, takže já jsem jakoby neměl jako potřebu jít hned něco dělat protože prostě já jsem..v klidu tak ňák.

V: [00:05:27] Hm...A, byly třeba nějaký problémy, který jste v tom období toho hledání zaznamenal? S ktetejma jste se potýkal?

R: [00:05:35] Huf.. Já myslím že ne. (smích) Asi nejsem úplně ten správnej člověk tady v tom. Já si myslím že tady proto by byl úplně fakt nejlepší někdo, kdo sloužil třeba já nevím 20, 25 let prostě. A byl jako by fakt taková ještě možná až to řeknu blbě, taková ta, taková ta guma, která tam ještě možná nastoupila možná ještě před revolucí, nebo chvílku po revoluci prostě a žila jenom tím jakoby jako jo..

V: [00:06:07] Hm...

R: [00:06:07] ..Protože vim že prostě ty lidi byli rozvedený, většinou nemaj neměli rodiny nic takovýho jako. A prostě, jediný co vlastně měli byla ta práce že jo. Jako... Zrovna třeba já no tak Standa asi taky třeba zrovna že jo. Ale... Tak ten prostě měl svoje, že jo svoje věci vždycky. Takže prostě pro nás jako by, pro nás to byla práce jako. Pro nás to nebylo nějaký poslání nebo něco takovýho. Jo to možná tak, člověk byl takovej ten hrdej jako ale prostě chvíli. To prostě přejde že jo. Co si budem povídat. Pak tam prostě chodíte jak do práce prostě...

V: [00:06:40] Hm...

R: [00:06:40] Pro peníze.

V: [00:06:43] Tak nevadí. Mam tady ještě další otázky, tak třeba z toho něco vyleze že jo.

R: [00:06:47] (Smích)

V: [00:06:47] Nikdy nevíte.(smích) Dobře. Tak, problémy necháme zatím. a, ehm... Todle s tím trochu souvisí no. Ehm, jestli jste měl v tom nějaký pochybnosti?

R: [00:07:05] Já myslím že ne. Já jsem se nikdy jako nebál vo to jako že bych jako se nějak neuživil nebo že bych jako...

V: [00:07:16] Hm...

R: [00:07:16] (pije) Nebo že bych nebyl schopnej sehnat nějakou práci nebo něco prostě jako. Toho jsem se jako nikdy nebál.

V: [00:07:22] Hm... A, ehm vzpomenete si co se Vám třeba honilo hlavou v tom období?

R: [00:07:27] (zamýšlí se)

V: [00:07:34] Jestli se vůbec něco honilo tou hlavou teda? (smích)

R: [00:07:34] Určitě něco jo ale... Ale už je to docela dlouhá doba.

V: [00:07:40] Jasně no.

R: [00:07:40] Jo. Končil jsem 2 12 jako jo, takže...

V: [00:07:47] Jo jako já, já mam čas, tak můžete vzpomínat jak dlouho chcete. (smích)

R: [00:07:57] (přemýšlí) Jako první když to jako, když jsem končil tak pro mě to byla spíš jakoby úleva jako no. Ale... Samozřejmě byla tam hromada kámošů že jo tenkrát, prostě ze ktetejma, některý to bavilo prostě tam bejt, i když jich samozřejmě hromada, hromada vodešla..

V: [00:08:12] Hm...

**R:** [00:08:12] ..takovejch těch lepších. Většinou tam vždycky zůstávali takový ty horší, který prostě měli strach jakoby že neseženou nic jinýho prostě tak že tam, měli potřebu tam zůstat že jo. Tam sou třeba pořád ještě. Což já nechápu ale..ale každý svýho štěstí strůjce že jo co si budem povídat.

**V:** [00:08:30] To je pravda.

**R:** [00:08:32] Jó tak prostě ty peníze tam byly nějaký, jsou tam teďka určitě podstatně lepší než tam bejvaly v tý době. Takže jako věřím tomu že jako že jesi někdo předtím dělal někde v McDonaldu a pak prostě si vydělá tady úplně peníze tak asi, tak se mu asi nechce nikam jinam a bojí se, bojí se vo to že prostě jakoby, eeh.. nesežene tak dobrou práci že jo. Jako pak všichni měli nabraný hypotéky půjčky a,a tak dále že jo,takže... Já jsem nic takovýho neměl, takže mě to jako...(hledá slovo)

**V:** [00:09:00] Takže to vlastně nebylo tak těžký že?

**R:** [00:09:02] U mě to nebylo tak těžký no.

**V:** [00:09:06] Hmm...

**R:** [00:09:06] Což já nemam do teď takže já sem spokojenej člověk.

**V:** [00:09:11] A, ehh.. Co fyzická stránka? V tom období.

**R:** [00:09:17] Na tom přelomu jako jo?

**V:** [00:09:19] No na, jako v tom období toho hledání tý nový práce, nebo prostě jako, potom odchodu.. Než, než jste začal pracovat v civilu.

**R:** [00:09:32] (Oddechuje) Fyzická stránka myslíte jako fyzická kondice? A nebo jakoby zdraví a nemoci..

**V:** [00:09:38] Tak, tak jako celkově to mužou bejt i nemoci, zlomená noha klidně i jo, nebo častý angíny, nějaký takovýdle věci...

**R:** [00:09:43] To asi ne. Ale spíš to tělo si asi ulevilo tím že prostě, tak my jsme chodili že jo jsme měli ty čtyřicetiletý. Vono to bylo dokonce skoro až sedmadvacet hodin když jsme byli v tý práci. Takže jako tam toho fakt jako člověk jakoby moc nenaspal za těch, za těch čtyřadvacet hodin..

**V:** [00:09:58] Hm...

**R:** [00:09:58] ..tý služby. Takže jako, určitě nějaký. Tenkrát vim že jsem měl z toho rozhozený zažívání prostě, jak člověk spí po hodinách a podobně. Takže jako tenkrát, tady, tady..tady z toho pohledu jakoby asi zdravotního, já si myslím že se to určitě zlepšilo než aby se to zhoršilo. I dyš pak samozřejmě se narodil pak syn že jo takže to už je zas to, další spaný špatný, ale to už je,..

**V:** [00:10:20] Jasně. (smích)

**R:** [00:10:20] ..to už je asi na jiný povídání. Ale..(smích) ale jako, já si myslím že, dobrá fyzická kondice nevymizí. Tak to je asi tak stejný, stejný jako, ale..de vo to jesi člověk něco dělá nebo ne. Ale jako, já si myslím že, já jsem měl teda problém hlavně tenkrát s tím zažíváním a tady s těma věcmi. Protože tenkrát to bylo fakt úplně hrozný jako. Kord dyš člověk šel po dvou službách prostě, kdy za 4 dny naspal, zjistil třeba 11 hodin tak to nebylo úplně jako nic moc super příjemného.

**V:** [00:10:52] Ty bláho. To bych byla asi totální zombík no.

**R:** [00:10:56] Tak to já jsem byl že jo. To sem říkal že prostě kolikrát fakt já nevím jak se menuju. Protože to bylo úplně...

**V:** [00:11:02] Hm, jasně no. No takže vlastně sss, to zažívání se zlepšilo.

**R:** [00:11:08] Jo. Jo, jo to určitě no.

**V:** [00:11:13] Jo. Ehm, znamenala ta změna toho odchodu z tý armády něco v třeba v osobním životě pro Vás?

**R:** [00:11:24] Já myslím že ne. Já sem přítelkyni měl tu samou předtím, tu samou vlastně potom, teďka vlastně manželku. Takže pak jsem měl akorát, se narodilo dítě, ale jako jinak že by z toho byla nějaká změna... Asi, u mě asi ne.

**V:** [00:11:38] Hm, ani jako třeba v nějaký širší rodině nebo tak?

**R:** [00:11:42] Já myslím že ne. Tady, tady v tom asi jako.

**V:** [00:11:45] Jo, dobře.

**R:** [00:11:46] Jo. Tady to šlo normálně klasicky dál prostě jako tak. Pak se narodil Jakub a podobně ale, to už.. to by se asi narodil tak jako tak jako (smích).

V: [00:11:56] (smích)

R: [00:11:57] I dyž samozřejmě s tím časem tenkrát to bylo prostě hrozný. Horší jako jo. Tam, prostě dyž Vám řekli že prostě druhý den dete do práce, tak prostě dete práce že jo. Nikdo se Vás na nic neptal že jo.

V: [00:12:07] Hm, hm...

R: [00:12:07] No. Tady to máme nastavený tak že první se Vás zeptaj jesi byste šli jako že jo. Jo tak jako dyž máte čas tak jdete že jo ale, prostě. Prostě to dělat musí nebo někdo jít musí jo, ale prostě tam se Vás nikdo neptal že jo.

V: [00:12:21] Hm...

R: [00:12:21] Tam tenkrát teda třeba jednou vzteky rozbil i dveře jo (smích).

V: [00:12:22] Vy jste rozbil dveře?

R: [00:12:28] Já no.

V: [00:12:28] Aha. Jako v eeh?

R: [00:12:28] V práci, nebo tenkrát v armádě.

V: [00:12:30] Jo, jo (smích). No jo no. No jo no

R: [00:12:33] No tak protože dyž máte něco domluvenýho na druhý den a prostě, oni to eště dělali tak, že vlastně jsme končili třeba ve 2 hodiny vodpoledne, kdy ve 2 hodiny přejel člověk zase jakoby na ten v uvozovkách, tomu říkali barák že jo, jako by na ty kasárna kde, kde máte vlastně tu svoji šatnu a tady to, no a tam prostě vidíte že ste druhý den napsanej znova do služby, když vlastně člověk měl bejt doma, schválně nikdo nikde že jo. To tenkrát prostě jako. Jo tak to byly prostě věci který mi vadily jako. Který mi vadily hodně že jo.

V: [00:13:03] Hm. No tak to se nedivim když si člověk nemůže vybrat že jo, dostane to jak rozkaz.

R: [00:13:06] No prostě tak. Vy to tam máte naplánovaný jako měsíc dopředu jo a prostě pak to stejně takle vůbec není že jo. Je to prostě úplně jinak.

V: [00:13:14] Hm. To je na prd no. Ehm... Jak reagovalo Vaše os, eh, okolí na tuhleto změnu?

R: [00:13:26] Tak já si myslim že naši jako by tak ty z toho byly asi takový...Tak protože je to starší generace takže já si myslim že když končí prostě kdokoliv v jakýkoliv práci tak voni na to prostě pohlížej úplně jinak že jo no na tu práci. Já sem teda práci takle jako nikdy nestřídal ale jako určitě voni na to jakoby na to měli ten pohled jak: "Jéžiš teďka nebudeš mít co dělat!" že jo, prostě, "Teď co budeš dělat dál?" že jo tak prostě. Voni asi na to jako měli.. měli nákej svůj úhel pohledu ale prostě je to... Já jsem se rozhodl tenkrát prostě, takže jsem, já už jsem to věděl delší dobu dopředu že jo..

V: [00:14:02] Hm...

R: [00:14:02] ..že prostě budu končit, to jsem věděl. Na 2 roky dopředu, jsem prostě, možná 3, říkal prostě že tam dosloužim a končím jako.

V: [00:14:12] Hm...

R: [00:14:12] A myslim že vlastně tenkrát, přítelkyně ta asi nic neříkala ani. Věděla že se dycky nějak protluču.

V: [00:14:19] Jo.

R: [00:14:19] Ale jako naši, ty na to měli samozřejmě nějaký svůj, svůj názor, tak to asi jo no.

V: [00:14:24] A ten jejich názor Vás nějak ovlivňoval nebo..?

R: [00:14:27] Ne to, to ne. Tak já jsem se rozhodl, takže tak je to můj život, tak (smích) já se, se přece nebudu rozhodovat abych dělal podle toho co se líbí našim, jako rodičům jako jo.

V: [00:14:39] Jo, jasně. Já se tak jako ptám.

R: [00:14:43] (Smích)

V: [00:14:43] Jak probíhalo hledání toho novýho zaměstnání?

R: [00:14:47] (Vzdychá).

V: [00:14:49] Vy už jste něco nakous...

**R:** [00:14:50] Já jsem to, já jsem to jakoby vyloženě nehledal jako jo. Říkám, já tenkrát už měl ten svůj eshop, co máme pořád a.. pak vlastně kluci přišli s tím jestli bych jim nepomáhal, jestli bych s nima nejezdil. Tak jsem prostě s nima začal jezdit. Takže já pak..teda jsem se vod známého dověděl akorát tady vo tý (kašle) tady vo tý práci u městský policie tenkrát takže, já jsem to fakt jako nějak aktivně nehledal jako.

**V:** [00:15:12] Hm...

**R:** [00:15:12] Já jsem, já myslím že jsem.. no určitě. Já jsem prostě nikdy se na žádněj inzerát jakoby nevozoval prostě vůbec nic. Akorát jediný co bylo tak tenkrát jsem volal prostě kamarádovi který tam dělá, tady, 20 let. Takže..takže to bylo jediný vlastně moje hledání, hledání zaměstnání jako jo. Takže já jsem jako nějaký, zklamání nebo krizi v hledání, to jsem nikdy neměl no.

**V:** [00:15:37] Takže vlastně ani i to, že byste byl nějak bez práce dlouho tam nebylo? Tam, to vlastně nějak tak navázalo asi na sebe ne?

**R:** [00:15:44] No, tak já jsem byl jakoby v uvozovkách na pracáku, že vlastně my jsme měli jakoby vodchodný, takže já jsem stejně vlastně jakoby žádný peníze nedě, eeh nedostával jakoby. Takže, já dyž to řeknu tak jsem byl doma a.. v uvozovkách doma, asi 10 měsíců nebo kolik no. Asi 10 měsíců no... (Přemýšlí) 10 měsíců no. Jenže to, sem mezitím jezdil s klukama takže, takže vono to zas jako, že bych byl vyloženě doma jakoby a.. Tak to zase sem úplně nebyl.

**V:** [00:16:14] Jo. S těma klukama to jsou jakože ty bokovky takový?

**R:** [00:16:18] Jo, jo jo jo.

**V:** [00:16:18] Jenom abych si to jako srovnala v hlavě. Dobře. To je tohleto. A Vy jste teda říkal, že jste vlastně začal podnikat v tom eshopu už nějak v tý armádě, že jo?

**R:** [00:16:30] No, no no. To už, to už tenkrát vlastně tenkrát.. uplná kravina prostě, hokejový kartičky, takže prostě. Tenkrát jsme, eště, to byli eště takový ty eshopy zadarmo. Prostě jako když si to člověk vytváří prostě na nějakým bestashopu a podobně. Třeba znáte asi. Takže jako už tenkrát jsme to tam jako zkoušeli jako prostě tak to byla spíš taková jako ze sranda, ze srandy nebo prostě.. Já jsem tenkrát tomu vůbec nevěřil že by to jako by mohlo, mohlo něco jakoby vynýst, nebo že by to mohlo jakoby nějak nějakým stylem fungovat.

**V:** [00:17:03] Hmm...

**R:** [00:17:03] A vono to docela funguje za ty, za těch pár let se to trošku jako už rozrostlo takže...

**V:** [00:17:08] A jak Vás to vlastně jakoby vůbec napadlo? to bylo nějaký hecování nebo?

**R:** [00:17:16] Já ani teďka nevím. S tím přišel kamarád co je zrovna teda u normální policie. Tak my jsme to tenkrát sbírali jako jo vlastně. Ale v 90. letech to sbíral snad úplně skoro každej jako prostě co si budem povídat jo. Naše generace, asi trochu starší než Vy (smích)..

**V:** [00:17:37] No (Smích)

**R:** [00:17:37] ..Takže, takže jako naše generace prostě tenkrát to byl strašnej boom jo. Tenkrát to prostě, tenkrát to bylo v každý trafice snad jako, prostě. Až tenkrát..my jsme se tomu pak nák jako postupně vrátili. Jsem si, z tý doby jakoby nějaký ty kartičky nechal a pak vlastně jsme to jakoby začli kupovat. Protože zase, nějaký loty a prostě rozprodává se to jakoby po jednom, po jednom kuse že jo. Takže jako, tady tím stylem jakoby jsme pomalu začali že jo. Tak teďka jako, to necháme dovážet z Ameriky že jo všechno. Takže... Ted' se to nevyplatí kupovat tady že jo. Záleží na strašně aspektech a musí to bejt v perfektním stavu že jo a, takže.. Táhle se válej nějaký třeba (ukazuje k dětskému koutku) (smích).

**V:** [00:18:30] (smích) Jo, děti. Eh, bylo to těžký to, eh rozhodnutí jít jako podnikat?

**R:** [00:18:41] Tak těžký... Jako je to jasný. Je to prostě to že Vás nikdo prostě nebude držet za ručičku prostě a všechno si to musíte jako vybojovat sama že jo. Jako, tam de pak vo to jestli Vás to prostě dokáže uživit takováhle, úplně blbost jakoby že jo nebo, nebo nedokáže jo a.. Mě by to neuživilo ani doteď jako jo.

**V:** [00:19:04] Hm...

**R:** [00:19:04] Aby, abych prostě se tím jako fakt mohl žít. Asi, asi dybch to dělal 8 hodin denně, tak by mě to třeba uživilo ale já sem moc na to líněj. To se mi zas jako nechce dělat 8 hodin denně jo. Takže prostě to máme spíš takový jakoby v uvozovkách přilepšení jo, takže...

**V:** [00:19:20] Jo. Prostě to není ten hlavní příjem.

**R:** [00:19:23] Ne. To není ten hlavní příjem.

**V:** [00:19:24] Dobře. Eh, Je třeba něco konkrétního co Vám při té změně zaměstnání pomohlo?

**R:** [00:19:37] (přemýšlí) Tak já nevím co bych Vám na to řekl (smích).

**V:** [00:19:39] Jako cokoliv. To může být cokoliv.

**R:** [00:19:42] Já vůbec nevím jako. Jako jo určitě, samozřejmě..dyž jsem šel dělat, to co dělám tak jako prostě tak mě nevadí unifroma, mě nevadí prostě chodit mezi lidma v uniformě a tak dále jo. Takže, takže samozřejmě to že jsem na to byl zvyklý, tak prostě to asi jako někomu to třeba vadí jako asi. Nevím. Já to nemůžu mluvit za někým jiným. Jako vím že se mě na to tenkrát, jakože šéf ptal že jo jako, dyž sem tenkrát dělal s ním ten pohovor nějaký, tak že se mě na to ptal samozřejmě jako jesi mi to vadí. Sem říkal: " Sem si na to docela zvyklý takže mi to jako fakt jako nevadí." Takže třeba to fakt jako někomu vadí prostě nosit nějakou uniformu nebo nějaký stejnozroj nebo něco takového, ale tak, nevím... Jsem za ty roky na to byl docela zvyklý takže mi to jako.. Kontakt s lidma mi taky kolikrát nevadí. I když, co si budem povídat. (smích) Ale, jako jinak nevím co by mi pomohlo nebo něco. (přemýšlí) Jo tak nějak, nějaká fyzická zdatnost tenkrát. Ještě prostě z té armády jako. Někdy v uvozovkách nějakou sebeobranu nebo něco takového jsme měli taky že jo. Ale prostě to bylo spíš takový, takový jako jednou za čas prostě něco.

**V:** [00:21:02] Hm...

**R:** [00:21:02] Spíš že se člověk nebojí nebo něco jako. Tak.

**V:** [00:21:07] Jakože..?

**R:** [00:21:07] Tak jako jsou lidi který se boje jako že jo prostě jít někam sami, v noci.

**V:** [00:21:13] Jo takle.

**R:** [00:21:13] To sme měli, to sme měli u armády že jo prostě jako no. (smích) Tam jako dyž ste někoho chtěli bafnout v noci tak jako když ste věděli že tam je prostě von tak to nebyl dobrý nápad jako jo. Von byl na Vás jako fakt schopnej zamířit jako. Možná i vystřelit takže jak to.. Lidi sou různý.

**V:** [00:21:33] Hmm... A myslíte že je něco konkrétního co Vás při té změně zaměstnání jako brzdilo? Co, co tomu vadilo?

**R:** [00:21:38] (přemýšlí) Já si myslím že ne. Tadycto..nic mě nenapadá.

**V:** [00:21:49] Hm...

**R:** [00:21:49] Jako brzdilo. Teďka myslíte jako brzdilo jakoby brzdilo z té armády nebo jakoby brzdilo z nějakýho..?

**V:** [00:21:56] No to může být brzdilo jako třeba při odchodu z té armády nebo brzdilo v tom najít to nový zaměstnání jako, já nevím, někdo říká třeba že, eh, já nevím, že třeba rodina se jako na to netváří jo nebo tak.

**R:** [00:22:11] No tak to sme se bavili že jo. Že jakoby moji rodiče se samozřejmě na to tak jako netvářili že jo. Ale tak jako, ne ne. To jako není to že by mi to asi brzdilo. To jako určitě ne. Samozřejmě když jako by člověk chtěl jít vyloženě na nějaký, nějaký podnikání tak jako tam potom už vyloženě pak vo tom přemejšlí. Jako že jesi ho to, je schopnej uživit nebo není prostě. Jestli to má smysl si to psát na sebe, nebo to je lepší napsat na někoho jinýho prost. A dělat to. Takže, to jako asi, tady z toho nějaká samozřejmě vobava tam jakoby je že jo. Ale prostě, není to nic jako. To je prostě, čirý počty že jo prostě. Jesli si, Vás to je schopný uživit nebo ne.

**V:** [00:22:52] Takže by se dalo říct že možná třeba jako, hmm, obavy z jinýho druhu zodpovědnosti třeba? Nebo, chápu to správně?

**R:** [00:23:01] Tak jako dyž se budeme třeba o tom podnikání, tak je to samozřejmě určitě tak jako. Tam už to záleží na Vás že jo, prostě. Co si vyděláte, to máte prostě že jo. Tak jako tady určitě určitá.. Ale tak to musí mít každej že jo. (smích) Asi každej kdo v uvozovkách by šel ze zaměstnání podnikat tak má nějakou vobavu jesli ho to jako uživí nebo neuživí jako.

**V:** [00:23:26] Hm, to asi jo no.

**R:** [00:23:27] To si myslím že zas jako není nic co by jakoby souviselo s armádou. To musí prostě souviset úplně normálně jako. Někdo kdo má lepší, kdo to má horší... Ale jako to asi s armádou úplně souviset asi nebude.

**V:** [00:23:43] Hm, dobře. Eh, jo. Vy jste mi vlastně už trochu řekl jaký konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat to zaměstnání? Nebo v něm uspět. To jste říkal vlastně to s tím nošením těch uniforem že jo?

**R:** [00:24:00] No. (souhlasně).

**V:** [00:24:05] Nevím nějaký další zkušenosti, jestli by Vás něco napadlo?

**R:** [00:24:09] Tak umíte zacházet se zbraní jo. Tady ty věci že jo, tak vlastně to nosím stejně jo. Ale zase, i dyž zase.. i dyž zase samozřejmě jinou zbraň ale, tam jsme měli něco jinýho, ale..Jako jinak, si myslím že tam jako tam asi toho moc není jako.

**V:** [00:24:33] Hm. Eh, přemýšlel jste třeba někdy po tom odchodu z té armády jestli to byla správná volba?

**R:** [00:24:39] (Smích) To sem říkal asi na začátku ne že já bych se tam asi nikdy nevrátil jako jo. Jako třeba někam jo, ale..ale určitě ne k Hradní stráži. To jako vim určitě. I dyž jsem taky teďka vlastně udělal nějaký ty zálohy aktivní. Tak jsme se s klukama bavili jakby co samozřejmě tenkrát vodošli, co jsou taky pryč, prostě všichni. A tak jsme se bavili vo tom jakoby že jesi by jsme tam nešli ale.. Já vim prostě, už.. už asi ne. Jo, to je jenom cvičení že jo jednou dvakrát třikrát prostě za to. Ale, mě už prostě vaděj i ty, prostě takový, takový ty fakt jako maličkosti když to řeknu prostě. Že bych se musel voholit jako jo. To je prostě.. Já dyž jsem tenkrát vodošel z armády, tak jsem se půl roku neholil jo. Prostě z principu. A řek sem si že se prostě nikdy v životě nevolím jako.

**V:** [00:25:28] (Smích)

**R:** [00:25:28] Protože, pro mě to bylo něco úplně strašidelnýho prostě. Pořád se holit prostě, rozrepanej krk prostě vod toho, všechno. Takže, takže tady z toho pohledu jako tady jako k armádě nebo k armádě možná někdy jako bych se vrátil. Možná. I dyž jako, já jsem tady spokojenej, takže já teďka jako nemám jakoby důvod jako někam vodcházet. V tom zaměstnání, ve kterým jsem. Ale k Hradní stráži určitě a nikdy jako.

**V:** [00:25:59] Hm. Takže vlastně, jakoby dalo by se říct že máte jako určitej odpor k té armádě teďka? Tim že Vám jako nařizovali spoustu těch věcí? Nebo...

**R:** [00:26:08] To já bych jako neřek vodpor jako. Tak jako.. Ať každěj dělá co ho baví že jo. Samozřejmě já jako nebudu nikomu říkat jako vo tom.. Jako samozřejmě to, nebo aspoň za mě to byl blbákovo jako jo. Prostě..

**V:** [00:26:22] Co že to byl?

**R:** [00:26:22] Blbákov. (smích)

**V:** [00:26:26] Jo blbákov. Jsem nerozuměla.

**R:** [00:26:26] No prostě blbákov jako jo. Prostě, když se Vás tam prostě snažej jako, prostě, říkam. To byl snad naposledy, to bude 8 let jako. Prostě všechny ty věci jsou prostě cca stejný. Co se máte naučit. Co máte znát prostě všechno. A teď se Vás tam prostě na tom, po 7 letech prostě snažej na něčem jakoby dostat, prostě. Já jsem se jim vždycky vysmíval jak jo. Pak, chodil jsem si dejchat že jo, prostě jestli jako nejsem pod vlivem alkoholu, že se jim tam směju že jo, prostě. Já jako, mě to prostě přišlo úplně prostě.. Já nevím. Na jednu stranu prostě mně to přišlo směšný jako. Ale na druhou stranu prostě pro nějakýho nezaujatýho člověka je to prostě trapný jako. Že se Vás tam prostě snažej dostat prostě, na něčem. A jestli umíte tohleto a neumíte tohleto. Samozřejmě, takže prostě.. Já nevím. Tak jako byl jsem tam 7 let. Takže prostě, na nás to tenkrát ještě drilovali jako. Když tam pak někdo přišel samozřejmě nověj, tak jako, oni viděli že v uvozovkách my na to kašlem. Ale my jsme to věděli že jo. To je, to je prostě, to je rozdíl. Voni na to kašlali, protože si mysleli že si to můžu dovolit stejně jako my. A my jsme to uměli jako jo. Takže. V tom byl ten rozdíl. Aspoň teda pro nás že jo. Prostě na nás neměli, na čem dostat. Takže, jako prostě.. Jako snažit se dycky prostě, já nevím. Já už sem se pak i hádal se zástupcem velitele útvaru prostě. Me už to bylo prostě jako úplně jedno jo. (smích) ... Takže jako, určitě já jako vodpor k armádě nemám jako. Jako to určitě jsou tady.. Tady dělat někde já nevím na letišti prostě v Čáslavi nebo někde, tak je to prostě úplně pohodová služba. Což jako tomu věřím jako. Člověk tam chodí fakt jako do toho zaměstnání. Ale prostě ta hradní stráž to byla tenkrát kapitola asi sama o sobě jako jo.

**V:** [00:28:04] Hm... Takže asi i záleží jako kde ten člověk dělal.

**R:** [00:28:06] Jo, já si myslím. Určitě jako. Určitě jako. Když je někdo prostě někde támdle v uvozovkách řidič nebo prostě v nějaký logistickým centru nebo v něčem takovým tak prostě co. Tak prostě přijde do práce. Jestli má něco někde převízt, voni většinou neměli na naftu, takže stejně většinou moc nejzdili. A tak jako většinou tam prostě celej den nějak proflákali, šli si zacvičit a prostě šli domů jako jo. Takže nebylo to něco co my jsme jako, co jsme dělali my že jo. My jsme takový věci vůbec neznali jako. My jsme měli automaticky daněj program prostě co musíme dělat že jo, tak ve službě tak to vůbec že jo.

**V:** [00:28:38] Hm, což je vlastně jiný teďka v tom Vašem civilním zaměstnání že jo? To takhle není.

**R:** [00:28:43] Jo tak jako, to není jako určitě že jo. Tak jako, my tam máme jako, samozřejmě máme něco dělat, že jo, dycky jako u každýho zaměstnání, dycky se něco řeší, takže sem tam jako něco dycky. Ale prostě je to takový, když to řeknu blbě, nebo když to řeknu to, tak jaký si to člověk udělá takový to má prostě jako.

**V:** [00:29:04] Hm.

**R:** [00:29:04] Jako dyž na to nebude, v uvozovkách, mužů bejt sprostěj? (smích)



V: [00:29:09] Jo.

R: [00:29:09] Jako vyloženě srát že jo, tak prostě tak pro něj prostě nikdo nebude, nikdo nebude nic navíc chtít jako že jo.

V: [00:29:19] Hm. Dobře. Ehm, umíte si něco představit co by pomohlo, eeh vojákům který odcházej taky do civilu v tomhleto přechodným období?

R: [00:29:37] (přemýšlí) Jako z pohledu, jako že bych měl představit ten pohled jako by z ty armády jako? Tak voni tam jsou nějaký ty rekvalifikační kurzy že jo. Dostanou nějaký ty peníze a tak dále. Takže já si myslím že to je na každým jak prostě vo tom jako, jak s tím jakoby naloží že jo. A tenkrát, samozřejmě jsem svůj kvalifikační kurz tenkrát vyhodil za nějakýho, kurz svářeče jako. I dyž jako chodil jsem tam, jo. Něco jsem se naučil taky prostě. Ale jako samozřejmě říkal jsem si že dybych to někdy dělal, tenkrát vlastně jeden kolega to teda dělal, možná dělá do teď. Ale.. Jsem si říkal tenkrát jako, jo když bude nejhůř, tak to prostě dělat pudu dělat jako jo. A prostě nikdy jsem se k tomu jako ne to neprobojoval a asi se k tomu nikdy neprobojuju. Samozřejmě, není to úplně super práce. Co si budem povídat.

V: [00:30:17] Hm. Ale jakoby z toho Vašeho pohledu dyž Vy už za sebou jakoby to přechodný období tý změny máte, tak je něco, co byste jim třeba jako doporučil?

R: [00:30:30] (přemýšlí)

V: [00:30:40] Jako může bejt něco, nemusí jo. To, já Vás nenutím.

R: [00:30:40] Jasně. (smích) Já vlastně nevím co bych doporučoval. To je prostě na každým že jo. Asi nejsem správněj člověk jako abych něco doporučoval někomu.

V: [00:30:44] Jo. Takže prostě jaký si to udělá, takový to bude mít.

R: [00:30:46] Přesně tak no.

V: [00:30:52] Jo. Dobře. A myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomto období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco jo, tak co třeba konkrétně? (smích)

R: [00:31:07] (smích) Tak jako, měla dělat. Já si myslím že jako tady z toho pohledu prostě ta armáda to dělá relativně, v uvozovkách dost jako že jo. Tak samozřejmě, asi bude rozdíl člověk kterej tam prostě bude támdle 20 let. 25. Prostě nic jakoby nezažije. Tak to je samozřejmě a.. samozřejmě ty lidi který jsou na těch vyšších postech. Co si myslej jakože dyž můžou na někoho rvát a tak dále. Takže asi pak ten problém v tom civilním životě asi bude jo. Ale... (přemýšlí) Jako někdo kdo prostě tam je v uvozovkách chvíli, jako já. I dyž samozřejmě 8 let, je 8 let. Todlencto je, chvílkama úplně jiný. Ale já jsem jakoby z toho úplně nikdy nevypad. Takže jakoby já jsem vlastně i tenkrát chodil pak vlastně na brigádu, tady prostě. Samozřejmě zase načerno že jo ale, protože to jsme samozřejmě zase nemohli. Ale... (přemýšlí) Jako co by ta armáda měla dělat? Jako z mýho pohledu já bych třeba zrušil výsluhy. Jako ale protože podle mě to je blbost jako jo. Ale (smích), ale to je i u policie. Jako bych je nechal někomu kdo prostě, prostě fakt jako šlape venku. A prostě fakt musí bejt, musí bejt jakoby někde v uvozovkách první na ráně. Jako to, to že támdle někdo dělá v kanceláři prostě 20 let a pak si dostane 15 tisíc výsluhu, tak si myslím že prostě to.. může dělat tu samou práci úplně někde jinde. Jo asi samozřejmě za menší peníze co, to je jasný jako jo. Ale ten si myslím že jakože vyloženě tu výsluhu nebo tady, tady ty peníze jakoby na víc prostě.. Z mýho pohledu nezaslouží jako jo. Ale samozřejmě to je úhel pohledu jako.

V: [00:32:45] Tak jasně no.

R: [00:32:46] Ale co by měla jako armáda dělat navíc jako. Já myslím že jsme všichni svéprávný lidi ne, tak by jsme se jako měli dycky nějakým stylem vo sebe postarat sami jako že jo. Tak přece do tý armády jsme si taky vybrali pudeme sami.

V: [00:32:58] To je pravda.

R: [00:32:58] Stejně jako že skončíme v tej armádě. Samozřejmě, pokud Vás zrovna nevylejou s tím že.. Já vim tak teďka to teda funguje vyloženě, jak teďka jak je ten, že může bejt na nějakým tom postu jenom nějaké určité počet let. Nebo že by měli. Ale nevím jak se s tím čachruje. Já si myslím že voni si s nim stejně nějak poraděj aby ty lidi tam zůstali že jo. Protože samozřejmě je nedostatek lidí teďka zrovna všude.

V: [00:33:17] Hm...

R: [00:33:17] Dokud nepřijde nějaká krize. Vonó to zase změní trochu... (přemýšlí) Takže dyž ten člověk si vybral že tam chce jít tak asi, si vybere zas něco, co bude eště dělat potom. No, tak ty rekvalifikační kurzy tam nějaký jsou. Já si myslím že tam se šlo snad i že Vám i vlastně schválili, dyž to nebylo extrémně nějak drahý, i nějakěj jakoby jinej že jo, kterej jste si jakoby našla sama. Jako jinak tam byl nějakěj seznam že jo tady těch věcí.

V: [00:33:49] Hm...

**R:** [00:33:49] Ale já nejsem zastáncem toho že by měl někdo někoho vodit za ručičku. Takže já si myslím že jako, každéj by měl hlavně sám. (smích)

**V:** [00:33:56] Jo dyť jo. Jako to je Váš názor Váš úhel pohledu já Vám ho neberu. (smích) To je jasný. Ehm, je něco co byste třeba doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům, kteří se chystají opustit armádu?

**R:** [00:34:13] To asi snad radši ne. (smích) Nevím, nevím co bych jim...(přemýšlí)

**V:** [00:34:20] Můžete, nemusíte.

**R:** [00:34:22] Já, já nevím co bych vykazoval jo. (přemýšlí) Já už jsem vod tohohle pryč a prostě a říkam. Každéj ten útvar bude prostě úplně jinej. Takže, jako.. To že bude mít někde pohodičku a..a chce jít pryč, z jakýchkoli důvodu že jo, tak prostě stejně to je jeho věc, prostě.

**V:** [00:34:45] To jo no. Pokud mu to jako nedaj.

**R:** [00:34:49] No jasný. Pokud jakoby, vyloženě, to není tím že musí skončit kvůli něčemu. Kvůli..At' už teďka protože je na tom místě dlouhou dobu nebo prostě kvůli zdravotnímu stavu nebo něco takovýho.

**V:** [00:35:02] Hm. Je ještě něco na co byste si, na co jste si třeba vzpomněl v průběhu toho rozhovoru? Co byste třeba chtěl říct? Co si myslíte že třeba nezaznělo a mělo by zaznít?

**R:** [00:35:19] (smích) Tak, jako, vo Hradní strážci bysme si mohli povídat asi dlouhou dobu jako. To, bych si asi vzpomněl na hromadu věcí. Ale já nevím takle.

**V:** [00:35:31] Jo, no. Tak ne. (smích) To já spíš se takle ptám jako kdyby náhodou bylo něco jako fakt, na co bych se neptala a.. Vy byste to chtěl říct. Jako aby jste měl možnost to říct. No.

**R:** [00:35:46] Jako třeba toho jako, že..že jsem byl v tej armádě jako, toho třeba jako nelituju. Nebo jako že bych toho někdy litoval, tak zas jako to, jako to určitě ne jako. To bylo tenkrát. Prostě vydělali jsme si tam nějaký peníze. Byla sranda s těma klukama prostě to jako určitě, jo. Takže jako, třeba že bych toho litoval nebo něco takovýho tak to jako říct taky nemůžu jako to ne.

**V:** [00:36:08] Jo.

**R:** [00:36:09] Jo mě tam prostě spíš vadily ty, vadily ty určitý věci jako jo. Že se Vám to spíš snažili jakoby zhoršit než jakoby zpříjemnit jako. Schválně chodili na kontroly ve 4 ráno že jo prostě, když zrovna, člověk mohl třeba 2 hodiny spát že jo, tak prostě místo toho byl 2 hodiny vzhůru. Takže nenaspal vlastně vůbec nic a..a voni z toho měli samozřejmě strašnou radost že jo, prostě. No, takže.. Jo tak to je, to jsou věci který Vám prostě vaděj že jo. Prostě se na to koukáte tak že Vy jste ten kterej, kterej tam je prostě, kterej je nevyspalej, kterej bude muset ještě ráno to tam všechno vodstát prostě. Takže jako to určitě. To Vám vadí jako prostě, to je jasný jako.

**V:** [00:36:55] Hm..

**R:** [00:36:55] Jo. Je tam hromada nesmyslných míst. Co si budem povídat jako že jo. Když tam jako někdo vymejšlí harmonogram, dělá na tom 2 roky a vy to jste schopná vymyslet za jednu službu, tak, a líp to prostě. Takže. Samozřejmě to pak neprojde, protože to je Váš návrh že jo. A není to jejich návrh že jo.

**V:** [00:37:15] Jasně.

**R:** [00:37:15] Takže to samozřejmě neprojde, že jo. Jo takže, jo tak to Vám prostě vadí že jo. To je prostě jasný jako.

**V:** [00:37:22] Hm. A jako když jste vlastně odcházel z tý armády, tak Vám to předpokládám jako nikdo nekomplikoval tak jako při tý službě v tý armádě.

**R:** [00:37:29] Ne ne né, to vůbec jako. To tam oni jako nemůžou, jako to. Fakt jako dyž to řeknu blbě, tak jako, můžete si dělat co chcete, nebo jako, řeknu to fakt blbě, jako jo. To je jako na dnešek, nadneseně strašně jako jo. Vám nemaj jak to jakoby znepříjemnit že jo. Prostě víte že končíte prostě a, a tím to prostě pro Vás končí. To že na Vás budou dělat nějaký bububu prostě, tak, tomu se akorát zasmějete že jo. Co si budem povídat.

**V:** [00:37:54] A dělal někdo bububu?

**R:** [00:37:57] No tak to, jako samozřejmě to zkoušej na nějaký, ale říkam. To sou všechno blbosti prostě. Tenkrát služební jako že jo. Jako já jsem nebyl žádněj, já si myslím že jsem nikdy nebyl žádněj průserář jako. Takže já jsem jako nikdy žádný extrémní průserý neměl. Nevím jak jsem byl teda oblíbeněj samozřejmě u tady těch vedoucích pracovníků. To asi taky úplně někdy ne, protože si taky umim otevřít hubu, ale.. Ale jako že bych byl nějak vyloženě průserář a dělal průserý, to jsem nikdy nedělal. Jo ještě možná na gymplu tady no, ale. (smích)

**V:** [00:38:32] (smích)

**R:** [00:38:32] To už je trochu vzdálenější historie ale.

**V:** [00:38:34] To asi do tohoto rozhovoru úplně už nepatří no. Tak jo. Tak já se ještě zeptám na nějaký, eeh data. Jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

**R:** [00:38:48] 37.

**V:** [00:38:50] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě AČR?

**R:** [00:38:54] Jako profík 8 let. Plus ještě rok jako základák že jo. Ale to jsem byl tady v Pardubicích.

**V:** [00:39:02] Hm. Můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

**R:** [00:39:06] Starší střelec to byl? No starší střelec.

**V:** [00:39:10] Hm. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

**R:** [00:39:14] Já Vám to říkal. Myslím že to byl konec 2 12. (přemýšlí) Myslím že jo. Takže už je to nějakých, kolik? 7 let? 8 nebo 7.

**V:** [00:39:24] No já si to pak dyštak spočítám. No, tak jo. Tak já moc děkuju.

**R:** [00:39:31] Nemáte za co.

## Příloha č.5: Rozhovor s Danielem (délka rozhovoru 1 hodina a 3 minuty, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Tak. Já Vám tady dam ještě informovaný souhlas a přečtu ho do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání bývalých příslušníků AČR, je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který bude teprve dále zpracováván, tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Všechno jasný?

**R:** [00:00:52] Ano.

**V:** [00:00:52] Dobře. Tak mi povězte jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:01:00] Jak probíhal?

**V:** [00:01:02] No. Všechno co Vás napadne.

**R:** [00:01:09] Dobře. Eh, probíhal tak že mi nastoupila.. Ten přechod byl takový že mi vlastně nastoupila nebo nastala dědičná choroba zvaná diabetes, prvního stupně.

**V:** [00:01:22] Hm...

**R:** [00:01:22] No. Ta se spouští, jelikož je vrozená tak vim že se spouští tím že to může být třeba oslabeným organismem nebo tak. A jelikož práce vojáka dá se říct obnáší docela dost jako vyčerpání, eh vlastně 30 hodinový služby tak je možný že se to na tom podepsalo tak že se mi spustila, ten diabetes. A byl jsem asi půl roku jsem byl na ne, na neschopence..

**V:** [00:01:51] Hm...

**R:** [00:01:53] Pak mě uschnpili což nevím jak je možný.

**V:** [00:01:57] To je zajímavý. (smích)

**R:** [00:02:00] (smích) Ale udělal jsem chybu že jsem předal neschopenku a tím jsem ji ukončil. Ale vlastně jsem nemoh bejt uschnpěnej protože jsem nebyl schopnej. Nicméně, už jsem to dál neřešil. V podstatě, eeh půl roku se mnou nevěděli co dělat až pak mi ukončili poměr z něčeho nic, pracovní.. S tím že mě uschnpili a já jsem byl odejit. Ale je mi jasný že bych nemohl zůstat v armádě když tam nemůžu pracovat. Voják nemůže mít diabetes.

**V:** [00:02:31] Takže vlastně, eh to ukončení probíhalo tak že oni Vám ten poměr ukončili. Nebylo to jako z Vaší vůle?

**R:** [00:02:38] Ne. Přišel mi prostě dopis, eeh z toho generálního štábu že, nebo jesi přímo od velitele Hradní stráže, že, eeh abych to řekl tak prostě, rok 2009 leden jsem nastoupil na neschopenku a oni asi během asi na začátku prosince, eeh mi přišel dopis že 8. prosince bude ukončen můj pracovní proces. Neschopenka. Budu schopen a ukončen poměr.

**V:** [00:03:12] Hm. A pak jste nějak jako, eh rovnou hledal další zaměstnání? Nebo jste mezi tím ještě řešil ten zdravotní problém? Nebo jak to bylo vlastně?

**R:** [00:03:24] V podstatě to zaměstnání potom už bylo na základě toho omezení který nastalo vlastně. Že jsem byl diabetik tak tam už máte určitý omezení, že by třeba neměli dělat noční směny..

**V:** [00:03:40] Hm...

**R:** [00:03:40] .. Nebo že by asi, eh nejlepší by bylo kdyby to nebyli řidiči.

**V:** [00:03:44] Hm..

**R:** [00:03:44] Tam už hrozí hypoglykemie. Ta může nastat kdykoliv, takže autobusák by ohrožoval další cestující.

**V:** [00:03:53] Jasně.

**R:** [00:03:53] Takže vlastně jsem asi hledal práci která by byla.. Tak nějak jako denní směna a, a je pravda že jsem tenkrát vlastně nehledal práci která by mi musela tolik, dávat tolik peněz. I když jsem byl dost zvyklej na peníze z té Hradní stráže kde byly dobrý. Právě že byly nadstandartní. Když si na to člověk zvykne tak potom těžko hledá práci která vlastně by byla stejná jako vtom civilu. Když má třeba hypotéku nebo tak. No a já teda za první měl nějaké odstupné jakoby, vod armády. To teda něco by to pokrylo a pak za druhý jsem mohl zažádat o střední, jak se tomu říká? Částečný invalidní důchod.

**V:** [00:04:49] Jo.

**V:** [00:04:49] Částečný invalidní důchod. Takže, ten mi byl, ten mi začali vyplácet v podstatě. Což dělalo asi nějakých 7 tisíc. To je hodně. Byl jsem v podstatě v částečném invalidním důchodu takže jsem nehledal práci která by mě tolik, musela dávat tolik peněz, ale..a vlastně teda abych řekl práci kterou jsem dělal jako první tak to byl redaktor.

**Č:** [00:05:17] Pardon.

**R:** [00:05:19] Nebo, oni tomu říkali redaktor, ale spíš jsem byl takovej nastrčenej (smích) jakoby reportér pro jeden plátek místní.

**V:** [00:05:29] Aha. (smích)

**R:** [00:05:30] Nebyla to úplně normální práce ale nabízela mi prostě peníze a já jsem, dneska můžu říct byl hlupák že jsem jí vzal. Že jsem skočil po tom prvním. Ale, eh zase mě to dovedlo k jiný práci. Každá ta práce mě dovedla k jiný práci.

**V:** [00:05:47] Hm...

**R:** [00:05:47] Pak jsem začal dělat v logistice. Eh, letecký přepravy, pro zboží pro firmy jsem zařizoval vlastně.. eh, dorozumíval jsem se převážně anglicky a toho jsem využil potom v další práci, kde jsem opět byl v logistice. A pak mi vzali roku 2013 po 4 letech mi vzali ten částečný invalidní důchod, protože se změnila vláda. Byla tady ODS. Takže tabulkově mně vlastně uschopnili že jsem byl zdravěj, takže mi vzali ten částečnej důchod. Což potom člověk pozná že už mu to chybí. Proto teda od té doby, nechci bejt závislej na státu. (smích) V žádným případě. To je taková zkušenost. A vlastně od té doby jsem dělal v logistice a.. Já vim. To už potom šlo časem dál. To už mluvím v rozpětí třeba 5 let od odchodu z armády takže to už..

**V:** [00:06:53] Jasně.

**R:** [00:06:53] Po tom vane dál a dál. Teď dělám učitele.

**V:** [00:06:57] Teď děláte učitele? (smích)

**R:** [00:06:59] No. To, vždycky Vás to někam zavane no. Prostě. Angličtiny no. Angličtiny. V soukromý škole, jazykový.

**V:** [00:07:10] Jo.

**R:** [00:07:10] (naklání se nad nahrávací zařízení) V soukromý jazykový škole. (smích)

**V:** [00:07:17] (smích) Dobře takže vlastně.. Vlastně to bylo tak že... Že jedna práce vedla k druhý.

**R:** [00:07:28] Ano.

**V:** [00:07:28] To jste říkal. A nebylo tam nějaký třeba období kdybyste byl vyloženě nezaměstnaněj a..?

**R:** [00:07:36] Třeba maximálně půlroční období tam takový bylo. To jo. (přemýšlí) Snažím si uvědomit co jsem zrovna dělal teda, ale. Myslím že jsem dělal takový ty, to mě trošku vracelo k tý armádě, eh security. Eh, prostě chlápek. I noční směny jsem teda dělal. Ale, v podstatě jsem se snažil sehnat co bylo no. Takže abych si přivydělal než jsem měl kloudnou práci, tak jsem vlastně, se živil tím že jsem hlídal objekty.

**V:** [00:08:12] Hm...

**R:** [00:08:12] Jako jsem to dělal v tý armádě.

**V:** [00:08:18] Hm. A nějaký takový ty, jak se to řekne? Eh, kurzy nebo tak, co armáda nabízí, to jste třeba nějak, šel na nějaký školení? Nebo vůbec jste toho třeba nevyužil?

**R:** [00:08:35] To jsem nevyužil. A já teď kon nevim jestli jsem se snažil taky nějaký využít. (přemýšlí) Ale to jsem nevyužil. Já nevim jestli jsem k tomu měl důvěru zrovna jako.

**V:** [00:08:47] A nabízeli Vám to vůbec třeba?

**R:** [00:08:51] Konkrétně jako že by vyloženě to nabízeli, to ne. Asi bych se musel ptát.

**V:** [00:08:57] Jo.

**R:** [00:08:57] Asi bych se musel ptát. Ale třeba jsem šel na mini kurz, jak to bylo? Mini kurz herectví. Zkoušel jsem jiný úplně. To co mi absolutně armáda nemohla nabídnout. (smích).

**V:** [00:09:11] Jo.

**R:** [00:09:11] Leda bych tam dělal šaška no. Takže jako, eh... Naštěstí práce je. Takže se to dá.

**V:** [00:09:25] A, ehm jak jste se vlastně vyrovnával s takovou velkou změnou toho odchodu z tý armády?

**R:** [00:09:38] (přemýšlí) No jak jsem se vyrovnával. Asi jako by člověk má nejdřív dojem že nemůže dělat nic jinýho než to co do teďka dělal jako jo.

**V:** [00:09:53] Hm...

**R:** [00:09:53] Takže... Ale na druhou stranu jsem byl rád že jsem jako vypad, jako. Já nevim. Těžko říct. Tohle bylo spíš jako že, dyž přišla zima tak mi to rozhodně nechybělo jako. (smích) To jsem si dycky spíš jako vzpomněl jako: "Jéžíš tak teď bych tam nechtěl stát!" jo. "To ještě že jsem v teple."

**V:** [00:10:15] (smích)

**R:** [00:10:15] No. Takže jsem.. Jako, spíš mi chyběly ty lidi. Protože jsme byli na rotě, 70 lidí dejme tomu. A všechny kluky jsem znal jakoby. Tak to bylo takový jako trošku takový jako.. bylo to v podstatě docela jako těžký. Na jednu stranu tam byl takovej ten zvonec, jako v G.I. Joe na konci toho filmu, když někdo jakoby selže prostě v tom výcviku nebo nedává to, tak může zazvonit sám. Sám zazvoní prostě a pude. A je pravda že já jsem zazvonit nechtěl, a právě proto jsem třeba dva měsíce, během dvou měsíců jsem vlastně shodil 12 kilo.

**V:** [00:11:06] Ty jo.

**R:** [00:11:06] Jo, že sem, eh jsem, já jsem už věděl že jo, že to mám jakoby. Ale nechtěl jsem prostě přijít o tu práci.

**V:** [00:11:13] Jo jako že jste věděl, že už máte vlastně tu nemoc?

**R:** [00:11:15] Že mám tu cukrovku. Jsem prostě věděl všechny příznaky, stačí internet a tak.

**V:** [00:11:19] Jasně.

**R:** [00:11:19] Jo. Takže já jsem to najednou věděl, ale pořád jsem si myslel jako že to jako ututlám nějak, ale prostě už jsem vypadal fakt bledě. Ty kolegové v práci si už mysleli že jsem jako snad jako feťák. (smích) Že mám takový ty, že vypadám jak, pohublej a tak. Ale najednou jsem prostě stál na Matyášce a bylo poledne a já jsem najednou věděl, že jesi teď nevoodejdu tak tam, tady lehnu a zůstanu. Už jsem věděl že bych byl snad v komatu, jo. Tak jsem se nechal vystřídat radši a řek jsem rovnou že: "Veliteli mám asi cukrovku." Tak, že nemůžu. "Prosim tě, cukr, tak se najež!" (smích) No takle no. Ne, tak mě vystřídali naštěstí a řek jsem to i doktorovi ten v tom, a von mi říkal: "Co že si myslíte?" Já myslím že mám cukrovku. "Jo? Vopravdu?" Myslel si že jsem zase nákej samouk. A pak přišel a řekl: "Jo máte jí no." Ale, to už byl zmrzlejší trošku. No a..a pak vlastně byl tejděn v nemocnici, kde jsem se svým způsobem s tím docela vyrovnal. Já myslím že se vyrovnávám docela, docela snadno. S událostma jako jo. Jsem takovej jako tupější trošku. Si připadám. (přemýšlí)

**V:** [00:12:45] To mě právě zajímá, jako by jak se s tím vyrovnáváte? Jesi třeba, ehm, jesi jste v tom období třeba dělal něco konkrétního jo? Že třeba někdo, já nevim začne běhat, jo, víc.. nebo se soustředí na nějaký koníčky nebo tak...

**R:** [00:13:02] (přemýšlí)

**V:** [00:13:02] Což asi v tomhle případě vzhledem k tý cukrovce to běhání nehrozí že jo...

**R:** [00:13:15] No tak..vim že jsem se snažil pocho, pokoušel jsem se napsat scénář, jo. Že jsem si jako hrál z, jako s tím.. To jsem dostal takovou knížku od svojí ex přítelkyně, jak napsat scénář. Takže jsem si to přečet, hned jsem věděl jak napsat dobrý scénář. (smích) Takže jsem se pokoušel napsat dobrý scénář. A vlastně jsem se soustředil na takovou abstraktní věc jako trošku. Nenapsal jsem ho.

**V:** [00:13:42] Co to, k čemu to byl scénář?

**R:** [00:13:42] Eh to byl horor. Mršina.

**V:** [00:13:47] Mršina?

**R:** [00:13:48] Bylo to o kanibalech. No tak jako. Trošku děsivý. A je to tak jako, když jsem jako začal asi jako to Vy děláte, jako že se zabřednete do toho že studujete spousty materiálů a tak, tak.. tak přes ten kanibalismus jsem se dostal docela daleko jakože.

**V:** [00:14:07] Jo?

**R:** [00:14:07] Kam až sahá kanibalismus jako. Úžasný jako no. Ale je to jenom děsivý jo, samozřejmě. Ale právě jo, jako že mě to jako fascinovalo, tak jsem se snažil jako vymyslet, tak mě to jako bavilo. To bylo moje hobby.

**V:** [00:14:23] A kromě toho scénáře eště něco, co Vám pomáhalo?

**R:** [00:14:32] (přemýšlí) Hm..Cigarety, alkohol..(smích)

**V:** [00:14:37] To mě zajímá.

**R:** [00:14:38] Jo? Vopravdu?

**V:** [00:14:39] Hm, to mě zajímá!

**R:** [00:14:42] Marihuana.

**V:** [00:14:48] Marihuana.

**R:** [00:14:48] Hm... Ale, ne nijak zásadně.

**V:** [00:14:55] A nijak zásadně znamená jako třeba kolik? Jako těch cigaret, já nevím piv nebo co jste pil?

**R:** [00:15:06] (přemýšlí)

**V:** [00:15:06] Přibližně. Jako nemusí to bejt jakože..

**R:** [00:15:07] Tak třeba, dobře. Já, já teď nevím jako jak bych to.. No jako, kolik. Co to řekne? Co to řekne? Třeba tolik. Já myslím že ne moc. Jakože jsem nebyl vyloženě jako, že bych se opíjel nějak zvlášť nebo. Eh. Že bych se chtěl dostat jako mimo jako. To ne. To si nemyslím. Spíš jako to byl takovej způsob jak, eh se zabavit? Možná asi. Těžko říct.

**V:** [00:15:46] Jo. Jakoby zabavit se v tom smyslu abyste jakoby nemyslel na to že, já nevím na co. Na tu nemoc třeba? Nebo ne?

**R:** [00:16:00] Mmm..(kroutí nesouhlasně hlavou) Tu jsem bral jako spíš už jako takovou samozřejmost jako. Ale jedna, jedna věc na tý nemoci je jako, to jsem i, jakoby v tý nemocnici jsem se začel do takovýho článku že nějaký 25letý mladík někde ve Francii má Tourettův syndrom..

**V:** [00:16:21] Hm...

**R:** [00:16:21] ..Ale von má jakoby nějaký jakože má 40 tisíc křečí denně.

**V:** [00:16:27] Ježišmarja.

**R:** [00:16:27] Že je v podstatě pořád neustále v křeči vlastně. Ale, eh že si, že mu pomáhá když hraje na klavír. Že když hraje na klavír tak ho to jako nebolí. Tak asi jsem si říkal jako, že jsem v pohodě protože diabetes nijak nebolí. To prostě není bolestivý. Nijak. Leda to píchání jehel je bolestivý. Ale jako, nějak se neprojevuje vůbec bolestivě. Navopak. Takže za to jsem tak trošku vděčnej jako jo. Takže se s tím, jako normálně dá žít jo. Ale.. ale každé asi dělá něco prostě aby strávil nějaký čas.

**V:** [00:17:20] No a o to mi právě jde že jo. Že někdo běhá, někdo právě pije že jo, nebo kouří, nebo..

**R:** [00:17:27] Ano. Někdo čte, někdo pije, kouří a u toho čte. (smích).

**V:** [00:17:31] (smích) A píše scénář.

**R:** [00:17:33] Třeba. Pokouší se no. To se tak stává.

**V:** [00:17:39] Hm, dobře. Teď nevím jestli jste mi na to už nějak částečně neodpověděl. Jaký byly největší problémy se kterými jste se potýkal v tom období?

**R:** [00:17:49] V období když jsem..?

**V:** [00:17:50] Když jste odcházel z tý armády vlastně. A hledal jste novou práci.

**R:** [00:17:58] Asi s úřady. Jako, myslím si že ty úřady byly takový jako, že člověk musí furt něco obíhat. A... A pak prostě zvykat si na takový to docházení k doktorovi a prostě získat si nový návyky. Asi v tom. Získávat nový návyky. Aby to člověk jako, aby člověk vlastně žil už normálně. Já nevím jak bych to nazval.

**V:** [00:18:33] Jakoby že, když je člověk v armádě tak nežije normálně nebo jak to mam chápat?

**R:** [00:18:36] Nežije. Já vůbec nevím jestli víte vo tom, jak to probíhalo v tý armádě. Jestli Vám třeba Nejezí neřekl jak jsme to tam měli?

**Č:** [00:18:45] (číšník sbírá prázdnou sklenici) Máte všechno zatím?

**R:** [00:18:46] Ano.

**V:** [00:18:48] Díky... No, to mi klidně můžete říct znova.

**R:** [00:18:52] Dobře. Tak. Představte si rytmus nebo cyklus.

**V:** [00:18:57] Hm...

**R:** [00:18:57] Měsíční. V armádě. Hradní stráž má dva prapory. V těch dvou praporech jsou 3 roty. V každým teda. Takže 6 rot dohromady. Tak. A naše směna nebo náš měsíc vypadal tak že 14 dní, eh fungovala jedna rota a 14 dní, teda rota prapor, a 14 dní fungoval druhý prapor.

**V:** [00:19:21] Hm...

**R:** [00:19:21] Takže jsme to měli rozdělený jako pravidelně. S tím ale že když 14 dní fungoval jeden prapor, ten druhý měl volno.

**V:** [00:19:35] Hm...

**R:** [00:19:35] Takže každý měsíc jste měli 14 dní volno. Někdy to vyšlo že jste měli před vejplatou.. To bylo horší. (smích).

**V:** [00:19:45] (smích)

**R:** [00:19:48] Někdy to vyšlo že už bylo konečně po vejplatě. Takže, takže to bylo lepší jako. Ale v podstatě tam fungovalo že 14 dní jsme měli totální, totální jakoby press dá se říct. Protože tam bylo 5 služeb a mezi každou službou byly výeviky. Takže to prostě ten člověk jel 14 dní v kuse a pak najednou bum a nevěděl co má 14 dní dělat. Všichni byli v práci a on měl volno. Takže, prostě si pamatuju na případy kdy tam ty kluci si našli jako hobby který je zničilo vlastně že jo. Protože se nemohli, třeba neměli ani na to aby se vrátili domů nebo já nevím, eeh že měli rodinu někde i v jiným městě ale museli být pořád vlastně na Ruzyni nebo na ubytovně v Praze. 14 dní.

**V:** [00:20:42] Hm...

**R:** [00:20:42] A spolu s tím se prostě přerušil že jo, no jako, eh vztah a tak.

**V:** [00:20:54] Jasně no.

**R:** [00:20:54] Tak asi tak no.

**V:** [00:20:54] Takže to byl pak vlastně když jste z tý armády odešel úplnej přerod toho režimu že jo? V tomhle asi?

**R:** [00:21:01] Ano. A musím říct jakože, že jsem byl vděčnej za to že jsem potom dělal třeba 8 hodin denně 5 dní v tejdnu, víkendy volný. To člověk ocení jako ty 2 dny volna a nenadáva že má ještě tejden před sebou a nemá peníze a tak.

**V:** [00:21:21] Jo.

**R:** [00:21:21] Jo, a spousta kluků právě potom žili i s, jakoby z těch služeb. Protože když dete do služby tak vlastně bydlíte někde a oni Vám, voni Vám tu stravu přivezou jako, voblečený jste, vyspíte se. Takže to potom bylo takový přežívání zase v těch strážích jako. Ale.. jako nestěžuju si. Byla to zkušenost. Prostě zkušenost. Ale nemyslím si že to je pořád 14 dní a 14 dní.

**V:** [00:21:52] Jo, jo.

**R:** [00:21:52] Dřív to bylo tak že se střídali piloti. Že to měli pravidelně třeba, do 1 týdne měla každá rota 2 služby.

**V:** [00:21:59] Hm...

**R:** [00:21:59] A to je v pohodě. Jo. Ale jakmile to je nasoukaný na sebe a všichni jsou ve stresu a pak najednou čů! (dělá zvuk švihnutí bičem) A teď jste 14 dní prostě ve volnu a teď si zvyknete na to zase že nic. A teď jsem zarostlej a teď musím vypadat když jsem u tý Hradní stráže tak a teď prostě nestíhám. Takže jsme kolikrát chodili nejdřív k holiči (smích) než šli do služby, takže.. No, bylo to dost, jak bych to řekl? Takový schizofrenní no. Takový schizofrenní trošku.

**V:** [00:22:32] A abych se vrátila nějak k těm otázkám. Vy jste říkal že jste měl nějak, eh problémy s těma úradama, s tím obíháním těch doktorů a tak. Eh, co Vám přes tady ty problémy pomohlo se dostat? Jak jste to třeba řešil?

**R:** [00:22:59] (přemýšlí) No, co Vám, co mi pomohlo? Já si myslím že jsem si pomohl sám. Prostě, jsem to všechno voběhal. (smích).

**V:** [00:23:09] Jo.

**R:** [00:23:09] Jo, jako není to, není tady nákej centrální registr že by si to všichni předali třeba dál. Dycky Vám daj do ruky kartu a běžte s ní někam.

**V:** [00:23:20] Hm. A tam šlo vlastně vo to, že jste musel vobíhat jakoby jaký úřady. Eh, pracák?

**R:** [00:23:27] No to už potom byl ten pracák. No a sociální hlavně. A pak ty doktory no. Tady se to pendlovalo mezi Boleslaví a vlastně Prahou.

**V:** [00:23:42] Hm. Takže to je vlastně protože voni si to nepředávají, že si to člověk pak musí..

**R:** [00:23:45] Musí si to převést. Já jsem takovej messenger kterej to musí tomu doktorovi, tu kartu vzít jako.

**V:** [00:23:51] To je docela zvláštní teda no.

**R:** [00:23:55] Že to jako asi pro člověka.. já vim že nejsem sám kdo takhle vodešel. Eh, třeba případ Tomáš, kterej, kterému začalo pískat v uchu, až z toho šel chudák do Bohnic, takže najednou prostě skončil v armádě, protože v podstatě kvůli pískání v uchu. Protože von byl ten, jak se tomu říká? Rakefák, jo.

**V:** [00:24:19] Jo.

**R:** [00:24:20] Minometřák. Střílel.

**V:** [00:24:23] To je takovej ten tinitus ne? Se tomu říká. Takovej ten jakože furt slyšel zvuk?

**R:** [00:24:27] Slyšel nějaký zvuk no. A to právě zase započalo tímhletem že byl na střelbách.

**V:** [00:24:32] Jasně že střílel z toho ramene.

**R:** [00:24:32] Střílel z toho no. I když ten měl jako zacpaný uši ale asi to nestačilo. Takže jako zase nevím jak dopadl ale... Jako všechno může mít nějaký, nějaký dopad no.

**V:** [00:24:48] Hm...

**R:** [00:24:48] Nevím kolik lidí odchází z vlastní vůle jakoby.

**V:** [00:24:53] Těžko říct. Tadyty statistiky neznam.

**R:** [00:24:57] Někdo třeba musí. Já musel. Tomáš taky musel. (přemýšlí) Nevím.

**V:** [00:25:04] Ale pak je tam asi rozdíl když člověk musí kvůli zdravotnímu důvodu a nebo kvůli tomu že prostě mu ten poměr ukončej a neprodloužej že jo?

**R:** [00:25:14] Ano. Já vlastně měl ještě 2 roky do konce, co jsem.. Vono se to pravidelně prodlužovalo ale.. Říká se že, někdo to řekl. Už vim. Ten, eh major Černíček. My jsme mu říkali Večerníček. Ale.. (smích)

**V:** [00:25:37] (smích)



**R:** [00:25:37] Tak, eh ten říkal že průměrný, eh průměrný průměrná životnost vojáka Hradní stráže je 5 let.

**V:** [00:25:45] Hm...

**R:** [00:25:45] U mě to bylo přesně 5 let. Měl pravdu.

**V:** [00:25:52] Ehm, dobře. A v tom období, v tom období toho přechodu, měl jste, eh nějaký pochybnosti o něčem?

**R:** [00:26:17] (Přemýšlí) Ne.

**V:** [00:26:17] Vůbec? O Ničem?

**R:** [00:26:17] Já, já jako, jsem člověk který si jako moc ne to, nebere věci moc vážně.

**V:** [00:26:26] Jo. To je supr ale! (smích).

**R:** [00:26:29] Děkuju. Aspoň někdo to uzná. (smích).

**V:** [00:26:33] Eh, vzpomenete si co se Vám v tom období honilo hlavou? Někáký myšlenky?

**R:** [00:26:49] (přemýšlí)

**V:** [00:26:49] Sprostý slova jsou dovolený jo.

**R:** [00:26:54] (smích) Myslíte v jakým období myslíte, jako konkrétně?

**V:** [00:26:59] Když jste odcházel z tý armády do toho civilu. Prostě v tom přechodným období. Když jste oběhával ty doktory jo.

**R:** [00:27:04] Hm, co jsem si myslel? Asi jsem si hlavně myslel už aby to bylo za mnou jako no. Nějakým způsobem jsem si myslel že tam je nějaký horizont, pomyslný, který až překonám tak už to bude všechno v pohodě. Ani nevím co to mělo být za horizont. Asi spíš jako abych, abych úplně spětrhal s tou armádou veškerý jako pouta nebo aby už mě prostě přestali otravovat že potřebujou něco podepsat.

**V:** [00:27:35] Hm...

**R:** [00:27:35] Tak možná tenhle horizont mě jakoby lákal no. A pak to céčko. Ale..

**V:** [00:27:42] Céčko je?

**R:** [00:27:43] Civil.

**V:** [00:27:45] Civil.

**R:** [00:27:45] My tomu říkáme céčko. (smích) Takže, přišlo céčko a člověk najednou si připadá jako že: "Ty vole, teď můžu cokoliv!" Ale vlastně já nemoh cokoliv že jo. Takže.. ale byl jsem rád že už jakoby, že už nezažiju to, že jdu jeden den do práce a vim že se vrátím až druhý den někdy večer.

**V:** [00:28:11] Hm...

**R:** [00:28:11] Jo, že jdu jeden den ráno do práce, prostě že vim že celý 2 dny jsou zabítý jednou směnou. Tak. To bylo dycky dlouhý jako no. Jako že člověk na tý stáži pak musí přemýšlejt co je doma a tak. Jo jestli mi rozumíte. (smích).

**V:** [00:28:33] Jo jasně, tam hloďaj ještě další červíci.

**R:** [00:28:37] No, no přesně. Je to takový na hovno. Voni zakazujou vyslat, ve stráži mít mobily jakože.. že se může cokoliv stát. Jenom že dostane někdo nějakou špatnou zprávu a tak. A když má nabitý, eh nabítej škorpion nebo něco, tak to je nebezpečný.

**V:** [00:28:54] Hm...

**R:** [00:28:56] Už se to jednou nevyplatilo prej no. Proto to tam teda zakázali.

**V:** [00:29:07] To je smutný no.

**R:** [00:29:07] Hm... Neměli by, neměli by podléhat emocím. Nikdo kdo to dělá.

**V:** [00:29:17] Hm. A co po fyzický stránce? Jak jste se cítil v tom období?

**R:** [00:29:25] (přemýšlí) No seznamoval jsem se s tou nemocí v podstatě. Postupně jsem jako, ty extrémě prodělával jako ping pong, jako vysokej cukr, nízkěj cukr, vysokej cukr. V tom nízkým jsem byl skoro v bezvědomí, v tom vysokým zase tak

nějak jsem hrál ten ping pong kde jsem se to snažil vychytat až jsem to tak nějak, vychytal tak aby mi, abych byl jakoby schopnej normálně žít asi no jako. Ale nikdy to nebolelo. Musím se přiznat že naštěstí to nikdy nebylo.

**V:** [00:30:02] Takže víceméně by se dalo říct třeba ty, eh ten nepříjemnej fyzickéj stav asi byl spíš způsobenej jakoby tou nemocí než tím přechodem?

**R:** [00:30:15] Určitě. Spíš jakoby jsem zjišťoval co to jako, jaký to je asi. Takže se kolikrát stalo že jsem třeba udělal úplnou hloupost na začátku, kterou bych už dneska neudělal. A to bylo že jsem třeba si.. Tam je pravidlo že si musíte píchnout dávku inzulinu když máte jíst. Ale jíst můžete až za 20 minut. Co, potom co si to píchnete. Takže já třeba udělal takový brejky, že jsem si doma píchnul a měl jsem jet k mámě na voběd a jel jsem k mámě na de, na voběd a cestou mě to chytilo, třeba.

**V:** [00:30:51] Aha.

**R:** [00:30:51] Jo a já už jsem to měl dávno zajíst jako. Takovýhle hlouposti jsem dělal. Pak jednou jsem dokonce, eh když dostanete hypošku tak nedokážete normálně uvažovat jo. Takže jsem hledal klíče, našel jsem je, dal jsem si je do kapsy a pak jsem začal hledat klíče. A nemohl jsem je najít, tak jsem a už jsem se začal potit a to, vono to nebolí jo. Člověk je takovej...

**V:** [00:31:16] Hm...

**R:** [00:31:17] Ale v tu chvíli začal i ten mozek, jakoby se zachraňovat. A pak mi to začalo připadat že jsem jasnovidec protože jsem měl takový.. Najednou mi bylo všechno jasný jako. Prostě, jestli jsem měl nějaký problém najednou jsem znal řešení. A to jsem byl spocenej a byl jsem takovej to, ale ten mozek to tak udělal, jako že, jak mu chyběl cukr, tak se snažil o nějakou záchranu a spustil nějaký jakoby, já bych to navazoval jasnovidectví nebo co to bylo. Ale spoustu věcí mi najednou bylo jasný.

**V:** [00:31:52] To je nějaký zvláštní chemickéj proces asi. (smích).

**R:** [00:31:55] Já, já nevím jako. Ale, je to, je to zajímavý. Jako. nikdy jsem to dál jako nezkoušel jo. Dycky jsem se snažil si to udržet tu, tu lajnu ale poznám, poznám když to nastupuje. Prostě že, že najednou nevím třeba vo čem je řeč. Takže když spolu budem mluvit a já vůbec nebudu najednou vědět vo čem se bavíme..

**V:** [00:32:15] To mě hlavně včas upozorněte až to na Vás pude, ať si dáme pauzu.

**R:** [00:32:18] Jo. Možná když budu divně koukat nebo to tak. Ale v pohodě stačí džus a sem v pohodě.

**V:** [00:32:25] Jo, jo. Tak supr. (smích)

**R:** [00:32:25] (smích) Stačí džus.

**V:** [00:32:27] A, hm, co pro Vás tahleta změna znamenala v osobním životě?

**R:** [00:32:36] (přemýšlí)

**V:** [00:32:36] Co se týká jako rodiny, přátel třeba.

**R:** [00:32:44] No, takový to projevování lítosti nebo takový ty dotazy furt a tohle, to mě docela začalo otravovat. Když si toho nikdo nevíš tak mi to nevaří. Ale, jakoby jsem rád že se lidi starají, ale mě to docela otravuje. Já vím že jsem sám sobě nejlepší lékař. Ale je pravda na druhou stranu abych teda ne to, eh že mi pomohli spousta lidí když jsem byl v limbu nebo tak, takže.

**V:** [00:33:17] Jo.

**R:** [00:33:17] Já jsem rád že se starají, ale zase na druhou stranu.. Někdy je to moc, prostě.

**V:** [00:33:23] Jo a co se týká té změny v tom osobním životě to znamenalo pro Vás co? Co se týká té změny toho přechodu z té armády do civilu?

**R:** [00:33:43] (přemýšlí) No já nevím. Já si myslím že to je prostě jako, není tam žádná velká změna. Kromě toho že, že jsem s, ke svý rodině jsem si trošku blíž jakože. Že jsem s nima častějc. Asi.

**V:** [00:34:00] Jo. Jakoby díky tomu pravidelnějšímu režimu.

**R:** [00:34:04] No. Já třeba 14 dní jsem je neviděl a pak už se to stalo zvykem jakože. Že věděli jak se mam že se nemusej ptát a to. (smích).

**V:** [00:34:14] (smích) Jasně. Takže..

**R:** [00:34:16] Jsem s nima častějc.

**V:** [00:34:17] Se to jakoby zlepšilo.

**R:** [00:34:17] Zlepšilo se to. V tomhle jo. Ale i ty starosti jako, jestli jsem, jako.. zdravotní prostě.

**V:** [00:34:28] Jasně no. Tak tohle je velký problém že jo.

**R:** [00:34:34] Je no. Ale jako jdu na krev a v podstatě třeba oni potřebujou vědět všichni výsledky mé krve. (smích)

**V:** [00:34:43] Jako i rodina?

**R:** [00:34:43] Rodina. Hlavně rodina se ptá dycky. "Tak co? Máš to lepší?" (smích)

**V:** [00:34:49] Ale tak to je zase hezký že má starost ne?

**R:** [00:34:50] Jo to jako samozřejmě. Ano. Ale někdy to člověka hrozně jako vyčerpává.

**V:** [00:35:03] Jo. Hm. No a jak vlastně Vaše okolí reagovalo na to že jste z té armády odcházel?

**R:** [00:35:13] No většinou se snažili jakoby hledat nějaký možnosti, jak: "Ty tam můžeš být jako občanský zaměstnanec. Nebo můžeš tam být i s tím né?" nebo tak. Jako snažili se dycky. Ale dycky jsem řekl jakože: Ne. Já tam už nechci být. Nebo prostě: Zas tolik mi to nebude chybět určitě. Takže.. Spíš ty lidi jakoby se vyptávali. Koneckonců s nima to nemá co dočinění takže.. Jenom aby věděli. Je to takový, někdo tomu říká, to je nějaké, snad vysvětlené psychologické termín zrovna. Zarovnání hrobů?

**V:** [00:35:53] To nevím. (smích)

**R:** [00:35:54] Ne? Ale ať je to, i když je to rozchod třeba nebo když je to nějaká informace, kterou nikdo neví..

**V:** [00:36:00] Ale je to možný. Možná si to jenom nepamatuju.

**R:** [00:36:01] Takže.. Ne to zas abych si nevymyslel jako, je to možný. Ale každopádně je to způsob jako, že dokud se lidi ptají jako: "Jo? A je to? A vysvětlí mi to. To nechápu." tak že všem musíte předávat buď to tu informaci že jste se třeba s někým, příklad rozešla, anebo musíte předávat tu informaci: Jo teď je tady ta novinka. Jsem prostě nemocnej. Tak dokud se všichni ptají tak to ještě není zarovnaný. Ale jak už se nikdo neptá tak už je zarovnaný a už má klid.

**V:** [00:36:34] Jo, aha.

**R:** [00:36:34] Že už nemusíte všude vytrubovat jak to teda je. (smích)

**V:** [00:36:43] No a co vlastně rodina třeba? A děti na tu změnu?

**R:** [00:36:51] Já nemám děti. Nejsem ženatý.

**V:** [00:36:54] Dobře.

**R:** [00:36:55] Mám přítelkyni.

**V:** [00:36:56] Pardon. (smích) Omlouvám se.

**R:** [00:36:58] Vůbec se neomlouvajte. Mám bratra který má syna, takže. (smích) Takže.. Já na to ani nějak nikdy nespěchal. To spíš ani nemá s tou armádou nic společného jakoby. Mmm...

**V:** [00:37:14] A co teda přítelkyně? Jestli teda, jste v té době měl přítelkyni.

**R:** [00:37:18] No v té době jsem měl a to bylo těsně před rozchodem.

**V:** [00:37:23] Aha.

**R:** [00:37:24] Vono totiž už to bylo takový napínavý už ke konci když než jsem vlastně skončil. Ale ta záležitost s tou nemocí že jsem se dostal do té nemocnice a byl jsem tam týden nás jakoby na chvíli spojila jo. Že mi podporovala jo. Ale to samozřejmě dlouho ne. To dlouho netrvalo protože sama přiznala že, že se ke mně vrátila kvůli tomu že mě jakoby litovala, prostě. Že sem, že sem schytl tendleten.. Bylo to už dlouho nahlodaň takže, to bylo spíš takový. Ehm... Byla tam jedna věc teda vlastně že, že jsem, že bylo jasný že v Praze už nezůstanu. A ona byla z Prahy. Takže bylo takový i trochu jasný že buď to budu já v Praze nebo bude ona tady. A to nechtěla. Tak jsme se rozešli. Jednoduše. Na dálku to nefunguje. Prej. (smích).

**V:** [00:38:25] Takže, vlastně to že jste z té armády odcházel možná k tomu trochu přispělo?

**R:** [00:38:30] Možná. Možná dá se říct že to k tomu eště přispělo.

**V:** [00:38:32] Hm...

**R:** [00:38:39] To asi zamává když jako člověk... Tam se brali tenkrát docela slušný peníze. A když se na to člověk zvykne a zvykne si na to i ten člověk co je s ním třeba tak to může potom pokazit ten vztah no.

**V:** [00:39:00] Jasně. Jak vlastně probíhalo hledání toho nového zaměstnání civilního?

**R:** [00:39:08] Nejdřív mi přiš, přicházely nabídky.

**V:** [00:39:13] Jako že, Vám..

**R:** [00:39:15] Dá se říct že jsem vlastně nemusel ani shánět jako. To bylo jak kdybych si to vobjednal jako.

**V:** [00:39:19] Takže se o Vás prali. (smích)

**R:** [00:39:21] No, vyloženě ne teda ale, ale přišla mi nabídka právě do toho plátku, jak jsem se zmiňoval. To nebylo ale na dlouho. Věděl jsem že to bude jenom na tři čtvrtě roku.

**V:** [00:39:33] Hm...

**R:** [00:39:33] Takže do té doby, vlastně mi to koupilo čas.

**V:** [00:39:37] Jo.

**R:** [00:39:37] A pak už se musel shánět. Ale vlastně ani pak ne. To je zajímavý že mi zase přišla nabídka. Že jsem vlastně nemusel ještě hledat. Tak 2 roky jsem nemusel hledat protože ty nabídky nějaký byly. U té druhý nabídky teda jsem byl v té přepravě letecký 2 a půl roku asi.

**V:** [00:39:59] Hm...

**R:** [00:39:59] Tam se měnily stavy, byl jsem nakonec i rád že sem vodešel. No a pak jsem šel do další logistiky, ale teď už to bylo, pozemní přeprava kamionová. Tak tam jsem zase zařizoval překlady pro firmy.

**V:** [00:40:17] Hm...

**R:** [00:40:17] No a pak jsem měl vztah. Dost takovej divokej. Ale každopádně byl to vztah, díky kterému vlastně jsme otevřeli školku. Takže jsem potom byl ve školce.

**V:** [00:40:35] Jo.

**R:** [00:40:35] To bylo 2 roky. To mi pomohlo zase v další práci že jsem učil děti tu angličtinu. V podstatě. Takže teď jsem v té jazykový, ve škole. Eh, s tou holkou s kerou jsme vlastně vtevřeli teda tu školku, tak s tou jsme se rozešli. Nemůžete dělat s někým s kým jste se rozešla. Takže, jsem pak šel svojí cestou. A jsem teď v té soukromý škole.

**V:** [00:41:01] Jo.

**R:** [00:41:01] Tak teď vlastně nevím jesli sem vodpověděl na otázku.

**V:** [00:41:05] No, já si myslím že se doptám.

**R:** [00:41:05] Dobře.

**V:** [00:41:08] No, jak dlouho jste teda vlastně hledal to nový zaměstnání?

**R:** [00:41:14] To první, jsem nehledal takže. Já sem vlastně nikdy moc nehledal.

**V:** [00:41:23] Dobře, tak jak dlouho třeba teda trvalo než Vám někdo něco nabídl? Tim pádem.

**R:** [00:41:34] Třeba 3 měsíce.

**V:** [00:41:38] Jo. Takže 3 měsíce tam byl prostě nějaký jako prostoj, kdy..

**R:** [00:41:41] Ano. To byla ta neschopenka.

**V:** [00:41:49] Takže se dá říct že je vlastně to Vaše hledání nebylo moc složitý? Protože Vám vlastně chodily nabídky že jo?

**R:** [00:41:54] Ano ano. Jako když máte známý tak, tak Vám něco dohoděj třeba. Většinou když teda se dozvídali, v podstatě na základě toho, že se dozvěděli že z té armády odcházím tak, mi třeba něco nabídli.

**V:** [00:42:22] Jo. Podnikal jste teda, třeba?

**R:** [00:42:24] Ano. V podstatě. Eh, i to bylo vlastně ten rok 2 16 až 2 17 jsme měli komunitní centrum jakoby, takže. To bylo v podstatě podnikání i když to byla neziskovka.

**V:** [00:42:42] Jo, to nebyla ta školka, to bylo ještě něco jiného?

**R:** [00:42:43] To byla ta školka.

**V:** [00:42:44] To byla ta škola? Já jenom abych si to srovnala v hlavě vo co vlastně šlo.

**R:** [00:42:45] Hm. No to byla ta školka. Vono to nebylo jenom o hlídání dětí. Bylo to v podstatě kompletně na různý akce ve smyslu jako, ve smyslu, to zařizovala spíš teda moje přítelkyně, třeba zdravý stravy, jo, takový ty ženský sedánky, olej do něčeho anebo tam byly snad dokonce nějaké masáže.

**V:** [00:43:11] (smích)

**R:** [00:43:11] Takže to bylo v podstatě takový komunitní centrum kde se lidi scházeli a třeba se tam něco jakoby podnikalo. Můžu se zeptat? (objednává si pití u číšníka). Trošku pokecáme.

**V:** [00:43:31] Jak s vlastně vůbec napadlo podnikat s tím centrem?

**R:** [00:43:38] To bylo. Mně osobně to vlastně, to těžko říct takhle. Já totiž jsem vlastně si začal, to bylo vlastně v období kdy jsem byl bez práce. Jsem začal s holkou která byla taky vlastně bez práce. Bylo to jako čerstvě, odejitá ze Škodovky a měla za sebou nějakou marketingovou činnost. Takže byla jako dost zběhlá v tomhle odvětví. A..no a ona žila v baráku, kterej byl strašně velkej. (smích) A v podstatě jelikož jsme neměli dohromady do čeho píchnout, tak jsem se zeptal proč by to jako by, jenom jsem to navrhnul. A hned se toho chytla že by to vlastně mohlo být klidně takový malý komunitní centrum. Takže to se, to se stalo. Asi půl roku, ona byla docela jakoby schopná všeho, takže za půl roku jsme v podstatě otvírali to komunitní centrum. Děkuji Vám (děkuje číšníkovi).

**V:** [00:44:52] Hm. A jaký to rozhodnutí bylo? To rozhodnutí jít podnikat. Bylo to těžký?

**R:** [00:45:05] Já nevím. Já, my jsme se nebáli nebo, já asi strach neměl jako. Nevím. Asi jsem měl mít větší strach jo. Protože to bylo založeno na našem vztahu, nás dvou. Takže.. Ale nevím jesi bych to dokázal sám. Jakmile prostě ste s někým, tak to asi to je jednodušší.

**V:** [00:45:33] Hm...

**R:** [00:45:33] Ale nebylo to těžký.

**V:** [00:45:37] A to rozhodnutí podnikat teda přišlo, eh ve chvíli kdy jste měl nějaký období kdy jste nemohl najít zaměstnání?

**R:** [00:45:46] Já jsem tou dobou už měl jakoby zaměstnání. Jo, ale bylo jasný že jesi to chcem rozjet tak budu dělat jenom tohle. Nebudu mít jiný zaměstnání. Takže, rozjíždělo se to v době kdy jsem měl zaměstnání.

**V:** [00:46:09] Jo. Je něco konkrétního co Vám při té změně zaměstnání pomohlo? Myslim při té změně z toho pracovní, z toho pracovního poměru do toho civilního zaměstnání.

**R:** [00:46:21] Jo, z vojenského jo?

**V:** [00:46:22] Jo, jo.

**R:** [00:46:27] Známi. Prostě, ale z domova, jo. Já sem dělal v Praze ale každej kdo dělal v Praze tam 14 dní bydlel ale jeho domov byl vždycky někde jinde. Jo takže tam byli Moraváci a tak. Hrozná sranda s nima byla. Ale každopádně domov každej má někde u sebe že jo. Takže..

**V:** [00:46:48] Jasně.

**R:** [00:46:48] V tomhle případě vopravdu mi pomohli staří známí. Staří známí. Vopravdu staří známí. Který jsem třeba už roky neviděl, protože jsem byl pořád v práci. (smích)

**V:** [00:47:06] A je něco co Vás třeba při té změně brzdilo? Něco co tomu bránilo?

**R:** [00:47:20] (přemýšlí) No že sem musel pořád ještě dojíždět do Prahy podepisovat různý jako papíry a nebo k doktorovi, do vojenský nemocnice vlastně ve Střešovicích. Takže, tam jsem pořád dojížděl jako no. To mě brzdilo trošku abych mohl tady něco dělat. Tak jsem stejně musel pořád jezdit Prahy.

**V:** [00:47:50] Ehm, dobře. Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly uspět v tom civilním zaměstnání?

**R:** [00:48:02] Jaké konkrétní zkušenosti nebo?

**V:** [00:48:05] No, jaké konkrétní zkušenosti. Něco co jste se třeba v armádě naučil a teď vlastně třeba díky tomu máte to zaměstnání civilní který chcete.

**R:** [00:48:14] Ano. Tak musím poděkovat armádě za trpělivost. Že mi to dalo spousty trpělivosti. Protože tam to jinak nešlo. Když jste musela stát na místě hodinu tak potřebujete trpělivost. (smích)

**V:** [00:48:32] To chce notnou dávku trpělivosti. (smích).

**R:** [00:48:35] Ano. A dycky dyž nám dali jakoby nějaký, eh jakoby úkol tak oni ho třeba změnili, desetkrát jo, aby nás jako trochu potrápili. Dycky ten, eh kapitán, eh řekl, že: "My nechceme zdokonalit Vaši fyzickou odolnost ale především Vaši psychickou odolnost."

**V:** [00:49:03] Jasně.

**R:** [00:49:03] Že voják musel bejt schopnej cokoliv vydržet. Hlavně v hlavě teda. Ne jenom, no hlavně v hlavě. U hradu hlavně v hlavě jako. Tam se nic nestane jako. (smích) Musíte stát na místě.

**V:** [00:49:17] Jasně.

**R:** [00:49:17] Takže, eh nebo něco vydržet. A ne jenom hodinu. Třeba jsem stál, u mě je to dneska, maximálně nebo rekord 2,5 hodiny na místě. Což je už dlouho jo.

**V:** [00:49:28] Hm...

**R:** [00:49:28] Ale v tom civilním životě mi to právě tak jako ulehčuje věci. Jako, mám vobčas tendenci se naštvat ale když, eh třeba vyučuju a sou to i děti, nebo i důchodci a sou to studenti a některým to nejde tak.. A já se snažím být pořád jako příjemný, že jo. Takže to je vlastně to samý. Takže to sem si z toho vodnesl, že si snažím si zachovat tu trpělivost. Bejt takovej kámen. Ale aspoň s úsměvem teda. Kámen s úsměvem jako (smích).

**V:** [00:50:06] (smích) To je hezký.

**R:** [00:50:06] Normálně, tam byl dycky kámen ani sme se nemohli usmát. Ale tady musím se především usmívat. Tak mi to pomohlo jako.

**V:** [00:50:18] Přemýšlel jste po tom odchodu z armády o tom jestli ten odchod do toho civilního zaměstnání byl správná volba?

**R:** [00:50:27] Todle nebyla volba.

**V:** [00:50:31] Jasně.

**R:** [00:50:31] Ale určitě, říkám si spíš.. Nevydržel bych to asi třeba de, možná jako jo, dyž si představím třeba 10 let. Vono to letí jako voda, ale jako, jak by mě to změnilo přemejšlim jo. Jesi by mi nebylo hůř jako jo.

**V:** [00:50:51] Jo, jako kdybyste nedostal tu nemoc a byl tam, jestli..

**R:** [00:50:54] No, jak bych vypadal jako?

**V:** [00:50:55] Jo. Jestli by ste tam třeba vydržel nebo ne že jo?

**R:** [00:50:59] No. Myslím si že určitým způsobem by to nebylo dobrý. Kord jako tím stylem 14 dní, 14 dní jo. Ne. Já sem litoval toho jenom že sem tam nemohl bejt vo něco dýl kvůli těm klukům a, prostě... Jenom proto že si myslím že sem byl ještě mladěj docela. Tak do 30ti sem to mohl vydržet aspoň. Aspoň ještě 3 roky sem to mohl vydržet.

**V:** [00:51:29] Jo. To je otázka no. To už se nedozvíme jestli by to tak bylo.

**R:** [00:51:36] To už se nedozvíme. Těch 8 let si myslím že bylo akorát. Abych šel potom dál a mohl říct: Jo, byl jsem támle 8 let. Mám to za sebou.

**V:** [00:51:46] Dobře. Ehm, umíte si představit něco co by pomohlo ostatním vojákům kteří z tý armády odcházejí v tomhleto přechodným období?

**R:** [00:52:01] (přemýšlí) No měli by se asi na něco zaměřit. To je fakt. Jako, nějakěj ten kurz projít nebo, eh... Ale myslím si že tady zrovna, dneska asi nebude problém sehnat práci jako v jakymkoliv sektoru.

**V:** [00:52:20] Hm...

**R:** [00:52:20] A voják kterej odejde, eh třeba příklad řeknou tady toho Jardu, kterýho jsem uváděl že teď čerstvě odešel, tak on si vlastně už tam získal praxi jezdit těžkými vozy. Takže to třeba asi. Jakože spousta věcí, eh ty lidé z armády dyž

odcházejí můžou využít v civilu. Já myslím že by hlavně měli mít jakoby trpělivost a nejlepší by bylo asi kdyby měli někoho kdo by jim důvěřoval.

**V:** [00:53:06] Jako třeba, eh myslíte důvěřoval ve smyslu třeba jako opora v rodině? Nebo..

**R:** [00:53:07] Jo, tak v rodině ale myslím kdekoliv. Ehm, kdekoliv. Třeba příklad. Přejde na pohovor a já sem šéf a teď ho tam zkouším. Eh, ten člověk je schopnej asi vo sobě říct víc nebo udělat víc když vidí nějakou důvěru jo.

**V:** [00:53:32] Jo.

**R:** [00:53:32] On potřebuje prostě vědět že je jako potřeba. A tak to vydrží všechno si myslím.

**V:** [00:53:37] Takže, ehm jako aby k těmhletěm vojákům co odcházejí byli třeba vstřícnější ty civilní zaměstnavatelé?

**R:** [00:53:43] Ano.

**V:** [00:53:49] Takže si myslíte, že nejsou k nim vstřícní?

**R:** [00:53:54] No když jde voják do civilu, co umí?

**V:** [00:54:03] (smích) To mi řekněte Vy!

**R:** [00:54:06] No. Já myslím že právě s tím, že tuto otázku si klade každé tendleten zaměstnavatel.

**V:** [00:54:12] Jo.

**R:** [00:54:13] To je voják v civilu. Co umí? Střílet. To tady nepotřebujem. Jo je to, měli by bejt vstřícnější s tím že, on může se naučit cokoliv, voják. Si myslím, že se naučí cokoliv. Vopravdu. Protože musí, jo. Voni tam dycky říkali, to nám tloukli do hlavy a je to docela dobrý, kdybyš, když někdo řekl že něco nejde tak vždycky řeknu že tady neexistuje nejde. Jenom neumím nebo nechci. Tak si vyber. Buď to neumíš, nebo nechceš.

**V:** [00:54:43] Jasně.

**R:** [00:54:43] A takhle to berou ty vojáci i v civilu jo. Že voni neřeknou nejde. A proto by jim měli důvěřovat i ty potencionální šéfové.

**V:** [00:54:54] A Vy osobně jste se někdy setkal s tím že Vám nějaký ten šéf nedůvěřoval?

**R:** [00:55:02] To ne. To ne. Protože jsem, jakoby, dostal dycky nabídku vlastně.

**V:** [00:55:12] Jo. Ale prostě víte o tom že se tohle třeba vašim bývalým spolupracovníkům z armády děje?

**R:** [00:55:12] No jako. Vim jakože, eh že voják prostě kterej jde do civilu, může dělat jakékoli, jakoukoliv práci. Ale oni, ono především směřuje do té se jakoby security bezpečnostní složky. Prostě většinou se drží toho svého kopyta. No ale když někdo umí aspoň řídit, teda ty, ty Tatrovky, tak proč by nemohl dělat MHD že jo.

**V:** [00:55:47] Hm...

**R:** [00:55:47] Nebo, nebo když spoustu lidí tam třeba prodělávalo jakoby, eh no, mluvení s cizinci že jo. Museli prostě. Museli jsme jednat s lidma, který přijeli z ciziny vyfotit se s vojákama a my jsme je měli zkorigovat aby 500 lidí se přemístilo odtud tam, tak to musíte mít zase jazykový schopnosti. (smích)

**V:** [00:56:11] Jasně.

**R:** [00:56:11] Takže jako domluvit se. Ale jinak, já jenom, jak se říká nedůvěra v přítele ospravedlňuje jeho proradnost. Takže dyž mi nebudete věřit tak ano nebudu, nebude dobrej. Musíte mi věřit prostě.

**V:** [00:56:38] Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli ano tak co třeba konkrétně?

**R:** [00:56:50] Měli by nabízet ty kurzy čehokoliv. Ať už to jsou cizí jazyky nebo účetnictví nebo jiný schopnosti, který by mohly získat, kurzy, tak by jim to měli sami nabízet. Sami. Normálně jim to vnucovat, v podstatě.

**V:** [00:57:09] Jo.

**R:** [00:57:09] Ten člověk si vybere jako, myslím si. Jo, jenom.. Měli by to sami nabízet. Ty lidi když odcházejí nemaj chuť, nebo prostě náladu jako, něco shánět nebo tak. Takže by jim to měli sami...

**V:** [00:57:23] A tam to teda tak není že Vám to nabídnou když odchází?

**R:** [00:57:26] Ne. To si vůbec nepamatuju že by proběhlo. Je to teda už 10 let ale nevzpomínám si že by mi něco nabízeli jako.

**V:** [00:57:37] Jo, jo. Takže člověk jakoby vlastně..

**R:** [00:57:39] Musí se sám aktivně zajímat. Ale prostě člověk kterej odchází není.. Možná jo možná se může snažit. Ale někdy prostě ho to tak jako trošku zlomí jakože nemá jako to. Měli by to sami nabízet.

**V:** [00:57:59] Jasně.

**R:** [00:57:59] A ještě sem se naučil takovou věc, co jsem nezmínil. Umím určit, kolik uteklo času.

**V:** [00:58:10] Jo?

**R:** [00:58:10] Docela jsem se to tam naučil. Ale to je takový jako nechtěně jo. Že dybych řekl třeba teď, tak Vám řeknu za 5 minut že uběhlo 5 minut. (smích) A to se nebudu dívat na hodinky.

**V:** [00:58:23] To je zajímavý.

**R:** [00:58:23] To je zajímavý no.

**V:** [00:58:23] A to se taky nějak, to teď taky nějak jako využíváte?

**R:** [00:58:27] No, že vim kolik uplyne času. Ale to není vůbec jako užitečný nějak.

**V:** [00:58:36] No, to sem nikdy neslyšela.

**R:** [00:58:36] Ale třeba když, takle Vám jako řeknu příklad, když jsem stál u toho Hradu, tak jsem uslyšel bimbání celá, celé. A jakmile měli zvonit čtvrt tak jsem hned věděl že (bouchnutí o stůl) teď.

**V:** [00:58:51] Teď to přijde.

**R:** [00:58:54] Že to je nějakým způsobem toho člověka jako, jak musí tu hodinu stát. Tak ho to tak zdegeneruje. Jakože potom jako vnímá jako čas, jako objemy času jo. Ale to je, ne není to nijak užitečný. To zas si nemyslím.

**V:** [00:59:12] Ale je to zajímavý.

**R:** [00:59:13] Je to zajímavý. (smích) Děkuju.

**V:** [00:59:18] Dobře. Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se teďka třeba chystají opuš, opustit tu armádu?

**R:** [00:59:31] No asi aby, aby zůstali v klidu no, hlavně. A aby prostě věřili že to bude dobrý. Oni to nemůžou vědět předem. Proto je to víra že jo.

**V:** [00:59:47] Hm...

**R:** [00:59:47] Proto musej věřit jako. Kdyby to věděli předem tak zase to je nuda jako. Ale nemusej se bát, takže já myslím že se nikdo z nich nebojí, všichni to sou statečný kluci. Ale asi bych doporučil jenom opravdu nepodléhat emocím a zůstat tak trošku v klidu no.

**V:** [01:00:13] Hm, jasný. Dobře. Je eště něco na co ste si třeba v průběhu toho rozhovoru vzpomněl? Něco co byste třeba chtěl ještě říct, nebo něco co nezaznělo? A mělo by zazníť?

**R:** [01:00:24] Já si myslím že jsem toho řekl strašně moc takže. (smích)

**V:** [01:00:27] Tak to určitě. Ale třeba je ještě něco na co jste si vzpomněl a pak byste toho třeba mohl litovat že jsme se o tom nebavili že jo.

**R:** [01:00:37] To je pravda. To bych mohl no. Ale dyž se zamyslím, tak... Řeknu takovej příklad jo. K nám tenkrát dyž jsem začal v tý armádě roku 2004 tak tam nastoupil Adam B. A jemu, von byl už tenkrát asi vo 12 let starší než já, jo.

**V:** [01:01:06] Hm...

**R:** [01:01:06] A dyž přišel tak to byl takovej čtyřicátník my jsme tam byli samí mladí kluci, co to právě podepsali. Třeba já to podepsal rovnou z vojny abych si zkrátil vojnu a (smích) no, ale už jsem byl jako v civilu akorát jsem musel furt jako dojíždět. Vlastně jsem nebyl v civilu no. To je pravda. Ale každopádně, dyž Vám někdo řekne: "Budete mít 14 dní volna a 14 dní práce." Tak Vy: Jooo! ... Nesmysl. (smích) Nesmysl. Ale, tenhle ten Tomáš tam se mnou byl celou dobu těch pět let. A von normálně mládl. Von omládl. A to měl služby s náma jo prostě. Byl takovej, eh von byl předtim 12 let na dráhách a byl takovej zdrchanej, vod těch drah měl teda, eh zdarma jako jízdny aspoň teda. Ale jakmile byl mezi náma tak já sem si všiml



že vopravdu, prostě byl najednou takovej mladej. Byl mladší. Bylo to vidět. I po těch 5 letech byl čím dál mladší jakoby. To bylo zvláštní. Připadalo mi že ta armáda pro ty starší chlapy je úplně jako takovej tábor pro děti a úplně tam mládnou prostě.

**V:** [01:02:27] (smích)

**R:** [01:02:27] Úžasný. Tak to jsem chtěl ještě zmínit. Toho Tomáše. (smích)

**V:** [01:02:35] Dobře. Eh, no, já Vám teďka dam ještě náký takový doplňující otázky. Eh, kolik je Vám let?

**R:** [01:02:43] 37.

**V:** [01:02:44] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

**R:** [01:02:49] Počkejte 38. Já myslím, teď je 2000.. 37. Bude mi 38 teď. Pardon.

**V:** [01:03:00] V pohodě. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

**R:** [01:03:03] 5 let.

**V:** [01:03:04] Dobře. Můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

**R:** [01:03:11] Byl jsem hodnosti vlastně, zařazení starší střelec, rotmistr strážný.

**V:** [01:03:19] Aha. Jak je to dlouho co ste z armády odešel?

**R:** [01:03:23] 10 let. Teď roku.. Už to bude 11 let vlastně.

**V:** [01:03:23] Dobře. No, to je všechno. Já moc děkuju.

**R:** [01:03:33] Já děkuju.

## Príloha č.6: Rozhovor se Xaverem (délka rozhovoru 1 hodina a 6 minut, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Tak. Eh, já Vám tady dám informovaný souhlas, ještě ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis který teprve bude dále zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude akchivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny budou při zpracování přepis rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Tak. Všechno je asi jasný?

**R:** [00:00:53] Je mi to jasný.

**V:** [00:00:55] Dobře. Tak mi povězte jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:01:04] Tak já jsem pracoval až do roku 2002 do 31. prosince na Územní vojenské správě v Madridu, která byla k tomuto datu zrušena. Tak jsem stál před rozhodnutím co dál. Protože mně bylo nabídnuto místo v Liberci nebo v Chomutově. A to už teďka přesně nevím jak se ten vojenský úřad jmenoval, jestli to byla Krajská vojenská správa. Nevím. Už prostě název..

**V:** [00:01:38] To nevadí.

**R:** [00:01:38] ..toho nástupnictví teda nevím. Ale já jsem nechtěl, já jsem nechtěl dojíždět tak jsem se rozhodl pro ukončení služebního poměru a odchod do civilu. No. Byl jsem do dubna roku 2003 na Pracovním Úřadě. Do začátku, do začátku dubna.

**V:** [00:02:09] Hm.

**R:** [00:02:09] A od dubna jsem potom pracoval na městě Madridu ale byl jsem zařazen jako strážník městský policie. V podstatě v té době ten trh práce si myslím že byl dost nasycen takže získat zaměstnání nebylo až tak jednoduché jako, jako v současné době.

**V:** [00:02:40] Hm.

**R:** [00:02:46] Obcházel jsem zaměstnavatele hledající teda zaměstnance na své pracovní pozice tak aby to teda vyhovovalo mně a bylo to trošičku aspoň příbuzné tomu mému předchozímu zaměstnání. Takže vím že jsem byl tady v bývalé myslím Akumě Madrid kde hledali, eh pracovníka který by zajišťoval bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Nicméně tam tam už když jsem tam byl na pohovoru tak jak mě personalista řekl že si tam hledají hotového už člověka v tom smyslu že by měl všechny všechny zkoušky. Jo, že by měl všechno. A právě což já jsem neměl samozřejmě. Ono to není tak jednoduchý protože já jsem tohleto potom dělal v pozdější době a je to poměrně náročný na, na získání teda toho, toho oprávnění.

**V:** [00:03:48] Hm.

**R:** [00:03:48] Takže tam jsem teda neuspěl a posléze teda jsem i díky těm mým aktivitám že sem, že sem chodil teda do posilovny tak jsem se tam se setkával teda s kluky který, kteří teda pracovali tady u městské policie a jeden z nich říkal: "Tak pojď dělat k nám." Že teď tam zrovna v současné době nabírají asi na 5 teda míst. Nevím jestli tam rozšiřovali nebo co, jestli někdo vodušel. A já jsem mu říkal že v té době už mi bylo 47 takže už jsem na to starej. On říkal ne, to jsou prostě taky v tomhleto věku, nebo dokonce tam byl teda ještě starší. No takže takže jsem se díky tomuhle tomu rozhovoru potom dostal na městskou policii. Protože fyzicky jsem na tom byl poměrně dobře. No a musel jsem dělat psychotesty, těmi jsem teda prošel že jo. Samozřejmě i fyzické testy. V těch jsem sice neměl problémy no a potom teda po nějaké době zkrátka jsem složil ty zkoušky z těch příslušných, příslušných teda, co to bylo. Zákon o obecní policii a spousta dalších prostě předpisů jo z té legislativy tak aby člověk měl to oprávnění které bylo potřeba teda každé 3 roky obnovovat. Dneska už to taky neplatí. Takže jsem díky vlastně těmto okolnostem nastoupil na městskou policii a pracoval jsem na městské policii až do listopadu 2007 čtyři a půl roku jestli to tak nějak vychází. Myslím že ano.

**V:** [00:05:50] Hm.

**R:** [00:05:50] Potom jak člověk stárne no tak, tak jsem se rozhodoval co dál. Takže samozřejmě to to obnášelo, eh to že se člověk potýkal s různými, s různými teda občany při zajišťování veřejného pořádku.

**V:** [00:06:10] Jo.

**R:** [00:06:10] To sou různé, jsou to jejich takový ty rvačky třeba na ulicích nebo, prostě, protiprávní chování že jo. Co si budem povídat že jo. Dál teda noční. No a to že jo, noční směny, dvanáctky. Takže, takže s tím jak člověk stárne tak přece jenom fyzicky chátrá a já jsem se musel rozhodnout, jestli teda setrvat nebo co dál.

**V:** [00:06:41] Hm.

**R:** [00:06:41] Takže, já jsem asi po 2 a půl letech přešel tady z toho zařazení současného, kdy jsem, kdy jsem vlastně dělal strážníka který měl přidělený určitý okrsek a zároveň teda chodil do výjezdu takzvaného tak, tak jsem řešil v rámci teda městské policie jsem byl zařazen teda do jiné funkce a to bylo v podstatě, to byly technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla. Takzvané botičky.

**V:** [00:07:17] Hm.

**R:** [00:07:17] Tam, tam už těch nočních bylo minimálně. Já jsem dělal povětšinou teda denní až na zřídkavé výjimky. To bylo vopravdu, to byli takový ty ty noční třeba, eh zařazení do výjezdu, eh po Silvestru že jo. Což je nejhorší noční za celý rok. To si asi umíte představit. Takže jsem vzal to těžký. No ale ale to nebylo jistý jestli to budu dělat až, až do starobního důchodu. A navíc teda i při těch botičkách se člověk setkával na té ulici s né zrovna vstřícným teda chováním těch který, eh kterým bylo teda ta botička přeložena, že jo těch řidičů. Takže pak se tady uvolnilo na městě, pořád teda mluvím o zaměstnavateli městě Madridu, ale jedno úřednické místo to už teda jako na radnici tady na Městském Úřadu, což což by referent krizového řízení no. Tak tam jsem si říkal že bych k tomu přece jenom měl mít ještě blíž, co se týče teda toho mého předchozího působení v armádě.

**V:** [00:08:39] Hm.

**R:** [00:08:39] Takže jsem se přihlásil a v listopadu jsem nastoupil na to místo a uspěl jsem no. A od té doby jsem vlastně zastával funkci referenta krizového řízení, kde jsme nejdříve byli 2. Potom ta, ta má kolegyně, eh. Ta byla už v důchodovém věku a nebyli, nebyl ji pak prodloužen pak pracovní poměr. Já už nevím jak to tam přesně bylo. Protože já jsem, já jsem se s ní zrovna moc teda neshodli jo. To bylo takový, ta byla hodně zvláštní no. A takže takže musela odejít do důchodu a já jsem tam zůstal sám a pak teda postupem doby sem měl nejenom jsem zajišťoval nejenom tudleto problematiku, ale měl jsem i kumulovanou funkci a to bylo, to bylo právě referent bezpečnosti ochrany zdraví při práci.

**V:** [00:09:39] Hm.

**R:** [00:09:39] Takže takže jsem musel absolvovat další, další zkoušky že jo které se taky opakují. Myslim že jednou za 5 let. A to prostě ty zkoušky náročný že jo v tomhle věku kdy, v kterým já už jsem byl tak jsem, prostě, ale já jsem neměl vyhnouti že jo. Tak prostě když mě tajemník řekl že mě nabízejí tohleco a že by to chtěli prostě sloučit, protože ten referent který tam předtím byl tak taky odešel do důchodu. V podstatě ze stejných důvodů taky mu nebyla prodloužena ta pracovní doba, protože už byl v důchodovém věku, takže musel odejít. Oba dva. Jak ta má bývalá kolegyně tak ty odešli a nechtěli odejít že jo. Takže to bylo takový no a, a.. Tak já jsem mě nic jinýho nezbejvalo než prostě s tím souhlasit že jo. Pokud sem tam chtěl teda zůstat no. Takže jsem pak měl tu možnost, kdy jsem dělal teda jak to krizové řízení tak tu bezpečnost a ochrana zdraví při práci ale na druhou stranu jsem měl teda obrovskou výhodu v tom že, že jsem nezajišťoval teda požární ochranu ale dělal jsem jenom jenom, tu čistou dispečarínu.

**V:** [00:10:53] Hm.

**R:** [00:10:53] A mým mentorem který zároveň zajišťoval teda požární ochranu, byla zkušená zkušená teda pracovnice v tomhle věku a ta mě v tom teda hodně pomohla protože taková ta představa že budu dělat BOZP bez jakýchkoliv předchozích zkušeností. Bez toho že by mě tam někdo do toho zavedl, ta je teda hodně naivní no. A to sem i vcelku dřív takhle měl jo. Takže je to zase prostě hodně taková rozsáhlá oblast co všechno musí člověk pro toho zaměstnavatele teda zajišťovat a ta, ta legislativa je tam hodně široká a složitá teda jako.. Čím dál složitější jako teda vůbec v našem státě že jo.

**V:** [00:11:48] Hm.

**R:** [00:11:48] Takže, takže.. A navíc teda pak do toho ještě přišly ty zdravotní problémy. V roce 2013 jsem byl, jsem byl, v pracovní neschopnosti asi tři čtvrtě roku.

**V:** [00:12:01] Hm.

**R:** [00:12:01] A potom ještě jsem byl, ke konci vlastně toho, té mé pracovní etapy, předtím než jsem odcházel do starobního důchodu, tak jsem byl taky asi, asi 4 měsíce, jo, v pracovní neschopnosti. Právě že se mi rapidně zhoršil sluch. Jsem přestával slyšet.

**V:** [00:12:25] Hm.

**R:** [00:12:25] No. Takže jsem nakonec nakonec teda skončil, skončil s, ten můj, ten můj pracovní poměr tady s odchodem do starobního důchodu a to bylo, to bylo v říjnu v říjnu loňského roku že jo. 2018? No 2018. Takže, takže to je takový to moje, to moje prostě působení po skončení služebního poměru Armády České republiky.

**V:** [00:12:58] Hm. To byla dost vyčerpávající odpověď. (smích)

**R:** [00:13:03] Možná že sem odpověděl na všech, na spousta dalších otázek.

**V:** [00:13:05] No uvidíme. Já je stejně radši zopakuju, třeba ještě na něco přijdem, společně. Ehm. No. A jak jste se s tou změnou vyrovnával? S tou změnou, eh jakoby odchodu z tý armády do toho civilu?

**R:** [00:13:24] Jak jsem se vyrovnával? Tak samozřejmě nějaký obavy byly že jo. Protože, říkam ten pracovní trh byl v tý době myslim docela, docela nasycen a přece jenom ta armáda je specifická že jo. To, co si budeme povídat. I ty vojenský útvary, armádní jsou přece jenom trošku odlišný od asi toho civilního sektoru.

**V:** [00:13:52] Hm.

**R:** [00:13:52] Protože tady tady existuje opravdu nějaký, nějaký kromě disciplíny teda, tak tak existuje teda opravdu takový ten pevný řád pevný, pevný řád.

**V:** [00:14:05] Hm.

**R:** [00:14:05] A navíc teda vlastně já jsem odcházel v době kdy třeba já nevím. Byl to úřad. Takže ta agenda se vedla všechno všechna, eh v listinné podobě. Málo toho bylo v nějaké digitální podobě.

**V:** [00:14:26] Jasně.

**R:** [00:14:26] A teď, zrovna v tom období prostě to všechno přecházelo z té listinné podoby nebo do té digitální, takže práce s počítači a tady to všechno, to pro mě byla novinka. Takže i tohleco. I když na té městské policii kam já sem nastoupil tak to nebylo, s tím já jsem se zase až tak jako nemusel potýkat. Ale potom tady už na, na Městském Úřadě to už ano. To už zase, to já jsem se musel taky učit i když jsem předtím nějaké kurzy měl, vod armády že jo, placené, kde byl kurz počítačový ale to zdaleka nebylo dostačující.

**V:** [00:15:07] Hm.

**R:** [00:15:07] Takže samozřejmě obavy jsem měl ale na druhou stranu prostě že jo. A taky to nesl ten věk. Prostě 47 let to určité, to mělo taky vliv. Ale zas prostě když člověk nechce být dlouhodobě nezaměstnanej tak mu nic jinýho nezbývá, že jo. Eště začít podnikat což já jsem teda si vo tom vůbec neuvažoval, nevěděl jsem teda co bude dál a nebo teda se nechat zaměstnat no. Takže jsem se prostě, našel zaměstnání a v tom jsem setrval no.

**V:** [00:15:50] Hm. Jaký byly největší problémy se kterými jste se potýkal v tom období?

**R:** [00:15:59] Já nevím. Problémy.. Já si myslim že jsem se začlenil docela, docela jako rychle. Tak to by asi každej každý řekl, že potom tady u tý Městský policie kam já jsem nastoupil tak že to zase bylo prostě kontakt s lidmi který nejsou úplně, úplně běžným vzorkem že jo tý populace. (smích).

**V:** [00:16:24] (smích) Jasně.

**R:** [00:16:24] To je prostě, jo. Takže to. Když se zeptáte někoho vod Policie Český republiky nebo i Městský policie no tak, tak Vám řekne že je to trošku poznamená že jo. To je jasný no.

**V:** [00:16:36] Hm.

**R:** [00:16:36] A pak teda ty noční to což mně nevyhovovalo že jo. V tomhle, v tomhle věku to já vim že jsem se vždycky 2, 3 dny z toho z toho dostával. Protože to nebylo to nebylo prostě že, byste dělala týden noční a pak týden třeba zase denní jo. Tam ne. Tam to bylo takový, takový prostě, nepravidelný teda hodně. Takže to, to mi trošku jako vadilo.

**V:** [00:17:03] Hm.

**R:** [00:17:03] A potom, eh.. Když mám být teda upřímný tak ani ne u městský policie tam to takhle, tam jsem to takhle nevnímal. Tam vcelku, až na několik málo výjimek.. No, většinou tam byli chlapi jo. Ale to to nemyslím jako teda s pohledem nějakého despektu k ženám, to vůbec ne. Ale, ale to byl takový prostě přece jenom, ženskéj a mužskej svět je trochu jinej že jo. Jo.

**V:** [00:17:32] Rozumim.

**R:** [00:17:32] Jo, takže tohleco. A pak ale dyž jsem přišel tady na radnici, tak já jsem byl zvyklej prostě na jinej kolektiv, kterej byl teda méně početnej.

**V:** [00:17:46] Hm.

**R:** [00:17:46] Takovej sevřenější jak na tý vojenský správně, tak i teda u tý Městský policie. A musím říct že, že jsme si tam jako víc rozuměli jo. Tady potom, eh na tom Městském úřadě, já říkám. Prostě nejraději vzpomínáme na tu éru co jsme byli teda na tý Územní vojenský správě. Takže to bylo, těžko, těžko se to jako vyjadřuje ale, sss... Takový prostě nejpříjemnější co se týče vztahů, jo. i Byť to byly vojenský, byť to bylo, eh.. Prostě, byly tam povely samozřejmě že jo, ne. Rozkazy a tak. Ale pořád to bylo, pořád to bylo, všechno bylo jasnější než třeba potom na tady na radnici kde já jsem si kolikrát říkal, jak je

možný že to tady vůbec funguje. Jo. A navíc teda, já zrovna v tomhleto, na téhle pracovní pozici, toho referenta krizového řízení pak i teda posléze i referenta BOZP sem v podstatě, měl spolupracovat s celým úřadem. Se všema. Hlavně se všemi vedoucími a se všemi zaměstnanci.

V: [00:19:07] Hm.

R: [00:19:07] A spadal jsem přímo pod vedení. To znamená pod starostku. A pokud, co si budem povídat prostě, obě dvě ty funkce hlavně to krizové řízení, to je okrajová záležitost pro každého toho starostu.

V: [00:19:29] Hm.

R: [00:19:29] Dokud se něco nestane tak, tak prostě je to jinde, jo. No já jsem tady pak zažil 2 povodně, což je taková nejčastější mimořádná událost že jo. Takže s tím starým vedením to už jsme byli takový nějaký, eh víc sžitý. Ale potom samozřejmě ta garnitura se tady vyměnila a takže, já jsem cítil, takový, takovou hrozně malou podporu tady v tom. A ta to je potřeba aby ten referent měl, aby opravdu tam klapalo jo. Takže to byl taky jeden z důvodů proč jsem se rozhodoval skončit. Ale, ale hlavní teda byl ten zdravotní stav jo.

V: [00:20:16] Hm.

R: [00:20:16] No takže. Takže to je, to je takový prostě ten přechod v tohleto. Co se týče armády, tam to bylo jasné že jo. Tam tam byla prostě nějaká, jak to teďka říct. To, to řízení a to všechno tam tam bylo daný zcela jasně že jo. To vo nařízeních, rozkazech se nediskutovalo. Ani tam že jo. I když prostě, mohli jsme si tam potom popovídat že jo. My jsme měli dobrý náčelníky takže. Takže potom hlavně ten, eh ten poslední to bylo, díky, jako dobrý vazby tam byly a, eh, byly i díky tomu že, že von sportoval, my taky.

V: [00:21:08] Hm.

R: [00:21:08] A my jsme, my jsme tady byli známí tím že jsme pořádali, eh sportovní, sportovní dny. Tenkrát to byly se mohli pořádát sportovní dny náčelníka Územní vojenské správy ale taky Krajský vojenský správy. Jo. A to pak to bylo krajský vojenský velitelství. To je jedno. A oni nás naopak delego, delegovali v podstatě do tohleto toho nás. Protože my jsme to tady dělali opravdu jako velice dobře bych řek. A mělo to velký ohlas a s, tady k nám jezdili potom na ty sportovní hry, eh i prostě vojáci, nebo z té Územní vojenský správy a tak i ne jenom z tenkrát to byl, to byl Severočeský kraj že jo. Ne jenom ze Severočeskýho kraje ale i z jinejch krajů jo. To jezdili dokonce myslim i z Moravy že tady byli.

V: [00:22:05] Ty jo.

R: [00:22:07] Takže, jako, tohleto my jsme, my jsme si fakt jako rozuměli. A taky, taky musím říct, že se pravidelně setkáváme ještě bejvalý ověsáci, jak říkáme, jako vojáci, to se setkáváme tak čtyřikrát do roka si vždycky dem sednout. Minimálně čtyřikrát do roka a prostě, jo. Na nějaký 3 hodiny vždycky a povídáme si a tak. A s tímhleto bývalým náčelníkem to se setkáváme častěji i s bývalým mým nadřízeným jako toho oddělení tak se setkáváme ještě mimo tohleto se setkáváme ještě častěji teda jo jako. Na to vzpomínáme rádi a já teda mám manželku která tam dělala s, občanskou zaměstnankyni taky.

V: [00:23:02] Hm.

R: [00:23:02] Takže to prostředí známe a opravdu se nejen my jako dva utvrzujeme v tom ale i ostatní že tohleto, prostě, tohle pracovní období bylo co se týče vztahů, asi asi nejlepší jako z toho co jsme co jsme zažili že jo. Z toho potom později už to nikdo jako vyloženě neřikal ne, to tady jsem byl ještě radši.

V: [00:23:35] Hm.

R: [00:23:35] Takže. No tak to byli takový já nevim vyloženě nějaký zásadní problémy ne. No, tak že si člověk vyloženě nesesedne třeba potom s tou, s tou mou kolegyní, tady když jsem byl na radnici, jo tak, s tou druhou krizačkou která.. Tak to se stane ale říkám. Vona byla taková hodně zvláštní.

V: [00:23:59] Hm. Dělal jste třeba něco konkrétního, co Vám pomohlo se s tou změnou toho odchodu vyrovnat?

R: [00:24:09] (přemýšlí)

V: [00:24:09] To může být třeba, já nevim, eh. Někdě začne víc sportovat..

R: [00:24:15] Tak já jsem sportoval pořád že jo. Já sem, já jsem dělal chodili jsem do toho, do té posilovny, pravidelně. Dělal jsem nohejbal, jo jsme hráli. Předtím teda volejbal, no pak sem toho musel nechat. Takže nohejbal cyklistika jo taková ta cykloturistika. A pak potom problémy zdravotní v tom roce 2013 tohodle, já sem všechno musel teda vopustit, takže. Mě prostě tadyhle ten sport vždycky pomáhal jako. Nejenom v pracovním životě ale i v osobním životě jo.

V: [00:24:54] Hm. Dá se teda říct že i jakoby v tom období?

**R:** [00:24:58] Pořád. To, to prostě tady to nevyjímaje že jo, v tomhle období. No a pak samozřejmě díky tomu že jsem musel absolvovat pořád nějaký, nějaký zkoušky které u mě spíš byly cíl tak potom teda tady. No tak se člověk musel učit že jo. Takže, takže i tohle. Já jsem měl tu práci měl i sám. To já třeba jsem si voprašoval jazyky který jsem, který jsem dělal na škole ještě a tak. Takže jsem se sám učil.

**V:** [00:25:27] Jo.

**R:** [00:25:31] Co se týče těch jazyků a tak, no.

**V:** [00:25:34] Eh, Vy jste říkal že jste měl problémy s tím navázání těch vztahů, tech v tý nové práci s tou spolupracovnicí. Tak, co Vám pomohlo se přes ty problémy dostat?

**R:** [00:25:51] (smích) Těžko říct no. Tak, tak.. Jako postupem doby poznáváte prostě lidi kteří stojí, Vy si víc sednete že jo takže, takže i tohle. No a jinak to potom skousnout že jo prostě jak se říká. Tak musíte se přizpůsobit a musíte prostě si vydobýt nějakou svou pozici tak aby pochopili to že, že.. To stejně jako stoprocentně to nikdy nepochopí, protože tady co se týče toho krizového řízení, tak to je vždycky, vždycky nebo i to BOZP je to vždycky jakoby něco, něco navíc že jo. Co těm lidem, tu práci ještě nechci říct ztěžuje ale je to něco s čím se běžně nesetkávají a jakoby něco navíc. Takle to každé chápe že jo. Jako, takže.

**V:** [00:26:47] Hm.

**R:** [00:26:49] S někým jsem vycházel líp s někým hůř no. Ale říkam. Tady potom v tom, u toho referenta tam tam hrozně záleží na tom pokud jsou zařazený teda, zařazený zejména teda přímo pod vedení tak záleží na tom jak je vedení k tomu přístupuje.

**V:** [00:27:15] Hm.

**R:** [00:27:15] Za za to je zodpovědný vždycky ten starosta, že jo. Za tu obec potom v těch letech mimořádných událostech nebo krizových stavech, když jsou pak vyhlášený krizový stav. Což tady skončilo dvakrát.

**V:** [00:27:28] Hm.

**R:** [00:27:28] Už jsem to teda říkal. Já jsem teda tý můj kolegyni jinak neřek než baba.

**V:** [00:27:36] (smích)

**R:** [00:27:36] (smích) Sem říkal: "Baba tady je já nevím x let ta už tady přešla i z toho z vokresu že jo když byly rušený a nikdy se jí nic nestalo. A já jsem tady prostě já nevím pár roků a hnedka dvě povodně jo." Když vona vedešla že jo. Tak když už sem tam zůstal sám no. Takže se člověk nevyspí a vůbec teda mě třeba i vadilo to že jakým způsobem tady k tý oblasti přistupovali jo. Protože jak já jsem říkal. Já jsem byl ze začátku samozřejmě LF ale když jsem do tohodle pronikal, tak jsem říkal: My bychom měli být připraveni úplně na všechno snad s návštěvou s výjimkou teda nákech mimozemšťanů jo.

**V:** [00:28:17] (smích)

**R:** [00:28:17] Takže to je prostě a přitom, jsou to nesmysly jo. Nemůžete bejt připravená s tím co máte k dispozici tak nemůžete bejt připravená na nákej masivní black out že jo. To je nesmysl prostě. To nikdo nedomýšlí že jo.

**V:** [00:28:35] Hm.

**R:** [00:28:36] To jsou lidi který se tím letím zabývají. Ale bohužel si myslím že, se jim ne až tak dopřává sluchu že jo. Pořád je to v plánech v plánech ale nic se realizuje, jo. Je tady nákej, nákej systém to samozřejmě ne ale, ale na nějaký takovýdle masivní, nějakou masivní mimořádnou událost, jo, dlouhodobou to prostě ta naše společnost která je čím dál víc zranitelnější vůči tomudlectomu, tak by se hodně těžko vyrovnávala.

**V:** [00:29:14] Hm. Já myslím že na tuhle otázku už jste mi odpověděl, ale stejně jí radši položím. Měl jste v tomhle období nějaký pochybnosti?

**R:** [00:29:23] No tak, člověk pochybuje pořád že jo.

**V:** [00:29:32] (smích)

**R:** [00:29:32] Ale pochybnosti takový, že se, třeba když sem potom ne přímo při tom přechodu jako jo. Když jsem přišel teda tady na Městskou policii to snad ani né že jo. Protože pořád ste, pořád ste v novém prostředí a pořád se prostě jako učíte že jo. Takže to snad ani ne. Spíš teda potom když jsem přišel tedy na tu radnici no. Tak to bylo po těch 4 letech no.

**V:** [00:29:57] Hm.

**R:** [00:29:57] To jsem porovnával prostě to jak to funguje tady na tom úřadě s fungováním na tý Územní vojenskou správě a to bylo, to bylo prostě nebyla nuda.

V: [00:30:11] Hm.

R: [00:30:11] Takže tam to bylo, na tý Územní vojenský správě to bylo všechno daný jo. To šlo vopravdu v nákejh regulich jo. Ale tady ne. Tady, tady to bylo...

V: [00:30:26] A když se eště vrátíme teda k tomu přechodu z tý armády k tý policii tak třeba. Nevim. Vybavíte si třeba náký pochybnosti o třeba finanční situaci? O rodinu? Nebo něco takovýho?

R: [00:30:38] No, to snad ani ne. No tak tenkrát my jsme měli, protože současná manželka je druhou manželkou teda, mojí. Takže tenkrát jsme měli na starosti 4 děti.

V: [00:30:51] Hm.

R: [00:30:51] Jo. Jeden čas teda dospívající teda nebo to byli taky adolescenti že jo kolem 15 let.

V: [00:30:58] To je supr věk.

R: [00:30:59] No tak to bylo a bydleli jsme v paneláku. Jo to je supr věk.

V: [00:31:03] (smích)

R: [00:31:05] Bydleli jsme v paneláku takže kolikrát to tam vypadalo jako ve válcovných plechu. (smích)

V: [00:31:11] (smích)

R: [00:31:11] Takže spíš, spíš pochybnosti jak zvládneme tohleto jo. Tak jako, ale musím říct že manželka to prostě, to je člověk do nepohody takže, takže...

V: [00:31:20] Hm. Ale asi nic co by teda souviselo vyloženě s tím přechodem z tý armády do toho civilu?

R: [00:31:28] Tak prostě, takle, takle jsem se rozhod nechtěl jsem dojíždět, nechtěl jsem dál setrávat že jo v armádě protože jsem, (zvonek) pardon. Protože jsem v tom neviděl perspektivu. Tady jednak, jednak teda to dojíždění a jednak, jednak jsem si říkal, co se teda navíc i potvrdilo že, eh ty, eh úřady kam mě teda jako vojenský že jo, kam mě teda nabízeli abych přešel, tak neměly zas až tak dlouhýho trvání. Takže to by bylo jenom prostě prodloužení vo já nevím kolik tenkrát, jak to tam dlouho eště fungovalo ale ne moc dlouho. Takže z tohodle, z tohodle důvodu jsem říkal ne, skončím.

V: [00:32:18] Hm.

R: [00:32:18] A pak teda musím říct že v tý době jako armáda byla vcelku velkorysá, protože já teda nemůžu říct že, já si prošel základní vojenskou službou normálně klasické 2 roky. Takže, takže já jsem v době kdy jsem se rozhodoval jestli teda vstoupit nebo tak, dyž mě nabízeli protože dyž sem měl po skončení tý základní vojenský služby tak, tak v tý době kdy, vo který mluvím já jo. To byl náký, to byl nákej rok 77 nebo 8. No to je jedno. Tak tam byli náboráři z řad, tenkrát, co to bylo? To nebyla policie, to byla bezpečnost že jo?

V: [00:33:01] Veřejná bezpečnost.

R: [00:33:01] Veřejná bezpečnost, ale eště jinak se to říká. No to je jedno. Z veřejný bezpečnosti. A ty nás lanařili, jako já jsem říkal: Já nechci vidět žádnou uniformu ani náhodu. Já sem toho měl za 2 roky až až.

V: [00:33:16] (smích)

R: [00:33:16] A posléze teda se prostě ta situace změnila, když jsme potřebovali teda jiný byt a.. (zvuky z kuchyně) Teda, tady je to pitomý.. Já nejsem tady vocud'. Já sem východočech původně. Takže pak jsem se nák dozvěděl tady vo tý možnosti, že tady nabírají na Okresní vojenskou správu no tak, tak jsem tu žádost podal a až po roce skoro sem, sem nastoupil no, takže.

V: [00:33:49] Hm.

R: [00:33:50] No, nějaký problémy tady, jesi, jesi sem pochyboval vo něčem nebo ne. Tak ani snad ne.

V: [00:33:57] Hm. Jo.

R: [00:33:57] Nesmíte se tomu zas tak podávat že jo. To prostě tak to je a..

V: [00:34:05] Jo.. Dobře. Vzpomenete si třeba co se Vám v tom období toho přechodu honilo hlavou?

R: [00:34:13] Tak to už je vopravdu hodně vzdálený.

V: [00:34:17] Jo. Já si to uvědomuju.

**R:** [00:34:22] To jako, já budu rád, dyž za chvíli budu vědět jak se jmenuju.

**V:** [00:34:28] (smích)

**R:** [00:34:28] Tak honilo hlavou. Prostě skončíte jednu životní etapu a musíte řešit co dál že jo. Takže jsem říkal ne, v armádě teda už ne, že jo, z těch důvodů který jsem teda vyjmenoval no a.. A pak teda najít teda co nejdřív nějaký zaměstnání, nesetrvávat teda na Úřadu práce. No a prostě, začít zase něco jinýho že jo, dělat. Sice 47 let je už poměrně dost, ale, ale pořád říkám. Já sem na tom byl fyzicky dobře takže, takže sem si říkal že snad nějakou práci teda najdu že jo.

**V:** [00:35:11] Hm.

**R:** [00:35:11] Ne ani, ani že bych.. Co se mě hodilo hlavou? No to byly spíš jako osobní život možná že jo tenkrát. No ale co se týče pracovního tak ani ne.

**V:** [00:35:25] Hm.

**R:** [00:35:26] Říkám. Je to, je to hodně vzdálená doba už takže...

**V:** [00:35:31] Jasně. A vzpomenete si jak jste se cítil v tom období fyzicky?

**R:** [00:35:35] Dobře. To je jednoznačný teda. To, to prostě. Fyzicky dobře no.

**V:** [00:35:44] Hm. Eh. Co pro Vás tahleta změna znamenala v osobním životě?

**R:** [00:35:50] No tak v osobním životě samozřejmě to byl, to byl, náraz dost velkej že jo. Protože, dřív my jsme chodili, manželka byla zaměstnaná stejně jako já u toho samýho zaměstnavatele na tom samým pracovišti jako já. Takže jsme chodili do práce z práce spolu. No a pak dyž jsem přišel tady dělat na Městskou policii, tak to bylo takový, že jsme se tady třeba potkávali v parku jo. Takže potom prostě, já jsem šel z noční a vona šla, vona šla do práce protože tam taky musela hledat, že jo jiný zaměstnání. No takže šla tady prostě do obchodu. No a, eh..Ty kontakty už nebyly, nebyly takový že jo. Ten osobní a rodinný život přece jenom tím byl trošku poznamenanej.

**V:** [00:36:45] Hm.

**R:** [00:36:45] Takže vona, vona taky prostě, eh řešila, řešila teda nový zaměstnání a to bylo jenom to, co sem řešil já ale i vona že jo.

**V:** [00:37:01] Hm. To bylo vlastně ještě komplikovanější, než dyž člověk..

**R:** [00:37:05] No, no. Tak pak teda po nějakým roce vlastně se jí podařilo získat taky místo tady na radnici že jo taky, takže takže my jsme dělali, tak se to trošku jako zopakovalo. Že jsme dělali u stejnýho zaměstnavatele ale na jinejch pracovištích jo. Páč já sem byl tady na radnici a vona dělala tady na sociálce.

**V:** [00:37:26] Hm.

**R:** [00:37:26] Takže jsme jakoby zas vyloženě že bysme byli v kanceláři, nebo aspoň v jedný budově to ne, ale to nevadilo. Protože důležitý bylo že jsme měli shodnou pracovní dobu.

**V:** [00:37:47] Jasně. A jak na tu změnu reagovalo Vaše okolí?

**R:** [00:37:50] Na tu změnu?

**V:** [00:37:52] No. Jak reagovalo Vaše okolí na tu změnu, na tu změnu toho vlastně odchodu z tý armády do toho civilu?

**R:** [00:37:59] Asi nijak. Prostě brali to takový jaký to je. To je můj život že jo, tak ty si rozhoduj, jak jak uznáš za za optimální, no takže. Že by mě od toho někdo zrazoval nebo doporučoval, jo něco tak to ne. Ke mně se armáda jako zachovala solidně v době kdy já jsem odcházel. To nemůžu říct že bych prostě řekl že mě nějakým způsobem poškodili a naopak teda.

**V:** [00:38:35] Jasně.

**R:** [00:38:35] Dyž už teda jsem musel odejít. Říkám. To byla úplně jiná situace dřív jo. Když jsem musel odejít tak to byli prostě, že jo nějaký vodchodný, vodstupný vlastně se to říká, nebo ježišmarja. Mě teď ani nenapadá správněj termín. Když skončíte s organizačních důvodů tak dostáváte vodstupný že jo?

**V:** [00:38:56] Myslím si že jo. Nejsem si úplně jistá zase abych taky nekecala. Ale vim co myslíte.

**R:** [00:39:00] No no, vodstupný. To je tak správně. Takže jsme dostávali nějaký vodstupný. No. Takže já jako, pro ten přechod to bylo tenkrát snazší. Jednak jsme dostávali vodstupný a jednak tenkrát když člověk nesehnal hnedka zaměstnání tak, tak dostával tu podporu v nezaměstnanosti, přestože měl vodstupný. Pak už se to změnilo že jo, ta legislativa.



V: [00:39:25] Hm.

R: [00:39:25] Takže pokud jste získala já nevím tříměsíční vodstupný no tak jste po 3 měsíce vlastně nedostala žádnou podporu že jo. Tenkrát to takhle nebylo. Tenkrát bylo vodstupný plus teda nezávisle na tom i ta podpora v nezaměstnanosti.

V: [00:39:38] Hm.

R: [00:39:38] Takže já jako pro ten prvopočátek prostě to, to materiální zajištění tady bylo, tady bylo dobrý. To bylo lepší než než teď že jo. Takže né jako okolí aby mě prostě něco doporučovalo nebo zrazovalo od něčeho nebo tak to vůbec ne.

V: [00:39:57] Hm. A jak probíhalo to hledání toho nového zaměstnání?

R: [00:40:01] Tak že jsem vlastně sledoval ty vývěsky na Úřadu práce a popřípadě teda i takový ty informace z mého okolí že jo z těch známých a tak. No jednak sem vobcházel potom ty pracoviště kde byly, kde byly ty nabídky že jo na nějaký ty, ten pracovní poměr a co si budem povídat. Jako, tohleto jsou místa který nejsou až tak atraktivní že jo. To co je to co je se prosejtuje a zůstane na Úřadu práce. Dřív to aspoň tak bylo. A vono se to zas až tak neliší. Tak to jsou prostě místa kde teda ty pracovní pozice nemůžou, nemůžou vobsadit z nějakých důvodů že jo. Nižší plat nebo horší pracovní podmínky a tako. No takže, takže..

V: [00:40:52] Hm.

R: [00:40:56] Dřív to bylo hodně vo kontaktech. Dneska to v tý politice je taky vo kontaktech že jo. Takže důležitější pro mě třeba byly nějaký takový ty osobní kontakty že jo těch známých, který řekli: "Hele, tady se něco by mohlo rýsovat nebo tak." No tak sem prostě se snažil informovat o tom, jestli teda, eh by to vyhovovalo mně a nebo jestli by to aspoň aspoň bylo trochu, trochu blízky tomu, tomu předchozímu že jo zaměstnání no. Ale nakonec teda i díky tomu osobnímu kontaktu sem prostě nastoupil tady k městu že jo, na tu Městskou policii, takže..

V: [00:41:40] Hm.

R: [00:41:40] Jinak bych se asi běžně vo tom, musel bych sledovat zase zase ty vývěsky a tak. A to tady ani myslím já nevím jesi to tenkrát měli ještě na Úřadu práce, možná ani né. Nevím. To už si nevzpomínám. Ale prostě vím že jsem se tam vo tomhleto dozvěděl vo týhleto možnosti právě díky tomu, tomu kamarádovi s kerym jsem se potkával.

V: [00:42:04] Jo a vlastně než jste našel tady tu novou práci, tak jak dlouho jste hledal?

R: [00:42:11] No, říkam. Na Úřadu práce jsem byl 3 měsíce.

V: [00:42:13] Jo.

R: [00:42:13] Takže 3 měsíce.

V: [00:42:15] Takže tak 3 měsíce.

R: [00:42:15] 3 měsíce.

V: [00:42:18] Hm. A bylo to složitý? Nebo..

R: [00:42:21] Složitý. Složitý to pro mě bylo, bylo to nový! Že jo. Protože do té doby já jsem se zaměstnáním problémy neměl. Tak jak teda předtím než jsem nastoupil jako voják z povolání do služebního poměru, takže vždycky jsem práci sehnal že jo. Já jsem předtím 5 let učil, pak jsem dělal, nějaký dělnický profese nebo předtím nějaký dělnický profese eště.

V: [00:42:51] Jako před tou armádou myslíte?

R: [00:42:52] No. Před tou armádou, pak jsem učil asi 5 let. A pak jsem teda šel vlastně, rozhodl jsem se teda pro u vojnu no. Pro tu, tenkrát to nebyla Armáda České republiky, to byla Československé lidová armáda že jo. Takže tak. A to jsem hodně váhal. Hrozně jsem váhal. Protože, protože já jsem nechtěl určitě k žádnému útvaru. Vzhledem k tomu, k těm zkušenostem, eh z jako voják základní služby.

V: [00:43:26] Hm.

R: [00:43:26] No takže to jsem říkal, to určitě ne. To nebyla, aby mě někde támle potom, že si nemůžete zvolit že chcete být zařazena k útvaru který je tady třeba nejbliž že jo v Litoměřicích nebo tak. Ještě byly možná blíž jo. A tak asi ne. Asi nejbližší tady byly Litoměřice. Tam kde bych mohl dojíždět. Prostě podle potřeby armády. Taky Vás mohli šoupnout někam támhle na Moravu že jo.

V: [00:43:50] Hm.

R: [00:43:50] A to prostě, potom ten rodinný život aby jsem byl někde na ubytovně tak to v žádným případě jsem nechtěl. Takže jsem se informoval jestli se tam stal případ, že by prostě někoho někoho převedli tady z tý Krajský vojenský správy

někam k útvaru. Tak říkali že ne. Tak pořád jsem ještě jako váhal, ale nakonec nebylo vyhnutí. Říkám. My jsme museli, my jsme museli řešit bytovou, bytovou situaci protože jsme bydleli tenkrát měli druhý dítě a ten byt byl asi teda vlhký, takovej vlhčí a zdravotní stav toho prvního syna byl takovej, že měl neustále zápali plic že jo. A ty intervaly mezi těmi zápali plic se zkracovali a pak to začalo i s druhým synem tak sme říkali ne. No a i lékaři nám jako doporučovali změňte úplně bydliště jo.

**V:** [00:44:57] Hm.

**R:** [00:44:57] I když tam na první pohled to bylo, to bylo relativně jako zdravý, zdravý životní prostředí jo. Ale pro tyhlecty, tyhlecty lidi trpící různými problémy s průduškami a plicními problémy tak to asi nebylo to pravý ořechový že jo.

**V:** [00:45:16] Hm.

**R:** [00:45:18] Takže sme tady a tady to taky přestalo že jo takže..

**V:** [00:45:24] Ehm, je něco konkrétního co Vám při té změně zaměstnání pomohlo, při tom odchodu z té armády do civilu?

**R:** [00:45:33] Konkrétního? Asi dobrý, dobrý partnerský vztahy. Nebo na, nadprůměrně dobrý teda.

**V:** [00:45:46] Jo. A třeba i ty kontakty? Vy jste vlastně říkal že přes ten kontakt ste sehnal tu práci dalo by se říct?

**R:** [00:46:00] Jo, jo. Dalo.

**V:** [00:46:03] Dobře. A je třeba něco konkrétního co si myslíte že Vás při té změně zaměstnání brzdilo? Něco co tomu bránilo?

**R:** [00:46:13] A to už je velkej časovej vodstup takže. No bránilo mě v tom to že že v podstatě, eh.. Já jsem byl hodně vomezenej s tím předchozím zaměstnáním že jo. Co se týče, co se týče uplatnění teda potom v tom civilním sektoru. Protože co jim člověk může nabídnout v tomhleto věku?

**V:** [00:46:33] Jo.

**R:** [00:46:33] Už co se týče prostě věku tak už nejsem perspektivní, že jo v 47 to už.. Nejsem víceméně žádný odborník. I když vojáci z povolání můžou být odborníci samozřejmě že jo. To sou různý technici a tak, jo. Ale já teda ne.

**V:** [00:46:56] Hm.

**R:** [00:46:56] Coby člověk z úřadu že jo. Úředník jak se říká. Úředník vojenskej. No takže, takže tohleto mě omezovalo. Co sem mohl nabídnout, tak to byla nějaká kázeň disciplína spolehlivost a tak. Z té armády jsme byli takový cepovaný. Ale jinak.. Timhleto sem byl hodně limitovanej si myslím.

**V:** [00:47:24] Hm..Dobře. Jaký konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v tom civilním zaměstnání?

**R:** [00:47:37] Tak si myslím že to byla disciplína, celková, ta přesnost že jo.

**V:** [00:47:45] Hm.

**R:** [00:47:45] Kázeň. No, asi tohleto.

**V:** [00:47:52] Hm.

**R:** [00:47:52] A pak taky nepodávat se takovým těm, těm překážkám. Takovej těm, který se někdy jevíli jako složitý ale v podstatě sou překonatelný že jo, takže.

**V:** [00:48:12] Jo. Přemýšlel jste po tom o odchodu z té armády o tom jestli ten odchod byl správná volba?

**R:** [00:48:20] Já jsem byl přesvědčený vo tom že další setrvání v armádě už pro mě nemá smysl, jo. Protože, protože říkám. K útvaru jsem nechtěl nikam a to co mi nabízeli tak přece jen bylo vzdálenější. A.. Takže díky tomu že jsem, že jsem měl potom nárok, nárok na výsluhu. Takže, jsem si říkal že v tom civilním sektoru přece jenom nějaké uplatnění najdu nějaké zaměstnání a s tou výsluhou dohromady potom ten příjem bude takovej, kterým zajistím prostě tu rodinu a tak že jo. Takže sem, si myslím a myslím si do teď, že rozhodnutí bylo správný.

**V:** [00:49:11] Jo. Ehm. Umíte si představit něco, co by pomohlo lidem nebo teda vojákům kteří odcházejí v tom přechodným období toho hledání nového zaměstnání?

**R:** [00:49:22] Na to asi se mi bude těžko odpovídat, protože já už z té armády jsem hodně dlouho a ty podmínky byly úplně, úplně odlišný vod těch současných. Takže. Nevim no. Si myslím že tady, my jsme měli tu výhodu že jsme přece jenom tam setrvali, eh po tu dobu která nám zajišťovala ten výsluhovej příspěvek což dneska teda není. Takže o to to mají ti kteří odcházejí z armády horší že jo, že prostě, častokrát vovedjou aniž by teda potom dostávali nějakou podporu. Na druhý straně

dneska zase maj tu výhodu že berou příspěvek, příspěvek na bydlení pokud to tak je. A myslím si že to je pořád ještě což což, my jsme sice taky brali ale jenom asi, to nebyly ani 2 roky možná. To je, dost slušná jako, finanční přilepšení k tomu platu. Nevím. Teďka vopravdu na todleto já nedokážu jako vodpovědět, dost dobře. Co by mohlo pomoct. Jak to, jak to funguje teďka jestli je nějaká prostě, jestli jim pomáhají, eh s nalezením uplatnění potom, po odchodu z armády v současnosti nevím. Jestli ta armáda, prostě je takhle vstřícná a takhle jim pomáhá to fakt nevím. Nevím.

**V:** [00:51:07] Tak to možná bude složitá i další otázka. Ehm. Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano tak co konkrétně třeba?

**R:** [00:51:22] No tak, todleto mě tak nenapadá nic jako abych (smích) mohl trochu kvalifikovaně odpovědět.

**V:** [00:51:29] Můžete i nekvalifikovaně, koneckonců. (smích).

**R:** [00:51:36] Vzhledem k tomu že, že lidé kteří opouštějí armádu jsou, jsou asi povětšinou ještě ještě v tom, v tom produktivním věku že jo, né tak staří asi jako já dyž jsem končil tak, tak si myslím že vůbec dneska teda v současnosti že, že pokud bude mít někdo zájem pracovat nebo podnikat, tak že, že prostě se vždycky, vždycky v tom civilu uživí. Takže nějakou zase výraznější podporu tady, tady nevidím. Ale jako ze strany armády potřebnou teda jo.

**V:** [00:52:15] Hm.

**R:** [00:52:17] Něco jinýho třeba je u těch u těch veteránů jo. Tam si člověk ani nedokáže představit jakým způsobem to zatáh, eh zasáhne teda jejich psychiku, jestli tam je potřeba, nějakým způsobem intervenovat jo nebo to. Ale v tom běžným.. Asi ne. Ale to je můj vopravdu hodně laickej názor protože se vtom že jo už jsem vodstříženej vod tý armády hodně dlouho.

**V:** [00:52:53] Jasně. Eh. Je něco co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se tu armádu chystají opustit?

**R:** [00:53:02] Já si právě myslím že se většina z nich třeba tu armádu ani nechystá opustit. Že jsou prostě díky tomu systému, v armádě nastavenýmu, tak že jsou spíš, spíš nuceni tu armádu opustit. Né že by to sami ve své vlastní vůli volili.

**V:** [00:53:26] Hm.

**R:** [00:53:26] Takže takže, to.. Brát prostě tu situaci takovou jaká je no. Tak, stejně s tím nic nenadělej že jo. Pokud to není jejich rozhodnutí no tak, se jim vysvětlí asi jejich nadřízený no, to jak se věci mají a voni to asi sami vědí že jo. A třeba ten ten můj bývalý kolega že jo s kterým se teda taky setkáváme ještě, tak ten kterej dělal, v tým jak se to menuje, já nevím jak se to teďka už přesně teďka už menuje ta veterinární základna teda v tom Grabštejně.

**V:** [00:54:03] Hm.

**R:** [00:54:04] Tak ten tady, ten tady měl díky tomu starýmu systému hodnocení a povyšování tak měl, eh důstojnickou hodnost. Teď nevím jestli to už byl kapitán a nebo nadporučík. Myslím že nadporučík. No a pak když se rozhodoval co dál tak, tak eh prostě měl možnost. Stejně tak volit jestli, jestli vovedje do civilu jako já, anebo jestli setrvá. On chtěl setrvat takže nastoupil teda tady, von vlastně nejdřív, nejdřív nedělal v Grabštejně u pejskařů, ale ale myslím že dělal právě v Liberci. Že on, on volil tu možnost dojíždění do Liberce. Jo jo jo jestli si takle vzpomínám. A pak to tam zrušili taky nebo u, to hodně omezili, prostě to zredukovali to pracoviště a tak mu nabídli, nabídli právě ten Grabštejn, tu veterinární základnu ale s tím že že tam nejsou už tydlety důstojnický místa, že jo.

**V:** [00:55:14] Hm.

**R:** [00:55:14] Takže on on potom když se rozhodoval tak prostě musel se rozhodnout tak že, že šel na místo praporčický. Takže nebyl nadporučíkem, ale stal se z něho já nevím co. Praporčík nebo podpraporčík nebo něco takovýho jo.

**V:** [00:55:34] Hm.

**R:** [00:55:34] S tímhletem prostě šel vo x x hodnotí níž jo. Jo tak aby mohl setrvat prostě v armádě no. Tak, tak von se pro to rozhodl teď tam dělá, tam dělá prostě toho štábního praporčíka myslím, což je jako z těch praporčickejch funkcí nejvyšší že jo ta možná. A je tam pořád eště no, tak zatím. No ale, ale prostě dyž se se potom rozhodujete třeba zda setrvat, v armádě tak jste třeba postavená i před tudleto volbu že teda, jo můžete setrvat ale máme tady takový a takový místo a prostě nebudete už mít tuhleto hodnost ale budete zastávat takovou a takovou funkci která je spojena s daleko nižší hodnotí že jo.

**V:** [00:56:19] Hm. Jasně no. Ehm je eště něco k tomu tématu na co jste se třeba v průběhu vzpomněl? Nebo co byste chtěl říct, nebo co třeba nezaznělo a mělo by zazníť?

**R:** [00:56:38] No tak. Já se asi budu opakovat znova s tím že my jsme byli takovej jako nejlepší kolektiv tady z toho co jsem měl možnost poznat. Eště možná když jsem se učil. Tak to byl člověk takovej plnej ideálů. Tak těch 5 let to bylo eště jako tam byla taky taková docela dobrá parta. Ale pak pak tady my jsme, my jsme byli opravdu dobrej kolektiv i díky tomu že jsme prostě sss, nebyli nebyli omezeni jenom těmi pracovními povinnostmi jo těmi úkoly. Ale tam spousta z nás třeba sportovala a když nesportovala tak se tak byli velice vstřícní třeba při tom organizačním zajišťování různých těch akcí jo.

V: [00:57:27] Hm.

R: [00:57:27] Takže my jsme my jsme hráli voppravdu teda docela dobře nohejbal nebo i volejbal takže my jsme se voppravdu hodně účastnili nejenom že jsme tady organizovali teda ty, to byli většinou většinou teda já nevím ty sportovní dny zaměřený na volejbal nebo plážovej volejbal nebo tak jo. Ale dyž jsme potom díky tomu nohejbalu kterej jsme hráli docela slušně tak jsme, tak jsme jezdili i na různý akce já nevím jo, tajdle různě to byly, to byly tenkrát, to byly vojenské velitelství, jo. Nebo nebo vojenský okruhy vlastně tak tak to byl, jeden byl v Táboře druhý byl ještě v Trenčíně myslím no. Tak. Takže jsme jezdili třeba i na tydlecty jen takový ty armádní hry až jo.

V: [00:58:20] Hm.

R: [00:58:20] Že jsme jezdili do Tábora jezdili jsme do Vyškova a tak. No tak, takže my jsme byli sss.. A to s náma hrál i ten náčelník vlastně jo. Takže, takže díky tomudlectomu my jsme fakt jako byli dobrá parta když to tak mám říct no.

V: [00:58:37] Hm.

R: [00:58:40] Takže.. Je dobrý když prostě se ty ty vojáci a to nemluvíme jenom vo vojácích. To je to patří vlastně asi ke každému tomu pracovním kolektivu, když se poznávají a maj možnost se se setkávat i mimo jako ty pracovní povinnosti a prostě třeba díky tomu sportu že jo.

V: [00:59:03] Hm, to určitě no.

R: [00:59:03] To je jakejmkoliv zálibám. Ale ten sport se asi nabízí nejčastěji jo. Takže, takže to jako na todleto vzpomínáme všichni ty který přímo třeba nebyli nebyli těmi sportovci ale účastnili se to, těch podniků jenom, jenom coby organizačně jo to zajišťova, zajišťovali no, tak.

V: [00:59:31] Hm, hm. Jo. Teď už nám zbejvaj jenom takový, ehm malý otázčky. Eh, jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

R: [00:59:41] Letos 65.

V: [00:59:43] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

R: [00:59:51] Uh. Vod 83 do 2002. Takže to je 19 že jo, jesi jesi.. A pak ještě se mi tam započítávali do toho, eh. No tak můžete, můžete tam dát třeba 20 let. Protože jestli tam potom do toho do té výsluhy jo započítávala i základní vojenská služba. Takže já jsem tam měl ještě 2 roky jako voják základní vojenské služby. Ale ale jako voják z povolání jsem byl těch 20 let no asi.

V: [01:00:25] Hm. A můžete mi říct na jaké pozici se jste v té armádě působil?

R: [01:00:31] Říkám, to bylo to bylo vždycky, vždycky to byl jako vojenský úřad že jo. Takže na okresní, později teda se to přejmenovalo na Území vojenskou správu.

V: [01:00:43] Hm.

R: [01:00:43] Dneska, dneska už to asi nikomu nic neřekne. Zpočátku jsem tady byl jako náborář, to znamená že sem vlastně zabezpečoval, eh náborů do vojenských škol že jo. Tak jak to dřív bylo. Jednak do středních tak i do vysokých škol.

V: [01:01:10] Hm.

R: [01:01:10] To se dělalo vlastně s těmi adepty vhodnými. To se dělalo spousta pohovorů že jo. To byli, museli odpovídat zdravotně, museli vodpovídat nějakým prospěchem a tak. No a s nimi se potom dělaly pohovory. Ta armáda dřív měla teda tak takovou, takovou pověst že to v podstatě když se proto někdo rozhodne tak, tak se těžko z toho z toho dostává potom že jo. Takže i tohleto no. A ne pro každého to bylo ale některý si to i v celku, vcelku chválili. I když asi to si myslím že to byla menšina no ale.. No a potom jsem byl přeřazen na jinou funkci protože jsem, tohleto byla funkce která byla spojena s členstvím v KSČ. A já jsem, já jsem to vodmít. Takže jsem to už nemohl dál zastávat, takže jsem dělal potom, eh důstojníka zařazené v mobilizační oddělení. A potom mě nabídli studium, protože se to je ten systém kterej není vomezenej jenom na armádu ale ale myslím že na celou jako veřejnou správu, kdy se tady bazíruje prostě na vzdělání no. Což, což mě teda taky vadilo jako no. Protože dyž se tady pak setkáváte s tím že na místech který byly běžně zastávány osobami nebo pracovníky jenom se středním vzděláním nebo středoškolským vzděláním a bazíruje se, bazíruje se na vysokoškolským a přitom prostě na tom pracovišti se chodí, chodí pro rady, eh k pracovníci která má jenom střední vzdělání a je nejzkušenější má největší přehled vo tom a to, jo. Takže voni si vysokoškolačky si choděj tam pro rady jo a nebo i vedoucí kolikrát, no tak je to trochu pokrivený že jo, no.

V: [01:03:14] Hm.

R: [01:03:15] Ale tak, tak mně nabídli teda studium na vysoký škole několikrát teda. A já sem říkal né né né, vojenskou školu jako. Prostě tydlecty takový ty velitelský obory to mě vůbec nic neříkalo. Jo ale pak pak tam teda byla možnost, to vim že to přišlo až někdy v září, v průběhu září. Studijní obor ekonomika řízení lidských zdrojů. A tam, tam byly prostě předměty

jako i cizí jazyky což mě vždycky bavilo, pak tam byla psychologie taky, že jo byla tam, byla tam nějaká nějaká ekonomie makro mikro a takovýchle. No a tak jsem si říkal, jo tak tohle by ještě prostě dyž už teda bych se k něčemu měl rozhodnout tak tak, tak tohleto. No takže jsem jenom víceméně nechci říct z hecu ale říkal jsem to stejně nedopadne že jo. Tak sem začal co se týče matiky tak já na tom byl špatně. Protože já jsem měl gymnázium a tenkrát to ještě bylo rozdělený na humanitní a přírodovědný větve a já jsem byl na humanitní a tam jsme tý matiky měli hrozně málo.

**V:** [01:04:26] Hm.

**R:** [01:04:26] Tak jsem říkal co se týče matiky tak to je, to je passé že jo. No tak jsem dělal akorát ten jazyk jsem voprášil. No a pak jsme dělali, pak jsme dělali přijímačky tam. No a tak jsem, když jsem přijel jsem říkal náčelníkovi jako to je, to je úplně zbytečný že jo. No a voni kupodivu teda, mému nesmírnému překvapení mě poslali že se přijetej no. No takže jsem pak dělal, prostě dělal vojenskou školu a.. Ted' nevím jestli jsem se nevodchýlil vod tý otázky sakriš.

**V:** [01:05:06] Eh, na jaké pozici jste působil?

**R:** [01:05:07] Jo, jo. Takže pak, to se k tomu ještě vrátím. Takže po skončení vlastně týchlectý vysoký školy jsem vlastně přešel na důstojníka nebo to, to jsem dělal. Dělal ještě, ježiš. To už ani nevím jak se to jmenovalo ta funkce? He? No to je jedno. Tak pak sem nakonec sem dělal, asi 2, nebo přes 2 roky něco náčelníka doplňovací oddělení takzvaného to znamená, to gró té činnosti tady toho oddělení bylo, byli prostě odvodní řízení, to už Vám taky asi nic neřekne že jo.

**V:** [01:05:47] Ale jo tak něco jo.

**R:** [01:05:48] No tak tak, tak odvodní řízení protože tenkrát ještě pořád byla základní vojenská služba že jo takže, takže se chodilo na povinnou vojnu, vojenskou službu. Takže co se týče odvodního řízení co se týče nástupu, na do základní vojenské nebo náhradní vojenské služby. A co se týče potom teda i přezkumného řízení že jo. Takže odvodné přezkumné řízení a nástupy, nástupy teda na vojnu no. Takže tam jsem vlastně tímhle tím zařazením jsem já skončil potom že jo. Z toho sem šel. Ale říkam pořád to bylo jako, jako vojenský úřad no.

**V:** [01:06:29] Hm. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

**R:** [01:06:33] Skočil jsem k 31.12. 2002. Takže..

**V:** [01:06:38] Dobře. Tak jo.

**R:** [01:06:39] 19 let a něco. No tak jestli Vám to k něčemu bude.

## Příloha č.7: Rozhovor se Zikmundem (délka rozhovoru 43 minut, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Tak. Já Vám tady dám informovaný souhlas, eště ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván, tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Tak. Ehm. Tak první otázka. Povězte mi, eh jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:00:58] No tak si myslím je to 7 let. To znamená já jsem vodcházel na konci roku 2 13.

**V:** [00:01:04] Hm.

**R:** [00:01:04] A, ehm. Nevím. Je to, je to.. Je to hodně, hodně špatně se to popisuje z důvodu toho že jsem odcházel, eh z důvodu určitejch špatných osobních vztahů s mým nadřízeným, který převzal v tu dobu moc nad určitou skupinou lidí. Já jsem sloužil 20 roků bez ohledu, eh nebo bez ohledu. Sloužil jsem 20 roků v Liberci a nepoznal jsem vlastně jinej útvar jenom Liberec.

**V:** [00:01:38] Hm.

**R:** [00:01:38] Ale bohužel pokud' v osobní rovině došlo k tomu že jeden z mých kolegů v 90. letech měl nastartovanou kariéru, tak se dostal na nejvyšší post v Liberci a tam jsem viděl že naše spolupráce další už nemůže pokračovat dál, protože tam to nebyl ani pracovní jako spíš v tý osobní rovině a tak jsem se rozhodl že vovedu do zálohy.

**V:** [00:02:09] Hm.

**R:** [00:02:09] Eh, rozhodl jsem se po vlastně absolvování dálkového studia magisterského když jsem získal teda titul magistr a myslím jsem si že budu pokračovat v armádě protože mi byly nabízeno i jako další možnosti. To znamená odejít třeba z Liberce do jiného města. Ale přece jenom že jsem poznal ten zkorumpovaný a neforemný systém, tak jsem se rozhodl že odejdu, byť jsem neměl před sebou budoucnost jako v rámci že jsem neměl domluveno žádné zaměstnání a musel jsem se hodně přeskolit do toho civilního způsobu života. Vzhledem k tomu že jsem už od 14 let v armádě jelikož mám už i vojenské gymnázium.

**V:** [00:02:54] Hm.

**R:** [00:02:54] Takže to bylo pro mě velkej šok. A strašně složitěj přechod.

**V:** [00:03:01] Hm. To je supr pro tu moji práci právě. (smích) Jak jste se s takovou velkou změnou vlastně vyrovnával? Toho přechodu.

**R:** [00:03:09] No řekl bych osobně že do dneška jsem se s tím nevyrovnal.

**V:** [00:03:18] Hm.

**R:** [00:03:18] Eh. Já jsem si myslel že ten kruh nějak uzavřu. A hodně jsem, hodně jsem jako nad tím přemýšlel ale já si myslím že do dneška ten kruh nemám uzavřen protože jsem si vlastně, já jsem se rozhodl pro odchod. Jsem soutěživý typ takže jsem s tím dotyčným prohrál a pro ten odchod jsem se rozhodl v měsíci září a na konci vlastně prosince jsem odcházel což po 20 letech přímý aktivní služby a po ještě tý střední škole čtyřleté, tak, eh jsem se s tím jako vyrovnával strašně špatně. Takže já to eště v sobě jako mám uza, eh.. Každěj rok nebo každěj rok kterej uplyne od toho mého odchodu se to pomalu uzavírá. Ale vevnitř v člověku se to uzavírá strašně pomalu když tam jako obětoval řekněme ani ne nejlepší léta života, ale strašně velkej kus období toho života.

**V:** [00:04:23] Hm. A myslíte že se s tím vůbec jakoby třeba někdy srovnáte?

**R:** [00:04:30] Já myslím že ne.

**V:** [00:04:30] Ne?

**R:** [00:04:33] Eh. Na to si zvyknete a s tím se naučíte žít. Protože když tam budou další otázky ohledně mé práce dalšího působení v rámci přechodu tak si myslím že se dostaneme k nějakému jako spíš pozitivnější naladění.

**V:** [00:04:47] A dělal jste třeba něco konkrétní, ehm konkrétního k tomu abyste se jakoby s tím vyrovnal? Nebo aby, ehm.. Jako já vím že jste říkal že s tím vlastně nejste vyrovnanej. Ale jestli jste třeba začal víc sportovat jo nebo se soustředit na nějaký třeba koníčky, něco?

**R:** [00:05:09] Ne ne já vzhledem k tomu že žijeme v materiální, nebo materialistický době tak já jsem neměl moc času jako psychicky nák se s tím srovnat, ehm z přechodu do toho civilního, civilního života. A já jsem věděl že být voják po nebo jakýkoli příslušník ozbrojený složky, tak po náký době má nárok na náký výsluhový náležitosti. Což znamená nespadne úplně na zem.

**V:** [00:05:40] Hm.

**R:** [00:05:40] Jako kdyby vyhodili dělníka z továrny jo. Eh, to tak určitě není. Ale samozřejmě je to, je to zase to má za následek že nějaký ty svoje práva máte trochu posunutý oproti běžným občanům jo.

**V:** [00:05:54] Jasně.

**R:** [00:05:54] Takže za to, takto je. Příslušník ozbrojených složek může po určitý době získat výsluhové náležitosti. Takže jsem věděl že musím okamžitě si hledat novou práci a nějakým způsobem začít aktivně žít v civilním životě a nevím jestli to bylo složité protože jsem bez práce teda nebyl ani den a začal jsem, eh začal jsem jestli to můžu teda popsat?

**V:** [00:06:19] Jasně.

**R:** [00:06:20] Začal jsem v práci, kdy jsem měl 2 dny do civilu nebo do, do té zálohy nebo jak dyž se to takle řekne a já jsem vlastně neměl práci pak jsem na inzerát oslovil u těch kasáren co já jsem sloužil, tam je Oblastní galerie Liberec a eh, tam hledali ostrahu? Ne ostrahu. Operátor kamerového systému. Říkám no tak dyž nic jinýho není protože to byl rok 2 13 a zrovna vrcholila tak zvaná krize ekonomická kdy vlastně těch míst bylo strašně málo. Říkám no když už nic jinýho není, dyž už nic jinýho není.. Jo a vrátím se ještě vlastně, ne. Jinak! Já jsem ještě v průběhu kdy jsem teda chtěl odejít, tak jsem chtěl jít do jiné ozbrojené složky ale jako civilní zaměstnanec, což znamená že by mi ty výsluhové náležitosti zůstali ale mohl jsem dál pracovat. A já jsem jel na psychotesty do Prahy, nákou ty psychologický ty a mně bylo řečeno od tý komise že se mam vrátit do armády.

**V:** [00:07:25] Hm.

**R:** [00:07:25] Tam to nemá nic společného s intelektem, nic. A oni mi řekli že na to místo toho civilního zaměstnance toho pedagogického pracovníka se absolutně nehodím. Že bych se měl vrátit zpátky do armády. A to bylo, takovej přelom, že jsem si říkal že to myšlení, že by mi to napsali kdybych 2 roky byl v civilu. Kdybych byl 2 roky v civilu, tak oni by řekli Vy byste to myšlení měl úplně jiný. Jenže takhle Vám to nedoporučí, protože to všechno bylo takový až moc, myslím si moc studovaný vědecký že mi to nenapsali, a i říkali: "My jsme si jistý že za 2 roky bysme Vám to podepsali. Ale, že ne. Vraťte se do armády. Vy máte.." Já jsem měl jít dělat vychovatele do vězení.

**V:** [00:08:11] Hm.

**R:** [00:08:11] A oni mi řekli: "Vy byste je pedagogicky nevychoval."

**V:** [00:08:14] (smích)

**R:** [00:08:14] Tak to jsem se začal dál smát a pak jsem se teda urazil a odešel jsem pryč. Sem říkal že to snad nemyslej vážně. Oni mi řekli: "Jo všechno v pohodě, všechno v pohodě ale my Vám to nemůžem doporučit." Říkám: Cože? (smích)

**V:** [00:08:26] To je hrozný.

**R:** [00:08:26] Jo taklec to bylo. Tak. A to bylo to první místo a pak že jsem potřeboval teda, protože já jsem si byl skoro jistej že tam projdu. No, bohužel neprošel jsem. Tak jsem vzal tu ostrahu. A tam sem věděl že nebudu dlouho protože to je práce no. Tam 12 hodin sedět a koukat na kamery no prostě příšerná.

**V:** [00:08:46] Hm.

**R:** [00:08:46] A jako hrozná nuda. Ale i z tý nudy jsem nepřemýšlel nad tím co bylo jo, všechno. Akorát trochu to bylo že, oni ty dvě budovy jsou vedle sebe skoro. Jak Oblastní galerie tak kasárna jsou strašně blízko. No a tam jsem byl 2 měsíce a hledal jsem si teda jiný povolání ale furt říkám že to byla doba kdy nebyl žádný rozkvět. Nevadí to tudle do těch otázek jo? To si pak nák vyberete.

**V:** [00:09:09] Ne vůbec. Vono stejně já Vám pak možná položím otázku který..

**R:** [00:09:12] Jo to samý. Tak já to řeknu jak to bylo vlastně.

**V:** [00:09:14] No.

**R:** [00:09:14] Takže jsem byl v tý ostraz, eh nebo v tý ostraze, tak jsem tam byl 2 měsíce. Eh. Samozřejmě se mi tam nelíbilo a viděl jsem že z toho budou nějaký peníze, tak aspoň člověk, eh nebyl úplně jako bez toho, bez platu. Nemyslím výsluhu, bez platu a tak. A další psychotesty mě čekaly, samý psychotesty. Já jich dělal v armádě asi na všechny mise. Na tajnou prověrku. No prostě na všechno. A další psychotesty mě čekaly dyž jsem prošel nějakým sitem. A to Vám můžu říct že pro

mě tady jsem okamžitě zcivilněl a tady jsem okamžitě, pochopil, eh jak jsme se, jak se v armádě maj vojáci dobře. Já jsem přešel ve 2014, kdy jsem odešel? Někdy v únoru 2014, jako vychovatel výchovný ústav do Chrastavy.

V: [00:10:14] Hm.

R: [00:10:14] Můžu Vám říct, že to bylo peklo na Zemi.

V: [00:10:20] Hm.

R: [00:10:20] Proto se nemůžete nikdy srovnat s tím co jsem měl, že jsem to úplně vytěsnil z tý hlavy. Protože to co jsem tam viděl. To jsem si říkal: Tak vojáci ty jsou zhejčkaný baby. Když to tak řeknu. Tam jsem viděl peklo na Zemi protože tam nebyli vrazi. To ne. Ale máte že jo, já, vy děláte tu školu tak to máte diagnosták. Tam berou ale tam máte votevřený dveře. Tenkrát ta Chrastava byla uzavřenéj vlastně uzavřenéj komplex. Tam bylo 36 teenagerů. Mladý lidi. Napůl to byli romové napůl to byli bílí. A tam byly skupiny že jo. A já jsem tu jednu skupinu dostal. A to mě vyléčilo úplně ze všeho. To můžu říct.

V: [00:11:09] Hm.

R: [00:11:09] A tam jsem najednou psychotestama prošel. Protože tam potřebovali ráznou ruku nebo já nevím. I když ti kluci to bohužel tam z těch 36 maximálně se povede jeden. Kterej bude mít nákou budoucnost. Jinak nemají. A tyhle studie a a psychologický analýzy a všechno možný to je úplně k ničemu protože ten kluk, jeho zajímá jenom aby nic nedělal aby dostal najist aby měl na fet.

V: [00:11:38] Hm.

R: [00:11:38] A eh, kde koho vokrást. Jinak toho kluka vůbec nic nezajímá. A nejhorší je když si čtete spisy těch kluků tak to máte máma sedí ve Světly nad Sázavou tatínek sedí a tatínek sedí v jiným kriminále a co může být pak z kluka. A takovýhle sem měl. A já jsem pak dokonce, já sem tam byl 2 roky a dostal jsem v ten druhý rok tu nejhorší skupinu. A tam sem si řek že já fakt se nezblázním tam protože ta fluktuace těch lidí tam vůbec nejde vo to jestli to psychicky vydržíte. Tam se to tak strašně střídalo že já jsem zažil kolegu vod policie který taky odešel od policie přišel tam vydržel tam jeden jedinej den a říká: "Nejsem magor, já tady nebudu."

V: [00:12:19] Hm.

R: [00:12:19] A odešel pryč. Takže tady jsem vydržel 2 roky. Je to špatně placený, je to strašně náročný a naše společnost to, si to vůbec neuvědomuje. Nebo nikdo to nechce radši se před tím, eh zakrejvaj oči protože riziko ohrožení je 100x větší než u dvou třetin armády dvou třetin vojáků. Protože vim jak to v tej armádě funguje. A za tím si stojím. A nikdo mi to nikdo mi to jako tohle nevymluví. No ale pak jsem se teda rozhodl že dám výpověď. Eh, že dám výpověď protože bych se tam vopravdu zbláznil za chvílku. Oni v každým povolání, buď to máte monotóni někde ve fabrice anebo můžete alespoň na chvílku nákej ventil mít. Aspoň pětiminutovej! To nejde. Oni jsou prostě na Vás přísátý jak pijavice. A vysávají z Vás tu energii. No a já dyž jsem teda odcházal nebo odcházal. Dyž sem dal výpověď tak jsem pročítal internet a vzhledem k tomu že já jsem velel docela dost lidem. Jo já měl rotu a pak v Kosovu jsem měl přes 200 lidí tak jsem si říkal a spíš to byla i nadpoloviční jako práce byla i policejní, třeba na těch misích jo, protože jsme hlídali Srbsko-Kosovský hranice jako celníci jako policie jo něco podobnýho i když jsme byli vojáci. Tak jsem zjistil že hledaj jako šéfa městský policie do Londýna. Přišel jsem na výběrový řízení a vono to dopadlo. A už jsem tady 4 roky. Teď už mi de pátej.

V: [00:13:56] To je fajn.

R: [00:13:57] No, takže takle je to shrnutí možná několika otázek.

V: [00:14:00] No možná jo.

R: [00:14:01] Ale je krásný jak jsem se vrátil k tomu stavu, protože obdivuju ty lidi co tam dělaj.

V: [00:14:06] Hm.

R: [00:14:06] Fakt.

V: [00:14:09] Ehm. A když se teda vrátíme eště k tomu přechodu tak v tom období, eh s jakými největšími problémy jste se potýkal? Při tom přechodu z tý do toho civilu, do zaměstnání?

R: [00:14:22] No řekl bych, eh, takle. Vzhledem k tomu že, já jsem chemik, armádní chemik, ale to je chemie nechemie. Jo Vy vlastně jste, ta chemie je spíš zaměřená na to že jsme uměli základy jak ze střední školy. Ale spíš ochrana a pak odstraňování těch následků při požití třeba těch, nebo požití. Při používání těch otravných, eh otravných látek. No a kam s tímto můžete jít jo. A já jsem celej život, ani sem nebyl úplně ten chemik kterej by to dělal, ale já vždycky řídil lidi. Já od svejch 20 let co jsem byl v Liberci jsem měl četu rotu a pohyboval jsem se jenom jako v řídicích funkcích. Což znamená Vy



jste spíš takovej malinkej manažer, kterej musí, eh řídit chod nějaký organizace a musí musí, aby se tam měli ti lidi dobře stará se vo ně a defakto s tou odborností vůbec nepřijde do styku. A největší problém je co s vojákem.

V: [00:15:26] Hm.

R: [00:15:26] Co s vojákem. Protože manažerů je v naší republice strašně moc. To je každej druhej. A eh takže kam posíláte životopisy tak nikdo Vám neodpovídá. Protože pokud nemáte známý v týhle době tak Vás nikdo vlastně ani nevosloví. Takže sem posílal životopisy, myslel jsem si jakou mám, eh krásnou kariéru protože jsem dvakrát velel tak ohromný rotě v Kosovu, eh pro bezpečnostní složky jako jsou bezpečnostní agentury a nemusel bych bejt hlídač někde v Lidlu. Ale bohužel. Jak nejsou známi, a největší problém je ta izolace. Protože já jsem se pohyboval v určitý sociální skupině a ta sociální skupina držela jenom při sobě a my jsme jako do venku nikdo neviděli.

V: [00:16:16] Hm.

R: [00:16:16] Jo takže pro mě byl třeba přechod a jít si vyřídit sociální a zdravotní pojištění, to sem nevěděl ani kam. Protože všechno to vod těch 14 mě defakto jsem byl, jak jsem byl v tom uzavřeným celku, všechno co řešila armáda. Já sem neřešil vůbec nic. Jak co se týče, jak běháte po úřadech, já jsem neřešil nic. Nic.

V: [00:16:40] Hm.

R: [00:16:40] Tak tohle bylo. Ta izolace. Ta absolutně ale říkám máte teďkon hodně vojáků který přišli z civilního, eh z civilního sektoru který už byli třeba v několika zaměstnáních civilních, ale zjistili že armáda je dobrej sociální a zabezpečovací ústav a já si za tím stojím že to je půlka. Lidí co přišli. Profesionalizace je myslím od roku 2 3. Jo jo, tak nějak. A já Vám říkám že půlka lidí tam je jenom kvůli sociálnímu zabezpečení. Za tima slovy si jako stojím.

V: [00:17:16] (bliká světlo) Jé!

R: [00:17:19] Fouká nám.

V: [00:17:19] Co Vám přes tady ty problémy pomohlo se dostat? Jak jste to řešil?

R: [00:17:26] No říkám. Musel jsem to jako vytěsnit vytěsnit v tom, eh že jsem vlastně neměl čas nad tím ani moc přemýšlet. Samozřejmě. V tý galerii to jo. Tam to byly ty 2 měsíce. Ale to je takový že, že si připadáte že jako furt sloužíte a už nesloužíte jo. Ustrojenej neustrojenej. Něco takovýho. Ale, eh ten ústav Vás z toho vyléčí, protože, nebo jak jsem byl ten vychovatel. Tak tam za prvé, ti kluci z Vás vysávají energii ale já jsem to eště přenašel a myslel jsem, co udělat líp, aby prostě víc poslouchali, protože na hrubej pytel hrubá záplata a vůbec nějaký pedagogický příručky tam, já jsem si pak musel jako dodělávat, ale už jsem tam nešel pak, pedagogický minimum. Ale bylo by to úplně zbytečný protože ti kluci uznávají akorát hrubou sílu.

V: [00:18:16] Hm.

R: [00:18:16] Ale.. Takže oni Vás vysávali a já jsem byl rád že sem nemusel myslet na nic nebo na tu práci v tom ústavu co se tam děje, protože tam kolikrát bylo celej den takový napětí že jste neviděl kdy to jako eskaluje, kdy to bouchne jo. Takže ono spíš ta práce kterou jsem dělal. Ale ta byla strašně psychicky náročná. Takže to že jsem odešel z armády jste musela okamžitě vytěsnit. To ani nešlo. Na to nebylo místo. Jo že Vy ste z tý práce jela tak vyřízená že jste si, jel jsem za dětma nebo s klukama jsem šel na pivo a tím pádem jsem se jako člověk uvolní a na tu armádu že sloužil nemyslel.

V: [00:18:55] Hm.

R: [00:18:55] To se mi možná vrátilo až tady. Protože to je jakejsi polovojenskej celek tady tak nějak.

V: [00:19:04] Hm. Měl jste v tom období toho přechodu z tý armády do civilu nějaký pochybnosti? O něčem?

R: [00:19:16] (přemýšlí) Tak to nevím. Pochybnosti. O čem?

V: [00:19:20] Jo, to jako může bejt cokoliv třeba, já nevím finanční situace..

R: [00:19:27] Eh, já jsem věděl, já jsem věděl i kdybych, eh okamžitě nenašel nějakou práci, eh tak já zas tolik závazků neměl, to jsem měl v tu dobu jedno dítě.

V: [00:19:38] Hm.

R: [00:19:38] Sice jsme nebyli spolu ale viděl jsem že musím vždycky mít na to dítě abych platil ty alimenty a abych utáhnul nájem a všechny tyhle poplatky, ale to jsem věděl že i z tej výsluhy já jsem schopnej v klidu si to pokrýt a vy dostáváte výsluhy a dostáváte ještě takzvaný odchodný a to dělá, to dělalo tenkrát asi 230 tisíc což znamená úplně v klidu bych já rok vydržel aniž bych nastoupil do práce. Takže zas až takový jako, eh zas takovej tak takovej..Nám to tady dneska řadí teda, ten vichr. Někdy existenční problémy. Nečekal jsem to ale nechtěl jsem jít pod úroveň na kterou jsem byl zvyklý.

V: [00:20:28] Hm.

R: [00:20:28] Jo já jsem věděl vždycky že asi budu vydělávat míň než v armádě protože tam jsou krásný platy. Ale tak jsem chtěl, eh spojení těch dvou jako platu minimálního třeba ale ty výsledky tak aby to dělalo tak nějak stejně a to se povedlo, hned vlastně od prvního měsíce.

V: [00:20:45] Hm.

R: [00:20:45] Jo takže, eh ta situace na kterou sem byl, nebo takovej ten standard.. (blikají světla) Nám to tady blázní ňák.

V: [00:20:53] To je asi tím že jsem přišla já.

R: [00:20:57] (smích) Ale, takže se to nezmění.

V: [00:21:00] Hm. Takže asi žádný žádný pochyby nebyly v tom období?

R: [00:21:05] Báł sem se vo práci. Samozřejmě. Báł jsem se jestli ji najdu. Ale jak jsem ji našel tak jsem věděl že třeba v tý galerii jsem mohl vydržet ještě rok.

V: [00:21:13] Hm.

R: [00:21:13] Jo ale říkal jsem si sedět u počítače a koukat do monitoru? No to ne.

V: [00:21:18] Hm. Dobře. Ehm, vzpomenete si co se Vám v tomto období honilo hlavou?

R: [00:21:27] No. Ale to nemůžete tam do své práce publikoval že jo.

V: [00:21:31] Jako, můžete bejt i sprostěj klidně jako. (smích) Jestli myslíte něco takovýho.

R: [00:21:35] Né, to bych, to bych nebyl. Eh. Že bych tomu svému nadřizovanýmu kvůli kterému jsem odešel, a s kterým jsem se neměl rád, dal pár facek. To bylo všechno.

V: [00:21:46] Hm.

R: [00:21:50] Ale pak postupem votupíte a smíříte se s tím. Neodpustíte mu. A tak to je.

V: [00:22:01] Hm.. Dobře. Ehm, jak jste se cítil fyzicky v tom období.

R: [00:22:10] Fyzicky?

V: [00:22:13] Hm.

R: [00:22:13] Tak jako já jak sem byl hodně zvyklý jako sportovat jo. Člověk ale postupem, ještě když jsem odešel ty první 2 měsíce v tý galerii, tak vzhledem k tomu že se tam dělaly 4 dny a 4 dny jsem měl volno takže jsem dost sportoval. Ale takle jsem nastoupil do toho ústavu a Vy vlastně s těma klukama vaříte a všechno děláte, tak moje fyzická stránka trochu ztrádala a tu už jsem nedal vlastně za těch 7 let dohromady že tam člověk za ty 2 roky přibral asi 15 nebo 20 a už jsem zůstal a ta lajna tam zůstala jo. A vono už to pak dostat nazpátek už je strašně těžký.

V: [00:22:44] Hm.

R: [00:22:44] Takže fyzicky jsem se, já se cejtím jako tak ňák furt stejně akorát, trochu jsem ztloustnul. To je všechno.

V: [00:22:53] Hm. A co pro Vás tahleta změna znamenala v osobním životě.

R: [00:23:05] (přemýšlí)

V: [00:23:05] Změnilo se něco?

R: [00:23:09] Nezměnilo protože... Eh. Z prvního vztahu tam jsme se vlastně rozešli ještě když sem byl vojákem. Druhý vztah ten byl, ten teda pokračuje, ale tam to bylo tam to bylo, eh asi nic protože prý se chovam stejně furt jako v armádě. (smích) Tam to je to, je to tak že ten člověk je, já bych řek zdegenerovanej ale..

V: [00:23:41] (smích)

R: [00:23:41] Když vod 14 let Vám někdo vymývá mozek určitým stylem jako způsobu žití jo nebo to, tak to ve Vás zůstane.

V: [00:23:49] Hm.

**R:** [00:23:49] To prostě se nedá vymazat. Tak tak to je. Takže si myslím že i tady, eh můj zelený humor asi někteří spolupracovníci vůbec nepobíraj. (smích) A já se za to nestydím protože není to myšleno ve zlým ale někdo, někdo, někdo to nemá rád.

**V:** [00:24:08] Tak každé je nákej že jo. (smích)

**R:** [00:24:08] No já si myslím..

**V:** [00:24:11] Tak jo. Eh. Jak reagovalo Vaše okolí na změnu?

**R:** [00:24:19] No, tak co se týče třeba mejh rodičů tak já jsem měl v celku, eh takovou pestrou bohatou kariéru tak, pomáhal jsem na povodních byl jsem všude možně a to sou takový ty střípky který si pamatujete jo.

**V:** [00:24:36] Hm.

**R:** [00:24:36] Protože tady takový dny kdy pomáháte lidem je skoro každé den, jo. Tam to bylo jednou za čas když se fakt něco dělo. Ale, mysleli si že kecám. Že nevedejdu. Že prostě klidně půjdu s hodnotí dolů a půjdu třeba do Jinců.

**V:** [00:24:54] Hm.

**R:** [00:24:54] Nebo půjdu někam jinam. A že pak se třeba vrátím. Že se něco stane. A já říkam a dost. Já už mám dost toho systému, ne jenom toho, člověka. A to nebyl jedinej. Ale i toho systému, protože z armády se vytratila ale to není, to je i u policie já to vidím tady. U státní teda myslím. Vytratila se, takový ty dobrý vlastnosti jako bylo kamarádství, kolegiálnost a to je všechno pryč. Je to dobou. Je to dobou a velet tady mladejm klukům to je něco příšernýho. Protože oni prostě poslouchat nechtějí.

**V:** [00:25:29] Hm.

**R:** [00:25:29] A takový sebevědomí jako teďkon mají mladý lidi kolem 20 let. Tak to jsme my neměli. To určitě ne. Tak to je.

**V:** [00:25:38] Hm.

**R:** [00:25:38] Ale okolí k tomu přistoupilo že to je moje rozhodnutí a věděli že nebudu na ulici. Takže. Takže asi tak. (klepání na dveře) Ano. Ano!

**V:** [00:25:51] Ehm, jak probíhalo..

**R:** [00:25:52] Slečno kolik tam máte ještě otázek? Hele já je budu muset teda vyřídít tady ty. To je minutka jo. (rozhovor přerušeno)

**V:** [00:25:58] Jak probíhalo hledání toho novýho zaměstnání?

**R:** [00:26:03] To už asi budete i z toho, jako všech tří? Protože tam to byl takovej přeskok z ty armády to bylo, né přes internet. Přes internet to bylo to první. To byl ten operátor, eh na tom kamerovým systému v tý galerii oblastní. Pak to bylo zase přes internet. To jsem na nákytom tom portále že teda hledaj vychovatele, protože sem chtěl jít dělat toho vychovatele do toho vězení jak mě tam nevzali.

**V:** [00:26:31] Hm.

**R:** [00:26:31] Tak jsem věděl že něco takovýho můžu dělat. A vlastně defakto identický psychotesty jsem dělal úplně to samý a najednou to stačilo. (smích) Je to tak, je to tak divný a jak je to nevypovídající jo. Já dybych jich nedělal předtím asi dvacaterý, tak si člověk řekne: "Ježiš!" Ale, no, já nad tím mávnul rukou jenom. (smích) A, eh... Pak tady. Pak tady. Ale to Vám můžu říct že jsem tak nějak v duchu protože já jsem si přečetl tady vo Londýně jaký tady byly problémy mezi, mezi vůbec v tom kolektivu a versus občané Město versus Městská policie. A jsem si říkal jestli tam jsou takový problémy, tak většinou jsem zažil pak že jo že to jsou protekční místa a takový, sem si říkal: Ty jo, třeba potřebujou úplně člověka kterej přide zvenku.

**V:** [00:27:21] Hm.

[00:27:21] No a podal jsem přihlášku a tomu jsem se jako fakt věnoval, že to že v tý hlavě to jako chcete. Že jsem si říkal: Ty jo když už nebudu u těch vojáků tak potřebuju do náky složky takovýdle, do který já patřím a tam zapadnu. A budu defakto nedělat stejnou práci ale tak nějak jako filozofií podobnou nebo já nevím jak to mám říct. A tak tomu jsem vopravdu věřil. Když jsem přišel před těch 12 lidí který seděli v tý výběrový komisi tak nás tam bylo asi 8. Tak jsem si říkal, já jsem se já jsem tomu věřil v hlavě ale já se na to vůbec nepřipravoval. Já jsem to vzal tak jako sakum prdum. Voni mi řekli že mi daj 10 otázek a tak já jsem jim říkal to co sem si zrovna myslel.

**V:** [00:28:04] Hm.

**R:** [00:28:04] A ono to ňák vyšlo. (smích)

**V:** [00:28:06] Hm. Takže to vlastně nebylo moc složitý to hledání těch novejš zaměstnání asi ne?

**R:** [00:28:12] No, počkejte. Protože ono já jsem takovej jakej jsem. Ale zase můžete mít kolegu, na stejný funkci byl taky v armádě. Volal mi já říkám: No hale pojd' dělat strážníka. A von říká: "No to nepudu dyť já jsem byl pan někdo." Říkám: No a co. Ale víš co seš v civilu? Velký h...

**V:** [00:28:35] Hm. (smích)

**R:** [00:28:35] A to jsem Vám ještě zapomněl říct že já jsem taky chtěl jít k Městský policii. Že jsem chtěl zůstat v tý uniformě ale tenkrát v Jablonci, v Liberci, komu sem eště volal? Už nevím. Eh, to byl ten stop stav. To byla ta krize.

**V:** [00:28:51] Jo.

**R:** [00:28:51] Takže nebylo těžký jako najít zaměstnání. Ale třeba tady ten by se svým egem ohromným, protože já nevím myslím měl rodinu v tu tu dobu. On by prostě nevzal toho pěšáka na tý ulici. A já bych ho vzal.

**V:** [00:29:04] Hm.

**R:** [00:29:04] To byl ten rozdíl mezi náma, že já bych si tu práci sehnal určitě rychleji, že on by prostě čekal. On by třeba ten půlrok rok tomu dával. Ale já sem nechtěl bejt doma.

**V:** [00:29:15] Hm.

**R:** [00:29:15] Jo takže ta práce si myslím že jí, že člověk když chce najde ji hned. Ale musí to bejt, pro někoho by to byla podřadná pro mě je to práce jako každá jiná a je mi to jedno.

**V:** [00:29:29] Hm. A Vy jste teda vlastně říkal že jste nebyl, že jste byl zaměstnaněj defakto hned druhej den. Takže to nebylo vlastně dlouhý hledání?

**R:** [00:29:39] Ne já už jsem jeden den končil v armádě. To to že jo to jsem měl celý měsíc dovolenou jako kterou musíte dovybrat. No a pak jsem hned začal. Hned vod toho datatumu co já jsem vodešel, tak jsem začal jako pracovat.

**V:** [00:29:52] Jo. Takže to na sebe navazovalo?

**R:** [00:29:53] Jo navazovalo. Ano, ano.

**V:** [00:29:55] Jo, jo.

**R:** [00:29:56] Samozřejmě většina těch kluků mejch kolegů kteří už jsou taky v civilu tak to dělaj tak že se na půl roku hoděj na zaměstnavatele eště nemocný. A v průběhu toho půl roku, jenže zase. To je přesně vono že já jsem nevěděl že se to dá udělat. Jinak bych to udělal možná taky. Protože pak bych měl větší obzor, větší čas měl bych klid na to bych si hledal povolání. Tady jsem se rychle rozhodoval, jenže třeba já jsem počítal s tím že toho vychovatele v tý věznicu budu dělat hned.

**V:** [00:30:20] Hm.

**R:** [00:30:20] Já jsem to bral tak. Ale asi 14 dní před odchodem do civilu sem byla na těch psychotestech a oni mi řekli no že: "My Vás nevemem. Vraťte se do armády." A jo a pak už to rozhodování bylo rychlý. Jo pak už jsem musel něco vzít abych nebyl doma. Jinak já jsem počítal že mi to normálně tadyto vyjde. Já už sem měl všechno vyřešený, všechny papíry vyřízený a jenom bych takle přešel vlastně do ozbrojený složky ale jiný jako civil no.

**V:** [00:30:47] Hm, hm. Ehm.. Tady to k tomu nepatří nebo napadlo Vás někdy třeba podnikat?

**R:** [00:30:55] Ne. Bál bych se.

**V:** [00:30:59] Eh, je něco konkrétního co Vám při tý změně zaměstnání pomohlo?

**R:** [00:31:07] Jak to myslíte ted'?

**V:** [00:31:09] Tak někdo třeba říká že mu pomohli ňáký věci co se naučil v tý armádě někdo zas něco jinýho.

**R:** [00:31:15] Samozřejmě dyž pomínu ty dvě zaměstnání předtim, tak eh v týhlejší pozici tady protože to je opravdu vysoká pozice jako ve městě skoro 40 tisícovym, tak je to určitě že jsem si dodělal poslední rok kdy jsem odešel do civilu tu vysokou školu komplet.

**V:** [00:31:37] Hm.

**R:** [00:31:37] No a hlavně asi asi ty řídicí schopnosti no. To určitě. Protože věřim tomu že si Ti co mě vybírali si mě i nějakým způsobem prolustrovali. To není jen tak že by Vám to dali.

**V:** [00:31:51] Jasně.

**R:** [00:31:51] Takže asi to že jsem byl hodně u vojáků. A potřebovali někoho kdo asi to trošku srovná. Malinko.

**V:** [00:31:58] Mm. A je naopak něco konkrétního co Vás třeba při té změně zaměstnání brzdilo? Co tomu třeba bránilo?

**R:** [00:32:11] To teď nevím jak odpovědět.

**V:** [00:32:14] Nevadí tak nemusí nic bejt.

**R:** [00:32:17] Co by mě brzdilo? Při změně? Nevím. Asi nic. Já nevím. To nevím co bych Vám odpověděl.

**V:** [00:32:28] Hm. Eh, jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v tom civilním zaměstnání?

**R:** [00:32:38] To jsem Vám teď řek. To sou ty řídicí schopnosti, eh řídit určité kolektiv lidí starat se vo ně a tam to všechno už to je jako jednoduchý se naučit jo. Ta odbornost která je. Protože tady nemusíme složit, eh tady nemusim dennodenněh představovat třeba studentům rovnice o 10 neznámejch ale, ale je to jednodušší si jako ty právní, takový je to humánní spíš jo tady tady v tom zaměstnání. Není to žádný že něco vymýšlím a že něco někde počítám a ne ne.

**V:** [00:33:12] Hm.

**R:** [00:33:12] Tady jde vo to udržet to nějakým způsobem stmelení ten celek. No a to všechno se, to vlastně přines ten život toho městského policisty.

**V:** [00:33:26] Hm. Eh. Přemýšlel jste po odchodu z armády o tom jestli ten odchod do civilního zaměstnání byl správná volba?

**R:** [00:33:36] A víte byl. Eh, mě bude 46 let. Pokud někdo chce ještě zkusit něco jiného aby úplně nezgenero, nezgene.. No. Ani to neřeknu. Aby mu ten mozek úplně nezezelenal. A kdo to bere vážně. To je jak říkám. Dvě třetiny vojáků tam jsou jenom z důvodu zabezpečení.

**V:** [00:34:01] Hm.

**R:** [00:34:01] Těch srdcařů tam už je hrozně málo. A to je fakt. A tak si myslím že by, pokud slouží někdo vo 20 let tak na přelomu nějakýho toho profesního života, tak by možná, když by věděl co pude dělat, tak by to měl asi změnit. Jinak tam už ty lidi kterejm jsou třeba v mym věku teď a sloužili se mnou vo začátku, tak si myslím že už se budou držet zuby nehty aby se tam udrželi.

**V:** [00:34:31] Hm.

**R:** [00:34:31] Že už se budou tak strašně bát jít do civilní sféry že už by neměli šanci se uchytout. No asi tak.

**V:** [00:34:39] Hm. A čím myslíte že to je že se tam takle ty lidi držež vlastně?

**R:** [00:34:44] No, hlavně.. jak Vám říkám. Hlavně ty sociální ty sociální výhody který armáda jako sociální výhody který armáda jako poskytuje.

**V:** [00:34:56] Hm.

**R:** [00:34:56] A dyž se podíváte na stránky tak jak se teď vojáci maj vůbec voproti běžným zaměstnancům a třeba i voproti běžným strážníkům tak to jsou to, to je absolutní nepoměř.

**V:** [00:35:10] Hm.

**R:** [00:35:10] Jo. Takže vojáci se maj v tuto chvíli jako prasata v žitě.

**V:** [00:35:18] Mmm.. Umíte si představit něco co by pomohlo vojákům v tomhle přechodným období? Těm co taky odcházej?

**R:** [00:35:30] A myslím si, že, že pokud neslouží 5 let to nestačí, to se nestačí vůbec přeorientovat a to jenom že to zkusil jo. Ale ty co sloužež 10, 15, 20 roků takže by měla existovat nějaká forma jejich začlení se do civilního života. Což znamená agentura? Která by řekla: "Hele Novák pojď. Tak bysme mohli pro Tebe udělat tohle tohle tohle a budeš s tím souhlasit a tady přes tu firmu máme vyjednáno že bys tam mohl jít dělat vedoucího ostrahy."

**V:** [00:36:04] Hm.

**R:** [00:36:04] Jo, něco něco v tomhleto smyslu. Ale, eh je pravda že se pak každý, stejně se každý musí postarat sám o sebe, protože já jsem dopad úplně stejně.

V: [00:36:15] Hm.

R: [00:36:15] A nikdo, nikdo se na mě neptal, eh nikomu jsem nechyběl, byli jsme prostě jenom čísla. Tak to je.

V: [00:36:26] Hm.

R: [00:36:26] Jo, vovedete a musíte se starat sama vo sebe.

V: [00:36:30] Hm.

R: [00:36:30] Ale doporučení, doporučení by bylo, bylo by tohle dobrý no. Protože přece jenom dyž tam odvedete kus života a myslim si že záslužně docela, tak by se s Váma asi nemělo takhle jako jednat no. Ale já říkám. Já jsem vovedel z osobních důvodů.

V: [00:36:48] Jasně.

R: [00:36:49] Jo tam je to něco jinýho.

V: [00:36:54] Hm. Ehm. Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano, tak co konkrétně?

R: [00:37:04] Říkám. Měla by bejt nějaká agentura oni, oni byli nějaký, eh jo to sem Vám asi eště neřek. Eh.. Já jsem třeba odborně způsobilá osoba pro požární ochranu a prevenci rizik. To je něco jak bezpečnost práce.

V: [00:37:18] Hm.

R: [00:37:18] Protože to bylo chvilku že bych měl jít dělat bezpečáka do ohromný firmy. Jo za fakt hez, eh.. za hezký peníze a všechno. Ale já jsem pak vyhrál to výběrko sem a pak už sem tam nešel. Ale to máte zase. To jsou z projektů financovaný Evropskou unií a na tom participuje, eh to jsou různí bejvalí vojáci který si založili různý agentúry a ty se o Vás nestaraj. Oni maj ty peníze, vydělávaj si z toho sami, to jsem jezdil do Teplic a, a zaplatěj Vám ten kurz. Ale to je všechno. Ale už Vám jako práci neseženou. Oni Vám zaplatěj řidičák všechno možný. Já ani nevím jestli to ještě běží. Ale já si spíš myslim že by měla bejt jako celorepublikově pro ty vojáky nějaká pod ministerstvem obrany nějaká agentura, která by se spíš o tyhle ty lidi.. Protože tady máte nějaký specifickéj um. A ten je skoro neuplatitelnej v tom civilu. A měla by se vo ně zkusit postarat. Buď to chceš nebo nechceš.

V: [00:38:18] Hm.

R: [00:38:18] Jo ale přesně jak ten můj kamarád. "Hale já Ti nepudu dělat strážníka na ulici." Já říkám: No tak si polib. Jako tak sem nechod'. " No dyť já bych moch dělat nějaký papíry." Jak říkám no, to je přesně vono. Uměle vytvořená práce jako v armádě.

V: [00:38:34] Hm.

R: [00:38:34] Ale říkám. Většina si, většina těch vojáků ať se stará sama o sebe. Protože většina tam vopravdu je jenom z důvodu sociálního zabezpečení.

V: [00:38:46] Hm. Ehm, co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se chystají armádu opustit? Nebo opouští už armádu?

R: [00:38:53] No že to není žádná sranda. Ale říkám. Já bych to spíš vzkázal srdcařům.

V: [00:38:59] Hm.

R: [00:38:59] To znamená který zažili kolegiální, kamarádství, přátelství, pomoc. My jsme byli stmelení skupiny, ale teď je to teď je to přesně jak ta doba, eh každej na každého praská, každej každému leze po zádech jo. Jenom, ty mladý kluky zajímá jenom kolik tady budou mít fireček a to si myslim že není dobrý. Takže co, já to vzkážu to je jenom srdcařům. Že jako nebát se toho no ale čím dřív, ne ně čím dřív, co kecám. Protože pokud je člověku vopravdu těch 40 tak nemá na co čekat. To je pak už je lepší se tam asi udržet.

V: [00:39:40] Hm.

R: [00:39:40] Jo protože v 50 opustit, samozřejmě můžete v 50. Ale musíte být zabezpečena no. Jinak pak je to strašně těžký.

V: [00:39:52] Hm. Je ještě něco na co jste si třeba v průběhu vzpomněl? Co třeba nezaznělo a myslíte si že by mělo zaznít v tomhle rozhovoru?

R: [00:40:01] Nevím. Že to nechci, že to nechci hanit. Ale já vim že Vy píšete vlastně diplomovou práci na téma jako přechod vojáků do civilního života, ale pochopil jsem že..že, jak jsem si říkal že jsme potřební důležití, že jsou tady ještě potřebnější zaměstnání než ten voják jo. Armáda mi, já zůstanu dycky duší vojákem ale protože máte ten mozek tak nějak

přetvořené k tomu obrazu té armády, ale jsou tady opravdu důležitější to zaměstnání. A já vám můžu říct že sice, sice, eh pomáhali jsme lidem třeba při živelných katastrofách. Já si pamatuju třeba 2002, eh 2002 to byla Praha Karlín že jo a spalovna Neratovice chemička anebo v 97 jsem byl, to jsem byl jako mladěj poručík nasazeněj do Troubek jo. Tam tenkrát v Přerově spláchno, spláchno co voni to tam maj? Bečvu. Eh, komplet celou vesnici. Ale já Vám můžu říct že mě tyhle ty akce hrozně bavily. Já vím že to pro ty lidi bylo strašný. A mě to bavilo že jsem, že jsem vodošel z toho monotónního jenom cvičení cvičení cvičení a vlastně to nemělo defakto pak, když to děláte po 100 už žádněj efekt, žádněj smysl. A mně každěj výjezd jako ven dyž to tak řeknu z té izolace pro mě bylo prostě nepředstavitelnej.

V: [00:41:28] Hm.

R: [00:41:28] Třeba teď dělám práci, která je pro tu společnost... Ať si to někdo myslí nebo ne. Protože společenská dehonestace městských a obecních policií je prostě příšerná. Ale voni dělaj víc pro tu společnost, než ten voják. A to je to nejhorší. To jsem myslel že nikdy na to nepřidu. A není to v pozici že jsem ředitel' městský policie. Ne to vůbec ne. Ale já vidim ty kluci co jsou tady, oni jdou ven a už sou v konfliktu.

V: [00:41:56] Hm.

R: [00:41:56] Oni pomáhaj lidem ale taky je musej náká dodržovat nákejch pravidel. A ten voják přijde ráno, nejdřív si dá kafe, pak si jde zacvičit, pak má možná nákej výcvik, pak je voběd, pak má zase si jde zacvičit, pak to pronudí do 4 hodin a tohle je většina roku. Samozřejmě jezděj po cvičeních a různý. Ale taklec to je. Takže, nechtěl jsem přijít na to že třeba strážníci obecní policie jsou v hodně věcech důležitější prostě než ten voják. Pro tu společnost. Byť to děláte jenom jako třeba my jsme Londýn tak jenom v tom Londýně.

V: [00:42:34] Hm. Dobře. Eště tady mam takový doplňující otázky, eh jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

R: [00:42:39] 45.

V: [00:42:41] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

R: [00:42:46] No střední škola asi počítat nebudem že jo? Takže..

V: [00:42:49] Asi ne no.

R: [00:42:50] ..takže vod 19 do 39.

V: [00:42:52] Hm.

R: [00:42:52] 20.

V: [00:42:54] Eh, můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

R: [00:42:57] Velitel roty.

V: [00:42:59] Hm. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

R: [00:43:03] No na konci letošního roku 7.

V: [00:43:07] Hm. Dobře. Tak já moc děkuju za všechno.

## Příloha č.8: Rozhovor se Ctiborem (délka rozhovoru 46 minut, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Já Vám tady dám informovaný souhlas, eště ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit.

**R:** [00:00:48] Jasně. Rozumím. V pohodě.

**V:** [00:00:50] Dobře. Tak mi povězte jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:00:56] No, vono to bylo totiž eh..Takle. Já jsem odešel do civilu ještě před uplynutím té doby na kdy jsem měl služební poměr sjednaný jo.

**V:** [00:01:04] Hm.

**R:** [00:01:04] Protože vždycky to bylo tak že vojákem z povolání jste vždycky na dobu určitou. No a mě už prostě jednoho krásného dne už docházela trpělivost a jak jsem dycky říkal, větší koncentrace blbců než v armádě nikde není a už ani pohled na moji výplatní pásku mě nepřesvědčí abych to vydržel dál.

**V:** [00:01:21] Hm.

**R:** [00:01:21] To byl první důvod. Takže já sem vodcházel asi o rok a půl dřív než jsem původně měl jako smlouvu. A druhý bylo nebo hlavní důvod proč sem vodcházel bylo právě to co se dělo právě ve vztahu k vojákům z povolání kteří už si odsloužili určitý leta a maj nárok na náký náležitosti.

**V:** [00:01:39] Hm.

**R:** [00:01:39] Tenkrát byl ministrem financí ten gauner Kalousků, jo. A ten první co zavedl tak že výsluhový příspěvek začal že se bude zdaňovat najednou, no a pak začali strašit ještě s tím že bude dokonce vyplácen jenom nákou po jako určitou dobu a podobně. Říká já nebudu čekat, protože já sem měl odslouženo 22 let že budu čekat že nám všechno seberou a přijdu vo mraky peněz že jo. Takže jsem proto, takže sem vodcházel do civilu tak jako, šlo to hrozně rychle. To rozhodnutí přišlo nák v září a už ke konci roku jsem chtěl vodujet jo. Já sem tenkrát sloužil na krajskym vojenskym velitelství v Liberci a takhle rychle mě pustit nechtěli, jo.

**V:** [00:02:16] Jasně.

**R:** [00:02:17] Takže sem jim vysvětlil že prostě můj hlavní důvod je ten že prostě odmítám sloužit vládě této republiky. Což byla prostě svatá pravda. Do téhle blbců já prostě, za ně bych tak jak, když tomu doslova život teda nepoložil, jo.

**V:** [00:02:30] Hm.

**R:** [00:02:30] Takže říkám, já chci jít do civilu. Takže mi to teda schválili díky tomudle důvodu jako jo. (smích) A já jsem měl hned vod nového roku jsem měl vlastně práci sehnanou, jo. Protože moje tenkrát tchyně měla firmu takže já jsem hned vlastně posledního prosince skončil v armádě a vod 1. Ledna sem šel hned do jiný práce, takže ten přechod byl úplně v pohodě, nebyl problém, jo. Horší to bylo až zhruba po půl roce dyž jsem v té práci skončil. Jo, tajdle u té bývalý tchyně. Protože jsme se za prvé nák nepohodli a.. a její firma pak začala mít problémy, takže jsem skončil ve finále na Úřadu práce vlastně. S takovým jakoby vlastně půlročním odstupem že jo po tom odchodu ze služebního poměru. No a teda jednoduchý to tam není teda jo. Protože já vlastně že jo, já sem dělal střední školu normálně gymnázium civilní že jo. Pak jsem šel na vysokou vojenskou školu, kterou jsem teda nedodělal, protože sem musel, eh no musel jsem se ženit a podobně že jo. A kdo Vás chce zaměstnat, přijde Vy mu dáte životopis a on tam vidí 22let voják z povolání. A co jako?

**V:** [00:03:37] Hm.

**R:** [00:03:37] Jo. Takže to uplatnění na trhu práce bylo úplně eh strašlivý jako jo. Takže, tam neměli nic co by mi mohli nabídnout. Takže, já jsem jednou za 6 tejdnu chodil tak sem dycky říkal: No, co je nového? "No nic." Jo, takže aby Vám nabízel nebo aktivně nacházel náký zaměstnání to vůbec. No pak se tam teda ten můj poradce na tom Úřadu práce změnil na nepříjemnou protivnou fúrii, jo zamírávanou, která mě nabízel práci eh v bezpečnostní agentuře.

**R:** [00:04:11] Hm.

**V:** [00:04:11] Že bych mohl dělat nákýho strážnýho tajdle. A já říkám: Haled'te se. Tak za prvé mám náký zdravotní omezení. Jo, protože jsem tenkrát prodělal takovou nemoc. Takže tohle prostě nepadá pro mě v úvahu. Já jsem jim to teda



přines i od doktora písemně. A za druhý, říkám, Vy si myslíte že Vám budu dělat tudle práci za tydle peníze? Jste spadli na hlavu ne? No, takže mě okamžitě vykopli z Úřadu práce že jo a já sem byl rok a půl vlastně doma bez, bez ničeho. Bez peněz, vlastně jenom sem měl tu, ten výsluhovej příspěvek. No a až pak jsem teda se rozhod že teda začnu podnikat no.

V: [00:04:42] Hm.

R: [00:04:42] Protože v civilu se prostě abych dělal, říkám, já jsem 22 let poslouchal jak na mě někdo řve, eh někdo mi velí co mam dělat a kdy mam co dělat a toho už mam dost, jo. Já říkám já nebudu dělat někde ve fabrice aby kdejakaj trouba na mě ječel, aby mi někdo zapískal, já vim že můžu jít na záchod, zapískal že můžu se jít.. No tak to ne jako! Říkám, to už rozhodně ne. Takže jsem se právě pustil do toho že jsem, eh že jsem začal soukromě podnikat a nemam žádný zaměstnance nic prostě sám si sám, jo. Milionáře to ze mě neudělá rozhodně ale abych byl nezávislej, mohl si nakládat se svym volným časem jak chci, tak mi to bohatě stačí.

V: [00:05:20] Hm.

R: [00:05:20] Jo, ale tenkrát to právě bylo eště tak že dyž voják z povolání šel do civilu a skončil prostě nezaměstnanej byl na Úřadu práce, tak měl nárok na podporu v nezaměstnanosti. Bez ohledu na to, že bere výsluhovej příspěvek.

V: [00:05:33] Hm.

R: [00:05:34] No jenomže dyž sem šel do civilu pak už já, tak už to tak nebylo. Prostě řekli: "Máš výsluhovej příspěvek z toho si vyžij. Nazdar!" Takže podporu Vám žádnou nedali. Takže jako ten přechod teda tenkrát do civilu teda vopravdu nebyl jednoduchej. Aby Vám byl někdo nápomocnej nebo aktivně Vám pomáhal nebo, naopak někde řekli že ocenili to že právě že, jste zvyklej poslouchat jste zvyklej bejt dochvilnej, časově flexibilní všechno, to.. Dneska ted' už hledaj jenom roboty na fabrik, do fabriky k lince a nic jinýho je nezajímá že jo.

V: [00:06:05] Hm.

R: [00:06:05] Takže jako jednoduchý to nebylo. Já to měl říkám jednodušší vo to že jsem hned práci měl už díky tý tý, ale pak když jsem tam skončil tak to bylo blbý no. Rok a půl skoro doma, tak to už bylo na palici teda no. Takže pak jsem se právě rozhodl že, že radši zkusim teda, dělat sám na sebe no. A to už je 7 let no.

V: [00:06:24] Hm.

R: [00:06:24] A zatím dobrý no. (smích)

V: [00:06:27] Hm. Eh, jak jste se eh, vyrovnával s takovou změnou?

R: [00:06:33] No to mě říká spousta lidí jako. Nebylo, nebylo to jako jednoduchý, jo. Protože takle přece jenom člověk má dyž už nic jinýho tak jistotu že toho patnáctýho, mu ty peníze na tom účtu přistanou že jo.

V: [00:06:45] Hm.

R: [00:06:45] A ted' já vlastně, ted' Vám nepřistane nic, jo. Jo, přide Vám tam samozřejmě ta výsluha náká ale z toho nevyžijete, jo. Já mám a já mám tu výsluhu po těch x valorizacích a podobně, k současnému dni todělá asi 11 tisíc. A z toho se vyžít teda rozhodně nedá že jo. To máte tak na nájem dneska, jo. Takže chce to dost odvahy začít dělat kord sám na sebe, jo.

V: [00:07:06] Hm.

R: [00:07:06] Ale dyž dyž, eh dyž tu odvalu najdete a, tak většinou nelitujete no. Pokud nemáte teda cíle koupit Agrofert za pár let jo.

V: [00:07:14] (smích)

R: [00:07:14] Tak to teda nemám, jo. Tak, eh se to dá přežít.

V: [00:07:19] Pardon.

R: [00:07:19] Jo já toho Babiše nesnáším jako jo. Uplně ho nenávidím a takže, proto jsem řek todleto zrovna. No, takže pohoda.

V: [00:07:32] Ehm, dělal jste třeba něco konkrétního abyste se s tou změnou vyrovnal?

R: [00:07:37] Právě bylo dobrý že jak jsem se rozhodl že už půjdu do toho civilu, tak že jsem vlastně hned tu práci měl protože to bylo vlastně v rodině jakoby že jo.

V: [00:07:43] Hm.

**R:** [00:07:43] Takže, říkám. Jediný co se pro mě změnil jenom k lepšímu, že já sem dojížděl do toho Liberce každé den že jo tady z Madridu a potažmo z Toleda, takže to dojíždění bylo šílený že jo. Každé den vstávat před 4 ráno a přijel jsem v 6 hodin večer domů že jo. Takže ve všední dny neuděláte nic. Takže v tomhle mě, pro mě to bylo daleko lehčí, vlastně vodejít. Co se týče toho denního režimu jako takový jo. Ano je člověk, jedinej ten problém je nebo, i dost zásadní teda samozřejmě jsou ty finance ale to sem měl celkem takhle podchycený tou jinou prací. Takže, během toho přechodu jsem byl úplně v pohodě.

**V:** [00:08:20] Hm.

**R:** [00:08:20] Jo jako samozřejmě mohlo to bejt lepší že jo. Dybych tajdle přišel na Úřad práce voni by řekli: "No na Vás, konečně nákej voják z povolání po 20 letech praxe. Tak heleďte se Vám, Vás tady, takový tady čekáme, tady ty firmy nabízej. Vy umíte rusky to je perfektní jo." (smích).

**V:** [00:08:38] (smích)

**R:** [00:08:38] Tak by možná i bylo jo, ale jako co se týče toho denního režimu a toho všeho tak určitě to je, bylo supr. Úplně v pohodě. Žádný problém. A taky jako spousta lidí nebo taky si že, (smích) se dycky říká že v armáda má výhodu tu že nemusíte přemejšlet jo, protože za Vás myslejte jiný. Jo. (smích) Takže teď si v tom, v tom to tak konečně se můžete se taky zamyslet vlastně sám nad sebou že jo. A jak si zorganizovat život, jak, eh jak.. Kdy budete pracovat za kolik budete pracovat, to o všem už rozhodujete sám a je to ve Vaší hlavě že jo. Takže už je to lepší no. Ta armáda já osobně si myslím, eh jako uteklo těch 22 let hodně dlouho a dneska si můžu říct že takhle dlouho bych tam asi už rozhodně nevydržel dybych teď byl mladěj a znova tam nastoupil. Si neumím představit že bych tam byl 22 let. To vůbec ne.

**V:** [00:09:27] Hm.

**R:** [00:09:27] To je tak možná tak na 5 let nákej dobrodružství po, v 18 letech a pak už ne.

**V:** [00:09:34] A v tom období vlastně toho přechodu z té armády do toho civilu, jaký byly největší problémy se kterými jste se potýkal v tom období?

**R:** [00:09:43] Já nemůžu říct že bych měl nákej problém. Právě proto že už jsem práci měl. Takže problém já neměl vůbec žádný, naopak. Protože tu práci co jsem měl tak to byla dokonce práce jenom na 3 dny v tejdnu, jo takže já měl mraky volného času konečně. Dyž jsem vzal ta, ten výsluhovej příspěvek co jsem dostal plus ta, ten výdělek za ty 3 dny tak jsem na tom byl stejně jako dyž jsem byl (smích) jak dyž jsem byl vojákem. Takže já jsem se měl daleko líp (smích) jo. Podstatně víc času a za stejný peníze vlastně.

**V:** [00:10:09] Hm.

**R:** [00:10:09] Takže úplně, úplně vyrovnaný, supr.

**V:** [00:10:13] Hm.

**R:** [00:10:13] Nebyl žádný problém. Ale říkám. Strašně moc to udělalo to že tu práci hned jsem měl. Že jsem nemusel někde bejt. Dyby to začalo hned tak jak to bylo potom, po tom půl roce že já sem byl bez práce jako jo, tak to by bylo asi blbý. To si neumím představit jo. Protože říkám na tom Úřadu práce to je, eh tam jsou absolutně podle mého pohledu jak sem tam byl tenkrát, nekompetentní protivný eh ženský který prostě jim leze na nervy že tam musej dělat, jo.

**V:** [00:10:39] Hm.

**R:** [00:10:39] Já jsem jim to říkal tenkrát, Říkám: Prosim Vás dyž Vás to tady nebaví, tak běžte dělat něco jinýho ne? Jo. Ale takhle se ke mně nechovejte. Já, já jsem v životě nebral korunu podpory, nebral jsem nikdy nic, já jenom prostě chci součinnost s Váma s vyhledáváním práce a Vy se ke mě takle chováte ty vado. Říkám: Takle by jste se k nějaký černý kůži nechovali určitě že jo? Takže to, to bylo pak blbý no dyž jsem tam pak skončil ve finále že jo, no tak jsem tam nebyl dlouho, protože tu práci jsem odmítal voni mě okamžitě vyhodili že jo. Protože dneska jak můžou tak každýho z evidence, stačí jeden chybný krok a hned Vás evidence Úřadu práce vykopnou, jo, aby se pak mohli chvástat jak maj nízkou nezaměstnanost že jo. Ale je to vlastně uměle udělaný bych řekl jo.

**V:** [00:11:18] Hm. A měl jste v tomhle období nějaké pochybnosti?

**R:** [00:11:24] Jestli jsem udělal dobře že jsem vodešel ze služebního poměru myslíte? Nebo nad čím?

**V:** [00:11:27] Klidně to může bejt i takhle.

**R:** [00:11:30] No jo. To se mě ptalo spousta lidí a říkali: "Hele neudělal si chybu že jsi vodešel?" A to říkám já jsem toho nelitoval ani minutu.

**V:** [00:11:37] Hm.

**R:** [00:11:37] Jo. Říkám za prvé to bylo rozhodnutí pak, tenkrát to bylo fakt takový rychlý ale.. Ale udělal jsem dobře. Vůbec toho jsem nikdy nelitoval a neřekl jsem si nikdy proč si vodcházel ty vole dyť ses tam měl dobře. Protože já jsem na tom Krajskym vojenskym velitelství ve finále byl na oddělení náboru vlastně, jo. A to byla pohoda.

**V:** [00:11:57] Hm.

**R:** [00:11:57] To je prostě kancelářská práce a to eště dyž, eh dyž už byly prostě naplněný stavy, byl stop stav nenabíralo se do služebního poměru tak sme tam třeba půl roku fakt nic nedělali a mě to a mně to vadilo právě už jo. Protože půl roku se nic neděje a pak přišel nákej blb kterej s něčím, něco vymyslel a zblázněte se. Říkám: Tak na tohle já už nejsem zvědavěj jako jo. Když si to neumíte zorganizovat tak aby Vám to průběžně něco běželo nákej kariérní řád nebo něco podobného a pak takhle ty změny tak tak tak. Tak to už Vás mam dost jako!

**V:** [00:12:29] Hm.

**R:** [00:12:29] No a do toho strašili právě s těma penězma. A říkám: A už, už stačilo. 22 let jsem si odkroutil. Odcházíme. (smích)

**V:** [00:12:41] Eh, při tom přechodu z tý armády do toho civilu, vzpomenete si co se Vám v tom období honilo hlavou?

**R:** [00:12:50] Tak, já říkám, to je to už skoro 10 let jako přes 9 let to je. Ale já se, já sem byl vopravdu v pohodě. Já jsem neměl z, strach z budoucnosti vůbec žádnéj, právě tím že už jsem práci měl. Věděl jsem že budu mít stejný peníze, mám práci, budu mít víc volnýho času a šéfem mi byla tenkrát potažmo bejvalá tchýně že jo. Takže úplně v pohodě, jo. Takže já jsem strach ani obavy z ničeho vůbec nic neměl a jesi se mi něco vážného honilo hlavou. Je fakt že už že to byla, ono to bylo takový v tý naší rodině docela zamotaný jo, protože já říkám furt, že to byla firma mý bývalý tchýně, to je pravda ale vona v tý době už vlastně mojí tchýni nebyla jo. Protože to bylo v roce 2011 vlastně a my jsme se s exmanželkou rozve, rozvedli 2008 jo. Ale pak jsme spolu ještě nákej čas byli takže vlastně ještě jsme byli jakoby taková rodina jo. Dál než to, než to v tom 2011 definitivně všechno skončilo. (smích) Takže jako žádný obavy, žádný problémy. Já jsem viděl svoji budoucnost krásně tenkrát jo. Já jsem věděl že se budu mít líp než tam, než v armádě teda.

**V:** [00:13:57] Hm. A vzpomenete si jak jste se cítil po fyzický stránce?

**R:** [00:14:01] Hrozně. Já jsem v armádě zakrnl úplně hroživě. Já se teď aktuálně, mě teď bude 50 a já se teď cejtím líp než před těma 10. Jsem v lepší formě a podobně. Protože tam vopravdu. Právě že sem byl v kanceláři vlastně že jo, pohyb minimální, tam na náký.. Ano. Voják z povolání musí každěj rok chodit povinně na povinné přezkoušení z tělesných eh z tělesný přípravy. Jenomže to byly takový limity že to (chrčí), jo. Takže to bylo úplně vo ničem. A teď, hlavně to bylo tím že já jsem byl právě na tom krajskym vojenskym velitelství. A tam ten věkovej průměr mě tenkrát dyž jsem vodcházel že jo tak mě bylo nákejch 40 tak tam to bylo samý 55, 60 jo. Takže tam nebylo ani s kym nákej sport dělat, případně jako jo. I dyž ten prostor v tý pracovní době pro nějakěj pohyb je, tak tam nebylo s kym, jo. Takže já jsem teďkon aktuálně na tom fyzicky určitě líp než sem byl v armádě, i dyž to zní smutně teda jo, tak je to pravda. (smích) A cejtím se i líp fyzicky.

**V:** [00:15:01] A v tom období tenkrát když jste odcházel jste se cítil teda taky?

**R:** [00:15:06] No to sem, to sem prostě já už jsem byl hrozně unaveněj. Protože říkám. Právě že nemáte pohyb teď každý ráno, říkám ve 4 vstávat v 6 přijedete domu. To cestování do Liberce zpátky. Teď tam celej den. Já byl utahanej už jenom z toho, jo. Takže to sem toho měl taky právě dost. Říkám tak to už mě právě taky nebavi, to nic nedělání. Mě říkali: "Ty vole nic neděláš a.." Tenkrát já měl i s tím příspěvkem na bydlení co jsme brali tak já měl 28 čistýho tenkrát. Říkali: " Ty vole 28 čistýho a nic neděláš." Říkám: Hele to Tě přestane bavit. Věř tomu. Já radši půjdu za 25 dělat než než toleto. Už za ty léta tam tak zakrnl a to. Říkám: Už to, už toho mam dost.

**V:** [00:15:47] Eh, co ta změna, co vlastně ten odchod z tý armády do civilu, co to pro Vás znamenalo v osobním životě?

**R:** [00:15:54] Tak, přímo ten přechod z, ze služebního poměru do civilu, vlastně v osobním životě tak jak byla naše rodina uspořádaná jaký byly vztahy a to, se nezměnilo, nezměnilo vůbec nic.

**V:** [00:16:05] Hm.

**R:** [00:16:05] Jo naopak já jsem pak vlastně moh bejt víc s dětma že jo tenkrát, takže to bylo jako určitě plus, jo. Problém pak nastal až právě dyž sem po těch půl roce skončil v tý firmě kam jsem šel a byl jsem vlastně bez práce.

**V:** [00:16:17] Hm.

**R:** [00:16:17] Tak to trvalo asi to, já sem tam skončil nák posledního července, tak nějak to bylo, takže srpen září říjen listopad..no netrvalo to měsíce a šli jsme definitivně od sebe. Jo, protože já byl doma, nemoh sem sehnat práci že jo měl měl jsem akorát tenkrát nákých 9 a půl tisíce výsluhu, nic víc, jo. Práci sem nemoh sehnat no, takže to šlo, to šlo pak už to bylo špatný.

**V:** [00:16:40] Hm. Jak na tu změnu toho odchodu do civilu reagovalo Vaše okolí?

**R:** [00:16:48] No a to je právě takový, eh každéj, každéj má nákej okruh přátel a známejch. A samozřejmě rodinu. A já tím že sem sloužil chvilku tajdle, chvilku tajdle, chvilku tajdle, tak sice sem vod tý doby, leta bydlel v Madridu nebo.. ale vlastně jsem tady jenom chodil jenom jakoby přespávat nebo jak bych to řek. Takže já jsem vlastně přítel a známí a kamarádi. Já mám tak že bych je spočítal na prstech jedny ruky a eště bych nemusel mít všechny prsty jo. Takže, eh jo. Ty si ze mě dlouho dělali srandu a ještě dneska mi to připomenou: "Čau vojáku!" A takovýhle jo, protože já miluju pořádek a podobně. Ale, jako nikdo neřek jako nic špatnýho nebo, nebo mi to nák vyčítal nebo, nebo se mi to snažil rozmluvit. Ne.

**V:** [00:17:32] Hm.

**V:** [00:17:32] Všichni říkali: "Jo, tak je to Tvoje rozhodnutí tak užs tam byl dlouho." A já jsem řek jako: To taky je hlavní důvod proč tam chci skončit že jo. Protože co si budem povídat tajdle všichni mí známí a kamarádi a tajty přátelé tak jsou ještě v tom mym věku, čili zažili to co bylo dřív a na tu armádu se dívaj úplně jinak než se dívá dneska. Jo. Dřív to bylo takový: "Seš blbej tak běž do armády." Jo ještě za minulého režimu že jo. Protože já sem tam šel v 88 eště že jo. Takže to, takže voni na to mě takovejhle náhled. „Á zelenej mozek! Tak ste všichni blbci že jo.“ Takže mi to jako nikdo jako vymlouvat nechťel jako nebo nerozmlouval. Všichni to vzali v pohodě a, není žádný problém.

**V:** [00:18:09] Do toho do toho okolí si myslim že patří i rodina. Tak jak reagovala rodina na to?

**R:** [00:18:16] No tenkrát bejvalá manželka..já říkám, to jsem se rozhodl fakt, já sám. Já sem to s nikým nekonultoval. Říkam, todleto si rozhodnu prostě sám. Jo. Takže jsem si to prostě pro promyslel v hlavě což mi trvalo asi 2 dny. Jo. Právě dyž začaly chodit takový ty zprávy vod, co se chystá právě ve vztahu k těm výhodám co vojáci oproti civilistům mají že jo za ty odsložený leta a začali chodit právě samý negativní pochopitelně že jo. Tak sem říkal takle ne. Takle to nechat nemůžu nebo nebudu čekat až se stane právě něco takle. Takže jsem se rozhod a rodině jsem to oznámil když už to bylo hotový. Říkam: Za 3 měsíce odcházím do civilu. Tak na mě koukali. Říkam: Jo už je to rozhodnutý rozhod sem se z téhle důvodů a měnit na tom nic nehodlám a nikdo mi to jako neto nevymlouval. Právě říkam: Hele práci novou už sehnanou dál mám takže nebude problém. Takže.. Rodina to vzala v pohodě.

**V:** [00:19:14] No, tohle je taková divná otázka vzhledem k tomu jak jste, jak to probíhalo u Vás. Jak probíhalo hledání Vašeho nového zaměstnání?

**R:** [00:19:22] No to právě byla výhra, výhoda toho že my jsme měli, tenkrát bejvalá tchyně že jo tak ta podnikala už leta letoucí že jo. Takže já jsem, jsme byli furt v kontaktu a věděl jsem že, že tam nák že to volný místo vona tam má, že jo. Takže jsem se s ním o tom tak nějak bavil, protože.. Dyž jsem už byl skoro skoro, říkam v těch dvou dnech co sem se rozhodoval tak v jednom dni sem právě s ní mluvil ne. A říkám že bych chtěl vodušet, vodušet pryč a jestli by teda to místo mi da, eh dala. Jestli bych tam moh jít k ní pracovat. Hned vod 1. ledna. Řekla že jo, že není problém, no takže.. to bylo v pohodě. Takže to bylo takhle.

**V:** [00:20:04] Jak Vás napadlo vůbec podnikat?

**R:** [00:20:07] No (smích) ono ty jiný možnosti nebyly, jak říkam. Na Úřadu práce Vám práci nenabídli. To co, to co Vám vyjždělo, ten přehled volných pracovních pozic tak tam nespĺňujete nic. Jo, protože já jsem se učil rusky a 22 let jsem byl v armádě. To je praxe nula nula nic že jo. Všude dneska chtěj angličtinu ale pokud možno ještě další světový jazyk, praxi na počítači já nevím v těch programech já nevím co všechno a to Vy vlastně nemáte že jo v tý armádě. Takže to, takže tam došlo právě jenom tajdle k nákým těm bezpečnostním agenturám. To sou úplně mrzský peníze tajdle někde chodit. Říkam, to vůbec ne! No a právě jsem byl pak jednou na tom pohovoru na tom Úřadu práce pravidelným ještě než mě vykopli a..a tak ta pani říká: "Haleďte se, eh tak zkuste podnikat." A já říkám: No ale v čem jako že jo. Když ste v životě nic nedělali. Celej život v armádě, běžte podnikat. To se řekne. A říkám: Vy potřebujete do každého podnikání potřebujete nákej kapitál, že jo. A ten já teda nemám! A vona říká: "No tak co kdybyste si postavil taxika a mějte malou taxislužbu. Jezděte taxikem. My Vám zaplatíme ten taxametr všechno, my Vám dáme dotaci." Jo. "Dyž to, dyž se vejdete do 20 tisíc tak stačí podepsat smlouvu na rok, že budete rok podnikat minimálně a nemusíte vracet nic."

**V:** [00:21:27] Hm.

**R:** [00:21:27] No takže já jsem sehnal nákejch pár, protože tenkrát jsem neměl auto takže jsem sehnal nákej prachy koupil jsem autíček no, zpracoval jsem stoh papírů pro ten Úřad práce. Ty to hned napoprvé vzali, dotaci sice to trvalo dlouho ale schválili. No a tak jsem začal podnikat no.

**V:** [00:21:44] Hm.

**R:** [00:21:44] Jo. I dyž říkám, někdo si řekne: "Podniktel ty jo, co máš?" No jednoho taxika a sám sebe jako zaměstnance. Jo. (smích) Jenže dneska se zaměstnancema sou jenom trable a problémy, jo. Protože dneska sehnat kvalitního zaměstnance prostě kterej Vás nebude vokrátat, ničit Vám auto a podobně to prostě není možný. Jo takže já sem říkal, nebudu se s nikým zlobit, jo. Já si budu dělat sám si sám na sebe pěkně v klidu a tak to funguje a.. Takže bylo to začátek, mě právě do toho trochu postrčil ten Úřad práce. To bylo jediný asi pozitivní co udělali jako jo. Že řekli že na dotaci by případně dali a.. Tak jsem to tak udělal no a je to tak do dneška.

**V:** [00:22:24] Eh, jaké pro Vás bylo to rozhodnutí jít podnikat?

**R:** [00:22:29] No tak, to spousta lidí koukala teda jako jo. Hlavně rodina jako. Dyž sem přišel tenkrát z Úřadu práce a ptali se : „Tak co? Co Ti nabídli? Zase, zase nic anebo bezpečnostní agenturu?“ Říkám: Hale, já asi budu podnikat. „Vážně jo a v čem?“ Tak říkám: No, musím sehnat někde auťák a zpracovat hromadu papírů, voni mi daj nějaký prachy, daj mi dotaci a, a já si postavim taxika tady v Madridu a budu si jezdit sám na sebe a bude klid. Tak všichni: „No tak to Ti přeju hodně štěstí teda.“ Že jo, protože ten seznam papírů co já musím všechno udělat, co jsem nikdy nedělal jako jo. Dělat nějaké podnikatelské záměr ekonomickou rozvahu a tady to jo. Říkám, já ani to neumim vyslovit natož abych to uměl všechno zpracovat jako jo. Ale jako dal jsem to dohromady a, a až na to že to teda trvalo strašně dlouho že to není jen o schval, Úřad práce v Madridu, sem musel ještě Úřad práce v Liberci a teď že to bylo právě na přelomu roku tak Liberec to schválil, ale než mi ty peníze vyplatili, tak se zlomil rok a už se to muselo schvalovat v Praze.

**V:** [00:23:25] Aha.

**R:** [00:23:25] Jo. Takže dotaci mi zastavili a muselo to jít ještě do Prahy, takže se mi to o další měsíc posunulo, ale jako dali mi to teda také.. Takže sice to byl běh na náky 4 měsíce papírování a čekání a vyřizování pomalu ale jinak dobrý. No takže jako., eh to ty příbuzný a rodina jako koukali a..Říkali: "No hele dyž si myslíš že Tě to uživí." Říkám, hele tak mám sedět doma zadarmo nebo tohle risknout? Maximálně vo co můžu přijít? Vo ty prachy co dam za auto a tak ho dyžtak prodam že jo.

**V:** [00:23:53] Hm.

**R:** [00:23:53] Tak to zkusim no. No a tak už 7 let to takle je no. (smích)

**V:** [00:23:57] Takže to rozhodnutí jít podnikat bylo těžký, nebo ne?

**R:** [00:24:01] Já jsem si, já sem, právě že ten, von je určitě rozdíl eh přemejšlet nad tím začít podnikat a pučit si 10 milionů a nebo začít podnikat a pučít si 50 tisíc.

**V:** [00:24:12] Hm.

**R:** [00:24:12] Jo. V tomhle to bych řek že je zásadní rozdíl. A já právě že jsem si pučil akorát 50 tisíc tenkrát na to auto abych si koupil. Takže jsem si říkal, no. Tak při nejhorším to auto prodam maximálně ztratim třeba já nevim 10, 20 procent ceny toho auta. Ale tak z toho se nestřílí, že jo. To není taková tragédie životní aby to člověk pak nějak nepřekonal. Jo než dyby ste si pučila 10 míčů někde a za, zahučela tam že jo. To už je pak problém.

**V:** [00:24:33] To už je problém.

**R:** [00:24:34] No. Takže, takže tohle to jako to rozhodnutí a tohle to..toho jsem se nebál. Vzhledem k tomu jak velká ta počáteční investice byla.

**V:** [00:24:44] Hm. Je něco konkrétního co Vám eh při tom odchodu z té armády do civilního zaměstnání, eh při té změně vlastně pomohlo?

**R:** [00:24:55] No, jak sem říkal. To co člověku nejvíc pomůže je že už má práci. Že má tu budoucnost jistou, jo. Že dyž sem končil ve služebním poměru a druhý den hurá Úřad práce a teď co bude, tak by to bylo dost blbý jako jo. To, to bych se asi nerozhodoval takle unáhleně, nebo takle. No, takle. Jsem si skoro jistý že dybych neměl práci tak z toho služebního poměru neodcházím. Takhle záhy určitě. Protože já sem měl říkám asi rok a půl eště smlouvu jo. Takže jsem měl čas případně, jo. Že bych vodušel případně později ale tohleto, tohleto určitě člověku hodně, hodně ulehčí. Dyž chce udělat nějakou takovouhle zásadní životní změnu tak, tak by měl tu, tu změnu už mít připravenou nějakou aspoň zásadně, jo, nebo částečně. Což je teda což byla třeba případ té, té další práce jo.

**V:** [00:25:39] Hm.

**R:** [00:25:39] Říkám. Dybych tu práci neměl tak bych takle určitě hned tak neskočil. Přece jenom tenkrát že jo já jsem měl tři děcka že jo, hypotéku na krku tak, tak to jako, takovej kaskadér nejsem abych takhle..

**V:** [00:25:49] Hm.

**R:** [00:25:49] To bych to holt musel překousnout ještě dál no. (smích) V tom služebním poměru no.

**V:** [00:25:54] A je něco konkrétního co Vás při té změně zaměstnání brzdilo?

**R:** [00:26:00] Já myslím že vůbec ne. Právě že mně se ulevilo že jo. Mě se ulevilo po všech částech. Mě se ulevilo časově, psychicky, takže já jsem ten přechod z civilu, teda z armády do civilu měl úplně takle pohodově že jo. Já sem tu práci co sem pak měl tak byla úplně suprová, volnej čas. Sice jsem měl zhruba nějakou zhruba plán kde v kolik hodin mám bejt, ale jestli sem tam byl vo 2 hodiny dřív nebo pozděje bylo každému jedno. Jo, takže to bylo taky supr, jo. Takže, pff.

**V:** [00:26:28] Dobře. Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v tom civilním zaměstnání?

**R:** [00:26:36] Heleďte se já si myslím, a to že to, teďkon už to podle mě bude určitě jinak. Protože dneska nebo teď se už do tý armády chodí prostě.. Eh, dřív se chodilo do armády s tím, že tam budete do důchodu.

**V:** [00:26:48] Hm.

**R:** [00:26:48] Tak to prostě bylo že jo. Pak jak se změnil zákon začal se, že už prostě jste jenom na smlouvu na dobu určitou, tak k tomu začalo přistupovat spousta lidí. A kórd tý době. Eh, tenkrát bylo, hrozně velká nezaměstnanost takže do armády se hor, rvali lidi hrozně moc, jo. Protože armáda celkem dobře platila, byla jistota že Vám zaplatí že jo. A, takže to většina lidí brala většinou na ty 2, 3 roky jako překlenovací období že prostě a pak se pude někam, někam takle že jo. A já sem tam šel s tím že tak jak to dřív bejvalo, že dete do armády a budete tam, budete tam prostě nadosmrti. No ale tak to se pak časem změnilo a myslim že to bude i teďkon že ta armáda je prostě jenom takový dočasný řešení pro lidi který momentálně nemaj, nemaj něco co by je naplňovalo nebo si chtěj adrenalin někde vyřádit se jo, protože si myslej tajdle že budou lítat vrtulníkem támle někde v Afghánistánu a střilet padouchy do kebuly, jo dyž to takle přeženu no tak, tak to tak samozřejmě není že jo ale.. Takže bych řek že to je právě takhle no.

**V:** [00:27:51] Jo. Ta otázka byla jaký konkrétní zkušenosti..

**R:** [00:27:55] Jo, jo. Tak už vim teď jsem v tom.

**V:** [00:27:57] (smích)

**R:** [00:27:57] Takže eh, teď právě že budou v tý armádě právě tak kratší dobu tak se to asi tak nedá vysledovat. Ale ty co sme byli my ještě jakoby tu delší dobu, tak určitě se by se dalo ocenit hlavně to že člověk se naučí vopravdu smyslu pro pořádek. Pro dochvilnost. Že jo, to prostě neexistuje abyste někde nebyli tak jak byste měli mít. Prostě pořádek. Tam musí bejt všechno nalajnovaný tak jak má bejt. Eh, rozhodně ta lojalita. To, to prostě to jsou věci který dneska ty mladý podle mě určitě nemaj a ty vojáci z povolání kteří vodsloužili si podle mýho názoru aspoň 5 let tak tole rozhodně maj.

**V:** [00:28:27] Hm.

**R:** [00:28:27] Jo a teďkon tydlecty kluci který tam sou tak budou mít podle mě pak eh větší výhodu i to že prosně, přece jenom dneska už tam se drtí anglicky všichni že jo. Takže voni budou jazykově vybavený a budou mít tajdlety věci takže si myslim že po až skončí v armádě jednou tak na tom budou určitě líp, eh nebudou špatně jo. Když jsme byli my, protože mi vypadnem akorát s tou ruštinou že jo. (smích) Ale říkam, určitě spousta zaměstnavatelů právě oceňuje tajdle, tajdle tu dochvilnost spolehlivost a tu lojalitu to určitě, si myslim že je největší plus co ta armáda těm lidem dokáže dát. To já si myslim vždycky, jo. Dával, snažila se to dělat tenkrát eště kdysi dyž byla ještě povinná vojenská základní služba že jo, dyž chodili povinně na ty 2 roky, takže se to já jsem ještě samozřejmě zažil, že jo. Když jsme se je snažili takle jim to aspoň za ty 2 roky do těch hlav trochu nabouchat jako těm klukům, jo. A taky ne nadarmo se říká že ty mladý by to potřebovali jako sůl drbání nebo koza drbání ale tajdlec, to protože to je úplně hrozivý. Takže voni nákej smysl pro zodpovědnost takovýdleho nic nemaj. A to si myslim že ta armáda právě má.

**V:** [00:29:28] Hm.

**R:** [00:29:28] A dá těm lidem. Takže to určitě.

**V:** [00:29:32] Přemýšlel jste po odchodu z armády o tom jestli ten odchod do civilního zaměstnání byla správná volba?

**R:** [00:29:38] Jasně. Mokrát a právě se mi na to spousta lidí ptalo. A nejenom bezprostředně po tom odchodu do toho civilu. I třeba pozdějc. Hlavně v tý době kdy jsem byl právě nezaměstnanej že jo. Tak voni říkali: "Hele Ty není Ti to teď líto, ty vole moh si bejt v tý armádě?" A já jim říkal, hele není. Já jsem to fakt vzal jako uzavřenou kapitolu mýho života. Vůbec mi to není líto, nemrzí mě to. Já jsem i když sem tam byl fakt dlouhou dobu 22 let a 4 měsíce přesně, tak já můžu říct že sem měl prostě štěstí, eh nechci říct že na vyloženě na nadřizený. Jo, taky jsem měl spousta blbců jo. Ale prostě na ty místa kam jsem nebo jak bych to řek to umístění kde jsem sloužil, jo. Že jsem nesloužil nikdy tajdle že jsem trávil celej rok támle někde na cvičáku nebo někde v bahně zahrabanej nebo podobně, to jsem právě neměl. Já jsem měl štěstí prostě že jsem takle cestoval (smích) a vždycky že jsem začínal tajdle u Mimoně eště s bejvalou sovětskou armádou jsem sloužil jo. Protože původně jsem měl jít do Žatce teda, tam jsem přijel a řek jsem hned první den tady sloužit nebudu.

**V:** [00:30:36] Hm.

**R:** [00:30:36] To jsem zkusil na držačku vono to vyšlo.

**V:** [00:30:38] (smích)

**R:** [00:30:38] Jo, takže mě právě poslali sem do Mimoně. U Mimoně jsem sloužil no. Pak jsem byl v Bělá pod Bezdězem takže jsem to měl i jako v dojezdový vzdálenosti furt vod Madridu jo že jsme se stěhovat nemuseli. Protože já sem tady

dostal byt že jo s rodinou. No a pak jsem byl tady na Územní vojenský správě v Madridu no to bylo vůbec báječný že jo. No a pak sem posledních asi 6 nebo 7 let byl v tý na tom Krajsky vojenskym velitelství Liberci. Takže žádný náký lítání po cvičákách nebo takovýdle. Takže to, takže to sem měl jako takovou jako docela kliku že teda se asi poštěstí málokomu už dneska, jo. A hlavně jsem měl vždycky, tak nějak do 50 kilometrů od trvalýho bydliště, jo. Což je taky asi vzácnost. Takže v tomhle jsem měl hroznou kliku a proto asi jsem tam vydržel těch 22 let jo.

V: [00:31:18] Hm.

R: [00:31:18] (smích) Jo ale říkam. Nelitoval jsem toho nikdy. A i třeba dyž jsem se potkal eště když sem z kraje udržoval kontakt s těma bejvalejma kolegama, tak mi říkali: "Hele nechceš se třeba vrátit? Tady furt volný místo je." Já říkám: Nechci.

V: [00:31:34] Hm.

R: [00:31:34] Jo, nechci. Já sem rád že všechno to mám za sebou a není nic víc než svoboda. A rozhodovat si a bejt pánem svýho času. To je nejvíc. A to nevyměním za nic. To byste mi museli dá 200 tisíc měsíčně a to mi nedáte, jo, abych se nad tím zamyslel. Takže, nelitoval jsem nikdy a byl jsem rád že jsem to rozhodnutí udělal. A myslim že sem ho udělal akorát tak akorát včas no.

V: [00:31:57] Hm, hm. Umíte si představit něco co by eh pomohlo vojákům v tomhle přechodnym období kteří taky odcházejí?

R: [00:32:06] Já si právě, říkám. Tenkrát ta ten výsluhovej příspěvek byl vnímanej jako takovej vopravdu příspěvek aby ty vojáci překonali právě nebo jim pomohlo to překonat tu, to začlenění do toho civilního života. Jo. Teď už se to tak nebere. Teď se to bere, tam máš náký prachy tak nazdar! Takže já myslim že určitě, eh.. Tam já než jsem, já eště než jsem vodcházal do civilu tak existoval nákej program sociální v armádě že tam byly možnost nákejch rekvalifikačních kurzů a podobně jo, který taky armáda eště zaplatila a všechno. Ale vzhledem k tomu že já sem vodcházal tak jako překotně (smích) jo, takže už bych žádněj takovejdl kurzu ani nechtěl. Ale stejně když jsem se podíval tak to spektrum výběru nebylo bůhví jaký.

V: [00:32:51] Hm.

R: [00:32:51] Jo. Určitě si nebo myslim si že adekvátně nereagovalo na aktuální potřebu na úřadu na trhu práce.

V: [00:32:58] Jo.

R: [00:32:58] Jo, takže já si myslim že určitě minimálně, teď je to vo to jednodušší, nebo takle. Tenkrát to bylo říkám. Smlouvu Vám dávali většinou to pak už dělali tak že vopravdu na tu minimální určitě na 2 roky. Takže jste měli jistotu na 2 roky akorát jo. Což je úplně k ničemu. A eště to většinou udělali tak, že Vás nechali pak napínat ty jo až skoro do posledního okamžiku, jestli Vám to teda prodloužej nebo ne. Todleto je podle mě zásadní chyba. Tajdle to by mělo bejt, minimálně půl roku předem říct: "Heleď se počítáme s Tebou. Dál, chceš dál sloužit? Okay. Nechceš? Tak máme 6 měsíců na to. Tady máš hromadu rekvalifikační kurzů, vyber si, doporučujeme Ti, tady je náká analýza trhu práce, jo Ty máš takovýdle vzdělání, těmadle kurzama si prošel." Nejvhodnějším by bylo aby spolupracovali s Úřadem práce v jeho místě trvalého pobytu, aby věděli že tam je náký volný místa který se tajdle něčemu třeba přibližujou a tomu to přizpůsobili.

V: [00:33:51] Hm.

R: [00:33:51] Jo. A to podle mýho, nebo tenkrát to určitě nefungovalo a jak to funguje teď vo tom pochybuju teda jako jo.

V: [00:33:56] Hm.

R: [00:33:56] Dyž vidim co se děje na úřadech práce jako jo. Takže určitě by se toho dalo udělat spoustu. Ale tydlety to neudělaj. Jo tydlety gauneři. Který neuměj ani spočítat jedno DPH na pivo jo. Takže to v tomhlectom to je prostě tohleto je u mě hrozná nejistota u těch vojáků z povolání. Protože Vy dete přeci jenom ať to zní jakkoliv vz eh, honosně nebo vzletně nebo jak bych to řek, že prostě sloužíte týdle vlasti a dyž někdo řek, eh hvízdne a pudeš támdle, tak tam pudeš a budeš eh, budeš vědět že tam ten život můžeš nechat. Jo. A za to voni maj jistotu 2 let a nákýho platu.

V: [00:34:33] Hm.

R: [00:34:33] Jo. To je podle mě špatně, jo. Todle by se k těm vojákům měli chovat určitě jinak, jo. A ta doba na kterou by se měla uzavírat ten služební poměr, by měla být nějak flexibilnější nebo na náký jiný domluvě. Anebo s nákým jiným, protože todleto je podle nastavený strašně špatně. A hlavně už tenkrát se o tom blekotalo, pochybuju že to existuje dneska. Což je nákej kariérní řád. Vy jste věděla že přídete, to máte jako dneska v náký práci že začnete někde na montážní lince, v armádě začnete tajdle jako vobyčejnej ten, tak víte že dyž se budete uděláte si kurzy nebo todle, tak že jednoho dne po 3 letech seš todle, po 3 letech seš todle todle, jo a že víš že máš nákou budoucnost. Tam to nebyla.

V: [00:35:14] Hm.

**R:** [00:35:14] Tady Vás prdli na jedno místo a tam jste byl, ještě to tenkrát změnili i tak, že ani už ani ta hodnost Vám nerostla. Dřív to bylo tak že automaticky po letech Vás povyšovali v hodnosti. Teď ne. Nebo tenkrát ne. Prostě seš na týdle funkci budeš mít tudle hodnost. Dyž tam budeš sedět 15 let, tak tam budeš 15 let tady ten blbec. Tak to taky jako podle mě je špatně.

**V:** [00:35:31] Hm.

**R:** [00:35:31] Jo. Takže tam jako si v tý sociální oblasti, aby se ty vojáci pak uplatnili na tom trhu práce, to je potřeba na tom udělat hodně. Protože většina, většina těch eh, armáda už tenkrát měla hrozněj problém sehnat vysokoškolsky vzdělaný lidi, jo. Protože sice jim nabízela já nevím hory doly, ale furt to bylo daleko míň než bylo v civilu, jo. A za to omezení který ještě jim vlastně přinášel ten služební poměr, tak to nebylo vůbec adekvátní jo. Takže ty vysokoškolsky vzdělaní lidi který tam v armádě většinou jsou, jsou z vysokejch vojenskejch škol.

**V:** [00:36:07] Hm.

**R:** [00:36:07] Takže uplatnění v civilu po tom. Jo von je inženýr. "Jo Vy ste inženýr a čeho?" Já mám vysokou vojenskou školu. "Aha." Jo asi takle.

**V:** [00:36:18] Hm. Ehm, myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano, tak co konkrétně?

**R:** [00:36:26] No jak říkám. Todlecto zásadně. Hlavně ta práce s nima před tím odchodem do civilu. Jo. A hlavně s dostatečným časovým předstihem. Protože todleto vopravdu bylo.. I když byste měla, já si to pamatuju tenkrát. To bylo i dyž jste měla času jako relativně dost do toho vodchodu, Vy jste si vybrala nějak kurzu a oni řekli: "Ten je vobzazenej. Vyber si jinej." No já jinej nechci že jo. Tak, tak to todlecto bylo strašně špatně. Takže todleto by měli, todleto je zásadní věc kterou by měli změnit prostě. A hlavně eh.. Na těch vysokejch vojenskejch školách, ano je spousta studijních oborů, který Vás třeba jinde naučej. To je jasný že jo. Protože armáda má spousta svejch specifík a podobně. Ale spousta si myslim by se dala malinko upravit tak aby se to dalo pak použít právě i v civilu že jo. Aby ten inženýrský titul nebyl inženýr pořadovýho kroku jak se kdysi říkalo že jo. Jo. Ale aby věděl že já nevím že je to nějak strojní inženýr že se uplatní nebo todleto. Ehm. Aby to jeho vzdělání bylo víc uznávatelný v tom civilu.

**V:** [00:37:25] Hm.

**R:** [00:37:25] Jo. A určitě a.. aby těm vojákům dali nějakou lepší perspektivu, protože perspektiva dvou let je nic. Jo. A perspektiva ještě toho že, že týdle vládě nebo i tý jak sem dyž sem vodcházal já, tak jim retroaktivita nic neřikala, jo, těm gaunerům jo, že úplně v klidu najednou rozhodli eh výsluhovej příspěvek se Vám bude 15 procenty danit, nashledanou! Jo, ale že já mam ve smlouvě napsáno něco jinýho nikoho nezajímalo jo. Pak Vám ještě klidně řeknou: "Ale my Vám to seberem možná úplně." Tak kde to jsme jako jo?

**V:** [00:37:52] Hm.

**R:** [00:37:52] Přeci jenom spousta lidí když už do tý armády jde a je ochotná, vlastně co si budem říkat, tak vlastně voni se dobrovolně omezujou. Nechaj, nechaj omezovat na svých svobodách a čase a podobně že jo. Protože tam je všechno zorganizovaný na písku i mimo, mimo dobu kdy jsou v kasárna a podobně. Takže by měli se mít za to patřičně vo to, vhodnocený. Já, to podle mě teda rozhodně furt nejsou no.

**V:** [00:38:14] Hm, hm. Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se chystají, eh opustit armádu nebo právě opouští armádu?

**R:** [00:38:22] Tak hlavně pevný nervy teda jako jo. A teď je otázka z jakýho důvodu, z jakýho důvodu voni z tý armády vodcházej že jo, protože eh.. A když už věděj že budou odcházet aby si určitě, určitě včas eh zabezpečili právě další místo. Jako budoucí zaměstnání. Protože na Úřadu práce se na ně každej vykašle. Ale absolutně. Jo. A ne každej má možnost, má našetřený já nevím kolik peněz aby mohl půl roku obíhat nějaký výběrový řízení někde a čekat že teda nějaký místo dostane. Jo. Takže určitě, určitě ať maj nějaký, aspoň nějaký že jo nemusí mít hned manažer nějaký firmy, že jo. Ale ať má aspoň nějakou práci, ať má jistotu protože ten výsluhovej příspěvek ho neuživí v žádnym případě, tak aby měl, aby měl nějakou aspoň budoucnost aby chodil do nějaký, aby měl nějakou tu práci. Todlecto je podle mě na prvním, na prvním místě.

**V:** [00:39:11] Hm.

**R:** [00:39:11] Mít práci. Protože jinak vovedít, vovedít a skončit na Úřadu práce protože potom podporu a nic Vám nikdo nedá. Tak. A ty ty nabídky práci na Úřadu práce co sou, jsou úplně tragický, jak říkám. Já i já, co si pamatuju vlastně tak jedna jediná tam byla co mě až tak zaujala. Co sem si řekl: No, tak já se tam teda půjdu zeptat. Tak já tam přišel s tou už s tím lístkem z Úřadu práce říkám: Tady jsem dostal nabídku že máte tady volný místo. "No to už je dva měsíce vobzazený."

**V:** [00:39:39] Aha.



**R:** [00:39:39] Jo, říkám no tak, takže voni to taky aktualizují na tom Úřadu práce že mně přijde že voni tam akorát sedějí aby mohli potvrzovat cikánům dávky a jinak tam jsou k ničemu jako vopravdu, jo. Takže rozhodně si, buď to si našetřete kotel peněz aby jste půl roku nebo rok v klidu vydrželi, jo. Což teda nevím jak v dnešní době s těma jejich platama jde, a nebo mějte rozhodně práci jinak to tam prostě překousnete dokud tu práci mít nebudete.

**V:** [00:40:05] Hm.

**R:** [00:40:05] Jo a hlavně aby měli já si osobně myslím aspoň zhruba představu když už do toho vlastně služebního poměru vstupují, jak dlouho by tam chtěli být. Jo jestli tam jde jenom s tím že tam vydrží 2 roky vyřadí se někde a pak bude pryč, jo tak je jasný že s tím vod začátku by měl počítat co ho pak čeká. Ale je lepší být rozum to, dyž mě nikdo nenaštve nebo ne naštve nebo jak bych to řekl, dyž všechno bude tak řádk zhruba jak bych chtěl, to co mi zhruba nasliboval ten personální poradce při tom pohovoru ještě než sem do služebního poměru nastoupil, tak bych v té armádě si uměl představit být 10 let. Jo a ta armáda by mu to měla i nabídnout ne mu říct jenom: "Hele tak 2 roky Tě berem pak se uvidí no." Tak co to je?

**V:** [00:40:44] Hm.

**R:** [00:40:44] To možná to snad neříkají ani ve škodovce jako jo. Takže tohleto. Takže tohleto určitě by měli udělat jinak a mít, ty lidi to mít rozumí rozmýšlený a hlavně vopravdu mít tu práci. V dnešní době vopravdu práci. Dneska Vám zadarmo nikdo nic nedá.

**V:** [00:41:00] Hm. Ehm, je ještě něco na co jste si v průběhu toho rozhovoru vzpomněl co třeba nezaznělo a myslíte si že by mělo zaznít k tomu tématu?

**R:** [00:41:07] Já myslím že, eh hlavně do služebního poměru by měli vůbec vstupovat psychicky odolný lidi, jo. Protože je to fakt, je rozdíl dyž pošlete do, do háje mistra ve fabrice a nebo pošlete do háje nadřízenýho v armádě.

**V:** [00:41:24] Hm.

**R:** [00:41:24] Což se nedoporučuje, jo.

**V:** [00:41:27] (smích)

**R:** [00:41:27] Takže, eh takže ty lidi by tam měli být vopravdu psychicky připravený na to, že prostě na ně může někdo vod rána do večera rvát a voni musej sklápnout podpatky a poslechnout jo.

**V:** [00:41:37] Hm.

**R:** [00:41:37] Jinak tam fakt nemaj co dělat. Takže tohle. Pak být připravený na to že je vopravdu vosekaj vo, vo ten jejich čas. My to tenkrát měli, nevím jesi to je ještě teďko, ale tenkrát to bylo že Vám může být nařízeno 150 hodin přesčasů zdarma ročně. To je vlastně jako byste šel na, na měsíc do práce zadarmo. A což bylo využíváno. A je to docela nepřijemný. Jo, nevím by se o leckomu líbilo.. líbilo kdybych musel chodit vlastně v roce 13 měsíců do práce a dostanu 12 platů jako jo. (smích) Jo, teď tu dovolenou taky si nemůžete úplně vzít vřdycky jak chcete, že jo. Takže prostě de vo ten, vo ten svůj volnej čas, osobní čas a o ten režim který v té armádě je. Prostě je úplně jinej. Takže na to být trochu připravenej no. A kdo je psychicky odolnej, fyzicky zdatnej tak si myslím že se tam určitě najde, najde a vyřadí se abych tak řekl nebo, jo. Ne nemyslím tím jak nákej tupoun někde lítat táme a myslet si v Afghánistánu že čím víc sestřelím hlav tak bude líp. Ne to je nesmysl jako jo.

**V:** [00:42:37] Hm.

**R:** [00:42:37] Jako v tomhle já sem za těch 22 let v armádě já sem v žádný zahraniční misi nebyl, jo. Uvažoval jsem tenkrát dyž se to zvrto v té Jugoslávii ještě bejvalý, to jsem byl i na výběrovým řízení v Českým Krumlově a když jsem tím prošel tak mi u té komise ten blbec s vodpuštěním říká: "Heleďte se, Vy jste to všechno splnil. Místo bysme pro Vás měli ale Vy jste moc mladej, my potřebujeme dát těm starším přednost." Protože tenkrát se tam chodilo do misí prostě kvůli prachům že jo. Protože tam prostě voni brali nehorázný peníze v přepočtu na dolary tady že jo co bylo.

**V:** [00:43:09] Hm.

**R:** [00:43:09] No a takže to sem tam nebyl, kam jsem chtěl no a pak po x letech dyž začal Afghánistán tak mě volali: "Hele máme pro Tebe místo v Afghánistánu. Kdy chceš letět?" Já říkám: Nikdy! Říkám: Vy jste se zbláznili ne? Ty peníze co tenkrát dávali navíc říkám, za to já si vod nákyho mudžahída hlavu uříznout nenecham. Já tady mam 3 děcka, říkám nejeďu tam ani náhodou, jo. Takže tohle to tak. A dneska už to je jinak. Dneska už to není takový jako že si můžeš říct chci jet, nechci jet, jo. To by bylo: "Hele tak jedete za 3 měsíce letadlo a frčíte." A nikdo se Vás neptá, že jo. Takže to je třeba taky jako vzít dost v úvahu. (smích) Když do toho služebního poměru vstupujete. Ta pravděpodobnost je malá že jo. Protože my nejsme zas bůhví v kolika misích na světě, že jo. Ale ta možnost tu je.

**V:** [00:43:53] Hm.

**R:** [00:43:53] Tak to si taky leckdo musí uvědomit, jo. A tam už to teď není žádná prdel jako jo. Jestli si myslíš že už jedou s českou vlajčkou tak že se na ně každě vykašle. To už tak není jako jo, to dřív bejvalo že jo. Taky přece jenom ty blázni nešli do každého. Taky poznali která vlajka je která že jo. A teď už jim to je buřt. Teď Vás vodpálej úplně v klidu že jo. Takže tady ty věci by měl mít člověk rozmýšlený a připravený na ně bejt no. Ale jinak jako věřím tomu že se v armádě kariéra udělat dá.

**V:** [00:44:20] Hm.

**R:** [00:44:20] Jo ale je to fakt chce to pevný nervy a.. je to běh na dlouhou trať. Protože furt v armádě podle mého názoru právě tomu že nefunguje ten kariérní řád jak by měl, tak jsou na těch vyšších místech si držej ty páprdové se starym myšlením, který nemá progresivní myšlení. Jo, tak jak by podle mého názoru mít měli, tak ty se tam držej zuby nehty takže ten postup je strašně dlouhý a strašně pomalej jako jo. Takže jestli někdo je nějaký kariérista extrémní, tak ať do armády nechodí.

**V:** [00:44:50] Hm. Eště tady mám takový doplňující otázku.

**R:** [00:44:53] Mhm.

**V:** [00:44:53] Eh, jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

**R:** [00:44:55] Teď, v neděli mi bude 50.

**V:** [00:44:59] Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

**R:** [00:45:01] 22 let a 4 měsíce.

**V:** [00:45:04] Dobře. Můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

**R:** [00:45:06] Těch pozic bylo spousta. Byl jsem od velitele čety, což je jakoby takovej mistr asi 20členný skupiny abych to řekl převed trochu do civilu, pak jsem byl výkonnej praporčík, což se dá říct že to je takovej jako logistik jako, až sem, pak jsem tady na tý vojenský správě v Madridu jsem byl personalista vyloženě, plus jsem měl na starosti práci s vojenskejma a důchodcema.

**V:** [00:45:30] Hm.

**R:** [00:45:30] Jo teď už se vojenským důchodcem nikdo nestane, protože aby někdo byl ve služebním poměru tak dlouho že duchá, dosáhne důchodového věku to už je nemyšlitelný že jo. Ale dřív to tak bylo. A ty vojenský důchodci měli spousta výhod, mohli čerpat fond z fondu kulturních a sociálních potřeb, takže ty jsem měl z celého okresu na starosti tady. No a dyž sem pak končil na krajskym vojenskym velitelství v Liberci tak jsem byl zase personalista s tím že jsem měl na starosti příměj nábor. Jak do služebního poměru, tak na vojenský školy. Na vojenskou střední nebo na vojenskou vysokou školu.

**V:** [00:45:58] Hm. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

**R:** [00:46:00] No takže to je teď 9 let a kousek no.

**V:** [00:46:03] Jo.

**R:** [00:46:03] Na konci roku 2010 sem vodcházel no. (smích)

**V:** [00:46:05] Tak jo to bude všechno.

**R:** [00:46:08] Tak supr.

**V:** [00:46:08] Moc děkuju.

**R:** [00:46:08] Není vůbec za co.

## Příloha č.9: Rozhovor s Bořkem, (délka rozhovoru 1 hodina a 4 minuty, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Tak. Já Vám tady dám informovaný souhlas, ještě ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiazáznamu bude neprodleně pořízen přepis který bude dále teprve zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiazáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovorů anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Tak. Eh, první otázka. Povězte mi jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:00:53] No u mě probíhal velmi jednoduše, protože já jsem už neprodloužil služební závazek.

**V:** [00:00:58] Hm.

**R:** [00:00:58] Takže jsem nebyl ani vyhozen ani jsem neodešel po nějaký události prostě jsem nechal uplynout smluvní závazek a ukončil jsem služební poměr s tím že už jsem věděl kam budu nastupovat. Takže to nebylo tak že bych si teprve hledal zaměstnání.

**V:** [00:01:16] Hm. A jak jste se s takovou změnou toho odchodu z té armády do civilu vyrovnával?

**R:** [00:01:22] No řek bych spíš že jsem se s tím vyrovnával před tím než jsem odešel, protože to samozřejmě nějaký rozhodnutí je. Takže jsem se na to připravoval a chtěl jsem prostě odejít jak se říká s čistým štítem, s čistým stolem a mít možnost se rovnou začít pracovat na novém, takže, takže že bych potom s tím měl ještě nějaký dodatečný problém tak to nenastalo.

**V:** [00:01:44] Hm.

**R:** [00:01:44] Eh.. Tam spíš jako už byly důvody pro to opravdu odejít. Jo, takže takže, eh za mě to bylo jako krok dopředu a jako krok pozitivní, takže jako nebylo se s čím moc vyrovnávat jako si myslím.

**V:** [00:01:56] Hm.

**R:** [00:01:56] Jo. Spíš do dneška se trochu vyrovnávám s tím že co člověk v té armádě úplně nevnímá protože to je přirozený a to je jiný systém práce, ta struktura prostě. Eh, pevně režim poměrně i když jako v legraci říkám v armádě je bordel a tak, ale ve finále člověk zjistí že v civilu je to ještě daleko horší. A ty lidi na to nejsou zvyklí a my jako jak to, jsme si i za několik málo let poměrně zvykli na ten nalajnovaný život, tak najednou zjistíte že prostě Vám lidi nerozumí když to chcete, tak.

**V:** [00:02:27] Hm.

**R:** [00:02:27] Prostě to je spíš jako ten rozdíl mezi tím nasazen, nebo tou prací tam a prací teď. Ale není to vo nějakým vyrovnávání se to je spíš jenom ten nezvyk že na to člověk naráží po těch 5 letech co jsem pryč, tak prostě pořád si říkám že vlastně to mělo své pozitiva i to co se jako vlastně negativně o té armádě říká, tak vlastně ono to až tak negativní není.

**V:** [00:02:48] A bylo třeba něco konkrétního co jste třeba v tom období toho přechodu dělal abyste si, abyste si jako s tím teda jako vyrovnal, nebo si nějak jako pomohl?

**R:** [00:02:59] No vlastně ani ne. Protože protože eh, i když jsem nedělal samozřejmě stejnou práci tak pořád sem v tom dá se říct jako v oboru, protože v armádě jsem byl na pozici zbrojíře střeleckého instruktora, nastoupil jsem do firmy která se zabývá mimo jiné prodejem zbraní a souvisejícíma činnostma. Takže ono to jako spolu úzce souvisí.

**V:** [00:03:20] Hm.

**R:** [00:03:20] Člověk využívá ty bejvalý kontakty který má samozřejmě, takže jako ono to není tak jako dyby se od toho člověk úplně odříz že jo, prostě v tom kontaktu s tím, s tím předchozím zaměstnáním vlastně pořád sem. A, a do značný míry toho využívám v dnešní době že prostě když chcete s armádou dneska mít nějakou interakci tak prostě to je velmi obtížný pakliže nejste sama bývalý příslušník jako jo.

**V:** [00:03:44] Hm.

**R:** [00:03:44] Jako ten svět je uzavřenej a neradi si někoho mezi sebe pouštěj. Takže to jako hrozně otvírá dveře, takže. Neřekl bych že bych, že bych musel si vymějšlet nějaký zástupný činnost aby dokázal se nějak přetransformovat do civilního způsobu života. I taky je to daný tím že jsem nesloužil na řadovém vojenském útvaru, ale sloužil jsem u speciálního útvaru kterej jakoby do značný míry žil tím civilním životem, protože bylo potřeba aby nebyl moc vidět. Takže vono asi vdejt vodněkat vod tanků z Přáslavic může bejt asi složitější třeba jo do toho civilního života. Ale na útvaru kde prostě děláte trochu jako v civilní firmě i když je to pod armádou, tak pak samozřejmě není tak dramatický no.

**V:** [00:04:25] Hm, hm. A Vy jste teda říkal že jste vlastně rovnou nastupoval do nějakýho rozjetýho projektu.

**R:** [00:04:30] Mhm. (souhlasně)

**V:** [00:04:30] Do teda firmy?

**R:** [00:04:32] Tak.

**V:** [00:04:34] Jo. Která se vlastně teda zabývá..

**R:** [00:04:35] Přesně tak. A bylo to zase, bylo to zase vo hodně jednodušší protože ta firma, to je mimochodem ta firma ve který sedíme teď XY jo, tak firmu vlastní spoluvlastní mí dva bývalí kolegové.

**V:** [00:04:51] Hm.

**R:** [00:04:51] Který vodešli dřív přede mnou, to znamená jeden už dávno dávno tu firmu založil eště když byl v aktivní službě, pak se rozhodl že už je prostě čas na čas to přerušit a jít úplně si dělat byznys. Takže vodešel a ten druhý spolujitel ho následoval vzápětí a mě vlastně i oslovovali celou dobu. "Hele až budeš končit tak jako.." Což Vám dává jako samozřejmě jako nákou dobrou jistotu že se můžu sebrat a vodejít kdykoliv přece. Tady nabídka práce jako je. A nebyla jediná, jo. Takže, takže eh, i vo to je to jako jednodušší. Že člověk úplně ví že má nějaký, nechci říkat úplně unikátní, ale ojedinělý schopnosti který zase úplně běžnej řadovej voják nemá.

**V:** [00:05:30] Hm.

**R:** [00:05:30] Jo. No, takže když dneska si myslím že kdokoliv vodejde z armády po nějaký praxi tak prostě má místo hned jako jo prostě. Armáda Vám zadarmo nechá udělat řidičák na nákladák. Dneska nejsou řidiči jo. To ty kluci musej bejt úplně happy jako že můžou hned někde makat. Jo, to spíš takový ty jako specializace který jako se hůř uplatňujou nebo chtěj zaplatit že jo, tak ty se třeba hůř chytěj někde, ale běžnej člověk se asi myslím jako chytne úplně v pohodě.

**V:** [00:05:59] Hm. A ehm, zaznamenal jste v tom období nějaký problémy? Někaký, s něčím s čím jste se potýkal?

**R:** [00:06:07] Nic co by nebylo nepřekonatelný jo. Spíš řešíte hromadu jako administrativních byrokratickejšch věcí který ale řešíte i při změně povolání jinak jako.

**V:** [00:06:17] Hm.

**R:** [00:06:17] Pak jako samozřejmě je to složitější že se s tím pojí taky nějaký sociální systém že jo. Že ta armáda, že ta armáda u lidí který sloužili dostatečně dlouho jim poskytuje nějaký výsluhovej příspěvek což je svýho druhu sociální dávka, člověk se v tom musí zorientovat vlastně co a jak. Jo, řešili jsme i řešili jsme i grant vlastně na moje místo, protože eh nevím jestli to funguje dodneška ale fungovalo v tý době že vlastně, eh za podpory snad EU existuje grant pro právě pro příslušníky ozbrojených složek kteří přecházej do života, tak aby měli uplatnění tak první rok to kompenzuje tý firmě která je zaměstnává, tak jim kompenzují snad 50 procent superhrubý mzdy což jako je velmi slušný. Jo takže, takže to jsme museli řešit za pochodu protože tam samozřejmě zase jsou náky lhůty, takže když to nestihnete tak ty peníze nedostanete. Takže firma chtěla, byli s tím spojený náky obstrukce administrativní prostě zase to řeší úředník, takže chce né tendle papír ale tendle papír. Tak to bylo asi nekomplikovanější, ale není to ve stylu že bych musel. Bylo to proto že jsme chtěli, jo. Asi kdyby, asi kdyby to byl jinej zaměstnavatel a ne kamarádi tak jim řeknu: Hele hoši stojí mě to jako práci a čas tak mi to buďto vykompenzujte nebo to prostě neudělám.

**V:** [00:07:31] Hm.

**R:** [00:07:31] No a tady v tomhle případě prostě protože jsme fakt jako kamarádi tak, no jasně tak to uděláme, prostě když to má jako prospět všem tak proč ne jako jo. Takže eh to asi byl jako největší zádrhel co tady jsme dopředu nepočítali protože jsme to zjistili až vlastně v okamžiku toho procesu kdy už jsem jako nastupoval tak oni: "Hale my jsme zjistili že na Tebe nemůžeme dostat dotaci. Myslíš že bysme to mohli?" Tak jsme to začli řešit jako jo. Ale jinak.. No, řešíte drobnosti jako vopravdu jo. Musím říct že, musím říct že já jsem vodešel z armády v dobrym jako, vono tím ukončením toho závazku to není nic dramatickýho, takže prostě vyřešíte co máte. Já jsem nikdy neměl žádný problémy že by za mnou teďka běhali a tady dořešit tady vrátit toleto, jo. Takže všechno v pořádku. Já jsem jako, já osobně můj přechod do civilního života mi připadá úplně jako úplně v pohodě.

**V:** [00:08:23] Jo, jo. Takže náky kromě tadytěch byrokratickejšch věcí náky další problémy, co by se týkaly třeba Vás náky osobně i nebo?.. Ne?

**R:** [00:08:31] Jediný co zjistíte že vlastně jak si připadáte v armádě hrozně zaměstnaná tak máte jako dost volna.

**V:** [00:08:37] Hm.

**R:** [00:08:37] Protože prostě tam vono je to všude ve státním sektoru že když nasloužíte náky služby přesčasy tak voni Vám to musej vykompenzovat.

V: [00:08:44] Hm.

R: [00:08:44] A peníze dávaj neradí takže Vás ženou jako domu, což jako v tom civilním životě moc jako není, eh hlavně tady když jako se neseberete a nejdete, tak prostě nepudete. Protože von Vás vocad' nikdo vyhánět nebude. Jo a když prostě dopředu to nemáte uvolněný jako proplacenej přesčas což nemáte, tak prostě tady se nehraje na hodiny a dyž Vás to trochu baví, no tak tady smrdíte jako vod nevidim do nevidim.

V: [00:09:08] (smích)

R: [00:09:08] Takže pak nakonec zjistíte že vlastně sem v tý armádě hrozně zaměstnanej a vlastně nejsem jako jo. Jo teďka, teďka sem víc jako jo. No, samozřejmě má to další jako další věci který Vám připadaj v tom vojenským životě automatický jo. Prostě máte podmínku že musíte bejt fit tak chodíte cvičit protože musíte. A já nejsem velkej sportovec mě to jako moc neba, tak jsem to v tý armádě dělal protože sem musel.

V: [00:09:27] Hm.

R: [00:09:27] No a teďka pěkně kynu jako jo. Prostě člověk jako nedělá nic. Říkám tady sedim v kanclu, jo tak teď se aspoň vobčas přinutim že jdu po schodech jako jo, ale to je tak všechno jo. Tak to je jako to najednou zjistíte že co Vám připadalo tehdy automatický nebo Vás to eště jako štvalo že prostě jéžiš zase jít běhat jo. Teď si říkám no já bych se tak šel proběhnout ty jo, ale nemůžu protože prostě práce jo.

V: [00:09:49] Hm.

R: [00:09:49] To spíš vidim tyhlecky výhody toho vojenskýho života, jako který člověk za výhodu když tam je nepovažuje.

V: [00:09:58] Hm. Eh, co Vám přes ty problémy v tom přechodovym období pomohlo se dostat?

R: [00:10:04] Jak říkám. Já jako to úplně jako problémy nepocit'uju, jo. Mám jako výbornej vztah takže prostě pani která je jako voják z povolání takže ta ví přesně že jo vo čem se bavíme a..a pomohla jakoby když bylo potřeba. "Jé hele teďka tady musim prostě tudle udělat nebo kanceláře jé já ráda tak pojedu Ti nakoupit si do lkey že jo, zařídíme kancelář." Takže jako podpora v tomhlectom vobrovská. Ten ten, jakoby.. byl to jako drive, samozřejmě ta snaha vo to to rozjezt protože prostě se mnou do tý firmy přicházel jako novej rozměr.

V: [00:10:41] Hm.

R: [00:10:41] Protože do tý doby ta firma neměla nikoho kdo by se vyloženě staral jako zbrojír vo zbraně. Jako vono prodávat zbraně to je jak rohlíky na krámě, ale je to přeci jenom specializovaný a dost jako potřebujete se tomu věnovat jako na nějaký vyšší úrovni, protože ty lidi jako zjistí že jít si koupit pistoli k někomu kdo jako to prodává jakože buďto dneska tričko zejtra pistoli pozejtří šlapacího, eh šlapací autíčko tak to prostě nefunguje. Jo, takže stejně ty lidi si najdou jako za chvíli firmu a rozkřikne se: "Hele tam prostě jsou to profici bejvalý vojáci, maj k tomu přístup nabídnou nějakej servis k tomu." Jo a to ze začátku jako bylo potřeba vybudovat celý jako jo. Takže počínaje prostě eshopem kterej se doplňoval vo nový jako funkcionality přes fyzický jakoby zařizování věcí, říct si jako co bude co nebude kolik peněz se do čeho dá. Teď to jako rozvrhnout, teď člověk jako není úplně zběhlej protože nejste jako obchodník že jo.

V: [00:11:35] Hm.

R: [00:11:35] Jo hospodaříte před tim se státníma penězma, tak Vás to takhle netrápí teď najednou á tady jako, jako jako bylo dobrý se úplně neuseknout protože to jako těch peněz není moc. Tak jako je to dobrý protože vono Vás to fakt jako hrozně zaměstná a není moc jako času přemejšlet na to že jéžiš teda co. No a já jako spíš jsem měl větší problém když jsem odcházel od policie Český republiky do armády.

V: [00:11:58] Hm.

R: [00:11:58] Jo. Tam prostě jako eh.. Z tý armády dyž sem odcházel tak už taky ty leta přibyly jako nějaký že jo zkušenosti nějaký a už to jako nebylo takový že bych úplně, ale dyž sem jako vovedzdával ten služební průkaz u tý policie tak to jako sem říkal: Ty jo, tak to jako, to je jako špatný. Ale to mi bylo 28 takže.

V: [00:12:15] Hm.

R: [00:12:15] To člověk prožíval jinak. Teďka z tý armády říkam, hm. Tak tady máte kartičku a jo, už to člověk tolik neprožívá.

V: [00:12:28] Hm. Měl jste v tom období toho přechodu nějaký pochybnosti?

R: [00:12:34] Trošku samozřejmě jo. Eh.. Víte co vodcházel sem z pracoviště poměrně specializovanýho, který v tý době bylo v takový jako ne úplně ideální situaci. Tak prostě to tam nebylo ani pracovní vztahy ani práce jako taková nebyla úplně supr.

V: [00:12:52] Hm.

R: [00:12:52] Takže jako jsem si jako říkal ještě že du pryč. Ale byly tam samozřejmě nezanedbatelný bonusy, který se poje s mojí odborností jako jo. A já musím jako říct že i když prostě armádu považuju fakt jako za moloch který je do dneška prostě velmi těžce reformovatelný, tak ale udělal obrovské obrovské kus do jako, skok dopředu, díky misím zejména.

V: [00:13:13] Hm.

R: [00:13:13] Protože prostě najednou začlo jít lidem vo život tak vono se jako muselo začít něco dělat, takže ty lidi na těch lidech se to hrozně podepsalo, jo. A to prostě tady fakt jako chybí, jo. Tady personál klucí co sou na prodejně můžou bejt sebelepší ale prostě to nejsou kámoši jako já jsem měl tam jako jo.

V: [00:13:31] Hm.

R: [00:13:31] To jako jo, nechci aby to bylo jako patetický jak to maj ty Američani jako nějak brotherhood, to prostě zase jako úplně nebylo ale furt je to prostě vo nečem jiným jako jo. Tady prostě s těma lidma nikdy za takovýho kamaráda jako nebudu ani bejt nemůžu. A najednou zjistíte že je jako, jako příjemný že Vás vlastně jako násilím vyštvali na tu střelnici, i když se Vám nechtělo. No a že ty tuny nábojů který jste jako vystřelila tam tak jako to bylo jako pozitivní a teď, jo teď jako si jít tady a koupit si? To jako, to je pecka jako. To je peněz najednou že jo.

V: [00:14:03] Hm.

R: [00:14:03] Čas že jo. Jo. Teď jako už to není tak jakože tak jste hodila do auta prostě hromadu krámů a bylo Vám to jedno jak. Prostě tak služebák že jo v kapse tak co. Dneska člověk jěží průkazy všude všechno mít že jo. Teď střelnice, podepsanej toleto támeleto.

V: [00:14:16] Hm.

R: [00:14:16] Jo tak najednou zjistíte že fakt jako.. dyž se držíte mantinelů tak v tý armádě i u policie všude je to hrozně snadný vlastně. Protože ten systém je na to nastavený a všechno Vám zorganizuje.

V: [00:14:28] Hm.

R: [00:14:28] Tady si to jako, co si nezorganizujete to nemáte. Jo takže to vobčas bylo takový spíš, ale to spíš to bylo jako takový postesknutí. To nejsou pochybnosti jo. Prostě to byla kapitola kterou bylo potřeba uzavřít. A když to třeba dneska vidím že už se to jako změnilo na tom pracovišti, jo a už se to posunulo někam dál tak stejně bych tam nechtěl. Jo. Už jenom že se obměnily lidi. Mý vrstevníci který tam ještě třeba slouží tak už jsou tam poslední 2 nebo 3.

V: [00:14:53] Hm.

R: [00:14:53] Přijdou a pokecaj, říkaj: "Kámo to je hrozný, to sou fakt malí kluci. My už si s nima nemáme co říct." Říkám: Počkej tak říkáš malý kluci? On říká: "Ty pitomče my už nejsme mladý jako." Hm. Furt si to tak člověk říká že kluci kámo brácho ale prostě 43 v mym případě je 43, kluci tam sou i starší některý. Teď tam máte kluky který tu práci dělaj stoprocentně jako kvalitně ale je jim 26.

V: [00:15:17] Hm.

R: [00:15:17] A těch 20 let rozdíl je fakt hrozně moc že jo. Takže najednou zjistíte že už jako..a i Vám to dávaj najevo že, já nevím taťko a to že jo. To jako na začátku to je jako dobrý, i si říkám ne tak to sou vtipy né, tak berou mě jako staršího že jo. Pak zjistíte tak voni si nedělaj srandu jako jo tak.. Takže to to je jenom že si postesknete, ale já bych se tam jako, tam bych se jako nevracel. Bylo by to víte co na chvilku prostě ten tejdén 14 dní euforie hele sem zase ve starym prostředí nějak to jako funguje, eště tu práci umím je to dobrý. Jo ale nešlo by to dlouhodobě jako. Neuspokojovalo by mě to. Co mi chybí tak jsou zahraniční operace. Jako mise to je jako, to je pecka jako.

V: [00:15:54] Hm.

R: [00:15:54] To a není to kvůli penězům jako jo. Jako. Do Afghánistánu se asi na dovolenou nepodivám a jako jel bych tam hned jako jo. To, to jsou prostě místa který vidíte z jiný perspektivy z toho vojenskýho života a to mi jako chybí jako. Armáda je fakt nejlepší cestovka na světě protože uvidíte věci, i třeba stejný místa kam člověk může ject jako civil tak je uvidíte úplně jinak jo.

V: [00:16:14] Hm.

R: [00:16:14] No, tak to po mě jako to mi jako chybí osobně, teď. Ale neměnil bych kdyby někdo řek: "Jé hele tak, tak teda pojď tady." Už prostě je to jak říkám uzavřená kapitola.

V: [00:16:30] Hm, hm. Ehm.. Vzpomenete si co se Vám v tom období honilo hlavou?

**R:** [00:16:37] Spíš bych řek že jsem se fakt soustředil na tu novou práci. Jo, prostě to bylo co je potřeba dělat. Vzpomínám si že jednou se mi stalo jako a to se mi nestalo za celý život před tím, že sem se fakt jako probral v noci z toho že sem úplně, jsem nebyl schopnej spát jak mi probíhaly hlavou všechny ty věci který prostě v tý nový práci jako musím udělat. Všechno nově že jo. A vono najednou je to fakt jako, s přibývajícíma letama je to čím dál tím těžší a, já se snažim ty věci dělat jako aspoň rámcově dobře, tak jako mě to trochu uvádělo jako do stresu jo. Prostě fakt úplně nový věci, a teď toho bylo hodně.

**V:** [00:17:17] Hm.

**R:** [00:17:17] Jo. Začínám zjišťovat čím dál tím víc že si prostě musím věci psát jako jo. Že už to není co dřív to bylo prostě jo, jasně, vim vim vim vim, jasně jasně jasně. A když mi padla 1 říkám ty jo. Dneska jako jak na mě někdo na mě zkusi nákej multitasking a já si druhou věc nenapíšu tak vim že je to prostě pohrbený jako jo. Takže, takže to vim že jako to mě, to se mi stalo poprvý v životě, jo, když sem asi 2 nebo 3 měsíce byl prostě pryč a teď těch, těch novejš věcí se navršilo hromada, takže najednou prostě jsem úplně jako o půlnoci prostě v háji že prostě ty jo, hele teď si to hned všechno napsat, protože já si v tom musím začít dělat nějaký pořádek v tom jako jo. Už to nejde zvládat jako automaticky že prostě přídu a tak jak se to nasype tak se to prostě začne řešit. Už to nejde. Už se to prostě nedá časově zvládnout, dyž si to dopředu jako nerozplánujete jo. Takže, tak já zase říkám. To se pojí s tím že v tý armádě to za Vás dělá někdo jinej.

**V:** [00:18:08] Hm.

**R:** [00:18:08] Jo, že něco na Vás samozřejmě nasunou jo, ale vzhledem k tomu že, eh že ta armáda dost vyžaduje veškerý ty plánovací procesy mít jako zaznamenaný, takže Vy ať chcete nebo nechcete tak to vlastně napsat musíte. Jo, takže Vy to někam zaznamenat někomu jinýmu do plánu a ten plán se musí někde schválit, tak to jako musíte vovedzdat jo, což Vám připadalo automatický. A vono to vlastně dobře fungovalo, protože ste taky musela ty svý nápady myšlenky si nějak zpracovat a dát dohromady, i když člověk měl pocit jako že to sype jako z patra. No, to sem zkusi jako a tady jak to bylo fakt jako nový a bylo toho hodně, tak za ty 2 měsíce mě to jako dohnalo jo a tak to nepude takle jako jo. Takže zpátky hezky a pěkně si to napsat. Jo ale to je tak jediný jako, eh a zase to souvisí s tím že to je jenom nový prostředí. Není to že by to byl stres že teď už nejsem v armádě, teď jsem v civilu. Prostě nová věc kterou bylo potřeba se naučit.

**V:** [00:19:03] Hm, hm. Vzpomenete si jak jste se v tom období cítil fyzicky?

**R:** [00:19:08] To eště dobře. (smích) To eště dojíždělo, to eště dojíždělo jako eh ten ten fond kterej člověk měl že jo. Vono to trvá nějakou dobu jo. Eště taky sem jako v tý době jsem se to snažil fakt jako udržovat že sem jako chodil běhat, chodil sem cvičit a vono to má sestupnou tendenci že jo. Najednou si řeknete no tak před tím v armádě to bylo třikrát tejdně, to bude stačit dvakrát tejdně, zjistíte že to je dvakrát do měsíce. Jo a pak najednou zjistíte že to bylo dvakrát do měsíce v únoru a v dubnu že jo no. Ajajajajaj! Že jo. Takže v tý době jako fyzicky úplně v pohodě.

**V:** [00:19:41] Hm.

**R:** [00:19:41] No, takže jak říkám. Tam jediný že jo mě dohnala potom ta únava jako jo. Že prostě z těch novejš věcí, že prostě člověk byl nespavej a to bylo přechodný období než sem si to jako srovnal že takhle ne. Je potřeba si to začít jako porcovat pěkně a neuhnat se úplně že jo.

**V:** [00:19:59] Hm. A nějak třeba jiný nemoci? Něco co by bylo neobvyklýho?

**R:** [00:20:03] No já sem měl v armádě nějaký úrazy drobnější jeden větší takže eh jo tak to mě začlo samozřejmě dohánět protože prostě, eh když máte prostě předělaný koleno křížový vazy že jo a přestanete tu nohu mít dostatečně vosvalenou no tak to začne bolet že jo.

**V:** [00:20:20] Hm.

**R:** [00:20:20] Protože prostě ten kloub přestane fungovat jak má a to mě pronásleduje dodneška. No ale to není nic jako nic dramatickýho. Žádný nemoci z povolání nebo takovýdle věci. Někou chudokrevnost a takovýdle nic jako jo, takže..

**V:** [00:20:34] Hm.

**R:** [00:20:34] Já sem si z mise nepřivez žádný bacil kromě chlamydií jako všichni ostatní takže nic co by mě pronásledovalo dlouhodobě. Takže v tomhle ohledu nic.

**V:** [00:20:46] Ehm co pro Vás ta změna toho odchodu z armády do civilu znamenala v osobním životě?

**R:** [00:20:51] Nic.. Nic. Pani je dál ve službě, jo takže, takže jsme to měli jakoby.. probraný společně dopředu.

**V:** [00:21:05] Hm.

**R:** [00:21:05] A máme to tak že prostě já stojim za Tebou, dělej co chceš. Jako rozumim tomu. Čím víc ty lidi slouží tak tím víc vidí když jako chcete vovedít že většinou máte důvod jako jo. Jo, takže nehleď na to že prostě vopravdu tady ten přechod

nebyl úplně jako eh, vod černýho do bílýho. Jo, prostě defakto furt jsem v kontaktu. Pořád prostě pro ty, ty kontakty využívám máme společný známý. Jako, v osobním životě žádná změna.

**V:** [00:21:34] Hm. A jak reagovalo Vaše třeba širší okolí?

**R:** [00:21:39] Si myslím že, ze všech stran defakto pozitivně nebo jako buďto neutrálně jako: "Jo? Tak ty jo, hm ok." A nebo prostě vyložené: "No ty jo jako hale, nedivím se Ti." Jo. Jo, vono tam hraje dost velkou roli jako dost častej dotaz je na vyšší výsluhu samozřejmě. Což se jako ne, což jako sdělujete jenom těm vopravdu velmi blízkej lidem a nebo to řeknete lidem, který sou z oboru který by si to byly schopný dopočítat dyž budou chtít. Takže dyž se Vás zeptá kámoš kterej slouží s Váma: "Hele kolik máš výsluhu?" Aby věděl kolik bude mít von, tak mu to asi řeknete že jo. Ale, ale dyž někdo: "Hele tak to máš asi výsluhu vid'? Jako a kolik bereš? Tak kolik je ta výsluha?" Do toho Ti nic prostě není jako jo.

**V:** [00:22:16] Hm.

**R:** [00:22:16] Mam slušnou výsluhu, dobrou asi že dyby jako úplně, kdybych úplně se chtěl jako válet doma a š'ourat se v nose tak bych asi na tom přežil, ale protože mám navyklej nějakej životní standard, tak chci těch peněz samozřejmě mít víc. Jo, jsem rozvedenej, 2 děti který, na který platím a neplatím málo, takže prostě...

**V:** [00:22:35] Hm, jasně.

**R:** [00:22:35] Člověk se chce jako mít dobře. Jo, takže, eh dyž s tím třeba operovali lidi: "Já bych Tě zaměstnal. Ty máš výsluhu?" Já říkam: "Do mý výsluhu Ti ale vůbec nic není. My dva se spolu budem bavit vo Tvoji nabídce na můj plat a kolik já mam výsluhu? Potom Ti není vůbec nic, jo. Takže já Ti řeknu kolik chci mít minimální plat. Ne kolik chci minimálně dostat peněz měsíčně protože to, to se Tě netýká. Já Ti řeknu kolik chci já vod Tebe dostat plat a Ty mi řekni jestli mi ho dáš nebo ne."

**V:** [00:23:01] Hm.

**R:** [00:23:01] No, takže takže to sme si jako, to jsme si asi ve 2 nebo ve 3 firmách kde mě jako lanařili a já jako většinou neřeknu hned jako ne. Já říkam: Tak pojďme se bavit vo podmínkách že jo. Člověk chce bejt v obraze, chce mít v ruce argument pro svýho vlastního zaměstnavatele. Hele nabídka podívej, peníze co takle že by třeba letos se zvednul plat malinko že? Jo, tak jako je to dobrý že víte pak pracujete s reálnějma číslama.

**V:** [00:23:26] Hm.

**R:** [00:23:26] No a jako to sou okamžiky kdy prostě řeknete prostě ne. Tadle informace není jako veřejná že jo prostě. Dá se to nějakym způsobem dokalkulovat, tak ať si to ty lidi dokalkulou jestli je to tak zajímavá. Jo, stejně jako se dá dokalkulovat prostě důchod že jo tady, pani Nováková která bydlela ve 3. patře jako dyštak. Aspoň máte nějaký vstupní informace tak to prostě dopočítáte že jo ale ne, není potřeba těm lidem jako úplně říkat všechno že jo. Komu co do toho je. Tak to je, to je to sou samozřejmě reakce který Vás jako úplně nepotěšej jako jo, že: "Hej, kolik máš výsluhu?" Ty vole, další kterej se na to ptá. Ale jinak jako ta reakce, jak říkam jo. Něktej lidi byli třeba překvapený jako. Z tý širší profesní skupiny. "Ty jo, tak Ty jako končíš jo? A to musels nebo?" Né, nemusel. Tak jim to vysvětlíte proč, protože prostě tam kromě toho že prostě eh.. sem nechal uplynout ten závazek tak já bych ho moh prodloužit, ale prostě byly důvody proč jsem ho neprodložit. Jo tak jim to jako řeknete. Hele prostě už, bylo potřeba to taky jít někam jinam.

**V:** [00:24:30] Hm.

**R:** [00:24:30] Ale jinak jakože by někdo, že by někdo jako měl nějaký.. přehnaný reakce. Asi tak nej největší reakce byly vod rodičů, nebo spíš vod táty. Máma ta je, ta je v klidu ale: "Ježišmarja! A to, a budeš mít dost peněz? A máš práci? Co budeš dělat?" Říkam, prosimtě buď v klidu hlavně, jo, takže to je, tam jako to bylo úplně jako: "Ježišmarja! A dyť vono to je, to seš pod definitivou, státní služba!" Říkam výsluhu budu mít, tu už mi nikdo nevěme, ani důchod nebude větší takže já budu du, do smrti vim že budu brát tady výsluhu v týdle vejši, výši, takže já sem jako úplně v klidu jako jo. To je teď, sem fakt tak tak vypořadovanej jako jak většina lidí tady není jako jo. A hlavně to nikde moc neříkejte protože prostě vůbec můžem bejt rádi že to máme jako jo.

**V:** [00:25:19] Hm.

**R:** [00:25:19] Ty lidi moc nesměj moc jako mlaskat u toho že se maj dobře. Takže já jako, já jako sem.. V tomhle vohledu ne, ty lidi neměli jako nemístný reakce nebo no, spíš vůbec nějaký reakce. Jo.

**V:** [00:25:34] Hm.

**R:** [00:25:34] A je to si myslím dost běžnej koloběh dneska že ty lidi jako vodchází že jo, takže. Tak to prostě přišlo.

**V:** [00:25:44] Ehm, jak, jak probíhalo to hledání toho novýho zaměstnání? Byl to třeba složitý?



**R:** [00:25:51] V tomhle případě nebylo. Protože eh.. já bych jako chtěl asi skončit stejně, ale samozřejmě bych si to daleko víc rozmyslel kdybych neměl jistotu toho zaměstnání.

**V:** [00:26:03] Hm.

**R:** [00:26:03] Až na to že, byť sem jako byly chvíly kdy sem říkal ty jo, a teď jako místo a co já budu kde.. A pak mě jako spousta lidí jako uklidnila a říká: "Ty vopravdu jako máš poměrně dost unikátní schopnosti nebo znalosti. Těch lidí moc není. Ty tu práci najdeš kdykoliv kdekoliv." Jo a najednou fakt jako já sem vdešel a najednou se přetahovali vo mě tři firmy jako jo. Až jsem z toho měl, z toho sem měl hlavu jako jo. Teď všechno známý jako. Všechno kámoši. "Tý jo tak voni byli rychlejší jo? A já bych Ti, a já bych Ti dal.." Říkám: Ty jo hele, to je dobrý jako. Peníze sou dobrý lákadlo ale ta loajalita mezi kamarádama je taky jako dost důležitá a já už jse jim to slíbil. Já prostě z tohodle nemůžu jako vycouvat.

**V:** [00:26:41] Hm.

**R:** [00:26:41] "Ty jo. Já bych ti fakt dal jako tolik." No, nezlob se nejde to jako jo. Poďme se bavit třeba za půl roku. Když vydržíš třeba tady to nebude dobrý nebude to prostě, kámoši nekámoši můžeme zjistit že to neklape. Třeba za půl roku. "No tak jo tak myslim na to." A já úplně jako hele, ty jo, tak já sem se asi zbytečně jako nervoval a vono jako je to vlastně docel v pohodě jako jo. Dyby člověk šel dolů s cenou tak jako je to úplně jako.

**V:** [00:27:04] Hm.

**R:** [00:27:04] Uplně easy jako jo. Ale dyž si řeknete že jako ne, jo. A není to jenom věc toho že Vy chcete peníze ale bez nějakýho principu a toho že máte nějakou schopnost a dyž to jednou uděláte, podtrhnete tu cenu, tak devaluujete jak svojí cenu tak ale i těm vostatnim eventuelně který pudou a: "No počkej ale von to dělá a dělá to dobře, dělá to ta tydle peníze a ty chceš tolik? No tak to se na mě nezlob." Takže vono je potřeba jako spíš to šponovat že jo nahoru, aby ty li, ty ty lidi řekli: "Hele jo." Jako jo. Dneska už bych to uměl samozřejmě líp. Protože zase do toho koukám už zevnitř v tý firmě že jo, no. A vim jako jak těžce se ty lidi hledaj, jo. Takže kolikrát je i problém že Vy je třeba chcete zaplatit a voni stejně nechtěj. Voni nechtěj radši dělat.

**V:** [00:27:43] Hm.

**R:** [00:27:43] Voni radši budou mít míň peněz ale nebudou makat jo. Ale když chcete hele tak udělejte to pořádně a dostanete víc peněz. (zvuk stroje) No, to je automaticky se to tady nějak propláchne, vypne. Tak.. tak jako to je jako to je dneska větší problém že jo. Že Vám ty lidi ani za peníze nechtěj dělat vlastně no, takže. Takže já jako, zase. Nevidim v tom že bych já měl osobně jakékoliv problém v tomle ohledu.

**V:** [00:28:10] Hm.

**R:** [00:28:11] Prostě, věděl jsem kam jdu. Dopředu domluvený. Jo, až spíš tam bylo to překvapení že je hele vono jich je víc který vo mě maj zájem jo. To byl tak asi největší stresovej faktor že to byli všechno známí a je teď co mám říct jako jo. Tak to bylo tak asi jediný. Což je asi vo hodně lepší případ než má spousta jinejch lidí jo, který tu práci hledaj třeba no.

**V:** [00:28:34] Vy ste teda vlastně říkal že jakoby tu firmu spoluvlastníte? Chápu to dobře?

**R:** [00:28:38] Né né. Jsou dva spoluvlastníci, jeden z nich sedí teďka tady, takže za nim pak zajdem, ale já jsem zaměstnanec.

**V:** [00:28:45] Jo.

**R:** [00:28:45] A já se toho držim jako zuby nehty bejt zaměstnanec.

**V:** [00:28:48] Jo, dobře. V tom případě já si tady, vynecham dvě otázky. Ehm.. je něco konkrétního co Vám při změně zaměstnání pomohlo?

**R:** [00:29:04] No. Jestli se budem bavit tady vo tý odbornosti tak samozřejmě, jako jo. A jako dybych se rozhodl že budu dělat něco úplně jinýho, tak já jako mam poměrně asi velkou sebedůvěru ve vlastní schopnosti si myslim že bych dokázal dělat i jiný věci.

**V:** [00:29:20] Hm.

**R:** [00:29:20] Ale samozřejmě proč když tady je možnost dělat tohle. Jo. Vodejít z armády ve Velký Británii třeba kde zbraně prostě prakticky nejsou, tak tam by člověk jako těžko hledal uplatnění v tom mym oboru jako jo.

**V:** [00:29:31] Hm.

**R:** [00:29:34] Eh, tady prostě je to jako dobrý, že Česká republika v tomhle je taková jaká je. Takže tady to uplatnění jakoby je a ten, ten prostor tý má odbornosti, protože vono i v těch zbraních je těch možností že jo x, tak prostě teda zase se soustředim jenom na určitou část, tak ten bych řek že má vzrůstající tendenci. Jo, takže já jako mám čím dál tím víc spíš

práce a sbírám další zkušenosti, což je supr. Jo. Takže to samozřejmě je velkej jako velkej bonus. Já teda jako díky tý devalvací takovejch těch, těch proklamovanejch jako eh CVček bývalej příslušník a tohle má za sebou, támle to. Pak zjistíte že to je prostě řouma kterej s bídou vodsloužil 5, 6 let támle někde u bigošů nebo v nejlepšíh případě v Chrudimi a dnes je to největší spšlák, kterej támle má výcvikovou agenturu a, a pak vidíte nějaký videa a říkáte že to je ňáká jako skrytá kamera na youtubu jo. Říkáte si ty jo to neni možný. Tak já jako mam hrozně velkej problém se jako sám sebe jako propagovat že bývalý příslušník. Já to prostě nikde nepoužívám.

**V:** [00:30:37] Hm.

**R:** [00:30:37] Čas vod času jako dyž se někdo zeptá. Tak já mu to jako řeknu jo. To je, nebud' blbej vole. To je prostě ty lidi to chtěj slyšet.

**V:** [00:30:44] Hm.

**R:** [00:30:44] Voni to berou jako že jim to řek někdo nebo tady pro ně děláš kurz a dělá ho někdo, kdo neni Pepa támle z nádraží jako jo. Voni to chtěj slyšet. Takže já pak jako musim říct dobře. Teď už neni nic utajovanýho, sloužil sem tam a tam, mám takovou a takovou praxi dělal jsem to a to. Tečka. Jo takže jako to je bezesporu jako, eh nechci říkat že by to uplně prošlapávalo cestu.

**V:** [00:31:08] Hm.

**R:** [00:31:08] Ale může to pomoct a ve finále zjišťuji že nejvíc pomůže to, když to právě Vy moc nešíříte, ale tu informaci vyložene na vyžádání sdělíte, tak vono to pak pracuje samo. Zejména v době sociálních sítí prostě to pak zjistíte že: "Hele hele, tam dělá ten kluk. Ten má prostě sloužil tam a tam a má takovydle zkušenosti. Jestli Vám to řek tak prostě mu věřte protože prostě to tak je." A vono Vám to přiřene zákazníka, tak si řeknete jo, to vlastně funguje jako jo. Takže neni dobrý to uplně jako ze sebe dělat prostě něco co nejste, protože to se Vám vrátí podle mýho dvakrát tolik jako jo. To z Vás jednou toho blbce fakt jako udělaj že jako: "Jo tak von je bejvalej tadyten a teď tady udělá takovoudle botu?" Což bych jako nerad, jo ale dyž to jedete takle tou diskretní formou tak jako se to asi fakt vyplácí a zase člověk nesmí bejt přehnaně skromnej prostě.

**V:** [00:31:54] Hm.

**R:** [00:31:54] Dělal jsem něco co prostě nedělá 99 procent příslušníků armády, to znamená nedělá to 99,99 procenta Český republiky, což z Vás dělá svýho druhu výjimečnýho člověka, byť to těch 99 procent třeba vůbec nezajímá, je jim to uplně jedno že jo. Prostě se jich to netýká ale furt je tady nějaká skupina lidí, kterej to třeba zajímat může, tak proč to jako nevyužít, jo. No a když si jako nic nevymejším nic nepřidávám, jo a i se spíš lidi zjišťujou jako: „A tak nám řekni jako." No tohle, vo tom se nebudem bavit prostě. Jsou věci ze služby ty tam zůstanou. Stejně budou tam kluci s kterejma jsem sloužil aby sme si to probrali, nebo kluci z vedlejšího útvaru kterej slyšeli jak to bylo a vono to bylo ale jinak, tak jim to jako vysvětlím.

**V:** [00:32:33] Hm.

**R:** [00:32:33] Ale teď se bavíme tady, řešíme tady kurz na AR 15 tak Vám tady budu vyprávět vo AR 15 a řeknu Vám co sem třeba v praxi zažil, protože v tom civilu se k tomu nedostanete. Já jsem to viděl tam. Tak jo. Tak to jako funguje což, což jako, což je samozřejmě věc ktereá.. aspoň mě jako zajistila to zaměstnání, jo. A je to zkušenost kterou bych asi nikde neměl šanci na jako jinde získat, jo.

**V:** [00:32:59] Hm, hm.

**R:** [00:32:59] To je prostě fakt tak tak jako specifickej obor, že v takovym rozsahu jako tak vopravdu jako intenzivně jinde než v armádě nemáte šanci si na to šáhnout, jo. Takže za tohle já sem tý armádě defakto vděčnej. A k tomu když to vezmu že většinu těch věcí jedete v angličtině tak jako já jako jsem měl jako dycky poměrně dobrý jazykový schopnosti, ale ta armáda mě pošoupla na uplně jinej komunikační level i na tý neformální úrovni.

**V:** [00:33:27] Hm.

**R:** [00:33:27] Ale jako napsat bych měl dneska problém nějakej formální dopis protože to jako nedělám ale rozumíte lidem i z oboru. Což je ve slovníku nenajdete že jo většinu těch věcí, tak je to dost důležitý, jo a i to Vám najednou hrozně pomůže. Jo protože prostě fakt, teď řeknou: "Hele já sem se teď díval na youtubu na video a to fakt, co tam dělá? Já to nechápu jako jo". A Vy si to pustíte a řeknete přesně, vim jako. To zapadá jo, tomu rozumim jo, protože vim přesně co dělá. A zase to je vo tom že nebejt toho že to spojíte dohromady ty zkušenosti z tý armády s téma interakcema s téma jinejma jednotkama, kde si ty zkušenosti vyměnil, tak je to zas tak jako ojedinělá příležitost kterou ty jiní lidi nemaj že.. Tohle mi jako pomáhá hrozně moc. Takže to je ten přenos jako z tý armády do toho civilu jako. To co mě pomohlo jako hodně.

**V:** [00:34:17] Hm. A je naopak něco konkrétního co Vás při tý změně zaměstnání brzdilo?

**R:** [00:34:23] No, eh dodneška kladu nároky poměrně velký na lidi vokolo sebe no. Jako to se tady shodnem s klukama všichni jako jo. Hele prostě to tady neni takle. Jo.

V: [00:34:34] Hm.

R: [00:34:34] Se dycky smějem a na konci říkám prostě fyzický tresty by byly potřeba jako protože, pak jako ty lidi, ty lidi jedou na 60, 70 procent výkonu ale chtěj 120 procent vhodnocení. Jo a ještě jim to nepřijde divný jako jo.

V: [00:34:48] Hm.

R: [00:34:48] Prostě zatímco dřív byla argumentace, teď jsem 3 měsíce dobře makal, tak já třeba bych si řek o zvýšení platu nebo odměnu. A voni Vám dneska řeknou dopředu: "Hele tak mi dejte teda odměnu a já to udělám pořádně." Jo. Počkej počkej, si špatně rozumíme. Ty to nejdřív musíš dělat pořádně a pak dostaneš odměnu. "Hm, tak já to nebudu dělat pořádně."

V: [00:35:08] Hm.

R: [00:35:08] A von Vám to řekne protože ví že ho nemůžete vyhodit, protože lidi nejsou jako jo. To jako s tím já mám problém. Jako s komunikací s takovymdle typem lidí, protože tam kde sem byl předtím na mym postavení na kterým sem byl, tak bych těm lidem takovým způsobem ale takovým způsobem znepríjemnil život, že by prostě nechtěli se mnou pracovat a bu, byli nucený vodejít protože já sem tam svý místo měl jistý.

V: [00:35:31] Hm.

R: [00:35:31] Tady ho mam sice jistý taky, ale já ty lidi nedokážu vocaď vyštípat. Já jim tady nemůžu udělat takový peklo na zemi aby prostě vodešli dobrovolně, nehleď na to že to nechceme. Protože my tady ty lidi potřebujem ať jsou jaký jsou. A s tímhle já mám jako velkej problém jako jo. Protože já už, už jsem se musel naučit to že ze začátku s každým velkej kamarád, tak jak jsme byli zvyklí, na tykačku a dyž pak zjistíte že Vám v 19, 20 letech skoro brigádník i když už je tady zaměstnaněj, že se k Vám chová jako k sobě rovnýmu a s tím jak začne se chovat k Vám jako k sobě rovnýmu, tak mizí ten respekt a ta znalost toho že Vy mu vlastně říkáte v dobrým, jak to má udělat protože chcete aby na konci bylo dobře vedovaná práce. A von už si myslí něco s prominutím vo prdeli když mu to říkáte a Vy tohle zjistíte a takle se spálíte dvakrát třikrát. Tak řekne tak hele tak takhle ne. Takže teď už tady s jako kromě majitelů s kterejma sme fakt a kámoši a stejnej ročník že jo tak si tady skoro s nikým netykám, jo.

V: [00:36:29] Hm.

R: [00:36:29] Tykám si prostě s vedoucím všech prodejen, tykám si tady s Dolores která tady dělá takovou jako administrativní sílu, která je tady vlastně nejděl ze všech a jinak s nikým. A nikomu to ani nenabízím, jo a už tady byli takový. "No dyž Vy si tady spolu tykáte tak to já, víte.." Já říkám to si musíte zasloužit, víte. Protože já sem se už tady párkrát spálil, takže to bude mít ještě čas. Dejte tomu až tady budete 3 roky, tak si třeba budeme tykat jo? Teď jste tady rok a půl, tak eště ne. To sem se musel jako naučit todlencto jako jo že nepouštět si ty lidi k tělu.

V: [00:37:07] Hm.

R: [00:37:07] Protože bohužel vono to má okamžitě dopad na eh.. Dokavaď všechno funguje tak je to supr. Ale jak to přestane fungovat, tak to má dopad na to jak voni Vás vnímaj jako autoritu. Jo. Oni nejsou schopný si rozdělit, jo. Já s tím mam třeba problém s mym šéfem, to abyste rozumněla, takle. Já tady dělám externistu. Na smlouvu.

V: [00:37:25] Hm.

R: [00:37:25] Ale zaměstnává mě jiná firma která je jako velmi blízká, velmi blízkěj partner XY a můj šéf je prostě zlatej člověk. Hrozně hodnej. Firma je rodinná. Já tam sem eště jeden kluk a já jsme tam jediný dva, který nejsou rodina. A tak jak to funguje v tý rodině, tak šéfovi je o 15 víc než mně a s každým si tyká, hned nabízí tykání. Já mu říkám nedělej to. Nedělej to, věř mi ty lidi Tě budou brát jako hodnýho troubu.

V: [00:37:51] Hm.

R: [00:37:51] Prostě ty lidi jakmile budou mít dojem že prostě je potřeba tě vojebat tak to udělaj jako jo. Dyž jim začneš nakládat hned vod začátku, jo, žádný tykání tak to fakt to funguje. Já sem se to tady jako naučil a jo. A nesmíte těm lidem jako todle umožnit. A to je pro mě velká škola todlencto jako jo.

V: [00:38:13] Hm, hm. Ehm no na to už jste mi možná vlastně odpověděl. Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v tom civilním zaměstnání?

R: [00:38:24] Odbornost jako taková samozřejmě. Protože je to prostě úzkoprofilovej obor. Eh, organizační schopnosti, který prostě pakliže máte v armádě nějakou funkci kde musíte něco řešit, tak prostě ty organizační schopnosti musíte mít nebo to prostě nedokážete dělat. Takže to se hodí samozřejmě vždycky. A jak sem bordelář tak ve finále smysl pro pořádek. Protože ta armáda Vás k tomu jako nutí. Jo. No. Ty jazykové schopnosti asi jako, já si myslim že jako mám na to asi trochu talent, že prostě ten jazyk prostě zvládám. Ale tady ty možnosti jako toho samovzdělávání a dalšího rozvoje byly prostě dobré. Takže to se samozřejmě hodí taky.

V: [00:39:07] Hm.

R: [00:39:07] Kontakty samozřejmě. Jo protože dál se zaobíráme obchodem i s armádou. Takže prostě, jo. Obecně se státníma složkama to obchodování je velmi jako zapeklitý. Administrativně díky zákonu o veřejných zakázkách, takže je vždycky dobrý když máte možnost tý boční cestou prostě, protože vobčas máte pocit že to napsal někdo kdo nehovoří jazykem Vašeho kmene takže potřebujete jít za někým a: Prosim Vás můžete mi vysvětlit? Já fakt nevím co vlastně chcete. Jo a Vy potřebujete někoho kdo řekne: "No já vim přesně co to je až na to že to úředník přepsal do jazyku kterému rozumí jenom von." Takže to jsou jako poměrně důležité věci, jo ty ty kontakty si udržovat. No ale.. Jinak víc mě asi nenapadá. Vono to bohatě stačí takle bych řek.

V: [00:39:53] No je to docela velké výčet. (smích) Ehm, přemýšlel jste po odchodu z armády o tom jestli ten odchod do civilního zaměstnání byl správná volba?

R: [00:40:02] Eh.. Já nevím jestli sem o tom takle přemýšlel. Opakovaně sem se o tom utvrdil. Jo. To znamená krátký zamyšlení a jo, jo dobře sem udělal.

V: [00:40:14] Hm.

R: [00:40:14] Jo. Nikdy to nebylo jako že bych prostě civěl hodinu do stropu a: Jéžíš marja udělal jsem dobře? Ne. Jo prostě párkrát sem dycky tak jako, víte co. Bavíte se s lidma. Hele tak jak tohle funguje nebo ne to? A: „Ty vole no to je v prdeli, to prostě nejde.“ Říkám: Tak sem rád že sem pryč. Jo, Jako narazíte na pár věci který sou jako dobrý. Já sem dělal na ochraně ministra a teď slyšíte jako s Metnarem jak ty kluci sou jako happy. Jako že je fakt dobrej, jo. Že s nim jako dělat vochranku je fakt jako super, jo.

V: [00:40:42] Hm.

R: [00:40:42] Což já sem třeba nezažil. Já sem měl Stropnickýho a bylo peklo jako jo. Takže takže prostě, je to vo lidech. Takže to si řekne hm, to jako jo no. Ale ten nemůžete tam čekat že jo. To ten ministr je dneska a zejtra bejt nemusí a může tam bejt místo něj nějaký ale úplnej debil jako jo. Takže prostě a ta práce bohužel tam na týdlentý úrovni je vod toho hrozně jako, se vodvíjí vod osobnosti toho danýho, tý chráněný osoby. Jo, takže takže eh.. Jako to nejsou, to nejsou věci který by mě utvrdily v tom že bych tam měl bejt jako jo. Prostě to, to je hlavně hrozně jako eh vachrlatý. To nikdy nevíte jestli to eště zejtra bude stejný, jo. Ale tisíc jinejch důvodů kvůli kterejm sem si říkal eště že sem pryč, jo. Co jsem jako zjistil že.. se mnou odešlo hrozně moc jako, eh řešení věci nestandardním způsobem jak jsem zjistil jo.

V: [00:41:41] Hm.

R: [00:41:41] Že prostě tam já sem to bral jako fakt jako svoji doménu, protože sme byli útvar kterej měl nestandardní výzbroj, díky do značný míry díky mně a já jako, to mě bavilo jako. Říkám teď, teď sem prostě chtěl tohleto vyřešit tady to a známý vobvolávat firmy, to co nesmíte dělat jako státní zaměstnanec, tak přesně to dělat musíte pakliže chcete aby věci fungovaly že jo. Takže když jdete oficiálním postupem, tak tam prostě budete sedět a budete čekat až ten popis propadne tím sítem a vrátí se Vám to zpátky že na to nejsou peníze že jo. No a nebo jdete zavoláte kámošovi hele, šlo by to nák udělat? Umíme to nějak vyřešit tohleto? "Jasně přijed' to nák vyřešíme jo." Takže lidi jako byli rádi že to dělám a dneska když ty kluci choděj, říkaj: "Hele to je v prdeli. Tam se prostě vo to nikdo nestará." Jo. Říkám to není pravda. On se o to stará. Ale stará se o to tak jak mu nařizuje ten jeho služební jakoby, ten ta krabička v který von žije a není to jako eh Fanda kterej to dělá jako navíc.

V: [00:42:35] Hm.

R: [00:42:35] Řikaj: "No tys to asi toho seděl hodně navíc." Já říkám: Hele bavilo mě to a bral jsem to jako že to dělám pro sebe protože samozřejmě to nebylo tak že bych pro, pro ně dělal pro sebe ne, tak sem taky jako prostě jsem si zařídil že jo pro sebe věci který jsem chtěl mít a protože mě ty zbraně bavily no tak jsme měli jako supr vybavení. A teď tam nikdo takovej není a oni s tím přišli jako, jako vo značnou schopnost. A co je jako blbý že vidíte že to jako vůbec nikdo neřeší jako jo. To mě na tom mrzí jako skoro nejvíc, když jako to že to ztrácí jako ten drift kterej to mělo. To není jenom díky mě ale vodošlo, ta skupina lidí má věkový kategorie, nás vodošlo víc který sme to tam jako budovali a voni ty novější jako vono to je s tou pracovní morálkou stejný jak tady jako jo. Voni ty nový v tý armádě jako čekaj že to takhle dostanou že jo.

V: [00:43:21] Hm.

R: [00:43:21] Ta armáda začla nabízet čím dál tím víc těch benefitů, takže vono čím dál míň máte srdcařů který tam byli protože chtěli a čím dál tím víc lidí je tam jenom proto že prostě jo, voni dobře platěj, práce je prestižní dobrá supr, jo. Jo takže vidíte že prostě to ztrácí to co to mělo dřív že prostě překonávat ty překážky jo a ten kdo to vydržel tak to bylo jako, to tak sme si říkali hele tak sme fakt jako dobrý že sme to dali. To dneska tam asi tolik těch lidí není, takže to má samozřejmě sestupnou tendenci a dyž tam není ani ve velení nikdo kdo by jako řek: "Jo tak to je jako průser tohle. To se musí jako řešit." Tak pak vidíte že prostě je to jako špatný.

V: [00:43:57] Hm.

**R:** [00:43:57] Takže já jako dneska říkám: Hele hoši jako už bych tam fakt bejt nechtěl za těchle podmínek jako jo. Jo takže nelituju toho a nikdy jsem se nad tím jako úplně hluboce nezamejšlel. Dycky jak říkám. To bylo prostě rychlý ježišmarja, ještě jsme pryč.

**V:** [00:44:14] Hm, hm. Umíte si představit něco co by pomohlo nynějším vojákům kteří odchází v tom přechodným období?

**V:** [00:44:22] No eh, obecně si spíš myslím, že to není jako konkrétní věc že bych měl jako úplně nápad jako je hele tohle by pomohlo. Spíš si myslím že celkově systém je špatně nastavený a bude velkej problém to změnit. Protože těch lidí který pobíraj výsluhu je relativně hodně a ono by bylo dobrý zasáhnout do toho systému.

**V:** [00:44:39] Hm.

**R:** [00:44:39] Jo. Já si myslím takhle. Že fěr by bylo říct hele od příštího roku prostě Vy co máte podepsáno, Vy co dostáváte už co ste mimo, tak to běží dál. S tím se nedá nic dělat prostě. Ne jako Kalousek kterej to zdaní prostě. Ne. Tady to máte prostě Vás nepovedem tak jak to udělali ty před tím, Vy to máte. Ale všichni si zvažte, že prostě nastane přechodný období a všichni noví co budou nastupovat už nastupujou podle novýho. A šel bych spíš tou cestou tak jak to bylo před lety. Za totality. I když já to nepamatuju. Ale ten sociální systém byl víc zaměřenej eh nikoliv na ty přímý peníze na to vyplácení ale spíš na ty další výhody.

**V:** [00:45:20] Hm.

**R:** [00:45:20] Jo. To znamená, to znamená dneska vodůvodnil se hrozně velkej příspěvek na bydlení, protože už nebudeme se starat vojákům zařizovat byty a zrušíme služební byty. Jako vono to znělo dobře v té době, jo. Tak nájmy byly nějaký, ceny bytů nějaký příspěvek na bydlení byl velkej, tak to bylo najednou dobrý. Teď to vořezali, příspěvek na bydlení je třetinovej, ale ceny bytů a nájmy šly vo 300 procent vod té doby, 400 procent někde vo tisíc procent nahoru. Takže najednou ta sociální jakoby dávka která je součástí toho platovýho vohodnocení, ztrácí jako úplně význam. Ve srovnání s tím jaká je cena. Jasně. Plat jako takovej šel nahoru. Ale to sou prostě ty prachy který ten voják dostává. Jo teď, jo. A pakliže si sám nespoří tak prostě z toho nic nemá.

**V:** [00:46:07] Hm.

**R:** [00:46:07] A podle mýho by bylo dobrý, aby ty lidi nebyli úplně motivovaný na ten okamžitej příjem ale na dlouhodobej nějakej sociální statut. Jo. Třeba, eh když sme se ptali Britů tak ty říkali: "Hele my když jedem do mise, tak neplatíme daně." Jak neplatíte daně? "Žádný daně." V okamžiku kdy voják vyjíždí do mise, tak oni třeba platěj i maj daň na auto, kterou my tady neplatíme že jo. Ale oni maj normálně něco jako je silniční daň tak je na soukromý auta. Říká: "Najednou jí neplatíš. Neplatíš daň z bydlení. Jo, prostě po tu dobu kdy seš v misi, v zahraniční operaci tak příslušník britskejch ozbrojených sil neplatí daně." A to je, u nich daně sou obrovský takže prostě to je obrovskej finanční bonus. Jo. Takže zas to ty lidi jako motivuje, jo. A tady Vy víte akorát že dostanete prostě nějakej dolarovej příspěvek že jo, v misi, jo, kterej jako teďka navíc aspoň je už podle novýho schvalovanej v závislosti na náky, na nějaký devalvaci že jo a, eh je tam nějaký kurzový zajištění jo. Ale já třeba jsem byl v misi kdy eh dolar klesnul na svý historický minimum pod 15 korun jako jo.

**V:** [00:47:14] Hm.

**R:** [00:47:16] 2 roky předtím byli lidi který měli dolar za 28 a já jsem byl v misi za 14. Ale stejnej, stejná výše dolarovýho příspěvku jako jo. Jo takže takže eh myslím si že, myslím si že eh víc propracovanej sociální systém, včetně toho jak se postarat vo vojáky který odejdou, jo. Eh.. A to nejenom z hlediska zabezpečení jich jako samotnejch. To znamená dyž vodejde támhle řidič tatro, eh z Jindřichovýho Hradce po 10 letech vodslouženejch tak co bysme mu jako měli, jako proč bysme ho měli nějak jako vopečovávat. Tak tady seženem spřátelenou firmu, prověřenou. Bejvalej nějakej plukovník má tady kamionovou dopravu, tak ho dohodíme jo. Dobrý. To ať funguje. Ale pak máte lidi který vodcházej s nákejma znalostma, schopnostma a Vy nemáte vůbec podchycený co voni s těma schopnostma budou dělat ja jo.

**V:** [00:48:07] Hm.

**R:** [00:48:07] To znamená, třeba v Německu funguje to že když vodcházíte vod policie, tam Vás vyčtou asi v 55 už, tak oni Vám seženou několik míst. „Chceš jít tady na místní úřad? Dělat nějakýho úředníka? Chceš jít tady na poštu dělat ředitele pošty místní? Jo. Tam se přihlaš do výběrovýho řízení. Chceš jít támhle?“ Ale musíte jít do státní sféry nebo do nějaký prostě polostátní firmy tak abyste byla sledovaná, protože prostě oni furt říkaj, ten člověk musí bejt pořád svázanej se státem. A vztahou se na něj, kromě toho že má ty výhody který mu plynou že jo z toho platový, že jo nějaký to, tu definitivu takzvanou a tak dál, tak má taky povinnosti, protože v okamžiku kdy něco spáchá, tak se na něj nahlíží jako na státního zaměstnance na kterej maj speciální paragraf a dostane po koulích daleko víc že jo.

**V:** [00:48:47] Hm.

**R:** [00:48:47] To tady nemáte. Tady Vám vodejdou lidi, po 15, 20 letech se jich takle zbavíte, jediný co jim platíte výsluhu a to jim neplatíte Vy ale nějakej sociální odbor ministerstva obrany. A jestli ty lidi prodávaj svoje know-how někomu, za

peníze nebo jestli, protože prostě se jim nedaří, tak začnou přepadávat banky protože jediný co uměj tak je tahat železo v posilovně a střílet.

V: [00:49:12] Hm.

R: [00:49:12] Jo tohle tady naprosto chybí jako jo. Tahlenctá provázanost která na jednu stranu poskytuje sociální jistoty těm vojákům a zároveň Vy nad těma lidma neztrácíte kontrolu, jo, je jako docela důležitá jo. Protože, protože eh zvlášť teďka ta rotace těch lidí je poměrně velká a daleko větší procento dřív než v minulosti jich má bojovou zkušenost, jo. Maj reálnou zkušenost jako vopravdu s nějakým bojovým nasazením. Už to není nějaký voják který prostě 5 let pobíhal někde po buzeráku a to je celá jeho kariéra.

V: [00:49:42] Hm.

R: [00:49:42] Prostě čím dál tím víc lidí který jako eh jsou v případě že by se rozhodli ty své schopnosti zneužít, tak je jich jako značná síla jako jo. Kdyby je začal někdo organizovat? Jo. Dobrý, tak asi je nějaká BISka rozkreje že jo časem nebo asi je někdo vodkope. Ale vůbec že to ani na to nikdo nemyslí jak tomu předcházet takovýdle možnosti. Takže za mě jako že bych měl rychlej návod na to jak pomoci jednotlivému vojákovi to ne, ale tohle to je to co mě tady jako chybí, jo. Že tady se úplně odboural ten systém, to co bylo špatný, to přece to dělali lidová armáda Československá no to bylo úplně k ničemu. Ono to úplně k ničemu nebylo jako jo. Prostě vono to samozřejmě nějak uchopit, přetransformovat a to spíš se snažit pro ty lidi nabízet jako sociální výhody, který by je motivovaly pro tu službu, než jako jim nasypat tady jed' do mise tak tady prachy, jo, přijedeš z mise a za tři měsíce vo Tobě nikdo neví jako jo, prostě. A nikoho to nezajímá. Jo a v tom se ztrácí samozřejmě hromady jako dobrých lidí, s kterejma se dá pracovat dál. Ta personální politika ministerstva, jo já jako už to nesleduju zevnitř tak nevím úplně jako jak moc je to pravdivý, není, ty srdceryvný příběhy jak hele tady Frantovi končil závazek za měsíc a voni ho schválně vyhodili aby mu nemuseli platit výsluhu. Je otázkou nakolik je to pravda a nakolik to pravda není. Tady těch případů sem slyšel několikero takže asi tam někde nějak jako nějaký zrnko pravdy na tom bude.

V: [00:51:06] Hm.

R: [00:51:06] Jo. A zas to prokazuje že ta armáda v tomhle tom jako nemá personální politiku zvládnutou jako jo. Na jedny straně se prostě děje vyplácení výsluh ale nikdo nedělá nic pro to aby to pravidlo změnil do budoucna. A to se jim bude nabalovat jak sněhová koule, jo.

V: [00:51:18] Hm.

R: [00:51:18] Už teďka vidí že maj problém. Že teď maj v aktivní službě lidi který prostě jim jednou vodejdou budou jim muset platit. A výsluhový náležitosti se zvedly. I když všichni říkaj že to bude jinak. Tak ty platy se zvedly tak rapidně a voni tím jak chtěli vodbourat ty pohyblivý složky platu, tak jim ale všechny ty, ty tarifní části jim spadly do té výsluhový náležitosti, jo. Takže za nás, já jsem třeba měl vodměny že jo prostě jo, veliký a nemám z toho nic. Protože prostě to se Vám do té výsluhy nepočítá.

V: [00:51:44] Hm.

R: [00:51:44] Jo. Teďka? Vodměny se Vám do toho sice taky nepočítaj, ale tarifní složka platu se zvedla natolik, že je to jako fakt jako znatelný. Jo. A nikdo, nikdo to neřeší. Všichni maj takovej strach do toho šahnout, protože těch lidí potenciálních voličů je tolik, že prostě do toho nikdo nechce vrtat, jo, ale všichni se toho boje. Protože to může jednou prostě fakt jako najednou ta armáda zjistí že se podivej takovejch peněz my dáváme jako jo. Prostě to sou miliardy ročně jenom do výsluh, jo a vono se to jednou stane že se to vyrovná, jako že pudou stejný prachy do výsluhy, jako na platy vojáků v aktivní službě? To není nikde na světě jako jo.

V: [00:52:21] Hm.

R: [00:52:21] To jako je hlavně nutný řešit s velkým předstihem že jo. Ten věk se prodlužuje a výsluhu máte do smrti jako jo. Takže, takže.. tohle si myslím že je problém k řešení, jo. Jinak jako aktuálně vodchody lidí do civilu, nezaměstnanost je tak nízká, že si myslím že i ten nejneschopnější jouda prostě nemá problém sehnat práci pakliže bude vochotnej aspoň pracovat jako jo. Takže nemyslim si že by jakékoli voják dneska měl problém sehnat práci, jo. Práce je spousta. Všude.

V: [00:52:55] Hm. Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období..eh, jo. Na to sem se teď ptala že?

R: [00:53:04] Na co?

V: [00:53:05] Nebo ne? Myslíte si že by Armáda ČR měla v tomto období něco pro odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano tak co konkrétně? Když ona ta otázka před tím byla jinak položená a Vy ste mi vlastně vodpověděl na to teďka.

R: [00:53:17] Hm.

V: [00:53:17] Takže mě přijde že sem se ptala a neptala ale.. vlastně jste mi odpověděl že jo.

**R:** [00:53:21] Myslím si že armáda za uplynulejch.. těch možná 8 let jako v tom lenctom udělala prostě obrovské krok. Vono to nebylo až tak složité protože před tím nedělala nic. To znamená teďka cokoliv udělala tak je nárůst jako vo desítky až stovky procent jo. Takže udělalo se. Jo. Sou tady různé benefity, eh jo. Začíná se i to veřejný mínění podle mého hrozně obracet. Což byla první jakoby důležitá věc. To PR lidí. Jako a ta armáda se taky učí jako a to PR začíná být na náky jakž takž rozumný úrovni, před tím bylo, eh když už né špatný nebylo třeba úplně jako škodlivý. Protože to když jste prostě nechala kohokoliv z rezortu Ministerstva Obrany něco něco říct někam, tak to bylo prostě to byla ostuda.

**V:** [00:54:05] Hm.

**R:** [00:54:05] Jo. A je vidět že prostě se s tím učej pracovat prostě, že jo, jedou sociální sítě jo a už prostě je vidět že na to najímají lidi mladý, který prostě řeknou prostě chcete mladý lidi zaměstnat? Tak je musíte zaujmout a nemůžete prostě se stavít k tomu že to neexistuje. Takže voni v tom jako udělali vobrovské kus práce a to je si myslím jako skoro nejdůležitější věc. Jako naučit se tu veřejnost tu armádu vnímat pozitivně.

**V:** [00:54:30] Hm.

**R:** [00:54:30] Protože jakmile prostě to bude tak že eh.. Vás ty lidi berou jako vyžírku kterej se nechal tady nalejt, je to guma, zelený mozek, vlastně celou dobu nic nedělá jenom z Vašich daní je placenej a teď ještě chce práci jako. Nákou. A to je mi jasné že ten ani nebude chtít dělat jako jo. To je jako špatný že jo. Pak v tom lenctom jakoby vnímání hledat práci. A jakmile se Vám to podaří aspoň trochu votočit, jo a ještě se k tomu musí přilejt nejenom ten jakoby ten řeknu národnostní prvek nebo ta hrdost a je potřeba tam jako zdůrazňovat že ty lidi co z armády odcházej tak jako sou jako dobrý jako jo.

**V:** [00:55:07] Hm.

**R:** [00:55:07] Prostě maj naučený věci, sou pořádný, prostě maj systém v práci, uměj poslouchat prostě, sou dochvilný protože prostě fakt to nebylo že hele a musíš chodit včas. Ne prostě nebyl včas na tom nástupu tak dostal tak hrozný céres, že prostě už to nikdy neudělal jako. A to v těch lidech zůstane zvlášť když je to jako k tomu formulujete od těch 19, 20 do nějakých 27.

**V:** [00:55:29] Hm.

**R:** [00:55:29] A pak jdou hledat práci tak to už se jako jim nezmění že jo. Až Vám přijde ve 40 borec, kterej předtím 20 let někde se válel, tak už ho jako nic nenaučíte že jo. Ale to lenctom prostě v těch lidech zůstane. Takže to si myslím že ani že by ta armáda nemusela dělat přímo pro ty vojáky.

**V:** [00:55:45] Hm.

**R:** [00:55:45] Ale víc pracovat na pozitivním PR a vono si to pak tu cestu najde samo. Protože prostě, jakmile ty lidi najednou řeknou ty vole, to je vlastně pravda. Ty vojáci jako, třeba.. z mého pohledu eh.. nás jako vojáky ty lidi vnímají buďto negativně. „Jo, žoldáci za peníze mise.“ Anebo pak maj lidi úplně zkraslený představy. Ať už pozitivní nebo negativní. A můj šéf třeba on úplně: "Nemoh by si víš nějaký ty kluky vod Vás.." Říkám, prosím Tě, já nechci ze sebe dělat supermana. Ale, člověk kterej umí střílet trošku, aspoň já jako řek bych docela slušně, i závodně. Zároveň, těm zbraním rozumím po technický stránce, dělá je a zároveň nejsem úplně deléf a umím si sednout k počítači, umím otevřít Excel Word, umi Ti udělat prezentaci v Powerpointu. Já Ti říkám že na útvaru nebyl jedinej jinej takovej člověk kterej by tohle uměl.

**V:** [00:56:38] Hm.

**R:** [00:56:38] Jasné. Nenastřílel jsem nejlíp. Byly tam lepší střelci. Nikdy sem nebyl fyzicky a tak jak ty který tlačili každéj den to železo. Nebyl jsem nejlepší řidič, jo. Angličtináře sme tam měli taky lepší než jsem já. Ale nikdo neuměl tydle věci dohromady.

**V:** [00:56:52] Hm.

**R:** [00:56:52] A teď mi řekni koho ty si představuješ že z té armády vezmu. Ty můj kamarády? Ti řeknu hele. Kámoš supr hele. Bomba kluk. Rozumí prostě i cvičení, ten jednou bude mít vlastní posilovnu jako supr, jo. Střelecky slušný jako. Na armádní poměry excelentní, celkově dobrý. Angličtina jakž takž. Řidič slušnej. Hodnej kluk, slušnej prostě není to žádný idiot. A co bude dělat u nás?

**V:** [00:57:14] Hm.

**R:** [00:57:16] Co bude dělat? Jak to využijem ty lencty věci, který sem Ti teď vyjmenoval. Jak to v té firmě využijem?

**V:** [00:57:24] Hm.

**R:** [00:57:24] Jo. Takže pak jako se bavíte s lidma který jako, eh.. jako i zaměstnávají bejvalý vojáky a říkají hele já bych Vám klucí hrozně rád vyšel vstříc, ale popravdě. Vy jste pěkně placený což je dneska pravda, jo. Jako armáda je placená velmi

slušně. Jo jestli někdo brečí tak je to debil. Ať mlčí a nikde to moc nešíří, protože armáda bere výrazně víc peněz než je celorepublikovej průměr.

V: [00:57:45] Hm.

R: [00:57:45] V Praze to není taková špička jo. V Praze zase jsou soustředěny takové ty velitelské prvky armády, kde jsou ty peníze jiný. Ale taky jsou tu i řadový útvary takže tady jako ty kluci který sloužej někde prostě já nevím na posádce v hodnosti četaře nebo vojenský policie, tak jako na tom nejsou jako supr. Protože Praha je drahý město. Ale stejný peníze bere borec který dělá táhle v Náměšti?

V: [00:58:07] Hm.

R: [00:58:07] Kde platí za bydlení měsíčně 3 tisíce? A bere 35, 40 a ročně dvakrát vodměny nějaký. Ty lidi sou úplně vysmátý jako jo. S perspektivou tý výsluhy samozřejmě, jo. A v tomhleto systému jako, tydlencty lidi zvyklý na nějakej příjem, tak teď Vy jim jako řeknete no ale tady kamaráde 8 hodin denně. Jako na tělocvik 2x chodit nebudeš. Prostě v civilním zaměstnání jako nemáme takovouhle věc jo.

V: [00:58:39] Hm.

R: [00:58:39] No a tady prostě hele a teď bych vod Tebe potřeboval tady, tady těch 400 souborů excelovejch prostě projít, jo, učesat, dát to do jednotný formy a udělat mi z toho jeden prostě. "Ty vole, to já vůbec nevím jak." Todle je jako problém jo. Že, že eh.. ty specifický činnosti který se člověk v armádě naučil mají jako omezený uplatnění.

V: [00:59:01] Hm.

R: [00:59:01] A vždycky se k nim nabaluje něco novýho. Jo, to znamená vono v tý armádě se dařilo třeba 10 let že jste fakt dělala jednu úzkou odbornou činnost furt. A nikdo po Vás nechtěl nic jinýho prostě. Hlavně tady prostě dělej todleto tady, seš kulometník tak tady kulomet nazdar. Oni už se dneska snažej pracovat s tou změnou jako že jo, tou rotací aby jim ty lidi jako nevyhořeli na tý jedný pozici. Vono se jim to moc nedaří protože kam je chtěj rotovat že jo, ve 20 tisícový armádě vono to jako moc nejde, ale aspoň ta snaha je. Ale furt to je vo tom že máte svojí jednu odbornost. Teď je hodíte do civilního života a ve firmě to většinou není tak že.. Jo, jasný. Jít si stoupnout k lince a dalších 30 let takle utahovat jednu matku to asi jde. Ale jestli máte dělat v normální firmě tak prostě musíte bejt připravená dneska ject todle, zejtra támhleto. Co je potřeba.

V: [00:59:47] Hm.

R: [00:59:47] Jo. A já jako už jsem fakt jako, říkam. Netahej ty vojáky. Já Ti přitahnu nějakýho kluka kterýho si natipujem. Jo. Ale je to obtížný jako. To že ty lidi jsou fakt jako dobrý, i příslušníci speciálních sil, je velmi obtížný je zaměstnat. Jako jo. Nehleď na to že čím lepší von je, tím je dražší a pak je problém ho zaplatit. Protože na to prostě v tý civilní firmě nějaký prachy nemáte.

V: [01:00:14] Hm, hm. Ehm. Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se chystají, nebo právě opouští armádu.

R: [01:00:22] (přemýšlí) Nemít přehnaný nároky.

V: [01:00:29] Hm.

R: [01:00:29] Bejt, eh bejt pokorný. Protože, protože eh i když je nezaměstnanost tak jestli chce někdo získat dobrou práci, tak na tom musí prostě pracovat. Nemůže stát někde ve frontě. Eh.. Zároveň samozřejmě nějaký sebevědomí jako mít. Prostě něco ty lidi dokázali, částečně ten stát jim jako dluží něco, nebo společnost celkově prostě. Ať to dělal z jakýkoliv motivace jo. Prostě dneska neválčíme proti nepříteli aby každej z nás hrdě šel pod vlajkou že jo. Prostě ne. No tak ale dělali jsme dobře práci při který jsme mohli přijít vo život a stát to chtěl. A stát reprezentuje občany.

V: [01:01:06] Hm.

R: [01:01:06] Takže, takže občani to vlastně chtěli, takže máme nárok na to aby se k nám nějak ten občan choval. Takže jako to si jako uvědomovat, ale nestavět na tom samozřejmě, jo. Teď jsem tady poserte se všichni a něco dělejte. Jako takový hrdiny tady nemáme dneska, jo. Aby jako fakt ty lidi měli bejt hrozně vděčný, jo. Jo. Až mi sem přitlačej na vozečku kluka který přišel vo nohy někde kvůli a ajdýčku v Afghánistánu tak uděláme první poslední pro to abysme mu našli vhodnou pracovní pozici, zaměstnali jsme ho, protože prostě řeknem: "Hele, kámo. Ty už si prostě svoje odved. A teď nezaměstnáváme proto že bysme Tě potřebovali ale protože eh si myslíme že je dobrý abys něco dělal, aby si prostě si jí za rok nespálil do hlavy, protože prostě budeš vodstrčenej stranou." Ale to má jinej rozměr že jo.

V: [01:01:49] Hm.

R: [01:01:49] Ale běžnej voják který vodchází do civilu tak prostě, tak prostě eh má možnosti jako každej jinej a má dobrej základ.



**V:** [01:01:56] Hm.

**R:** [01:01:56] Jo. Armáda jako do něj něco nainvestovala. Pakliže nebyl úplný lemro, tak mohl se v tý armádě leccos naučit. Jo. Mohl si z toho leccos vodnýst, měl by mít zkušenosti který většina lidí nemá. Může bejt i lidsky zajímavěj ten člověk pro spoustu lidí. Jako dobře tak hele my tě naučíme a to, ale dyž je to nemluva nebo eh jo. Chová se jako dement nebo prostě smrdí! Tak prostě, no ty vole von je dobrej ale já vedle něj nedokážu makat. Dyt' ten člověk prostě páchne!

**V:** [01:02:26] Hm.

**R:** [01:02:26] Takový ty lidský problémy. Tak když to prostě bude lidsky normální člověk tak najednou je zajímavěj že jo. "Hele ty si fakt sloužil? Byl si v Afghánistánu?" Jo dává to civilní firmě úplně jinej rozměr že jo. To za rok vyšumí že jo. Ty lidi jako hm, no tak nám tady povídal jak v Afghoši chodili prostě na patroly, vlastně se nic nestalo, tak vo čem to jako bylo? No ale, ale už je zapracovanej. Už to zafungovalo že jo. Jo, takže ten vzkaz je prostě říkám. Na jedný straně dostatek sebevědomí nebejt úplně jako v pasti že sem najednou v civilu ale nikdo mě nechce. To není pravda. Prostě práce je všude. A na druhý straně eh trochu pokory jo. Nemyslet si že hej vole tady mise, koho to tady zajímá jako v civilu? Nikoho.

**V:** [01:03:05] Hm.

**R:** [01:03:05] Jo. Já to nikomu na odív taky nestavím. Jo, Takže, takže jako vyvážit tydlencty dvě složky vědět jakou mam cenu vědět co sem schopnej nabídnout a hlavně bej připraveněj fakt jako makat na tom rozvíjet nějaký další schopnosti, protože ta armáda mohla dát dobrej základ nějaký věci který jsou unikátní, ale rozhodně eh to není jako konec všech dní, že jo. A ne, neuživí mě to do konce života jako jo. Je třeba se furt jako učit že jo, rozvíjet, někam se posouvat. Nehledě na tu vlastní jakoby mentální stránku že jo. Že když prostě řeknu: Á teď už mam vystaráno! Tak to je, pak už to de jenom dolu že jo.

**V:** [01:03:42] Hm, hm. Je ještě něco k tomu tématu toho přechodu od armády do civilu na co jste si třeba v průběhu toho rozhovoru vzpomněl něco třeba co nezaznělo nebo si myslíte že by bylo dobrý aby právě zaznělo?

**R:** [01:03:58] Nemyslím si.

**V:** [01:04:00] Dobře tak mam eště takový doplňující otázky. Jestli mi můžete říct kolik je Vám let?

**R:** [01:04:04] 43.

**V:** [01:04:06] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

**R:** [01:04:10] 12 let.

**V:** [01:04:13] Mhm. Můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

**R:** [01:04:19] Mmm, jak moc to chcete? Jako úplně přesně, nebo Vám stačí obecně trochu třeba?

**V:** [01:04:23] Samozřejmě je to anonymní takže to nemusí bejt úplně přesný že jo.

**R:** [01:04:26] Vojenský policista.

**V:** [01:04:28] Dobře. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

**R:** [01:04:32] Co je teďka? 2020? 5 let. Teď přesně 5 let.

**V:** [01:04:36] Hm. Dobře. Tak jo. Já moc děkuju, to je všechno.

**R:** [01:04:37] Ok.

## Příloha č.10: Rozhovor s Oskarem, (délka rozhovoru 1 hodina a 30 minut, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Já Vám tady dám informovaný souhlas, eště ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR, je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván, tedy analyzovat a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity v závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Tak. První otázka. Povězte mi jak u Vás probíhal ten přechod, eh z armády do civilu?

**R:** [00:00:54] Jako prakticky jo? Nebo?

**V:** [00:00:55] No prostě tak nějak všechno co Vás napadne jak to probíhalo v tý, v tý době.

**R:** [00:01:02] Tak. Mě byl ukončenej pracovní nebo služební poměr.

**V:** [00:01:07] Hm...

**R:** [00:01:07] Sloužil sem vod ledna. Následujícího roku jsem se ocitl v civilu no.

**V:** [00:01:15] Hm...

**R:** [00:01:15] A tomu předcházely takový trochu složitější věci. Takže. Já nevím no, co víc říct. Nicméně v tom, asi sem se úplně sám nerozhodl a myslím si že to zapříčinily věci, eh v tom služebním poměru který se stali. Vlastně po dobu toho služebního poměru, tak, tak jsem byl osobně přítomen dvoum zrušením útvaru. A bylo to dycky v okamžiku kdy ten útvar byl nějakým způsobem na špici výkonostně dobrej, dobrá, dobrej pracovní kolektiv. Eh, s tím útvarem byli aspoň to co bylo tak obecně jakoby sdělováno, eh takový jakoby dobrý zámysly. Eh, mělo to někam směřovat a ve finále došlo k tomu že se prostě někdo, něco rozhodlo o tom že ten útvar má bejt ukončenej.

**V:** [00:02:22] Hm...

**R:** [00:02:22] No a vlastně tam ten průběh byl potom, já bych řek u vobou dvou těch situací byl stejnej. Lži před tím samotným ukončením útvaru, tak lži jakoby ze stran nadřízených nebo ne přímých ale jakoby vyšších nadřízených a lidí který přímo s útvarem neměli v tu chvíli nic společného. Takže takový jako bláboly kecy vokolo, jak to bude vypadat, pak došlo na lámání chleba a řekli nám že, že to je ukončený že to je uzavřená věc. Hodí Vám na kus papíru nějaký možnosti kam můžete nastoupit nebo, eh kde by byli schopný Vás přeložit. No a defakto máte na výběr, prostě z nějakých jak to říct slušně, ne moc dobrých věcí, nebo pozic. A vypadá to asi tak jakože buďto to vezmete a nebo, nebo prostě dete pryč. Takže toleto bylo jako můj nebo moje osobní zkušenost a důvod proč jsem se v tom civilu asi vocit.

**V:** [00:03:30] Hm...

**R:** [00:03:30] Já osobně jsem to neplánoval protože na tom útvaru posledním kde jsem sloužil tak, tak tam vidina jakoby tý, tý práce, dobrý zajímavý práce tak tam byla a já jsem rok před tím než se zrušil ten útvar, tak sem, nebo rok a půl, (kašle) pardon.. Tak jsem vo tom jako dost uvažoval jesí absolvovat výběrový řízení, odejít z pracovního jako z pracovní pozice, eh která byla dobrá, zajímavá, měl jsem tam vlastně kamarády který znám, jsem znal 15 let. Se kterýma jsem na vojnu nastupoval a odejít tadydle z toho nebo z tohohle toho místa, z tý pozice nebylo jednoduchý. Ale bral jsem to jako že to je životní šance protože v tý době mě bylo něco mezi 30, 40 lety a ta výkonnost už jakoby neni taková a, mm už už to pomalu jakoby, eh člověk nemusí zvládat. Tak říkam: Dobrý. Vyzkouším to. Takže jsem asi zdárně absolvoval ten ten výběr a dostal jsem se k tomu útvaru teda, poslednímu, no a odešel jsem. Z tý pozice kde jsem v tý době byl.

**V:** [00:04:53] Hm...

**R:** [00:04:53] Takže tak no. Já sem si dycky představoval že když puđu do civilu tak, tak to má být takový klidný, že člověk si jakoby vodslouží ty, ty léta. A i v okamžiku kdy už není třeba jakoby tak výkonnej, má třeba náký zdravotní omezení, tak že pro tu armádu furt má nákou cenu, nákej přínos no a že ten armádní systém jako toho, toho jedince dokáže využít.

**V:** [00:05:20] Hm...

**R:** [00:05:22] Takže, a v mým případě, tak jako jak to vidim tak je to úplně vobráceně, todlencto bylo o 180 stupňů vtočený. Jako neskutečný mrhání, eh těma zkušenostma, znalostma těch jedinců, těma finančníma prostředkama, který do Vás ten stát že jo, nebo ta armáda vloží za tu dobu, tak defakto je to každému v ten okam, aspoň mě to tak jako přide.

**V:** [00:05:54] Hm...

**R:** [00:05:54] A věřim tomu že lidi který rozhodujou vo různých zrušeních úpravách a tak dále a měli co dočinění s tím že řeknou že to tak neni. Že Vám dycky jako, je nabídnut, jsou vovedvěny dveře a nabídnuto další působení jakoby v rámci

armády a tak dále. Ale to, podle mě je to takovej jakoby alibismus, tak. Navenek aby to tak jako vypadalo tak jim tam hodíte pár tabulek nějaký místa, ale nikdo jako neřeší tu tu podstatu, tu ztrátu těch lidí že jo, těch zkušeností, takže...

**V:** [00:06:29] No, aby jsme se ještě vrátili k tý otázce. Takže Vy jste vlastně potom odcházel, eh do toho civilu někam do zaměstnání nebo už?..

**R:** [00:06:36] Mm, ten přechod byl, ten přechod byl takovej, takovej jako byl zajímavěj. Já se dneska jako nad tím usmívám. Já vlastně jsem jakoby končil ke konci roku, v prosinci, eh takže ty poslední měsíce byly takový, mm vodevzdat věci a vyřídít si nějaký náležitosti a tak dále. No a v lednu jsem se pocítil že jo, eh Silvestr, Vánoce a Silvestr, takže hlava úplně někde jinde, hm, v civilu, ty jo to bude zajímavý. No a vzhledem k tomu že 15 let prostě jsem nic neřešil jakoby. Někdy úřady práce a dávky a sociální pojištění zdravotní, vod toho jste jakoby řek bych totálně vodproštěná jo.

**V:** [00:07:15] Hm...

**R:** [00:07:15] A ten systém se o Vás nějakým způsobem stará. Takže jsem se ocítil v civilu a v domnění že super, tak jsem teda dostal nějaký náležitosti vod armády za službu a teď si hodim teda nějak jakoby nákou pauzu a v plánu jsem měl vlastně zůstat nebo zůstat. V plánu jsem měl nastoupit k policii, protože, eh to je a jako by ta jednotka nebo ten útvar ne ale jednotka, eh k tomu útvaru kde jsem byl jako, eh vodkad' jsem odcházel do civilu, tak měla hodně blízko, takže jsem si tudletu věc už jakoby ke konci toho roku začal vyjednávat. No a říkam. Hodim se do pohody, připravim se fyzicky protože požadovali výběrový řízení a to bylo nasměrovaný někde za 3 nebo 4 měsíce. Takže nějak duben. No takže jsem se začal jako připravovat, práci sem nehledal, aktivně a s tím teda že jsem se dozvěděl že je potřeba platit sociální, zdravotní pojištění a když ho platit nebudu tak je dobrý se přihlásit na Úřad práce.

**V:** [00:08:31] Hm...

**R:** [00:08:31] Takže v lednu jsem teda jakoby, zděšeně nastoupil na Úřad práce. (smích) Já se toho nemoh dočkat. Když sem tam přišel jsem jakoby koukal ne, takže mě tam přijali, zaevidovali na úřadu, prostě vyplnil se nějak dotazník. Si pamatuju do dneška se mi ptali vlastně na to co umim nebo co jsem dělal za práci a co bych chtěl dělat tak, tak jenom, když zjistili že sem z armády a že umim někde jako běhat, ležet a někde něco nosit a možná z něčeho vystřelit a někam koukat a něco zapsat, tak, jako řekli: "Co s Váma čoveče? Tak jako městská policie a bezpečnostní agentura." To jsem teda jakoby tak nějak jako vodmít. Protože sem věděl že to ne, že to jako je někde kde bych.. Jako třeba když jsem začínal v armádě v tý době, tak jo ale, s těma znalostma si myslim a s nákou dovedností tak, tak sem hledal jakoby trošku jinej, jinou práci. No a nicméně sem na tom úřadu zůstal, na výběrový řízení který, eh který jsem se měl jakoby dostavit tak ze strany, eh tý policejní jednotky, tak bylo zrušeno pro mě den před tím výběrovým řízením.

**V:** [00:09:50] Hm...

**R:** [00:09:50] Ono to mělo takovou provazbu na ten předcházející útvar.

**V:** [00:09:55] Jo.

**R:** [00:09:55] Takže vlastně já jsem se den před tím výběrákem dozvěděl, že vod instruktora kterej měl na starosti ten výběr, telefonicky, že tam jezdit nemam, eh tak jsem se jakoby snažil v tom nějak zorientovat jako proč? Co je za problém? Každopádně mi řek že zítra nemám, říkam: Hale tak jsem jako pochopil jsem to dobře že tam je nějak jinej zájem? a von: "No, stejně když přijedeš, tak to nedává smysl a asi k nám nenastoupíš."

**V:** [00:10:23] Hm...

**R:** [00:10:23] V tom okamžiku se to jakoby ve mně nák ještě jako víc zlomilo úplně. Tak říkam: Ty jo to není možný! Dyt' jako.. Já. Já osobně jakoby žádnou vinu za to že, eh že zrušili útvar ve kterym jsem sloužil naposledy vůbec nemám. Protože jsem tam byl něco málo přes rok jestli se nepletu. A teďka ještě tady jakoby už v civilní sféře kde jako bych někam chtěl jít tak ještě tady jakoby vod, vodsíram něco co, jako za co vůbec nemůžu. Takže jsem řek: Dobrý. Tak fíno. A nák jsem se přestal vo tudletu oblast jako zajímat, aktivně. No a teď že jo co? Kde brát peníze takže..známý, stavby, nějakěj podavač.

**V:** [00:11:15] Hm...

**R:** [00:11:16] Zajímavý úsměvný bylo to že jsem se najednou ocit na útvarch, kde sem vlastně jako dřív sloužil a teď jsem tam byl jako pomocnej dělník jo. Chodil sem tam s kým, s lopatou a boural nějak stěny. Jako moc zajímavěj pohled. Potkával jsem lidi se kterýma, kluky vlastně, lidi. Kluky spolubojovníky nebo když to takle jako řeknu že jo. Spolupracovníky a teď voni na mě jakoby koukali z tý pozice kdy, kdy sou vojáci z povolání a vojenští policisté a tak dále a jdou si zaběhat a maj takovej ten denní harmonogram a teď já tam někde s kladivem se sbíječkou a bořil jsem to a.. Tak si říkam ty jo, jak jsem se jakoby dostal někam kam jsem vůbec jako nemířil ten rok předtím že jo. Protože jsem měl, měl jakoby v zámyslu se dostat úplně někam jinam a najednou já jsem někde s kolečkem a.. No, pak jsem to řešil vlastně ještě přes, eh přes další práci to byla brigáda vyskladňování kuřat. Takže jsem jezdil ve 2, ve 3 hodiny ráno do hal a vyskladňoval jsem kuřata z hal. Zajímavá zkušenost, eh skoro žádný peníze, pár stovek. Nicméně jsem poslouchal anglický pohádky v tom, v mp3, v přehrávači celou noc. Přestal jsem jíst kuřata v tej době protože jsem viděl jak to roste a jak jako vlastně jak se k

nim v tej přepravě jako chovaj že jo. To, prostě zlámaný packy, křídla a pomlácený a to, takže fakt zajímavá zkušenost no a prostě sem si říkal: Ty jo, co já budu dělat? Takže jsem rozeslal pár jako životopisů, nějaká městská policie ale to chtěli abych šel dělat normálně nějakýho pochůzkáře hned, takže na to sem nenastoupil. Někdy uklidový firmy hledali jakoby pozici vedoucího nějakýho týmu. (kašle) Takže ten následující rok po odchodu do civilu dá se říct že sem jako vystřídal dost, eh dost jako pracovních činností. Někej přivýdělek jsem měl. Takže jsem tak nějak jakoby fungoval a snažil jsem se najít něco jako, co vůbec kam to budu směřovat a furt mě to jakoby podvědomě táhlo k tej armádě. Protože si říkam po 15 letech tak jako mám nějakou znalost nějaký povědomí určitých věcí tak by bylo dobrý to nějak využít. No a vlastně kolegové co ještě sloužili v tej době, ještě možná teďka slouží, tak sme jakoby začali řešit co a první co Vás napadne je dělat kurzy. A teď jen jakoby jesi střelecký nebo na lezení nebo na přesuny nebo, nevím, jako cokoliv jinýho na přežití a., eh... Nějakým způsobem jsem v tom pár kroků udělal ale pak jsem zjistil že ty jo, že to je složitý. Že to úplně dobře nejde a takže jsem vod toho nějakým způsobem se, se odklonil no a vlastně došlo k tomu že kolega se kterým jsem sloužil na tom útvaru kde, kde sme končili tak zůstal ještě v armádě a my jsme se asi po roce a půl, sme se něk potkali a von říká: "Hele já teda uvažuju že půjdu do civilu že bych se začal věnovat tady firmě jakoby armyshopu nebo shopu." a něco podobnýho. Takže párkrát jsme se sešli, von se najednou ocitl v civilu, začal tu práci dělat sám a došlo k tomu že hledal jakoby nějaký partnery, prostě lidi do tý firmy se kterým by mohl nějakým způsobem fungovat. Takže mě oslovil.

V: [00:15:11] Hm...

R: [00:15:11] No a pak jsme se sešli řekli, jsme si prostě nějaký podmínky ze kterých by to mohlo fungovat, dali jsme si nějakaj přechodnej čas a ve svý podstatě já jsem jako ve firmě začal, začal fungovat.

V: [00:15:27] Hm...

R: [00:15:27] No a ono jak to, jak to bejvá tak v době kdy nemáte práci tak ta práce nepřijde. Jinak. Prostě jste nezaměstnaná a tady ty nabídky jakoby takový zajímavý voni nepřichází. A najednou dostanete nějakou zajímavou, neříkám že to je nejlepší nabídka třeba zajímavou nabídku, a najednou se Vám vobjeví jakoby další. Stejně zajímavá nebo míň nebo víc. A teď najednou jste v okamžiku kdy musíte jakoby volit že jo. Jako kam to, vůbec kam to nasměřuje a jestli to není nějaká slepá ulice, eh jestli to dává smysl, jaký to bude. Takže to rozhodování potom jako nebylo, nebylo pro mě jednoduchý. Ten odchod možná jo. Protože to bylo jakoby tak nějak jako ještě emočně zabarvený. Mělo to takovej jakoby vliv že jo na mě ale, eh tady už potom po tom roce člověk jakoby vystřízlivý když to řeknu. Zorientuje se v tom civilním sektoru a najednou teďka jako víte že musíte jakoby někam už asi jako směřovat no.

V: [00:16:32] Hm...

R: [00:16:32] A ta armáda Vás todleto učila, celou dobu, tak vono je těžký jako to pak nedělat protože, nás to prostě změnilo. Já třeba před nástupem na vojnu, jako do armády, tak se tomu směju, protože dneska to vidim. Dneska jsem jakoby, eh část firmy chodí s, máme zaměstnance ve věku třeba kdy já jsem nastupoval do armády a nebo třeba ještě i starší a vidim to jejich fungování to chování, tak vidim jako sám sebe před tou vojnu. Protože sem byl stejnej. A nádherně tam vidim ten rozdíl vlastně po absolvování nějakýho vojenskýho výcviku, nějakýho období kdy dostanete drill a prostě začnete fungovat jakoby v systému v nějakaj skupině tak jak to toho člověk změní.

V: [00:17:23] Hm...

R: [00:17:23] Takže i z tohodle toho pohledu to bylo v tý firmě potom, i celkově jako i třeba v těch jednotlivých jako činnostech těch pracích to bylo trošku složitější protože, tak jak se říká že jo v civilu když někdo vidí toho vojáka tak řekne: "Je ty vole. Něká zelená guma tady. Ten je chytřej ty vole jak rádio zase a už by to tady jako hned třeba organizoval nebo něco předělával." A vono to tak je. Protože, nebo aspoň jako můj názor je že to tak je. Protože ty lidi jako v tom civilu to moc jakoby třeba nedomejšlí, neplánuju, neřeší nějaký jakoby záložní věci a tak dále. Prostě jak to přijde tak to přijde, až se něco stane, dyž někam nepřijdu a nebo to neudělám tak svět se jakoby nezboří. Ono to asi v podstatě to je pravda. Možná na to jako přicházim teďka zas jako zpětně jo. Že to prostě tak je. Ale těch 15 let toho armádního systému Vás prostě jako na.. mě, mě to změnilo.

V: [00:18:22] Hm...

R: [00:18:22] Takže možná i to myšlení který jako mam to vojenský tak se měl donedávna jakoby za svý, že to sem já. A já už teďka jakoby sem třeba 10 rok v civilu, tak už najednou jako zjišťuju že to bylo něco co jako do mně bylo vsunuto..

V: [00:18:38] Hm...

R: [00:18:38] .. a že vlastně jakoby jedine sama osobitá ta bytost sem jakoby trošku jinak. Ale, vono to jako nejde změnit ze dne na den nebo..

V: [00:18:49] To je jasný.

R: [00:18:50] ..nebo z roku na rok. No tak, furt tam zůstávaj takový ty, ty střípky a.. Takže tak.

**V:** [00:18:56] A jak jste se s takovou velkou změnou vyrovnával? Jakoby s tou změnou přechodu z toho, tý armády do toho civilu?

**R:** [00:19:07] Jako myslíte psychicky? Nebo..

**V:** [00:19:09] Třeba.

**R:** [00:19:11] No jako nebylo to jako já jsem nebo já jsem to vnímal že jsem to neměl jednoduchý. Eště jako myslím že je důležitá věc je, oni kolegové třeba co odcházeli do civilu taky tak, eh jsem to měl možnost nějak jakoby i zaregistrovat vidět zvenčí. Myslim že je strašně důležitý, že je důležitá jakoby podpora rodiny. Nebo někoho blízkýho.

**V:** [00:19:33] Hm...

**R:** [00:19:33] A to když tam není, tak je to prostě průser. A ve svý podstatě, ste na hodně tenkým ledu. A ten důvod je ten že, když jste v ozbrojených složkách tak prostě máte nějaký znalosti, který se daj využít i v civilní sféře, ale je to na hraně zákona.

**V:** [00:20:00] Hm...

**R:** [00:20:00] A teď máte tu možnost. Tu nabídku já si myslím že tu nabídku dostane skoro každéj. Teď nemyslím to že přijde prostě jakoby nákej italskej mafioso a řekne Vám: „Pojď tady dělat náký věci.“ Ale prostě ať sou to náký drobnosti nebo něco podobnýho, jakákoliv činnost, tak jsem přesvědčený že jí dostane jakoby každéj. Vod známých, někde na pracovištích, ve firmách kam přijdete a tak dále. A myslím si že není úplně jako jednoduchý to ustát v okamžiku kdy ta podpora třeba tý rodiny není, kdy tam není to pochopení toho že, že jste najednou ztratila něco, čemu jste třeba věřila, jo, pro co jste jakoby žila, teď ještě finanční náký propady to znamená že nemáte ten příjem a, si pamatuju že sem třeba neměl ani to. Samozřejmě jako dal jsem si peníze, to co jsem dostal od armády, sem si dal na stranu jako železnou zásobu, ale najednou ten příjem stojí že jo. Takže Vy místo 40 tisíc co Vám chodí, tak nedostanete nic a ještě musíte zaplatit.

**V:** [00:21:09] Hm...

**R:** [00:21:09] Takže si pamatuju že sem neměl ani na ten, na zaplacení třeba popelnic. Se to řešilo. Jakoby stokoruny tak je to úplně někde jinde no a dyž Vás ta rodina jakoby v tomhle nepodpoří, tak logicky si myslím že ten jedinec jako začne hledat nějaký východisko. No a vono je to jako celkem jednoduchý že jo. Tak teď řeknu: Já jsem přece geroj, mě cvičili tak jako, když udělám tady nějakou takovouhle činnost tak, na mě to nepadne, já se z toho dokážu jakoby... A ve svym okolí mám, bohužel, eh lidi který dopadli právě blbě. Díky tomu že, jakoby, já teď nevím jak to popsat, jako tu šanci využili a nebo, nebo šanci nebo to to špatný prostě jakoby uchopili no. Takže...

**V:** [00:22:02] Hm...

**R:** [00:22:09] Ale jinak ten začátek jsem prostě, se to se snažil řešit jakoby nějakou fyzickou aktivitou a, pak jako.. To co mě tam hodně chybělo a myslím že to hodně kluků říká i, že vodejdete vlastně jakoby z pracovního kolektivu, kterej víceméně pro Vás jako supr. Protože přijdete do práce a zažíváte jakoby věci. Ono je to, podle mě je to daný tím že děláte práci adrenalinovou a společně jakoby ty kluci to nebezpečí ten adrenalin ten záděr, ty nepříjemný situace, ty příjemné situace taky, společně vnímaj. Prostě prožijou. A to je strašně silný. To, tady v civilu není.

**V:** [00:22:54] Hm...

**R:** [00:22:54] Protože sedíte někde u počítače, to zajímavý není. Vyhrájete nákej tendr, to zajímavý je. Ale je to jakoby krátkodobý, protože je to byznys. Potřebujete jakoby ject dál že jo. Toho abyste se těšila z toho že, že uděláte dobře nákej obchod a 14 dní si o tom povídala a ta atmosféra byla, tak to není. Ale v tej armádě na to, jakoby ten časovej prostor je protože chodíte do služeb, posílaj Vás na cvičení a ten prostor prostě na to je. Než si jdete lehnout, tak si vo tom povídáte, ráno vstanete a dyž na rozcvičce už nemůžete tak jako, tak si třeba ty lidi vzájemně pomůžou. Je to úplně něco jinýho. A to strašně moc chybí, protože v tom civilu je to takový jako nudný, takový divný.

**V:** [00:23:44] A v tom období toho přechodu do civilu, jaký byly největší problémy se kterými jste se třeba potýkal?

**R:** [00:24:02] No... (přemýšlí) Ty jo já nevím, jako největší. Hm. Jak to, jak to vzít jo? Jako cítil, já jsem cítil že, jako po tej psychickéj stránce jsem cítil že to, že to není dobrý jako že, že mi to nesedí. Že jsem jako fakt říkal: Ty jo, asi jsem nějak jako měl zůstat nebo pokračovat dál nebo prostě to nějak vymyslet, vzít něco jako co to. Ale.. Pak jsem, pak jsem jako říkal že ne. Takovej jakoby ten stres, to tam jako to tam bylo špatný jo.

**V:** [00:24:31] Hm...

**R:** [00:24:31] To si pamatuju a vlastně najednou jsem se ocitl doma a rodina kdy děcka vodešli do školy, žena šla do práce a teď já jako sem nevěděl s kým, já sem ani neměl s kým, s kým bejt že jo. Protože známí z, jakoby z okolí kde bydleli, tak chodí logicky taky do práce. Nehledě na to že jsem je jako moc nevidal, jakoby díky, díky tý práci a najednou jsem někde sám jakoby sice teda jako ve svym baráku ale, ale nejsem na to vůbec zvyklej jo. Nebyl jsem na to jakoby připravený jak to

bude fungovat. A teď vidíte že ty lidi maj, že ty lidi, děti prostě žena má jiný zájmy jo. Ono, jako zavoláte holce do školy: Hale tak co? „Prosímtež nevyrušuj, já mám teďka to, nemám přestávku. Já nemůžu a Čau.“

V: [00:25:16] Hm...

R: [00:25:16] A žena: „Jé prosímtež zas mi jako voláš? Co potřebuješ.“ Prostě jako žijou si ten svůj život a ne, já jako jsem měl jako někdy takovej pocit že, říkam: Ty jo, tak já je jako votravuju? Tak když jsem byl pryč, na misi, tak jsem jim chyběl a teď jsem doma a jsem jakoby k dispozici že jako mám ten prostor a chtěl bych ho jakoby tam dát. A najednou to není úplně vyslyšený jo. Tak to, to jako bylo těžký. A s, ta finanční stránka, eh taky nebyla jednoduchá. Já jsem třeba ještě shodou okolností jsem rozstřelil auto, na totálku, takže vlastně ty peníze který já jsem si dal jakoby stranou na který jsem nechtěl šáhnout abych jako platil elektřinu a takovýdle, že si na to někde vydělám, tak jsem stejně pak šel a dal jsem to jako do novýho auta.

V: [00:26:06] Hm...

R: [00:26:06] Tak, to tak jako bylo, bylo takový, eh zajímavý. No a, ale tak jako samozřejmě musím říct jako co je dobrý sou ty renty pro vojáky, protože, eh já jsem aspoň díky tý rentě měl na to abych zaplatil elektřinu, vodu nevím, náskou daň z tý nemovitosti a vlastně jsem došel k tomu že potřebuju vydělat jakoby peníze na to ostatní, to co je. Že ty jakoby za, ty základní potřeby úplně ty nejzákladnější, tak že sem schopnej díky tej rentě zaplatit. A je to vlastně díky armádě.

V: [00:26:47] Hm...

R: [00:26:47] Je to díky těm podmínkám který voni nastavili. Samozřejmě je to díky i tomu že já jsem ty podmínky splnil, jenom to co je prostě jakoby blbý, tak a že jo, to se můžem bavit vo politice a to vůbec jako nechci, že odejdete do civilu za nějakých podmínek který splníte a on Vám takle jakoby na Vánoce přijde papír, že Vám tu rentu daní jo.

V: [00:27:13] Hm...

R: [00:27:13] A je to prostě to že Vám jako napíšu: „Tak mi Vám tady teďka bereme 2 tisíce, 3 tisíce, 4.“ A je to něco s čím Vy počítáte protože to je nějak jakoby vyčíslený no a najednou na to dojdete. Tak to je potom takový jakoby negativní. Ale, ale je to tak no. A, a myslim si že jakoby armáda není jako jediná. Že jo, tak jako, já nevím policie, hasiči, armáda, voni i horníci že jo který vodcházel a ukončili jakoby pracovní činnost, tak jim naslibovali a stejně jim ty peníze nedali a takže vono se to jakoby týká, ale je to, je to jakoby hnusná křivda.

V: [00:27:57] Hm...

R: [00:27:59] Že to jakoby není férový a vodůvodňovat to potom různýma věcmi, potom v budoucnosti ale že jako je potřeba taky udělat náký kroky tak, tak je to to samý jako dybych já nedostal to co sem měl. Tak bych taky jako nic nedostal. Dybych udělal, dyby mně dali dejchnout a propustili mě z armády kvůli tomu že jsem si dal jedno pivo a nadejchal sem 0,2 promile, někde ve službě tak mně vemou, vyrazí mně a bez náhrady a nebo vůbec nic, takže...

V: [00:28:35] Hm. Co Vám přes ty problémy pomohlo se dostat?

R: [00:28:44] (přemýšlí) No já myslím že právě ta armáda. Já myslím ten, ten výcvik, ten. Protože, eh protože jako by, v tom, v tom období toho působení v armádě, díky tomu výcviku díky jako věcem který jsem absolvoval, tak jsem se, vlastně sem se jako naučil že, to že udělám chybu, to že něco nezvládnú, to že si myslim že něco nejde, tak je jakoby jenom v hlavě. Že ty věci jdou udělat.

V: [00:29:19] Hm...

R: [00:29:19] A buďto to jakoby víc bolí nebo to míň bolí, někdy to de jednoduše. Eh. Naučil jsem se jakoby, jakoby sám hodnotit, to myslim že je hodně důležitá věc. Jako říct si na co mám, na co nemám, co umim, co neumim a pak si jako i říct: "Dobrý, tak ale na tohle jsem dřevo, tohle neumim, ale je potřeba aby to teďka dělal, a bude mě to stát nějaký úsilí." A vlastně pak jakoby jdu do nějakýho detailu kdy dojdu k tomu že tý práci nemůžu dát 8 hodin denně, ale že abych ji mohl dělat tak vim že na ní nejsem úplně jakoby připravenej, ale že tej práce musím dát 10 hodin denně. A tím pádem už si to vsadím jakoby do nějakýho harmonogramu, do nějakýho kalendáře a vlastně jakoby třeba i to okolí tu rodinu s tím seznámim. Hele měl bych nastoupit na tu práci měl bych tohle to dělat. Je to třeba složitá pozice, úplně mi to nepude, ale já nebudu moct bejt jenom 8 hodin v práci, ale budu muset tomu věnovat eště čas doma. A vlastně jakoby si musim jako reálně si popsat ten tu situaci a pak jsem asi jako schopnej to fungovat. Protože to je nějak jako mam to podložený, mám to náč jakoby naplánovaný a samozřejmě jako když to nevyjde tak to nevyjde tak jako. To se stává ale že to není takovej jakoby takový střelectví že řeknu: Jo, jasný dobrý v pohodě. A já jdu do toho. Já to zvládnú. Takže myslim jako fakt jakože ta, ta sama armáda ten, to jakoby ta příprava ty, ty ty zkušenosti to co jako to tak díky tomu že se to, nebo že to ty lidi dokážou takhle zvládat. Protože takzvaně se z toho ne po a jsou schopný jako fungovat a defakto jako se postarat sám o sebe. Postarat se jako třeba i vo to okolí. To myslim že i dyž jsou to jakoby jednotky a kde jsou jakoby nějaký výcviky že jo tak prostě ty lidi maj, maj jakoby takovej pud tý sebezáchovy. Takovou tu potřebu jakoby přežít jako dál fungovat že jo. Postarat se o sebe. Najít si

vodu, najít si nějaký jídlo. To znamená jakoby najít si nějakou práci, vydělat nějaký peníze, zabezpečit prostě jakoby nějak, nějak fungovat. Takže to asi tak no.

**V:** [00:31:53] Měl jste v tom období nějaký pochybnosti o něčem?

**R:** [00:31:58] (přemýšlí) Pochybnosti?

**V:** [00:32:07] To může bejt cokoliv. Anebo nemusí.

**R:** [00:32:20] Ty jo... (přemýšlí) Jo tak já nevim asi, asi jakoby spousty. Jestli jsem se jakoby, jestli to že jsem v civilu je dobře.

**V:** [00:32:31] Hm...

**R:** [00:32:31] Jestli, jestli to zvládnou. Jestli, eh jestli se mě nezmění ten život jakoby ještě daleko víc. Že dojde třeba k rozpadu rodiny. Že prostě se to úplně, úplně změní. Takže... No.

**V:** [00:32:57] A vzpomenete si třeba na něco, co se Vám v tom období honilo hlavou?

**R:** [00:33:04] Jako myslíte přímo v těch okamžicích toho ukončení anebo potom jakoby následně třeba?

**V:** [00:33:08] V průběhu toho přechodu. To je celý vlastně to období, toho hledání.

**R:** [00:33:13] No tak já vlastně jakoby když už jsem věděl že, eh že budu odcházet tak, tak tak jsem byl jakoby byl jsem nasranej no. To jako, eh byl jsem dost nasranej. Já vim že si, že jsem si rešil ještě rekvalifikační kurz, eh vod armády a.. To už si nepamatuju, jak se jmenoval ten pán nicméně, nevim jestli to bylo daný systémem nebo to byla náhoda nebo to bylo záměrně, jsem ten rekvalifikační kurz nedostal protože žádosti a náležitosti který byly, tak jsem prostě vodeslal, splnil a pak nebylo možný se na, na to oddělení dovolat, dokomunikovat a tak dále. Ve finále když jsem vodcházel tak, tak si pamatuju tenkrát že sem volal a nevim co to bylo. Asi nějak major, podplukovník. Takže nakonec jsem se s ním nějak jakoby spojil a von říká: "Hleďte to je, to už je jako pasé. To nejde." A fakt jsem byl jakoby nepřijemnej do toho telefonu.

**V:** [00:34:18] Hm...

**R:** [00:34:18] To si pamatuju takže, to byla taková jakoby, takový jako hořký, hořkej ten vodchod a pak se to změnilo a měl jsem tam tu vidinu toho, jakoby tý obdobný práce. I když u policie ale zhruba něco takovýho. Takže tam já už jsem si jako i trochu plánoval bylo to, nebylo to daleko vod mého bydliště tak říkám: Ty jo tak, dobrý no tak. Todle nemusí bejt špatný a můžu nějak dál jakoby pokračovat. No a dostal jsem jakoby druhou t'avku tím že to takhle jakoby shodili a, a ve svý podstatě jako, dneska jsem stoprocentně přesvědčenej o tom že to bylo záměrně udělaný protože shodou okolností se tam hlásili ještě dva kluci z toho útvaru a já jsem potom nějak v tom, no po těch výběrkách. Tak jsem s jedním jel do Prahy autem. Tak jsem tak různě kecali a von mi říká: " Ty jo, hale představ si, co se mi stalo. Já jsem měl vystupovat jakoby do jedný jednotky xy, do tohodle toho města a, a voni mi zavolali ty jo že to ruší, že to nějak spadlo nebo že tam jezdit nemám a že je to jako pasé."

**V:** [00:35:33] Hm...

**R:** [00:35:33] A já říkám: Počkej. Já tam měl danou úplně stejně žádost a mělo to jakoby obdobnej průběh. Takže vlastně jsme došli takhle k tomu, že jsme se jakoby po měsíci potkali. Ani jsme nevěděli že to máme absolvovat, protože von měl trochu jinej termín. Já taky, takže bysme se tam stejně nepotkali, ale na základě jakoby tý debaty tak jsme došli k tomu že to tam takle jakoby zařídili no.

**V:** [00:35:59] Hm. A vzpomenete si jak jste se cítil fyzicky v tom období?

**R:** [00:36:06] No. Já myslím že to bylo že to bylo fajn protože vlastně na tom útvaru ta jako ta fyzická ta byla, ta byla potřeba, tam když to končilo tak prostor jakoby na na aktivitu na vzduchu a na běhání tak byl a dá se říct že byl ještě víc než normálně při výcviku jo. Protože to už si Vás jako skoro nikdo nevíšmá, už prostě jakoby už nejste, už nejste pro ty lidi jako důležitá. Někej ten, jakoby to to ukončení je dost, to, to jakoby to vypadnutí, to vyskočení z těch kolejí to je jakoby dost šrumelec. Je to takový zvláštní. Ale já se jakoby, já se na to nezlobim. Já to chápu. Protože ty kluci maj prostě nějaký svý výcviky jedou v nějakým jakoby nějakým rytmu, potřebujou podávat nějaký výkony a na nějaký plány a teď jako.. Vy fakt jako kdybyste vyskočila z toho vagonu. Na vedlejší kolej a teď pomalu jako dojížděla a ještě ty dny jako držíte nějak jako no a pak už ztrá ztrácíte, ztrácíte jakoby přehled. Protože odjíždí pryč a prostě jsou věci který že jo samozřejmě třeba s Váma ani neřeší. Takže, to jakoby, dost vo co de. A po tom odchodu do toho civilu tak já jsem jako říkam. Snažil jsem se tu fyzickou držet kvůli tej práci, kam jsem měl nastoupit. Pak mě to jako zlomilo a úplně jsem přestal. No a pak samozřejmě teda jako dochází k tomu že ten civilní život že jo, je takovej darebáckej a je to těžký se k tomu dostat. Takže já mam dneska vo 10 vo 11 kilo než jsem měl.

**V:** [00:37:53] Hm...

**R:** [00:37:53] Peru se s váhou protože (smích) jako čas. Tak jakoby čas je, není a není to úplně tak jednoduchý že jo. Takže když máte pak sedavou práci a kord eště dyž je to firma, tak ten čas jakoby nemáte plně jako daně že 8 hodin jste v práci a pak máte volnou hlavu. Je to psychicky jakoby náročnější věc a.. Takže teď už tak nějak jako.. Já se dycky snažím jakoby se vracet v nějakých cyklech, k tomu, k tomu sportu, k tomu pohybu. Takže já dycky jako dyž naberu a začnu mít nějaký zdravotní problémy, tak se jakoby kousnu a dobrý. Tak jakoby upravím stravu, nějaké jakoby životní styl, začnu jako víc aktivity a.. Ale už to, už to není v tom, eh v tom objemu ve kterým to bylo.

**V:** [00:38:54] Hm. A nějaký jako třeba neobvyklý nemoci nemoci v tom období nebo bolesti nebo něco, to jste nezaznamenal?

**R:** [00:39:01] Ne.

**V:** [00:39:04] Dobře. Co pro Vás tahleto změna znamenala v osobním životě? Změnilo se něco?

**R:** [00:39:10] Hm. No tak jak jsem říkal. Ta ta rodina jako tam to nebylo jednoduchý a, eh.. Ty jo nevim no. Jako podle mě jsme, jsem se jakoby s ženou jsem byl nějak na hraně a myslím si že by to třeba takle ne nevnímala. Ale myslím si že jo.

**V:** [00:39:27] Hm.

**R:** [00:39:27] Myslím si že jo. Že to bylo, že to možná bylo kousek od nějakého ukončení jakoby, soužití a, eh.. Ona vzhledem k tomu že je v ar, v armádě taky tak, a vím že třeba v okolí jakože potom když sem se potkal s pár klukama tak říkaj: „Ty jo. Ty si se úplně jako změnil. Ty seš jako úplně jinej jo.“ A já jsem jako, tenkrát si pamatuju že sem já sem, já sem jako nechápal proč ty jo. Já říkám: Jak změnil jako? Jak jinej?

**V:** [00:40:04] Hm...

**R:** [00:40:04] A prostě v tom systému nějak fungujete ani, nevim. Ani mě to jako by nějak nepřišlo. Nějak přijdu do práce, něco dělám že jo, jsou nějaké úkoly dostanete nějaký, že jo céres a teď jakoby, něco někam jakoby hodíte a v tom civilu najednou.. Já jsem jakoby měl víc času přemejšlet vo sobě jo. Vůbec vo tom jakoby kdo, co sem vůbec co chci? Protože v armádě jako nepřemejšlim vo tom co chci. Tam jako, drž hubu a budeš dělat to co chceme my a nebo prostě jako končíš že jo. Tak. A ze začátku je to jakoby ahá. Tak to ne, jako jsem vzpurnej a pak když jako Vás ten systém jako sešrotuje, no tak tak kmitáte tak jak se chce že jo. Jak někdo chce. Nebo jak ten systém chce. A samozřejmě jako, můžu si dělat ty věci trošku po svym, na různých jakoby stupních že jo, nebo u různých činností ale vždycky tam ten výsledek musí bejt takže. To tak je no.

**V:** [00:41:17] Hm. Jak probíhalo hledání Vašeho nového zaměstnání v tu dobu?

**R:** [00:41:22] Tak jako, okolí, známý, internet jako nabídky práce. No.

**V:** [00:41:41] Bylo to složitý?

**R:** [00:41:45] No, jako to samotný hledání asi úplně ne. Úřad práce, nějaké pohovory. Voni Vám řeknou kam máte jít že jo, nebo to co Vám nabídnou. Tak tam dojdete.. Pak známi že jo: "Hale nemáš práci tak já se zeptám a dam vědět." Prostě jakoby, mě to, mě to i, mě to i bavilo jako hledat tu práci. Já sem byl ty jo asi jakoby na brigádě a to nějak dlouho trvalo, do nějakého supermarketu kontrolovat nějaký nějaký věci. Tak jsem malinko jakoby, řeknu koketoval v civilním sektoru s nějakou ochranou, to jsou pak takovýdle věci. To byla jako by, takový zajímavý, to bylo jakoby dobrý. To třeba byla dobře placená práce, hodně dobře, ale jako tím že to bylo takový nárazový a bylo to takový jakoby hektický a ve svý podstatě, já jsem si u týchletý práce uvědomil že..že vlastně já jsem v armádě za celou tu dobu pořádně nevěděl pro koho dělám.

**V:** [00:43:01] Hm...

**R:** [00:43:01] A v tom civilu dyž jsem vodušel. A co se týká jakoby tý ochrany a tak dále, tak jsem si to uvědomil protože jsem byl přítomen párkrát jako různých debat určitých osob, trošku jako výše nějak postavených a já si jako do dneška si to pamatuju jak jsem vodjížděl zpátky jakoby do místa trvalého bydliště, většinou jsem jel autem. A teď jsem si říkal: Ty jo. Mě je úplně z toho na blití.

**V:** [00:43:36] Hm...

**R:** [00:43:36] Jako, kdyby si byl frajer tak ty peníze vemeš a pudeš je takhle vrátit a řekneš at' si je strčí někam za klobouk. A to, to mi tam takhle jakoby v hlavě lítalo a říkám: No, to je dobrý. Ale ty jo, já ty peníze jako já je potřebuju. Ale věděl jsem vlastně v ten okamžik nebo potom následně jsem viděl, nebo jsem si věděl. Jsem si jakoby uvědomil že toudle cestou nechci jít. Že já v tej armádě sem to taky jako nevěděl. Já jsem se domníval nebo Vám někdo řekne že pro koho děláte. Pro koho děláte. Jo, voni Vám řeknou jako že jo, v rámci České republiky tady budete dělat, tady někde v zahraničí, tady někde, nevim, na Moravě, nebo vedle ve městě budete dělat jakoby nějakou práci, ale ve finále jakoby pro koho tu práci jako děláte, je těžko říct. A v tom civilu jsem najednou zjistil že, jsem věděl pro koho tu práci dělám. Ale zjistil jsem že jsou to jakoby, eh že sou to darebáci. Že tak jako, dyž je tak hezky jako nazvu. A jakoby, nějak se to ve mě vzpříčilo a už jsem jako neměl potřebu tu práci hledat. Takže když třeba přišly další nabídky, tak jsem jakoby, jednou se to týkalo tohle toho. Říkám: Hale ty jo, já to nechci. To bylo jakoby trošku takový složitý to vodmítnout že jo. To je jako dyž máte hlad a teď Vám donesu tady



něco a.. Jo a prostě jako ale jakoby zamýšlím tím něco jinýho, ne že Vás jakoby nakrmím ale že Vás dostanu na svoji stranu a nějak Vás jako využiju tak, tak to bylo tak jako složitější trošku.

**V:** [00:45:11] A jak dlouho jste vlastně hledal? Než jste se někde ustálil?

**R:** [00:45:18] No, rok. Rok mi to trvalo. Já sem se tak jako rok nebo málo přes rok jsem se nějak jako bincal no, eh.. No, jako, jako střídal sem hodně jakoby těch prací. Voni to nebyly práce. To byla jako spíš brigáda, nebo nějaký jako takový činnosti tak nějak mimo, jako výpomoc nebo něco takovýho. A já sem ani pořádně jako fakt jsem nevěděl pořádně co, co dělat. Já sem jako, dyž to porovnáš když sem odcházel ze základní školy a někde v osmej třídě ve 14 nebo v 15 letech na Vás vychrlil: „Tak čím chceš bejt?“ Vono je to jednoduchý pro někoho kdo, eh vod malička nevim, rád kreslí a nebo si hraje s panenkami a stříhá řekne: „Já chci bejt kadeřnice.“ Nebo někdo „Já chci bejt učitelka.“ Protože vod malička, jako pro toho jedince to je jednoduchý ale pro mě třeba to ze základky jednoduchý vůbec nebylo, protože: „Co chceš dělat?“ Říkám: Já nevim. Já sem běhal venku, hrál jsem si na indiány a na vojáky že jo a dělali sme nějaký modely a chodil jsem do Svazarmu a.. Jako co chceš dělat? No takže jsem jako fakt nevěděl. A jenom tím že přišeli nějaký nabídky do armády, nechceš jít sem? Tak jako najednou to jakoby člověk zvažuje a možná že tu cestu najde ale nemyslím si že, to třeba u mě jako ta armáda jako jo. To tam se vžilo v dětství, mě tak nějak jako táhla. Takže ve finále jsem tam potom skončil a.. I když sem tam měl bejt jakoby dřív, jít přímo jako ze základky na to, na střední školu. A to tenkrát, nebo to to jako si myslím že byl rozhodující okamžik protože já měl nastoupit na střední uměleckou školu a já sem si to rozmyslel a nenastoupil jsem.

**V:** [00:47:16] Hm...

**R:** [00:47:16] Takže a tenkrát ještě že jo to to ještě to byl režim komunistickéj, už se to chýlilo ke konci, takže to byl ve škole céres jako blázen a já sem jako, do dneška sem rád a jako fakt sem řekl že jakoby, že to je okamžik za kterej sem rád že sem to rozhodnutí udělal. Protože já sem se stejně do tý armády dostal. Dostal jsem se na daleko zajímavější pozice, i když jsem neabsolvoval jakoby Vojenskou střední nebo vysokou školu. Ale dy bych to absolvoval tak jsem někde v nějakým autoparku a dělal nějakýho nevim co, logistika nebo něco podobnýho a nebylo by to tak zajímavý pro mě, takže tím že sem to jakoby v těch 15 letech zrušil a dostal sem se tam potom následně, eh jenom jako základák a zůstal dál na vojně tak jsem se dostal jakoby úplně k něčemu jinýmu.

**V:** [00:48:10] Hm...

**R:** [00:48:10] Takže to jsem.. a ve svý podstatě i díky tý armádě tak mám rodinu kterou mám dneska. Takže to jako je.

**V:** [00:48:18] Na tohle už ste mi možná odpověděl, já se radši stejně ještě zeptám. Jak Vás vůbec napadlo podnikat?

**R:** [00:48:27] No já jsem tu nabídku, eh já jsem tu nabídku jako dostal. Co se týká firmy kde teďka působim, tak jsem dostal nabídku jako vstoupit do tý firmy.

**V:** [00:48:38] Hm...

**R:** [00:48:38] Jako zaměstnanec a hned na začátku vod kolegy i jako spolumajitel firmy.

**V:** [00:48:44] Hm...

**R:** [00:48:44] Za určitých podmínek. Pravda je že já jsem předtím už měl živnosták, takže taky já jsem řešil jakoby jesi se nechat zaměstnat nebo ne. A jaký jsem měl zkušenosti vlastně tam kam jsem šel, tak jsem zjistil že ty jo to asi, že bude lepší když budu dělat sám na sebe. A snažil jsem se najít jakoby nějaký směr, nějaký vobor, nějakou činnost která by mě, eh která by mě bavila.

**V:** [00:49:14] Hm...

**R:** [00:49:14] Samozřejmě to bylo jako trošku naivní, protože to že si řeknete: No, tak já budu podnikat. Tak to je paráda. Protože něco umim, tak to budu dělat a budu to dělat dobře. Ty vole. Je milion věcí který musíte dělat jakoby přitom aby to podnikání prostě bylo. Takže, najednou jsem se s tím jako začal seznamovat že to není, že to není jednoduchý a to je možná i třeba to, co mě jako baví že, že to není jednoduchý takže je potřeba se nad tím nějak zamyslet a vlastně i při tom podnikání věřim že se snažim využívat těch jakoby taky zkušeností z tý armády. Něco jakoby předvídat, plánovat, reagovat na nějaký krizový situace, takže.. A to myslím že třeba bylo jakoby dost znatelný jo. Protože jsem třeba jako zvyklý že jo, tak teďka Vám přestane něco fungovat a co? Tak v armádě dobrý. Takže tady je nějaký krizovej plán a jede se. „Vy jdete domu? Nejde domu. Vy tady budete fungovat. Jako vy chcete jít spát? Ne. To potřebujem vyřešit, protože zejtra ráno v 8 hodin prostě to musí bejt hotový.“ A přesně toleto jsme jakoby, (smích) tak to jsme, jako přenášime, dneska už míň, podstatně míň, ale jakoby na tom začátku přinášeli prostě do toho fungování. Takže ty spolupracovníci z tý civilní sféry ty z toho asi museli bejt jakoby hodně překvapení že tam jakoby do toho. No a logicky že jo pak docházíte jakoby k nějakým střetům, eh k situacím který nejsou příjemný ale, prostě to beru jakoby.. Bral jsem to jako automatickou věc a dneska už se na to dívám jakoby trošku s odstupem, protože už ten čas jako, jak utíká a už se snažim jakoby koukat třeba na potřeby toho jedince a..

**V:** [00:51:21] Hm. Jaký pro Vás vlastně bylo to rozhodnutí jít podnikat? Bylo to těžký?

**R:** [00:51:32] To nebylo. To rozhodnutí jako podnikat to nebylo těžký. Spíš potom bylo těžší pro mě, mm. Když už to bylo rozjetý a bylo to jakoby v nějaké fázi a dostal jsem nabídky, eh jakoby zaměstnanecký, tak to pro mě bylo těžký. Protože já sem vlastně, předpokládal jsem že to podnikání není jednoduchý a do toho jsem šel. Ale ty věci jak se prostě jakoby ukážou jak přijdou, tak jako to více a víc zatěžuje a jste třeba v určitým období jakoby hodně sešlapaná a teď Vám tam přijde jakoby nabídka: „Hale tak nechceš jít jakoby k nám dělat?“

**V:** [00:52:23] Hm...

**R:** [00:52:23] Defakto třeba za stejný peníze co v tej době máte z podnikání, protože.. Já nejsem podnikatel jo. Já jsem jako, že bych byl nějaký prostě machr a měl to plánovaný a řek: Tak jako. Tak dneska začnu podnikat. A měl to nastavený tak že tady vydělávám 200 tisíc měsíčně a po prvním měsíci mi to takhle jede. Takže já to jakoby to, to podnikání mý osoby beru tak, že sem se jakoby rozhod, investuju do toho nějaký, nějakou energii nějaký čas a postupně vlastně jakoby tou dobou se snažím to jakoby navyšovat. Takže bych jakoby chtěl dojit ale dávám tomu nějaký časovej prostor tak aby, aby to bylo reálný. Aby se něco nepřepánilo. Myslim že to jakoby v tej firmě máme jakoby i oboustranně s kolegou, eh nastavený, takže. Takže ale v těch jakoby prvopočátcích toleto bylo jako složitější. Eh, jako odmítnout tu nabídku za, za nějaký situace jakoby klidnější. Dyž Vám někdo řekne že jo: „Hele, tak budeš dělat 6 hodin denně a budeš mít auto a budeš mít takovýdle peníze a můžeš dělat z domu, nebudeš mít žádný podřízený.“ Jo, jak si to takle jako člověk dá dohromady. „Budeš doma každéj druhý den a náklady tady ti budeme platit.“ Takže najednou jako máte nějakou nabídku něčeho co může dobře fungovat, co je v pohodě a něčeho do čeho jste se ponořila Vy. Já bych řek jakože přijde takový d'áblík jo.

**V:** [00:54:11] Hm...

[00:54:13] Že prostě jako že jo, takový pozlátka jo. Hele, pojď. Tak to bylo jako, to to bylo složitý. A vlastně to jako dopadlo tak že, já nevím. Jestli to je jakoby, jestli to je mnou nebo tím jakože to co mě jakoby sem se v tý armádě naučil. Tak jsem mu poděkoval. Říkám: Hele děkuju za nabídku. A já zůstanu tam, jako kde sem. I když v tu chvíli to byla jakoby horší situace než to co jako mně ten dotyčnej nabízel. Takže, jsem to rozhodnutí udělal, našel jsem, protože to byl kamarád, našel jsem někoho, koho asi by mohl potřebovat, nebo našel. Pomohl jsem mu najít, doporučil jsem mu nějaký lidi. Ty lidi tam jsou do dneška takže jim to jako funguje a myslim si jako že dybych to tenkrát vzal tak jsem tam taky ještě jako do dneška. Ale prostě jsem to v tu chvíli jsem to neudělal a zůstal jsem tu, kam to jakoby, třeba nasměroval no.

**V:** [00:55:25] Hm. Je něco konkrétního co Vám, eh při změně zaměstnání pomohlo při tom přechodu?

**R:** [00:55:44] (přemýšlí)

**V:** [00:55:44] To může bejt úplně cokoliv.

**R:** [00:55:46] (smích) Možná, eh možná ten samotnej útvar. Jakoby ta jednotka kde jsem, kde jsem končil kariéru.

**V:** [00:56:14] Hm...

**R:** [00:56:14] Že i když jsem byl jakoby naštvanej a ta situace jako nebyla jednoduchá, tak to možná bylo tím. Protože si jako dokážu si představit že ta situace by mohla bejt daleko horší jo. Že, eh že bych skončil prostě na nějakým místě který je úplně zaflusanej, jako není dobrý a z toho místa jako po nějaké době bych měl absolvovat ten odchod do toho civilu.

**V:** [00:56:47] Hm...

**R:** [00:56:47] Tak si myslím že bych to jako, že bych to asi měl horší. Ale díky tomu že jsem jakoby toho byl jakoby pozitivně plnej, že eh jsem jakoby měl možnost vidět to co jsem viděl, dělat to co jsem dělal.. A vlastně jakoby i sám před sebou jsem jakoby nějakou pomyslnou laťku jako si zvednul, tak toleto bylo asi jako v pozadí, něco takovýho silnýho co, co mě dokázalo držet jakoby nějakou tu dobu, eh řeknu při životě nebo při tom, při tom výkonu jo. A vono samozřejmě tam asi hraje i roli takový to jakoby, mm k tomu, směrem k tomu okolí, jako neukázat to že že Vás někdo zlomil. Protože já jsem zlomenej nebyl. Zlomenej bych možná byl dyby říkam. Kdybych skončil jakoby někde jinde a tam došlo jakoby k nějakýmu zlomení, tak potom už to jako asi, už bych to asi nedával no. Takže by třeba ze mě byla troska nevím, blbe alkoholik nebo bych začal fetovat nebo, bych vzal nějaký kšeft a dneska bych seděl někde, někde v base a vono by to, ale.. Tim že jako jsem nebyl jako, já sem byl nasraný. Já sem nebyl zlomenej. Tak to je jakoby něco jinýho a, a kolikrát jsem si říkal jako, no to ne, to jako to. To se jako nemůžu dát jo. Dyt já jsem se do tý situace nedostal sám jako vod sebe a mám jakoby nějaký viníky na kerý teďka můžu ukázat jak dalece voni jakoby s tím měli co dočinění a mohli nemohli ale je to tak jakoby nějaký že jo nějaký body který jako asi, eh si vymyslím vytvořím a na ty pak jakoby dokážu ukazovat ale nechtěl jsem dát. A když to řeknu dneska jsem rád že, eh že jsem jakoby dokázal i na základě jakoby tý změny dost jako zásadní a nepřijemný, tak že jsem dokázal jako dál dejchat a že jako za mnou něco málo je. Takže, jako teďka v tom civilu. Protože vim že třeba že jo, jako kluci, na mě někteří dopadli jakoby blbě že vopravdu to takzvaně jakoby vodskákali, někteří se plácaj do dneška a je to jakoby nepřijemný a ten rodinný život a ta finanční situace a děti a vůbec ta práce úplně někde jakoby někde jinde a...

**V:** [00:59:32] Hm...

**R:** [00:59:32] Nedokázaly se jakoby z toho nějak, nějak dostat a dostaly se jakoby do nějaký, na nějakou úroveň na kterou třeba nebyli zvyklí. A zůstali tam. Já to že, já to že jakoby sem dneska tam kde sem, tak to беру jako úspěch. Si myslím že to, je. Protože já za tím vidím jakoby to úsilí. Jo, neber to z pohledu toho jako že to byl úspěch, že sem jakoby tady, říkám že jsem dobřej, to ne. To byl úspěch že jakoby to úsilí tomu dává a má to nějaké jakoby význam. Že se to jakoby, že tady je firma, že tady nějak fungujeme, eh sou tady prostě lidi který maj práci, můžou tady pracovat a tak z toho jako mám, z toho mám radost.

**V:** [01:00:23] Hm. Je naopak něco konkrétního co Vás při té změně zaměstnání brzdilo?

**R:** [01:00:29] Rodina.

**V:** [01:00:29] Hm...

**R:** [01:00:33] Nebo jako, já to řeknu rodina, vono to jakoby nemusí bejt ale, je to jako sss... Jako ohlížel jsem se na tu rodinu. Takže, já nevím to řeknu blbě možná zmatenej nebo co, jako nevěděl, měl jsem jako potřebu se radit vo tom. Protože jsem, i děti, děti si jakoby nevybraly to že jsem v armádě, ty to prostě jak tak měly že jo, nastavený.

**V:** [01:01:06] Hm...

**R:** [01:01:06] Takže to takže sem jezdil furt někam pryč to bylo daný. Jo, to nebylo něco co jako bych mohl rozhodnout a říct, hele tak jako budu to dělat, nebudu to dělat a oni měli možnost to ovlivnit takže tak to bylo. Žena tak to taky ne. A teďka jsem byl v okamžiku kdy jsem ve svý podstatě si mohl jakoby, nebo já si i dneska můžu dělat co chci že jo. Každý si asi může dělat co chce. Ale s nějakýma důsledkama. Ale byl jsem v okamžiku kdy sem to bral jakoby nějaký, nějakou možnost rozhodnutí v ten okamžik. Že můžu změnit jakoby cokoliv že můžu odjet na rok pryč, nebo na 5 let pryč. Nebo že si můžu koupit montérky a začít tady pěstovat brambory někde na zahrádce a pořídít si včely a prostě žít jako tímhletem způsobem. Tak to byly nějaký jako moje představy nějaký možná moje přání. A pak samozřejmě jsem do toho dával jakoby to co ta rodina jakoby chtěla že jo.

**V:** [01:02:09] Hm...

**R:** [01:02:09] A vono se to úplně jako nepovedlo. Protože já jsem měl jako představu že, že budu trávit víc času doma, s rodinou. Oni měli asi stejnej požadavek ale ta praxe, jakoby ten reál je, jako byl jinej.

**V:** [01:02:29] Hm...

**R:** [01:02:29] Protože já jsem trávil víc času doma ale byl jsem jakoby sám, protože nikdo doma nebyl.

**V:** [01:02:40] Hm...

**R:** [01:02:40] A najednou jsem jakoby začal hledat jakoby nějakou činnost abych se jakoby třeba takle jako necítil jo. Aby to bylo v pohodě. A třeba myslím že jsem to jakoby úplně neukočíroval. Protože teď přichází jakoby nějaký nabídky a teďka jakoby, i to podnikání. To je ty, jako výzvy že jo. To je jakoby výzva a vono tomu jako nepodlehnout a říct: Hele ty jo, ne. Já asi radši fakt budu kopat ty brambory a.. Tak jako možná jsem měl ty jo víc. Najednou sem se jakoby toho začal bát. To co jsem chtěl jakoby ten klid, jakoby bejt doma a žít jakoby jiný, trochu jiným způsobem, tak jsem se najednou toho začal bát. Začalo mě jakoby chybět něco, něco jakoby adrenalinovýho. Ale jakoby ten ten adrenalin ten, ten jakoby nějaká ta zátěž, ta si myslím že mi tam jako stoprocentně chyběla. Takže to je. Ať je to jakoby nějaká fyzická..

**V:** [01:03:47] Hm.

**R:** [01:03:47] ..jakoby námaha.. psychická. Taky to střídání, potom i nějaký uvolnění že jo s kamarádama, prostě jakoby rachot a paráda. Ať je to jakoby neskutečnej strach, kterej třeba prožíváte při nějakých věcech, tak to je najednou to, to cojakoby tam, tam jakoby není jo. A byla tam jako potřeba, eh to mít. Možná že to pod, že to souvisí jako s tím podnikáním. Že je tam jakoby ten strach že jo jakoby z toho jak to bude a to je třeba to zajímavý co, co co my k tomu jakoby táhne nebo táhlo a...

**V:** [01:04:32] Hm. Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v civilním zaměstnání?

**R:** [01:04:51] No nevím. Já bych řek že možná všechno kromě, kromě pořadovky.

**V:** [01:04:57] (smích)

**R:** [01:04:57] A chemický. Tak jako, sou to je nějaký, sou o nějaký, eh nějaký postupy nějaký drily který se naučíte jako k té daný práci. A to sou postupy který sou daný někde v brožuře a tak dále. Má to předaný prostě a podle toho musíte ject. Takže jakoby nějaký jednoduchý základní plánování. Eh, zohlednění veškerých jakoby vlivů na tu danou věc, protože bez toho to nejde. Eh, nějaký reálný zhodnocení té daný situace. Uvědomění si v jakým jste jakoby stavu jak jste jako výkonná že jo. Ty vokolo jak jsou výkonný, jaký tam jsou třeba hendikepy co Vás jako může časem zlobit a vlastně na veškerý tydlety věci se připravit. To znamená, ovlivňuje nás to já nevím třeba počasí blbě, tak se připravíme tím že si něco jakoby, že postavíme někde stan nebo něco, já nevím. Nebo se voblečeme. Máme tady nějaké hendikepy že někdo nemůže moc běhat tak, tak budem

přemejšlet vo tom jak to zdoáme, jak to uděláme za pomoci prostě jakoby něčeho a tydlety věci vlastně jakoby když přenášim do toho civilu, tak vono to strašně dobře funguje. A pak samozřejmě i uvědomění si i krizov, krizových situací nebo předvídat ty krizový situace že, tady něco děláme a dobře tak je to naplánovaný dobře, máme nějaký zálohy? Nemáme zálohy. Tak je tady pravděpodobnost toho že může dojít k nějaké jako mimořádné situaci a jak to budeme řešit. A už dopředu jakoby, předpokládáme že něco takového může nastat a nejsme jako překvapení a sme schopný pak jako celkem rychle na ty věci reagovat. No. Pak samozřejmě ten i ten jakoby ten, ty činnosti který člověk dělal, říkam to uvědomění si že si posouváte svojí hranici. Takže dyž přijde teďka jakoby nezdar a něco se nepovede a my tady zaměstnanec dá teďka z hodiny na hodinu výpověď nebo nepřide do práce tak tak je to nepřijemný, do toho Vám přijde ČOIka, kontrola a zjistí že tamdle nemáte nalepenej nějaké štíteček na vodě a (smích) a na papír Vám napíšu že Vám hrozí pokuta a sankce, nevim kolik set tisíc korun jo, nebo desítky tisíc korun, tak je to jakoby něco co.. To dycky říkam: Co ty jo. Tak nějak lístek. Teď tady někdo vodchází, tak lidi přichází vodchází a ty situace jakoby jsem zažil daleko horší no. Vono třeba teď sme se jako vůbec nebavili vo misích jo, ale třeba z mise. Já dyž jsem přijel z mise tak, tak jsem ne jako já jsem na misi zjistil, nebo jsem si uvědomil, že vlastně to co je nejdůležitější tak je, je to zdraví. Je ten život toho člověka. A přijel jsem zpátky a teď voni na mě: „Hele přišel, přišla tady složenka, přišli, přišlo tady nějak poplatek na televizi vod rádia je potřeba zajít na poštu, udělat takovýdle věci.“ A já jsem jako koukal a říkam, to jsem jakoby svědomitej. Já ty věci jako dělám, ale potom jakoby po tom návratu, eh jsem si jakoby uvědomil říkam: Dobrý tak já to pak něk vyřeším. A „Ale tam máš jenom, to musíš zejtra jako. Voni tady píšu že to musíš do zejtra.“ A já říkam: Já jsem dneska přijel. Tak jako musím do zejtra. Co, tak tam píšu že mi daj nějakou pokutu nebo něco takového. A uvědomoval jsem si vlastně jakože díky, jakoby tímhle způsobem jak Vás jakoby dokážou dostat tam kam chcete, eh tam kam chtějí že jo. Prostě pod pohružkou nějakýho, nějakýho flastru, nějakýho vyhrožování tak vlastně tu, ta svoboda tam jakoby není. Ale že důležitější věc jo. Říkam, ty jo tak já tady mám řešit nějakou blbost se složenkou a teďka jako mám v hlavě ještě jakoby jiný věci který třeba se jako na tý planetě nebo určitým jakoby jedincům, že jo dějou a, a najednou jako by, je to jako dybych s dyby ten život byl v nějak kouli, já jsem se na to koukal jako ze shora. A říkal jsem si, prosím tě co to tady řešíte za jako za blbosti? Jo. To já to jako nechápu.

V: [01:09:45] Hm...

R: [01:09:45] No ale vono to pak jako z toho sejde že jo. Protože ono to je to samý jako tady na té ve firmě jo. Vodjedete na dovolenou, člověk je jakoby plnej energie a tak dále a bere to a teď Vám chodí jedna věc za druhou a teď prostě Vás to pomalu láme a najednou zjistíte že za čtvrt roku ste úplně jakoby že jo, nějak zombík kterej tady jenom, a zase něco přišlo a hned okamžitě a radši poběžim dneska aby to a, je to to a je to jenom na základě nějakýho strachu že jo z postihu a..

V: [01:10:19] Hm. Přemýšlel jste po odchodu z armády o tom jestli ten odchod do civilního zaměstnání byl správná volba?

R: [01:10:35] Hm. Jo. I do dneška jako vo tom přemejšlim. A vlastně jako dneska jsem došel, dneska jsem došel k tomu že, nástup do armády byla správná volba. A ten odchod z tý armády taky.

V: [01:10:56] Hm.

R: [01:10:56] Takže já to hodnotim tak že jsem prostě, já jsem vděčnej že jsem se dostal, i na nedávno teďka jsem četl takovou knížku a na podobný jakoby téma a, dceři. Trošku jsem si jakoby postěžoval sám sobě že jsem se nedostal jakoby ještě vejš v tý armádě. Že jsou věci který, eh který by mohly bejt zajímavější. Jako jsou. A že jsem neměl tu možnost jako se k nim dostat. Tak to je takový něco co už se mi jakoby nesplní. To vim. Na druhou stranu vim že to sebou nese nějaký nebo může nést celkem negativní věci. Ale spíš jakoby z toho pohledu jakoby tý, tý zajímavosti. Nebo nějakýho vnitřního uspokojení. A jsem rád že jsem i vlastně z armády vodušel protože, já jsem jako v kontaktu s těma klukama který jsou tam a vlastně dyž do dneška dyž je vidim tak, eh tak vlastně si stěžujou a hodnotí tu dobu v tý době, hodnotí současnou dobu a to co z nich vypadne tak málokdo řekne: „Ty jo hale já se mam jakoby skvěle. Je to lepší než to bylo před 10 lety.“

V: [01:12:23] Hm.

R: [01:12:23] Každěj řekne: „Ty jo to je strašný. Dneska co tam postoupily ty mladý ty sou úplně mimo ty jo. Ty, voni se nezvednou ani na hrazdě, voni furt marodí, nechodí do práce, neudělají to.“ To sou jakoby, teďka jakoby nemyslim to jako nějaké jako problém generační, nebo jak se to jakoby nazývá že, eh že to tam je. Ta samotná práce a nějaká jakoby eh.. Ne, nesmyslná jako činnost kterou voni vykonávají pak sou z toho unavený a už je to nebaví. A já se dycky jakoby na ně podívám, říkam si, ty jo tak jako, dybych zůstal v armádě, kdy by mi to bylo líto tak vypadám úplně stejně jako jako Vy.

V: [01:13:10] Hm.

R: [01:13:10] Jak a nenašel bych jako by, asi bych nenašel ten tu vodvahu vodušit. Teďka jsme minulej rok, co jsme řešili jakoby kluky který chtěj vodušit do civilu a hledaj práci a přišli: „Hale ty jo tak nemůžu tady dělat? Mě by to zajímalo jak to.“ A prostě je vidět na nich jako ten strach vodušit do civilu. Jako do nějakýho neznáma. Do něčeho co, co to. A vono i tak jako pár jedinců se vrátí zpátky. Oni vodušou do civilu, jsou rok v civilu a zjistí, tak to ne. Ta armáda mi ta mi dá oblečení, najíst a řekne mi kdy kam mam přijít.

V: [01:13:45] Hm.

**R:** [01:13:45] Já se o nic nestaram, musím poslouchat teda v uvozovkách blbečky, je mi zima někde na cvičáku, vobčas to bolí, nejsem doma ale, ty výhody který mam ty peníze který přinesu a čistou hlavu, nemusím se vo nic starat. Tak já to беру a vracim se zpátky. A jdou zpátky.

**V:** [01:14:05] Hm.

**R:** [01:14:05] A ten ten civil jakoby nedaj. Protože ten civil jako, tady nikdo, nikdo jako neřekne že jo v kolik máte vstávat. Nebo zaměstnavatel jo, jako určí ale, Vám nikdo jakoby takle jako nevodí že řekne že máte vstát v tolik a že máte cvičit a.. Vono je to pak jako i vidět jo že když nad Váma nikdo nestojí a neříká že máte každej den cvičit tak, prostě jakoby polevujete a polevujete a de to trošku někam jinam. Takže já osobně jsem rád, eh je to to no.

**V:** [01:14:42] Hm.

**R:** [01:14:42] Jsem rád že jsem jakoby to období absolvoval a jsem rád teďka že to vidím jakoby i z druhý strany a s tou armádou víceméně jako v nějakým spojení sem, protože ty lidi který jsou eště v tý armádě tak je potkávám. Mám možnost, sem zvané na různý třeba akce a tak dále, takže jsem jakoby, eh kolem toho v nějaký blízkosti. Už úplně ne detailně protože na to není čas a..

**V:** [01:15:09] Jasně.

**R:** [01:15:09] Ale jo.

**V:** [01:15:12] Umíte si představit něco co by pomohlo, eh lidem nebo teda vojáků v tom přechodným období?

**R:** [01:15:20] Jo. Nějaký systém kterej je podobnej tomu armádnímu a jako myslí to, myslí to jakoby vážně s těma lidma. Jde jakoby do tý hloubky kde.. Není to jenom tím že se někde zaregistrujou a řeknou: „Dobry, tak já tě tady pošlu pro práci.“ A tak dále. Protože tam já myslim že obecně v armádě jakoby, eh nějaká psychologická podpora a potom následně třeba při, eh při tom odchodu do civilu, že to jako chybí. Protože uměli vojáci a samozřejmě jakoby dneska trendem nebo hod, velkej trend jsou ty že jo. Jsou.. (luská prsty).

**V:** [01:16:08] Ty mise?

**R:** [01:16:09] Eh, ne. Ty věřící. Eh, ty..(přemýšlí).

**V:** [01:16:12] Teď nevím co myslíte.

**R:** [01:16:17] Kaplani!

**V:** [01:16:17] Jo takhle, hm.

**R:** [01:16:19] Dřív byl prostě psycholog na nějaké jednotce, na útvaru, to jako nebyla moc oblíbená osoba. Jako dybych šel za psychologem že jo to bude asi v nějaký situace kdy to fakt někde jakoby hodně skřípalo a něco se jako muselo řešit. Pak došla éra kaplanů a ty kluci vlastně, i byť jako já nejsem, nejsem pokřtěnej, jestli jsem věřící nebo nejsem, asi jo ale nejsem věřící jako v tom smyslu jako..

**V:** [01:16:46] Jasně.

**R:** [01:16:46] „Du do kostela jednou za rok a ale ty kaplani jako dokázali se těm lidem hodně přiblížit. Protože je máte prostě jako za nějakýho, třeba řeknu jakoby nějakýho blázna věřícího co, co mi tady bude dělat a najednou jako zjistíte že ty lidi jsou jakoby normálně v pohodě a spíš jako, spíš sou, eh trošku víc jakoby nenormální že jo. Že působí jako by dokáž, dokážou oslovit ty, ty kluky na té jednotce. Že dou jakoby s nima.

**V:** [01:17:17] Hm.

**R:** [01:17:17] Že nejsou suchaři. Že to prostě jako jsou řízci ty jo vopravdu úplně, eh skoro ze vším všudy. A najednou jakoby je ty, ty dvířka jsou vovdřený k nim a lidi jako jsou schopný jim říct daleko víc. Víc se na ně jakoby obracejí. Eh, a... To je asi jediný, eh co jakoby funguje. Protože systémově si nemyslím že to je dobře nastavený. Že to je, že to funguje díky těm jedincům.

**V:** [01:17:50] Hm.

**R:** [01:17:50] Protože v okamžiku kdy se tam ten jakoby jedinec vymění, no tak najednou je to jakoby nic. Je to jako dyby tam byl psycholog jako no. Tak tím já jako nechci jako nesnižuju to. Ale jako že psycholog jako že je to, ehm jak bych řek? Že to jako nepůsobí moc lidsky že jo, protože..

**V:** [01:18:10] Já Vám rozumim.

**R:** [01:18:10] Aspoň já jako z tý generace ze který jsem, tak to tak nevnímám. Dneska je to možná jakoby jedno že to není takový jakoby tabu a lidi prostě jakoby maj velkou důvěru naopak třeba v to a vyhledávaj služby. Já si myslím že to je dobře,

protože, eh vono jako vypovídat se že jo tak je to taky jako je dobrá věc. A kord když Vám někdo poradí. Ale myslim si jako by ta, to ta jakoby systémová práce s tím jakoby jedincem a třeba s tou, s tou rodinou vokolo, takže tam chybí. A já jsem vlastně když jsem skončil v armádě tak malinko jsem jako doufal že něco takovýho jako bude. Že se jakoby k něčemu dostanu a že, že mně někdo řekne: „Hele tak kámo, bacha, tady teďka, ty jo situace.“ Jako že mi to někdo popíše. Já sem si to musel uvědomit sám.

V: [01:19:02] Hm.

R: [01:19:02] Ty seš teďka bez peněz, žena je zvyklá na nákej příjem, je zvyklá že nejseš doma a teďka ty ten příjem nemáš a seš doma, děti jsou zvyklí že doma taky nejsem. Jo že mi to takhle jakoby popíše. A v tu chvíli já jsem si to jako neuvědomoval. Já jsem měl, já jsem se těšil jako na to.

V: [01:19:22] Hm.

R: [01:19:22] A budeš muset řešit jakoby další věci. Budeš si muset zařídit máš práci, nemáš práci, takže bacha. Tady je potřeba si něco takovýho jako zajistit, ať je to práce nebo nějaký ty. A samozřejmě to možná zní jakoby blbě že jako by mě někdo měl vodit takle za ručičku. To nemyslim ale myslim si jako by mít možnost něco takovýho navštívit nebo se ně, na někoho v tomhleto směru jakoby obrátit, aby mi jako ty voči vodevřel a dokázal mě připravit na ten, na ten jakoby civilní, civilní svět no.

V: [01:19:59] Hm.

R: [01:20:00] A to nevím jestli dneska něco takovýho je nebo není, jak to funguje ale vesměš jako to co vídám tak lidi vodejdou a nebo odejdou no. Prostě se sami, sami se někde jakoby perou a...

V: [01:20:17] Hm.

R: [01:20:17] Já nevím no. Jako není to jednoduchý no.

V: [01:20:20] Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano tak co konkrétně?

R: [01:20:33] Vim že existují jako nějaký programy kde Vám nabídnou nějaký pracovní pozice. Mmm. Na mě to působí prostě nějak lacině protože jsou tam nějaký dotace a tak dále jo.

V: [01:20:47] Hm.

R: [01:20:47] Takže bych řek že, můj názor no. To je prostě vo nějakým byznysu vo čerpání dotací a nemyslim si úplně že ty lidi který jsou vlastně jakoby v tom jádru a mají to na starosti že to dělaj vopravdu kvůli těm jedincům. Kvůli těm lidem.

V: [01:21:09] Hm.

R: [01:21:09] Ne jako ne, nepříjde mi to tak. Nevím, já možná jako mám nákej třeba jakoby zcestnej jako názor na to nebo pohled. Je to něco podobnýho jako, eh ze seniorama, který dneska leží v nemocnicích a v ústavech a ve společnosti že jo.. Já o tom mluvím protože teďka třeba jako mam osobní zkušenost. Do té doby dyž jako dyž se mě to osobně netýkalo, tak ty jo super. Tady prostě jako jsou zařízení, který Vám poskytnou nějaký jakoby věci nějaký služby a vlastně dyž potom řešíte tu věc osobně a týká se Vás, tak zjistíte že to je prostě úplně jinak no.

V: [01:21:58] Hm.

R: [01:21:59] Tak stejně to si myslím že jako i tady v tej situaci ohledně nějakýho zajištění nebo postarání se nebo jakoby nápomoci těm lidem který, který odchází do toho civilu.

V: [01:22:17] Hm.

R: [01:22:17] Ale otázka je co je, co je složitější si složitější jít s civilu do armády, jít do Vyškova na, na výcvik a říct: „Já se stanu vojákem!“ Protože tam se s Váma taky nikdo jako nemazlí. Nikdo Vás za ručičku nevodí. Dostanete prostě čoučku a buďto to ustojíte nebo ne. A odcházíte a nebo zůstáváte. A to samý jako může fungovat, eh může fungovat jako i v tomhleto směru že jo. Takže jako třeba rozumím tomu pohledu že někdo řekne: „Co jako, proč by se vo tebe.. Ty bereš 50 tisíc měsíčně ještě dostaneš výsluhu, dyž deš do civilu a ještě se vo tebe budeme starat a platit nějaký věci?“ Tak to je jakoby samozřejmě asi nákej názor, ale když to beru jakoby z pohledu svýho osobně, to co jsem jako vnímal že by, nebo teďka dyž vo tom mluvím že by tam jakoby mohlo být tak si myslím.. Jako mě osobně by tahleta věc jakoby hodně pomohla.

V: [01:23:14] Hm.

R: [01:23:14] A není to nic jako, není o nic drahýho, není to nic složitýho je to fakt jenom nějaký vodevření, eh vodevření očí a vlastně jakoby nějaká, eh nějaký seznámení jakoby s tím prostředím.

**V:** [01:23:31] Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se chystají nebo právě opouští armádu?

**R:** [01:23:55] (přemýšlí)... No. Já myslím že, že aby si uskutečnili to co, to co si přáli, jakoby v tom období v té době služby a nemohli tu věc udělat. Protože je to jako, je to nějaké okamžik kdy to můžou vopravdu udělat. A aby nepodlehli strachu z něčeho, že prostě jako, třeba že nemam peníze nebo že se někdo na mě bude zlobit nebo že nevím co se stane a pak udělali jakoby něco pro sebe. Protože ta armáda není vo tom že děláte něco pro sebe. Nebo děláte ale je to jakoby až druhořadý. Jo. To že běháte tak někdo může běhat teda jakoby teda rád ale musíte běhat prostě v tej armádě no. To má to pozitivní vliv na, na organismus údajně, tak to má nějaké druhořadé dopad pro Vás že teda asi budete zdravá. Pokud budete žít. A takový to jakoby ty ty osobní nějaký představy přání tam jako úplně moc realizovat nejdou. Nejde realizovat to, že si řeknete že odjete někam na půl roku nebo že prostě nevím co a máte tam určitý omezení. A tohleto je jakoby nějaké okamžik kdy ten člověk se může ve své podstatě stát jakoby totálně svobodným jakoby jedincem. A může s tím časem a prostě jakoby se všim naložit jak chce.

**V:** [01:25:29] Hm.

**R:** [01:25:29] Takže. Pak si myslím že všechno ostatní je takový jako. Nevím. To není důležité asi moc.

**V:** [01:25:39] Hm. Je ještě něco na co jste si třeba v průběhu rozhovoru vzpomněl? Co něco co třeba nezaznělo a myslíte si že by mělo zaznít?

**R:** [01:25:48] Jo, že by měli zavést vojenskou základní službu zpátky.

**V:** [01:25:55] Hm.

**R:** [01:25:55] A myslím si že kdyby se to stalo tak ty jo, tak mužská populace může být za pár let úplně někde jinde. Zase zpátky. Eh. Myslím si že by to mělo strašně velké přínos pro společnost. Jako pro firmy. Protože vono je to, samozřejmě narážím jako na nějakou svo svobodu že jo, bytostí ale prostě ten, ten systém funguje tak jak funguje musíte chodit do práce. Měla byste dělat nějaký věci, jsou tady nastavený nějaký pravidla a tak dále. A já si myslím že když ten jedinec jakoby, já nevím no jestli jako, furt si to myslím. Že když není jakoby částečně zformované tak je to jakoby složitý pro tu společnost.

**V:** [01:26:49] Hm.

**R:** [01:26:49] Kord když je to jakoby teďka to by nějaké jakoby přerod že jo. Protože vlastně generace našich babiček a tatíků maminek a moje generace a třeba ještě jako mladší že jo, kolem 30 let, tak jsou tím jakoby formovaný a najednou je tady, jsou tady generace který vyrůstají, jsou vychovávaný prostě úplně jiným způsobem. A to podle mě jako musí do sebe to logicky naráží. Vono je to vidět jako ve společnosti v zaměstnání a tak dále. Prostě ty jako se nějak jako nechápou a nedokážou úplně moc dobře spolu komunikovat. Takže jakoby z mého pohledu takovýto jednoduchý je to vrátit jako zpátky a pak to může fungovat no. A hlavně si myslím že to k tomu patří. Že ten, eh že ten kluk by si tím jakoby měl projít. Samozřejmě když nechce tak jakoby nemusí. Né každé je jakoby na to vhodné.

**V:** [01:27:51] Hm.

**R:** [01:27:51] Ale mělo by tam být prostě, no podle mě by to mělo fungovat. Nemusí se to týkat samozřejmě jakoby zbraní že jo, nebo něčeho takovýho, ale ten jedinec jakoby třeba pro ten, pro tu armádu může být přínosem úplně něčím jiným. Tím že je prostě nějaký analytik že je IT specialista. Ale nějaké jakoby ten základní výcvik to vůbec. To že se má ten člověk ráno když se probudí tak se má učit že má cvičit, že jak si má lehnout jak se má voblíct ty jo že se má já nevím schovat když přijí tak jako prostě tohleto by asi měl vědět no.

**V:** [01:28:35] Hm.

**R:** [01:28:35] A když to tam není tak to asi nemůže dlouho fungovat.

**V:** [01:28:39] Hm. Eště mam takový doplňující otázky. Jesli mi můžete říct kolik je Vám let?

**R:** [01:28:49] (přemýšlí)

**V:** [01:28:49] (smích)

**R:** [01:28:49] Já s tím mám problém. To je jedno. 42 nebo 43.

**V:** [01:28:54] Dobře.

**R:** [01:28:56] Ne 43 mi je. (smích)

**V:** [01:29:00] Dobře. (smích) Ehm, jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

**R:** [01:29:03] 15 let.

**V:** [01:29:05] Mhm. Můžete mi říct na jaké pozici jste působil?

**R:** [01:29:10] Na více pozicích. A jako chcete odbornost nebo, jako jestli řadový pozice..

**V:** [01:29:19] Ono abych si to mohla zařadit jo, náá. Tak stačí klidně i přibližně. Je to i anonymní výzkum, takže nemusíte říkat konkrétní.

**R:** [01:29:23] Tak v určitém období, byl jsem na pozici velitele družstva, velitele skupiny, zástupce velitele čety. A pak jsem byl na řadových pozicích. Jakoby s určitými odbornostma.

**V:** [01:29:39] Hm.

**R:** [01:29:39] Takže. Ale pře jakoby převážnou převážný část v té armádě jsem byl na vedoucí pozici a měl jsem pod sebou prostě jakoby řekněme do 20 do 30 lidí. Vod vod nějakých 5 až do 20 a 30 lidí. Podle toho v jakým, v jakým období.

**V:** [01:30:05] Jasně. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

**R:** [01:30:16] (smích)

**V:** [01:30:16] (smích)

**R:** [01:30:16] Já si to nikdy jako nemůžu zapamatovat. Protože já se s tím peru hodně. 2007 jsem ještě byl, to jsem byl venku 2008, 2009 já myslím že 2010. Asi 2010. Jo? Vychází to? Co je za rok? 2 tisíce..

**V:** [01:30:38] 2020 je teďka

**R:** [01:30:40] 2020. Takže, ve 2010 dyž jsem, dyž bych vdešel do civilu tak jsem desátej rok že jo.

**V:** [01:30:46] Hm.

**R:** [01:30:46] Tak asi jo no.

**V:** [01:30:48] Jo.

**R:** [01:30:48] 2 9, 2 10, 2 11 tak nějak.

**V:** [01:30:51] (smích) Dobře já si to tam někam očividně zařadím. Tak jo. To bude všechno. Já moc děkuju.

**R:** [01:30:54] Hm.



## Příloha č.11: Rozhovor s Mikulášem, (délka rozhovoru 24 minut, únor 2020)

**V:** [00:00:00] Takže já Vám tady dám informovaný souhlas. Ještě ho přečtu do záznamu. Výzkum k diplomové práci na téma prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR je prováděn formou polostrukturovaného anonymního rozhovoru zaznamenávaného na audionosiči. Z audiozáznamu bude neprodleně pořízen přepis, který teprve bude dále zpracováván tedy analyzován a interpretován za účelem řešení výzkumných otázek. Audiozáznam bude archivován výzkumníkem a nebude veřejně přístupný. Osobní údaje které mohou být během rozhovoru i neúmyslně sděleny, budou při zpracování přepisu rozhovoru anonymizovány. Doslovné citace anonymizovaného přepisu mohou být použity k závěrečné diplomové práci. Účastník má právo kdykoliv rozhovor ukončit a od výzkumné aktivity odstoupit. Tak. Eh.. Tak mi povězte jak u Vás probíhal ten přechod z armády do civilu?

**R:** [00:00:52] No. Jak probíhal přechod no. Bylo to takový složitější. (smích) Složitější to bylo s prací a složitější to bylo taky kvůli tomu že..ne že bych tady chtěl špinit armádu ale že armáda, eh sice na veřejnosti vystupuje jak se strašně stará o své veterány a vojáky a většinou to je jenom napsáno na papíře ale jinak se vůbec nic neděje.

**V:** [00:01:19] Hm...

**R:** [00:01:19] Takže vlastně co se týče rekvalifikační kurzů tak to jsou jenom sliby chyby. Eh... Nevím jestli je to armádou nebo téma úředníka co prostě se jim nechce nic dělat. A nic zařizovat vůbec, aby měli svůj klid. Ale prostě nemáte skoro vůbec žádnou šanci se dopracovat k nějakému slušnému rekvalifikačnímu kurzu. Ani náhodou. Jako nějaký administrátorský nesmysl a takovýhle věci, ale jako třeba CNC kurzy. Ani náhodou. To se votvívá jednou, za 2 roky a to jenom, nevím pro koho teda někde v Praze bůhví kde. Když si to člověk sežene sám jako jsem to chtěl já. A že si klidně tři čtvrtě zaplatí aby mu doplatili jenom, i když se jim to zdá teda strašně drahý těch 40 tisíc, za těch 20 let služby tak, tak.. Já tomu rozumím že třeba de 100 lidí do civilu takže to je drahý. Ale dyž člověk jako má snahu si to zaplatit třeba tři čtvrtě a aspoň ať armáda něco přispěje tak prostě ne. Neexistuje vůbec žádný takovej způsob neexistuje. Buďto to zaplatí celý armáda a nabízí prostě jenom nějaký, prostě nesmyslný rekvalifikační kurzy. Většina je jich absolutně nesmyslných, jo. To na pracáku se jich sežene lepší a víc a vlastně.. Jenže to zas nemáte nárok, protože dete z armády takže to byste musela bejt nejdřív na pracáku.

**V:** [00:02:46] Hm...

**R:** [00:02:46] Takže to bylo takový složitý. Takže kurz jsem si zaplatil sám za těch 40 tisíc, abych měl aspoň nějakou, nějaký start do toho civilu. No a co se týče toho přechodu můžete posílat životopisy kam chcete a von Vám nikdo nevodpoví. Když tam napíšete že jste byla 20 let v armádě.

**V:** [00:03:04] Hm...

**R:** [00:03:04] Nebo skoro nikdo Vám nevodpoví. A nebo Vám vodpoví že nemaj zájem. I když sem se přihlásil na řidiče. Vobyčejnýho nějakýho řidiče dodávky, takže, ani ani to ne. (smích) Takže, ale pak se ozvala jedna firma, takže dobrý. Ale taky si Vás prolustrujou protože je jim strašně divný že dete ve 47 z armády. Jo, takže co jste zač a tak. Takže naštěstí mě aspoň někdo vzal, ale jinak se mi nevozval nikdo, to byla jediná firma. (smích).

**V:** [00:03:33] Ty jo.

**R:** [00:03:33] No a jinak je to těžký tak, že vlastně žijete v nějaký komunitě 20 let. A teď máte jít někam jinam, tak je to takový, docela složitý. No.

**V:** [00:03:42] Hm. A Vy teďka vlastně děláte, eh lesníka?

**R:** [00:03:47] Tej, to byla to byla prostě, eh člověk musí mít štěstí. (smích) Asi sem ho měl.

**V:** [00:03:51] Jo, jo.

**R:** [00:03:51] Mě vzala firma, já jsem rozvážel maso krůty. Krutí svět. (smích).

**V:** [00:03:58] (smích)

**R:** [00:03:58] Mně bylo jedno co budu dělat. Prostě abych něco dělal, ale hlavně sem nikdy nechtěl bejt na pracáku. Takže já jsem vlastně skončil v armádě a hned jsem nastupoval. Se mi to povedlo vlastně, další tejdén jsem nastoupil k tý firmě.

**V:** [00:04:09] Hm...

**R:** [00:04:09] Tam jsem strávil necej rok. A mezitím mě kamarád z armády, taky bývalej lesník co jsme byli v armádě, eh ukecal ať pošlu životopis, že nejsou lidi nikde a říkám: No, tak. Tak já ho pošlu ale nevím co by se mnou dělali. Já nebyl 25 let v lese. (smích)

**V:** [00:04:25] (smích)

**R:** [00:04:25] Jako byl jsem v lese ale nějak, jako zajímám se o ten obor pořád jo, vod tý doby co jsem tu školu udělal. I sem v tom lese pracoval než jsem nastoupil do armády. A zajímám se o to pořád o ten vývoj a o všechno. No tak jsem napsal ten životopis a, ono to tak nějak shodou okolností všechno vyšlo a během roku co sem byl u tý firmy, necelej rok tak jsem nastoupil vlastně u lesů.

**V:** [00:04:47] Hm...

**R:** [00:04:47] Jako revírník tady přímo na revíru vo kterym jsem snil celej život. (smích)

**V:** [00:04:52] Ty jo.

**R:** [00:04:53] Takže, to bylo taky štěstí. No asi mam v životě štěstí. (smích) Ale znám lidi co ho nemaj a plácají se, jsou už 15 let z armády a střídaj práce a plácaj se a plácaj se.

**V:** [00:05:05] Hm. A jak jste se vlastně s takovou velkou změnou vyrovnával?

**R:** [00:05:13] No. Proto jsem šel hned, jako chtěl bejt hned zaměstnanej, abych neměl čas vůbec tady přemejšlet někde půl roku na pracáku, proč jsem vlastně z, vod tý armády odešel, když jsem tam vlastně ještě klidně mohl zůstat, jo. Ale proč bych tam zase zůstával. Ať už jsem to chtěl nechat těm mladším, tak člověk už je takovej, nevím už. Už na to fyzicky ani moc nemá. (smích) A.. Ale jako dalo se tam zůstat ještě chvíli no, ale... Vyrovnal jsem se s tím docela dobře i když v hlavě mi to vrtá pořád, jako že už na to nemám bejt voják, tak mě to tak jako mrzí, ale.. Že jsem šel hned do práce vlastněm hned ten další tejděn tak jsem na to neměl ani čas. Na to přemejšlení. Moc. Takže to mě z toho dostalo. Jinak by se tady asi. Nevím. Utápěl někde v nákejch nesmyslech.

**V:** [00:06:06] A vlastně kromě toho hledání tý práce tak, eh proto vyrovnávání se s tou změnou jste dělal ještě něco jinýho konkrétního?

**R:** [00:06:14] No, eh. Začal jsem pak rekonstruovat tady todleto (ukazuje dům) (smích). Takže sem dovopravdy neměl čas nad tím přemejšlet. Jo. měl jsem různý aktivity. Sportuju a takovýdle nesmysly. Tak. Ale v hlavě je to pořád, jo. No. (smích)

**V:** [00:06:30] To je jasný no. Ehm. Měl jste nějaký problémy v tom přechodnym období, eh s kterými jste se potýkal?

**R:** [00:06:41] Mmm (nesouhlasně) Ani moc jako. Dalo se to ustát. Neměl jsem, neměl jsem žádný problémy.

**V:** [00:06:49] A měl jste v tom období třeba nějaký pochybnosti o něčem?

**R:** [00:06:57] No, pochybnosti jsem měl. O tý organizaci AČR chvíli.

**V:** [00:07:05] (smích)

**R:** [00:07:08] Tak sem měl takový pochybnosti chvíli ale, pak jsem si řek že vlastně to je chyba těch jiných co to tam pracujou a ne to, ne tý armády která mi toho hodně dala.

**V:** [00:07:18] Hm...

**R:** [00:07:18] Teda i vzala. (smích) Ale to tak je všude.

**V:** [00:07:22] A eště nějaký pochybnosti o něčem jinym?

**R:** [00:07:26] Hm. No pochybnosti jsem měl jak, o tom jak budu pokračovat a jak budu žít dál no.

**V:** [00:07:35] Hm...

**R:** [00:07:35] (smích) Eh. Nejistota najednou.

**V:** [00:07:37] A vzpomenete si co se Vám v tom období honilo hlavou? Na nějaký myšlenky třeba?

**R:** [00:07:43] Jéžiš, to už si asi možná nevzpomenu. Mě asi nejvíc štválo že musím skončit, jako ne že musím skončit v armádě, ale že končím v armádě že končí nějaký období. Vůbec sem nevěděl co bude dál. Vlastně jak, jesli se nák adaptuju nebo já nevím.

**V:** [00:07:57] Hm...

**R:** [00:07:57] Prostě byla tam taková ta velká nejistota. Z toho civilního života protože, v tý armádě se žije úplně jinak a člověk je tam úplně uzavřenej a vlastně s tím civilním světem i dyž jako bydlí v civilu, (smích) tak stejně se stýká s těma lidma vodtamtud' a.. A vlastně je takovej uzavřenej. Já jsem se sem nastěhoval zpátky po 25 letech a vlastně jsem tady potkával lidi který jsem kdysi znal a ani nevím co bych si s nima.. Teď už jako jó jo. Ale ze začátku jsem vůbec nevěděl co si snima mam povídat. (smích)

**V:** [00:08:30] Jasně.

**R:** [00:08:30] Takže tak no. Takovýhle pochybnosti spíš z toho civilního života.

**V:** [00:08:35] Měl jste třeba z něčeho obavy? V tom období?

**R:** [00:08:41] Obavy jsem měl jenom z toho jestli to dám. No. Tak nějak psychicky a jesi se chytnu a jesi to bude dobrý.

**V:** [00:08:50] Hm...

**R:** [00:08:50] Tak z toho byly ty obavy největší, no.

**V:** [00:08:52] A, ono už je to teda asi dýl jak jsem pochopila, ale vzpomenete si jak jste se cítil v tom období fyzicky? Po fyzický stránce?

**R:** [00:09:00] No fyzicky jsem byl docela jako, tak.. Ona to byla taková částečná depka z toho částečn, částečná euforie, jakože nějaká změna přijde. Potom zase zase chvíli depka, že sem, co sem to zas vyved a, a že sem tam mohl zůstat ale fyzicky jsem se necejtíl moc dobře teda. Byl sem takovej docela to. Jako únavenej z toho.

**V:** [00:09:24] Hm. A měl jste třeba nějaký nemoci v tom období?

**R:** [00:09:26] Ne. To sem neměl.

**V:** [00:09:27] Jo.

**R:** [00:09:27] Hm. To bylo v pohodě.

**V:** [00:09:31] Jo. Mm. Co pro Vás tahleta změna znamenala v osobním životě?

**R:** [00:09:36] V osobním životě?

**V:** [00:09:42] Hm.

**R:** [00:09:42] Budu přemejšlet chvilku. Já sem měl těch změn v osobním životě na, eh před tím ukončením armády hodně. (smích) Změna manželky a tak. (smích)

**V:** [00:09:56] Aha, aha. Tak to s tím může samozřejmě taky klidně souviset jako no.

**R:** [00:10:00] To bylo dřív ten rozvod a pak (smích) z armády taky, už v civilu. (smích) Takže tam těch změn bylo hodně a.. Tak nějak, nevím ani už. Na co ste se to vlastně ptala? Mi to vypadlo.

**V:** [00:10:19] Co to pro Vás ta změna znamenala v osobním životě? Jesi se v tom období toho přechodu něco změnilo v tom osobním životě?

**R:** [00:10:27] Ani ne. Tak ňák.

**V:** [00:10:30] Hm.

**R:** [00:10:31] Myslím že ne.

**V:** [00:10:35] Hm. Eh, jak reagovalo na ten odchod z té armády do civilu Vaše okolí?

**R:** [00:10:42] Tak, eh, kolegové to jako, někdo říkal: „Eště tady zůstaň.“ Někdo říkal jako že, že mám vodslouženo tak, že dělám dobře že sem eště mladej že se někde chytnu. Já sem to taky dělal i kvůli tomu a že myslím na budoucnost. Nebudu s prominutím smrdět v armádě do 55 když tam můžu smrdět a vlastně bych tam svym způsobem i shnil, v kanceláři někde, eh, protože to už.. Už sem i dělal, ty věci co už mě ani tak nějak moc nebavili, personální. (smích).

**V:** [00:11:19] Hm...

**R:** [00:11:19] Takže to schvalovali. Šéf to schvaloval, všichni to schvalovali a všichni mi přáli jako. Stýkam se s nima do dneška a telefonujeme si pořád a. Je to dobrý. A jako okolí, rodiče to tak nějak taky schvalovali, chvíli teda byli překvapený a (smích) co budu dělat a tak. Jo tak.

**V:** [00:11:39] A co ta bližší rodina. Ten bližší okruh.

**R:** [00:11:44] Bližší okruh? Děti už jsou dospělý, těm to bylo tak ňák jedno. (smích) A manželka to schvalovala taky. Ať udě, ať má a že potřebuju změnu už.

**V:** [00:11:53] Hm. A ostatní kamarádi, mm?

**R:** [00:11:55] Tak já moc kamarádů mimo armádu neměl. (smích)

**V:** [00:12:01] Jo, jo. Tak dobře. Tak já se ptám kdyby náhodou.

**R:** [00:12:02] Ale jo, schvalovali. Vlastně i ty kamarádi co byli mimo armádu, tak byli vlastně byli dřív v armádě takže, takže.. Ty už byli třeba, já nevím několik let v civilu. (smích) No.

**V:** [00:12:17] Jak teda probíhalo to hledání Vašeho nového zaměstnání?

**R:** [00:12:22] No. Hledal jsem to už dyž jsem byl v armádě. Jak jsem říkal. Psal jsem životos životopisy všude možně. Eh, rekvalifikaci jsem si dělal sám.

**V:** [00:12:36] Hm...

**R:** [00:12:36] Měl sem nákou tu představu že třeba to, ale představa že budu dělat to na těch CNCččkách, kde jsem si říkal, že to je docela lukrativní obor, tak aby člověk taky, tak aspoň ať mám nějakou rekvalifikaci, když sem měl jenom lesnickou školu střední (smích) a eště do toho strojírenství ať mám nákej to, nějakou kvalifikaci. Takže jsem rozesílal životopisy, vlastně se mi stejně nikdo neozval. Bylo to takový složitý a dovopravdy už jsem ani nevěděl jesi něco seženu že budu jako na pracák.

**V:** [00:13:09] Hm...

**R:** [00:13:09] A vlastně ten poslední den vlastně, nebo poslední dva dny dyž sem měl odejít do civilu tak se ozvala ta firma. Kde sem nastoupil. Takže takle to probíhalo. Bylo to docela takový stresující, protože jsem fakt nevěděl co budu dělat. (smích) A jak se užívím. (smích)

**V:** [00:13:24] Takže by se dalo říct že to bylo složitý?

**R:** [00:13:26] No bylo to složitý no. Určitě je to složitý.

**V:** [00:13:31] Ehm, Takže jak dlouho jste vlastně hledal se dá říct?

**R:** [00:13:35] No půl roku. Určitě. Půl roku určitě. Poslední 3 měsíce jsem to úplně zintenzivnil ale doopravdy se ozvala akorát jedna firma. (smích) Ozvalo se jich víc zpátky ale, eh, nebo se neozval vůbec nikdo, ale některý napsali že nemaj zájem a tohleto.

**V:** [00:13:55] Hm...

**R:** [00:13:55] Asi se lekli. Já si myslím že se hodně lekli protože, eh nikdo nemá rád, z těch, co sem ted'kon dlouho v civilu tak oni asi nemaj dyc, většina těch civilních firem nemá rádo, dyž má někdo moc velkej smysl pro pořádek. (smích) Protože by moh kouknout to jejich všiváctví. Jak všichni lžou. Neskutečně.

**V:** [00:14:20] Napadlo Vás někdy v průběhu toho hledání nového zaměstnání že byste třeba podnikal?

**R:** [00:14:26] No napadlo mě, měl takový fh, ne že bych úplně podnikal ale chtěl jsem začít třeba řezbařinu a né že bych hned podnikal, ale chtěl jsem dělat něco s čím se nejdřív užívím trochu a pak třeba že bych něco začal dělat. Ale všechno se to semlelo úplně jinak, jsem, sem u lesů ted'kon a vlastně dělám to co jsem chtěl dycky dělat a, no.

**V:** [00:14:48] A zeptám se ted'ka teda ten vztah je že vy jste vlastně zaměstnanec?

**R:** [00:14:52] Hm. Já jsem zaměstnanec.

**V:** [00:14:52] Jo, dobře. Jenom abych si to srovnala jako v hlavě.

**R:** [00:14:58] Ano, ano.

**V:** [00:14:58] Eh. Je něco konkrétního co Vám při změně zaměstnání pomohlo?

[00:15:04] Kamarádi mi pomohli.

**V:** [00:15:06] Hm...

**R:** [00:15:06] A manželka.(smích).

**V:** [00:15:11] A je naopak něco konkrétního co Vás při tý změně zaměstnání brzdilo?

**R:** [00:15:22] Mm. (přemýšlí) Asi mě nic nebrzdilo. Jediněj kdo mě brzdil ten úředník co jsem se s nim neustále otravoval a dohadoval o rekvalifikaci. Tak to asi to bylo. To byla ta jediná paní co mi kdy brzdila. (smích) Byl jsem z toho docela hodně naštvanej tenkrát.

**V:** [00:15:43] Jaké konkrétní zkušenosti z armády si myslíte že Vám pomohly získat nebo uspět v tom civilním zaměstnání?

**R:** [00:15:54] (přemýšlí) Asi, já nevím nějak. Smysl pro pořádek a, prostě dotáhnout ty věci do konce no.

**V:** [00:16:01] Hm...

**V:** [00:16:01] Ty započatý úkoly. Což nad jako, já sem to měl asi vždycky. Já sem se s tím narodil a ta armáda to vlastně ty lidi i naučí. Prostě že se to má dotáhnou dyž se něco řekne že se to dotáhne až do konce. A teď kon.. a ještě taky jako pracovat jako v týmu, týmově. Že to je prostě tak daný.

**V:** [00:16:28] Jo. Přemýšlel jste po odchodu z armády o tom, jestli ten odchod do civilního zaměstnání byl správná volba?

**R:** [00:16:35] No tak to víte že jsem si to říkal. Ale zas na druhou stranu jsem si říkal že někde začít musím. Jako že už mám svý odslouženo a nemůžu tam bejt navěky. No, mohl bych tam bejt navěky a to už by mi asi nebavilo. Abych tam v 50 někde strašil mezi 19letejma klukama. Jako, nějaký zkušenosti sem předal těm mladejm a už si myslím že sem mohl vovedít.

**V:** [00:16:58] A měl jste vlastně vůbec možnost tý volby toho odchodu?

**R:** [00:17:03] Měl. Jako mohl sem, dyby se mi nechtělo odejít tak sem podepsal závazek na dál a mohl sem sloužit dál třeba další 4 roky

**V:** [00:17:12] Takže to bylo vlastně tak, že Vy jste podal výpověď? Nikoliv že jste..

**R:** [00:17:16] No já sem, já jsem, já jako tam se nedává výpověď. Tam se nechává, je tam pověs, po, podpisujete závazky na určitý nějaký měsíce tak už, tak už jsem ho nechtěl prostě podepsat a dojel sem ho do konce.

**V:** [00:17:30] Jo, že ste neprodložil.

**R:** [00:17:30] Neprodložil jsem to, no.

**V:** [00:17:33] Dobře. Umíte si představit něco co by pomohlo lidem, eh nebo teda odcházejícím vojákům v tomhle přechodnym období?

**R:** [00:17:45] No. Myslím že by jim moh pomoct nějak lepší program přímo od Ministerstva obrany. A ne od nějakých, eh, jak bych to řek, příspěvkovejch organizací, který se vlastně o ně staraj a o vojáky se vlastně staraj jenom tydlety organizace. Armáda se stará, si myslím že jenom tak že..jako..je to tak nák na voko pro lidi.

**V:** [00:18:16] Hm...

**R:** [00:18:16] No. Ale nemyslím si že to je něco, něco tak i něco dobrého jako je to třeba v zahraničí. Směrem na západ od nás. Že tam to je vo něčem jinym asi. Asi určitě.

**V:** [00:18:26] Myslíte si že by Armáda České republiky měla v tomhle období něco pro ty odcházející vojáky dělat? A jestli něco ano tak co konkrétně

**R:** [00:18:35] No. Tak rozhodně by měla mít lepší nabídku těch rekvalifikačních kurzů a měla by pro ně dělat to že jim pomůže s tím zaměstnáním. Protože nikdo, každej nemá takový štěstí jako sem měl já zrovna. A to vim moc dobře že nemaj, neměli to štěstí. Eh, je dobrý že nějaký programy už byly, ale většinou, zas říkám, byly to programy příspěvkovejch organizací zaštitěny armádou. Ale nebyla to armáda. Vůbec to nebyla armáda, jo. To sou jenom takový řeči prostě že armáda se stará. Armáda Vám nabídne seznam rekvalifikačních kurzů, přes to vlak nejede. Když si vo něj požádáte tak Vám řeknou: „To nejde. To je drahý.“ Když si požádáte vo tedle: „To nejde. To nestihnete. To je až příští rok. To nejde.“ Tak Vy nakonec zjistíte, že nejde nic. Že si můžete udělat tak maximálně excel. Jo? Kurz. Nebo ty, prostě. Officy. A to nikdo nepotřebuje že jo. To umí snad každej už dneska.

**V:** [00:19:31] Hm...

**R:** [00:19:31] Takže jako, prostě se nestará. Je to prostě jenom takový že se staráme o vojáky ale nestará. (smích) Je to doopravdy boj toho vojáka. Ne. Nikdo mu neporadí, nikdo mu nic nenavrhne, nikdo mu nic neřekne, nikdo se vo něj nezajímá, pokud nezačnete se starat Vy sama, tak vůbec. Vás nechaj prostě vovedít a je to, ani je to nezajímá.

**V:** [00:19:56] Hm. Takže by se měly..

**R:** [00:19:58] Měl by bejt nějak program. Určitě se vytvořit pro ty vojáky co dou z armády do civilu a nějak program určitě. Já nevím. Nějaký sezení s někym, s psychologem nebo s někym prostě. Někdo, kdo jim bude umět poradit, i je někam navede protože, já nevím. Tak pro ty civily to je asi takový jiný. Ale dyž ten člověk slouží 20 let v armádě z toho je já nevím, vodslouží 6 let na misích, je úplně jinde. Vůbec nemá pojem vo tom životě a najednou někam má jít. A teď kon, eh co si budem říkat dyž napíše takovejhle dlouhej životopis strukturovanej a tam bude já nevím, velitel kulometního družstva,

kulometčík, bla bla bla, bla bla bla. Ale to že pak postavil, postoupil třeba až na vedoucího praporčíka na hlavního seržanta roty. To nikoho nezajímá.

V: [00:20:52] Hm...

R: [00:20:52] Ale co tam máte napsat. No. A dyž todleto pošlete firmě tak si řeknou: „Blázni.“ Jo. (smích) Takže tak to je. Takže nějak program vytvořit pro vojáky. Ale aby to vytvořilo Ministerstvo obrany a zas ne aby to nebyly neziskový organizace, prostě. Aby to bylo prostě zaštitěný to, tím Ministerstvem obrany.

V: [00:21:12] Hm...

R: [00:21:12] A ne aby to bylo jenom, že prostě si hřejou polívčičku že vobčas někde se ukážou jinak nic.

V: [00:21:20] Hm...

R: [00:21:20] Tady máte výsluhu a nazdar. (smích) Jako je to pěkný ta výsluha.

V: [00:21:24] (smích)

R: [00:21:24] Neříkám že ne ale.. Jo.

V: [00:21:29] Co byste doporučil nebo vzkázal ostatním vojákům kteří se chystají nebo právě opouští armádu?

R: [00:21:35] No aby začli včas přemyslet co chtěj dělat. Aby to nenechávali na poslední chvíli. Protože se o ně nikdo nepostará.

V: [00:21:42] Hm...

R: [00:21:42] A armáda to určitě nebude. A prostě si to srovnali pořádně v hlavě. Aby si nevy, nestavili ty, viděl sem jak si někdo staví vzdušný zámky. Jak to jako, jak se bude mít líp než v tý armádě že už ho tam všichni to, a támhle to. No a pak se za 4 roky vracej zpátky do armády. Protože vůbec nevědí co maj v tom civilu dělat. Plácaj se tam od zdi ke zdi. No. (smích)

V: [00:22:11] (zvuky z patra) Teď spadne strop! (smích)

R: [00:22:11] Ne to ne ale.. no jo.

V: [00:22:17] Ehm. Je ještě něco na co jste si v průběhu rozhovoru vzpomněl? Něco k tomu tématu toho přechodu co třeba nezaznělo a myslíte si že by mělo zazníť?

R: [00:22:26] Hm. Mě nic nenapadá. Hm. Asi nic. Každopádně je to těžký těžký ten přechod. (smích) Hlavně psychicky.

V: [00:22:40] Jo, pro Vás to bylo osobně nějak víc psychicky?

R: [00:22:44] No tak, člověk si, musí srovnat že už na něco nemá. (smích) Že bude muset dělat něco jinýho. Takže takle. Jo. Každý je nějak trochu hrdej nebo něco takovýho. (smích)

V: [00:22:57] Jasně. Teď mám ještě takový doplňující otázky. Jestli se můžu zeptat, kolik je Vám let?

R: [00:23:01] 50.

V: [00:23:01] Dobře. Jak dlouho jste byl ve službě Armády České republiky?

R: [00:23:05] 19 let a asi 9 měsíců. Napište 20 let no.

V: [00:23:11] Dobře. Můžete mi říct, na jaké pozici jste působil?

R: [00:23:14] Na té poslední? Vono jich bylo strašně moc.

V: [00:23:18] Tak aspoň přiměřeně abych si to někam mohla zařadit.

R: [00:23:21] Hm. Takže. Začal jsem, začal jsem jako vodmořovač, pak jsem pokračoval jako řidič dekontaminačního vozidla, dyž sem sloužil u chemiků. Pak jsem se dostal k, k tomu, k ochranným prostředkům, takže jsem se staral o obleky, o dýchací přístroje a takovýdle věci, pak jsem se dostal jakoby, dělat výkonnýho praporčíka, na rotu. Což jsou starosti o vojáky. A pak jsem, pak jsem dělal vedoucího praporčíka roty. Což má na starosti výcvik a vlastně stará se o ty, o ty vojáky.

V: [00:24:03] Hm. A jak je to dlouho co jste z armády odešel?

R: [00:24:06] Z armády jsem odešel před rokem, a čtvrt. A půl. Rokem a půl. Před dvouma a půl.

V: [00:24:13] Dobře, tak jo. Tak to je všechno. Já moc děkuju.

**R:** [00:24:18] Já už nevím kdy jsem odešel. (přemýšlí) Před dvouma rokama. (smích)

**V:** [00:24:25] Před dvouma rokama?

**R:** [00:24:27] Před dvouma rokama. (smích)

**V:** [00:24:28] Poslední slovo?

**R:** [00:24:29] Před dvouma. Poslední slovo. No (smích)

**V:** [00:24:30] Dobře. Tak teď už je to opravdu všechno? Tak jo.

**Posudek vedoucího/oponenta bakalářské/diplomové práce  
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Bc. Vladimíra Říhová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR.

Vedoucí/oponent práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská, Ph.D.

**Technické parametry práce:**

Počet stránek textu (bez příloh): 77

Počet stránek příloh: 113

Počet titulů v seznamu literatury: 50

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

**Výběr tématu**

Závažnost tématu

	x	x		
--	---	---	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x	x		
--	---	---	--	--

**Formální zpracování**

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x	x		
--	---	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x	x		
--	---	---	--	--

**Metody práce**

Vhodnost a úroveň použitých metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

**Obsahová kritéria a přínos práce**

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

		x	x	
--	--	---	---	--

\*\* 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a



Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x	x		
--	---	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	x	x		
--	---	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Co bylo pro Vás při provedení výzkumu nejtěžší?

Měla by se podle Vás AČR více věnovat přípravě vojáků na odchod do civilu?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Teoretická část práce se věnuje problematice kariéry a zejména specifickým kariéry v Armádě ČR, osobnostním charakteristikám vojáků a tématu vyrovnávání se se změnou, zvládnutí stresu a copingovými strategiemi. Teorie pracuje s dostatečným objemem literatury ale celkově je úspornější, zejména druhá kapitola o změně a copingu by si zasloužila důkladnější zpracování.

V praktické části se autorka věnuje otázce jak profesionální vojáci zvládají přechod do civilu, jak se vyrovnávají s touto změnou. Za tímto účelem autorka oslovila deset participantů z řad bývalých vojáků AČR, oceňuji získání tolika participantů z tak specifické skupiny. Tematická analýza je provedena metodicky správně a přináší zajímavé výsledky. Diskuse je opět poměrně úsporná a zasloužila by rozpracovat.

Oceňuji samostatný a iniciativní přístup autorky.

Silné stránky:

- náročná cílová skupina participantů
- pečlivě provedená analýza, zajímavá zjištění

Slabé stránky:

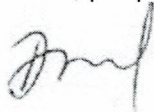
- Menší rozsah teoretické části a diskuse

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~\*

Navrhovaná klasifikace:

**Velmi dobrý**

Datum, podpis:



\* nehodící se, škrtněte

**Posudek oponentky diplomové práce  
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

**Jméno a příjmení studentky:** Bc. Vladimíra Říhová

**Obor studia:** Psychologie

**Název práce:** Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR.

**Oponentka práce:** Mgr. Zuzana Janotková

**Technické parametry práce:**

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)

**Přímé citace:** 1200

**Ostatní text:** 136696

**Celkový počet znaků:** 137896

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

**Výběr tématu**

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		x		
--	--	---	--	--

**Formální zpracování**

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

			x	
--	--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

**Metody práce**

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--	--

**Obsahová kritéria a přínos práce**

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

--	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

		x		
--	--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

			x	
--	--	--	---	--

\*\* 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a



Návaznost kapitol a subkapitol

		x		
--	--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		x		
--	--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Jak jste v rozhovorech a analýze pracovala se svými očekáváními, které uvádíte v předporozumění?  
Jaká psychologická témata, které se vám objevili při analýze byste navrhovala dále zkoumat?  
Uveďte konkrétní příklad dalšího výzkum. směřování dle výsledků vašeho tématu.  
S jakými výzkumy jste se potkala v dané oblasti?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka se ve své diplomové práci věnuje tématu: Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR.

V teoretické práci se věnuje tématu kariéry. Jak koncepcemi, tak kariérou jako životní jistotou. Dále pak specifikami kariéry v AČR, osobností profesionálního vojáka a postoji společnosti vůči vojenské kariéře. Témat změny, fáze změny a změna jako zdroj stresu a copingové strategie. Tyto témata jsou zpracována systematicky, text je čtivý. Zcela zde ale postrádám teoretické ukotvení tématu prožívání v návaznosti na téma DP a také přehled výzkumů v dané oblasti. Teoretická část práce je tedy obsahově a odborně nevyvážená a zasloužila by si kvalitnějšího zpracování.

Ve výzkumné části práci autorka uvádí cíl práce: Prožívání přechodu ze služebního poměru do civilního zaměstnání u bývalých příslušníků AČR. Tato část je zpracována kvalitně. Autorka si klade výzkumné otázky. Probíhalo 10 výzkumných polostrukturovaných rozhovorů, které byly analyzovány metodou tematické analýzy. Oceňuji, že i když bylo těžké získat respondenty k danému tématu, tak se povedlo respondenty oslovit a rozhovory uskutečnit. Bylo provedeno pečlivé zpracování i analýza.

V diskusi autorka neuvádí, že výsledky nelze generalizovat a chybně uvádí a interpretuje některé výsledky. Např.: Autorka v diskusi píše: „Z výsledků výzkumu vyplývá, že jsou osobnostní rozdíly v tom, jak respondenti prožívají přechod ze služebního poměru do civilního zaměstnání. Nicméně i přes tyto rozdíly se polovina respondentů shodla, že pro ně byl tento přechod obtížným obdobím, plným psychických těžkostí a problémů. Druhá polovina respondentů se pak shodla na tom, že pro ně přechod nikterak závažným obdobím nebyl a část z nich dokonce uvedla, že se v rámci odchodu do civilu kvalita jejich života zlepšila.“ Z metodologického hlediska nemohu souhlasit. Tyto výsledky nebylo možné získat z daného typu výzkumu a analýzy. Dále pak autorka uvádí: „Výzkum poskytuje zajímavé psychologické poznatky, které mohou sloužit jako hlubší vhled do problematiky jak samotným bývalým vojákům, tak stávajícím profesionálním vojákům, pracovníkům Ministerstva obrany, pracovníkům sociálních služeb a zejména psychologům. Pokud mi to okolnosti dovolí, ráda bych se této problematice dále věnovala ve výzkumu kvantitativního charakteru.“ Ocenila bych, kdyby byla autorka objasnila, jaká psychologická témata má na mysli a také nastínila další konkrétní výzkumné směřování. Viz. Otázky do diskuse

Celkově práce splňuje kritéria kladená na DP a doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 2

Datum, podpis: 1.9.2020